

Projekt skierowany do konsultacji społecznych prowadzonych w okresie
od ..... roku

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Biłgoraj

na lata 2023-2030

przyjęty uchwałą nr .../.../24
Rady Gminy Biłgoraj
z dnia ... 2024 roku

Spis treści

GLOSARIUSZ	4
WPROWADZENIE	8
1. ZASADY PRAC NAD PROGRAMEM	11
1.1. LOGIKA PRAC NAD PROGRAMEM.....	11
1.2. OCENA DOTYCHCZASOWYCH PROCESÓW REWITALIZACJI	13
1.3. OPIS PROCESU ZAANGAŻOWANIA INTERESARIUSZY	16
1.3.1. NARZĘDZIA I FORMY WŁĄCZANIA INTERESARIUSZY	16
1.3.2. KOMUNIKACJA Z INTERESARIUSZAMI	20
2. POWIĄZANIA Z POLITYKĄ GMINY	21
2.1. STRATEGIA ROZWOJU GMINY NA LATA 2022-2030, ...	21
2.2. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	24
2.3. WIELOLETNI PROGRAM GOSPODAROWANIA MIESZKANIOWYM ZASOBEM GMINY.....	27
2.4. PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA (POŚ)	28
2.5. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	31
2.6. PROGRAM WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	33
3. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	35
3.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY BIŁGORAJ.....	35
3.1.1. POŁOŻENIE, PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	35
3.1.2. DEMOGRAFIA I RYNEK PRACY	39
3.1.3. POTENCJAŁ GOSPODARCZY.....	42
3.1.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	45
3.1.5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	48
3.1.6. JAKOŚĆ ZARZĄDZANIA I KAPITAŁ SPOŁECZNY.....	51

3.2.	DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	54
3.2.1.	DELIMITACJA OBSZARU REWITALIZACJI W GMINIE BIŁGORAJ	55
3.2.2.	ANALIZA RÓŻNICOWANIA NATĘŻENIA ZJAWISK KRYZYSOWYCH NA OBSZARZE GMINY BIŁGORAJ	59
3.3	DIAGNOZA NEGATYWNYCH ZJAWISK OBSZARU REWITALIZACJI.....	60
3.3.1.	ANALIZA KONCENTRACJI NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH	60
3.3.2.	PODSUMOWANIE KONCENTRACJI NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH I WYLICZENIE WSKAŹNIKA SYNTETYCZNEGO	72
3.3.3.	DIAGNOZA POZOSTAŁYCH NEGATYWNYCH ZJAWISK OBSZARU REWITALIZACJI	76
3.4.	WYZNACZENIE OBSZARÓW ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI	82
3.4.1.	OBSZAR ZDEGRADOWANY	82
3.4.2.	OBSZAR REWITALIZACJI.....	83
4.	WIZJA I CELE PROCESU REWITALIZACJI	87
4.1	WIZJA STANU OBSZARU REWITALIZACJI PO PRZEPROWADZENIU PROCESU REWITALIZACJI	87
4.2	CELE PROCESU REWITALIZACJI I KIERUNKI DZIAŁAŃ	88
5.	PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	90
5.1	ZAŁOŻENIA OGÓLNE.....	90
5.2	KARTY PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	96
5.3.	CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH - NIEUMIESZCZONYCH NA LIŚCIE PODSTAWOWEJ - DOPUSZCZALNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	175
5.4.	MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI	178
6.	SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE PROGRAMU	200
6.1.	RAMY FINANSOWE REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	200
6.2.	POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	206
6.2.1.	ŚRODKI EUROPEJSKIE	206
6.2.2.	ŚRODKI KRAJOWE	211
7.	STRUKTURA ZARZĄDZANIA PROGRAMEM.....	214
7.1.	SYSTEM INSTYTUCJONALNY	215
7.1.1	KOORDYNACJA REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI	216
7.1.2.	KOORDYNACJA REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	219

7.2 WSPÓŁPRACA ZE STRONĄ SPOŁECZNĄ I OTOCZENIEM GOSPODARCZYM	220
7.3 HARMONOGRAM REALIZACJI I KOSZTY ZARZĄDZANIA GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI.....	222
7.3.1. KOSZTY ZARZĄDZANIA GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI.....	222
7.3.2. HARMONOGRAM REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	224
8. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY PROGRAMU.....	226
8.1. MONITOROWANIE POSTĘPÓW REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	227
8.2. OCENA AKTUALNOŚCI I STOPNIA REALIZACJI PROGRAMU	229
8.3. POSTĘPOWANIE W RAZIE STWIERDZENIA KONIECZNOŚCI MODYFIKACJI GPR	
232	
9. ZMIANY ZWIĄZANE Z WDRAŻANIEM GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	234
9.1 ZMIANY W UCHWAŁACH DOTYCZĄCYCH POLITYKI MIESZKANIOWEJ GMINY.....	234
9.2 ZMIANY DOTYCZĄCE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	234
9.3. ZAPEWNIENIE ZGODNOŚCI Z REGULACJAMI PRAWNYMI W ZAKRESIE PRAWA WODNEGO, OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ, TRANSPORTU KOLEJOWEGO I OCHRONY PRZYRODY	237
9.3.1. PRAWO WODNE	237
9.3.2. OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	240
9.3.3. TRANSPORT KOLEJOWY	240
9.3.4. OCHRONA ŚRODOWISKA	241
SPIS TABEL.....	245
SPIS FOTOGRAFII.....	246
SPIS RYCIN.....	247
ZAŁĄCZNIKI	248

GLOSARIUSZ

Rewitalizacja¹ - proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Interesariusze rewitalizacji² – interesariuszami rewitalizacji są w szczególności:

1. mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
2. mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
3. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
4. podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
5. jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
6. organy władzy publicznej;
7. podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Partycypacja społeczna³ - przygotowanie, prowadzenie i ocena procesu rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji, polegające w szczególności na:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami,
- prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy, oraz o przebiegu tego procesu;
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji;

¹ Art. 2 ust 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji [Dz. U. 2015 poz. 1777].

² Art. 2 ust 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji [Dz. U. 2015 poz. 1777].

³ Art. 5 ust 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji [Dz. U. 2015 poz. 1777].

- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji;
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Obszar zdegradowany⁴ –obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, jeśli występuje na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- **gospodarczych** – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- **środowiskowych** – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- **przestrzenno-funkcjonalnych** – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- **technicznych** – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych, o których mowa powyżej.

---

⁴ Art. 9. ust 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji [Dz. U. 2015 poz. 1777].

Obszar rewitalizacji⁵ - obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

Obszar rewitalizacji

- nie może być większy niż 20% powierzchni gminy,
- nie może być zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy,
- może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic,
- może obejmować niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym portowe i wydobywcze, tereny powojenne albo pokolejowe, na których występują negatywne zjawiska, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1-4, wyłącznie w przypadku, gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art. 9 ust. 1.

Gminny Program Rewitalizacji⁶ – inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Gminny program rewitalizacji zawiera w szczególności:

1. szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, obejmującą analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru;
2. opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy, w tym strategią rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz strategią rozwiązywania problemów społecznych;
3. opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji;
4. cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1;
5. opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym, w tym:
  - a. listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wraz z ich opisami zawierającymi w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę

⁵ Art. 10. ust 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji [Dz. U. 2015 poz. 1777].

⁶ Art. 15. ust 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji [Dz. U. 2015 poz. 1777].

i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji, opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania,

- b.** charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań, o których mowa w pkt 4;
- 6.** mechanizmy integrowania działań, o których mowa w pkt 4, oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
- 7.** szacunkowe ramy finansowe programu rewitalizacji wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych;
- 8.** opis struktury zarządzania realizacją programu rewitalizacji, wskazanie kosztów tego zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu;
- 9.** system monitorowania i oceny programu rewitalizacji;
- 10.** określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 611 oraz z 2021 r. poz. 11);
- 11.** określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3;
- 12.** wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji, o której mowa w art. 25, wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania;
- 13.** wskazanie sposobu realizacji programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, w tym:
  - a.** wskazanie zakresu niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
  - b.** wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany,
  - c.** w przypadku wskazania konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – wskazanie granic obszarów, dla których plan ten będzie procedowany łącznie z procedurą scaleń i podziałów nieruchomości, a także wytyczne w zakresie ustaleń tego planu;
- 14.** załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej, a w przypadku jej braku – z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne.

WPROWADZENIE

Aby w pełni zrozumieć proces rewitalizacji należy przede wszystkim zauważyć nierozzerwalny związek procesów społecznych z procesami i działaniami gospodarczymi, technicznymi, środowiskowymi czy przestrzenno-funkcjonalnymi, które wpływają na wszystkie sfery rozwoju gminy. Przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy jest zadaniem własnym gminy, które ma wprawdzie charakter dobrowolny⁷, ale jest dowodem na odpowiedzialne planowanie, rozwijanie i zarządzanie gminą.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030 określa granice przestrzenne obszaru rewitalizacji na terenie Gminy jako obszaru kryzysowego, na którym kumulują się problemy społeczne, gospodarcze i przestrzenne. Wizja wyprowadzenia obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego oraz cele rewitalizacji na lata 2023-2030 wskazują kierunki działań władz gminy oraz kluczowych interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych pozwalających na przeprowadzenie procesu rewitalizacji, uzyskanie spójności przestrzennej, społecznej i gospodarczej dla poprawy warunków funkcjonowania i rozwoju gminy oraz wzrostu zadowolenia jej mieszkańców.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Biłgoraj jest w dużej mierze odpowiedzią na zidentyfikowane problemy społeczne na wyznaczonym obszarze, a ponadto zakłada poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej poza wyznaczonymi terenami zdegradowanymi oraz obszarami rewitalizacji przy założeniu, że działania rewitalizacyjne będą skutkować rozwojem także na pozostałych obszarach kluczowych z gospodarczego punktu widzenia.

Niniejszy Gminny Program Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030 (GPR 2023-2030) jest dokumentem, zawierającym kompleksową identyfikację i określenia skali problemów społecznych i rozwojowych Gminy Biłgoraj, ich analizę i diagnozę oraz rozwiązania opracowane by problemy te rozwiązać lub zniwelować. Procesy i działania opisane w GPR będą służyć przeciwdziałaniu fragmentaryzacji przestrzeni gminy, wyprowadzać wyznaczone obszary z sytuacji kryzysowej, prowadzić do spadku intensywności zjawisk o charakterze dysfunkcyjnym, jak również ograniczania obszarów kryzysowych na terenie gminy Biłgoraj.

Program wyznacza ogólne ramy procesu rewitalizacji, łącząc wszystkie elementy planów rozwoju gminy, a także zawiera szczegółowy harmonogram działań podejmowanych przez poszczególne podmioty dla osiągnięcia określonych w nim celów.

---

⁷ Art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji [Dz. U. 2015 poz. 1777].

GPR wskazuje ponadto najbardziej efektywne narzędzia mające na celu przywrócenie spójności społecznej i zrównoważenie procesów rozwojowych. Działania te, zgodnie z wnioskami z diagnozy zjawisk problemowych w Gminie Biłgoraj mają dotyczyć przede wszystkim poprawy warunków życia, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i aktywizacji zawodowej mieszkańców, wyrównania szans edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, aktywizacji gospodarczej obszaru, wzmocnienia zasobów wewnętrznych i swoistych gminy. Cele strategiczne i operacyjne szczegółowe opisane w niniejszym Programie pozwolą na realizowanie tej wizji.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030 został opracowany w ramach współpracy Urzędu Gminy Biłgoraj oraz ekspertów z Fundacji Auxilium.

Program został przygotowany z wykorzystaniem metod partycypacji społecznej. W trakcie jego opracowywania zapewniono szeroki udział partnerów społeczno-gospodarczych i podmiotów pozarządowych. Szczególną uwagę poświęcono zapewnieniu kompleksowego i zintegrowanego podejścia do realizacji projektów, przy optymalizacji i koncentracji zasobów finansowych, materialnych i organizacyjnych, a także komplementarności tych projektów, wzmacniających ich efekty.

Obszar rewitalizacji został wyznaczony na podstawie szczegółowej, opartej na obiektywnych czynnikach analizy, której założeniem było zidentyfikowanie negatywnych zjawisk zachodzących na terenie gminy.

W trakcie prac nad programem uwzględniono zapisy:

1. Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji⁸ określającej zasady oraz tryb przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji.
2. Zasad delimitacji obszarów rewitalizacji i definiowania programów rewitalizacji na terenach wiejskich województwa lubelskiego.
3. Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027⁹, które uznano za kompleksową podstawę merytoryczną dotyczącą prowadzenia wszelkich prac związanych z programem.
4. Zasad realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027¹⁰.

---

⁸ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji [Dz. U. 2015 poz. 1777]

⁹ Zasady z dnia 11 sierpnia 2022 roku zatwierdzone przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/zasady-realizacji-instrumentow-terytorialnych-w-polsce-w-perspektywie-finansowej-ue-na-lata-2021-2027>

¹⁰ Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 [Dz. U. z 2022 roku poz. 1079]

5. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2021-2027, co pozwoli na ułatwienie współpracy samorządu gminy z władzami Województwa Lubelskiego w zakresie wsparcia procesu rewitalizacji ze środków RPO WL¹¹.

---

¹¹ Uchwała nr CDXVII/7223/2022 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 13 grudnia 2022 r. [Dz. U. Woj. Lubelskiego z dnia 20 grudnia 2022 poz. 6857]

1. ZASADY PRAC NAD PROGRAMEM

1.1. LOGIKA PRAC NAD PROGRAMEM

Decyzja o konieczności sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj została sformalizowana uchwałą nr L/319/22 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 21 lipca 2022 roku¹². Decyzja ta została podjęta jako naturalna konsekwencja uchwały nr XLVIII/303/22 z dnia 26 maja 2022 roku¹³ ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Biłgoraj.

Określenie granic obu obszarów zostało poprzedzone szczegółową diagnozą przeprowadzoną dla terenu całej gminy w oparciu o weryfikowalne oraz obiektywne wskaźniki, które pozwoliły na uwzględnienie uwarunkowań gminy przy jednoczesnym ujawnieniu negatywnych zjawisk występujących na jej terenie.

Ryc. 1 Położenie obszaru rewitalizacji w strukturze gminy Biłgoraj

¹² https://ugbilgoraj.bip.lubelskie.pl/index.php?id=746&action=details&document_id=1780263

¹³ [Dz. U. WL z dnia 22 czerwca 2022 roku poz. 3309]

Nadrzędną zasadą przyjętą w ramach prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Biłgoraj było założenie, że program uwzględni szeroko pojętą lokalną specyfikę i realia Gminy, stanowiąc tym samym odpowiedź na zidentyfikowane w procesie konsultacji społecznych potrzeby lokalnej społeczności. Prace odnosiły się więc do zagadnień i obszarów aktywności, które poprzez realizację w obszarze rewitalizacji będą mogły wywierać pozytywne efekty jako rozwiązania służące całej gminie i jej mieszkańcom.

W ramach prac nad programem wykorzystywano wiedzę i doświadczenie grona podmiotów, instytucji i organizacji, które wskazały konkretne problemy i rozwiązania ujęte w programie. Zaliczono do nich zwłaszcza przedstawicieli referatów Urzędu Gminy Biłgoraj oraz gminnych jednostek organizacyjnych i instytucji kultury. Ich współpraca obejmowała sformułowanie celów procesu rewitalizacji, a następnie kierunków działań i propozycji rozwiązań, które będą mogły zostać wdrożone z związku z jego realizacją.

Niniejszy program określa ramy procesu rewitalizacji łącząc elementy różnych polityk gminy i przyjmując zasadę, że istotą tego procesu są zarówno działania inwestycyjne jak i działania społeczne czy działania o charakterze organizacyjnym, których celem jest osiągnięcie jak najlepszych wzajemnie skorelowanych efektów w ramach interwencji środków publicznych.

Przyjęto, że istotnym elementem programu może być kontynuacja działań i aktywności wskazanych w *Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2017-2023*¹⁴ w obszarach istotnych z punktu widzenia realizacji celów procesu rewitalizacji, o ile będzie ona zakładać poprawę efektywności interwencji.

W trakcie prac wzięto również pod uwagę uwarunkowania zewnętrzne dotyczące kierunków polityki spójności, a także, co szczególnie istotne, podjęto próbę oceny różnego rodzaju rozwiązań wdrażanych na terenie innych gmin, które odnoszono do sytuacji i uwarunkowań lokalnych na terenie gminy w celu wypracowania najlepszego podejścia dla realizacji celów programu.

---

¹⁴ Uchwała nr XXXVII/208/17 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 29 czerwca 2017 r.

1.2. OCENA DOTYCHCZASOWYCH PROCESÓW REWITALIZACJI

Gmina Biłgoraj posiada już doświadczenia z wdrażania procesu rewitalizacji opisanego w *Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2017-2023* obejmującym podobny zakres merytoryczny.

Kontynuacja procesu rewitalizacji rozpoczętego w ramach *Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2017-2023* na podobnym terytorialnie obszarze umożliwi osiągnięcie celów tego procesu przy uwzględnieniu zasady komplementarności międzyokresowej. *LPR 2017-2023* identyfikował kluczowe problemy społeczne i infrastrukturalne Gminy, wskazywał możliwości ich rozwiązania, zawierał listę i opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z metodami ich weryfikacji, harmonogramem i ramowym budżetem. Z listy 54 przedsięwzięć opisanych w LPR zrealizowano 33, część jest w trakcie realizacji lub pozostaje wciąż aktualna, co wskazuje na potrzebę kontynuacji procesu rewitalizacji w gminie. Uwzględniając upływ czasu i zmianę kontekstów, w tym szczególnie uwarunkowań ekonomicznych, niezbędna jest rewizja założeń poszczególnych przedsięwzięć w taki sposób, aby ich realizacja odpowiadała na zidentyfikowane w procesie konsultacji problemy.

LPR 2017-2023 oparto na trzech celach strategicznych zmierzających do poprawy sytuacji kryzysowej:

1. Ograniczenie patologii społecznych, poprawa estetyki przestrzeni publicznych oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń.
2. Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego i rozwój społeczno-gospodarczy w oparciu o nowoczesną infrastrukturę i zasoby środowiska przyrodniczego.
3. Poprawa stanu infrastruktury technicznej oraz funkcjonalności przestrzeni służącej rewitalizacji oraz ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych.

Powyższe cele strategiczne zostały uszczegółowione w postaci celów operacyjnych oraz we wskazaniu konkretnych działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zarówno tych o charakterze społecznym, jak infrastrukturalnym. Do najważniejszych zrealizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w Gminie Biłgoraj w latach 2017-2022 zaliczyć można w szczególności:

1. **Kluczowe przedsięwzięcia infrastrukturalne w tym m. in.:**
  - a. budowę kanalizacji sanitarnej i ukończenie I etapu budowy chodnika przy drodze powiatowej i budowę boiska w m. Bukowa,
  - b. uzbrojenie terenów inwestycyjnych oraz remont i wyposażenie boiska wiejskiego w m. Gromada,
  - c. budowę zbiornika na wodę i budowę ścieżki rowerowej w m. Korytków Duży,
  - d. budowę świetlicy wiejskiej i wykonanie modernizacji stacji uzdatniania wody w m. Majdan Gromadzki,

- e.** budowę chodnika przy drodze gminnej w m. Nadrzecze oraz wykonanie połączenia wodociągów w m. Korytków Duży i Nadrzecze,
  - f.** budowę ośrodka wsparcia dla osób wykluczonych oraz zagrożonym wykluczeniem społecznym w miejscowości Dyle,
  - g.** modernizację i poprawę efektywności energetycznej budynków DPS w Teodorówce,
  - h.** modernizację budynku ośrodka szkoleniowo-terapeutycznego i przebudowa drogi gminnej w m. Nowy Bidaczów,
  - i.** modernizację oświetlenia ulicznego (wymiana na energooszczędne) i budowa oświetlenia ulicznego na terenie gminy.
- 2.** Działania i projekty miękkie w sferze reintegracji społecznej i zawodowej, które przyczyniały się do wzrostu aktywności zawodowej, tu w szczególności należy wyróżnić:
- a.** Poradnictwo prawne
  - b.** Od szkolenia do zatrudnienia - YEI
  - c.** Aktywni na przekór barier
- 3.** Działania w sferze edukacji, kultury i sportu, które przyczyniały się do wzrostu aktywności społecznej mieszkańców gminy, co miało znaczenie w przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu mieszkańców. Tu na uwagę zasługują poniższe zrealizowane projekty:
- a.** Senior+
  - b.** Profilaktyka przez muzykę
  - c.** Wieczór polskich szlagierów
  - d.** Białe soboty
  - e.** Zdrowo się odżywiamy
  - f.** Posmakuj biłgorajskie
  - g.** Utworzenie dziecięcego zespołu ludowego oraz zakup strojów ludowych dla gminnych zespołów
  - h.** Nie jesteś sam
  - i.** Dokumentacja i promocja twórczości ludowej poprzez nagrywanie i wydawanie płyt, filmów, publikacji książkowych,
  - j.** Organizacja pokazów ginących zawodów i warsztatów: rękodzieła, kulinarnych, muzycznych, tanecznych itd.

Wskazane powyżej zrealizowane zadania służyły osiągnięciu kluczowych założeń rewitalizacji Gminy Biłgoraj i należy je traktować jako zestawienie wzajemnie komplementarnych przedsięwzięć, służących realizacji celów strategicznych i operacyjnych. Każda z inwestycji

infrastrukturalnych nie tylko w znacznym stopniu poprawia warunki techniczne życia w gminie, ale także zwiększa bezpieczeństwo tak mieszkańców jak i przyjezdnych, służy poprawie ich kondycji i stanu zdrowia, umożliwia zwiększenie aktywności społecznej w zakresie kultury, sportu, rekreacji, wzajemnych relacji i wsparcia. Wyremontowane lub zmodernizowane obiekty użyteczności publicznej to nie tylko poprawa warunków dla korzystających z nich mieszkańców, ale także poprawa warunków pracy i rozwoju zawodowego osób w ich zatrudnionych.

Na szczególną uwagę zasługują działania o charakterze kulturalnym, opierające się kultywowaniu lokalnych tradycji i wzmocnieniu więzi społecznych oraz budowaniu tożsamości kulturowej, co w przypadku Ziemi Biłgorajskiej jest ważnym elementem wyróżniającym.

1.3. OPIS PROCESU ZAANGAŻOWANIA INTERESARIUSZY

Partycypacja społeczna to metoda angażowania lokalnej społeczności w planowanie wszechstronnego rozwoju Gminy, zapewniająca przygotowanie, prowadzenie i ocenę procesu rewitalizacji przy aktywnym udziale interesariuszy.

W trakcie prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030 starano się maksymalnie skorzystać z potencjału lokalnej społeczności i zwiększyć poziom aktywności obywatelskiej tworząc przestrzeń do realnego uczestnictwa w procesie jego tworzenia. Po stronie władz gminy pozostawiono odpowiedzialność za przekazywanie informacji o uwarunkowaniach branżowych pod uwagę w procesie podejmowania decyzji.

1.3.1. NARZĘDZIA I FORMY WŁĄCZANIA INTERESARIUSZY

Gmina Biłgoraj, przygotowując się do kontynuacji realizowanych od kilku lat na jej terenie działań rewitalizacyjnych, podjęła prace zmierzające do uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, pierwszym krokiem takich prac jest wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Na przełomie 2021 i 2022 roku prowadzono analizy na podstawie różnorodnych danych i opracowano projekt dokumentu, który przyjęto uchwałą Nr XLVIII/303/22 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Biłgoraj¹⁵.

■ **Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji** trwały od 5 kwietnia do dnia 4 maja 2022 r. Zgodnie z przepisami ustawy o rewitalizacji, ogłoszenie o konsultacjach zostało zamieszczone 7 dni wcześniej, tj. 28 marca 2022 r. Projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Gminy Biłgoraj, gdzie udostępniono wszystkie informacje o konsultacjach i stosowne dokumenty.

W ramach informowania o konsultacjach, poza ww., zamieszczano informacje i zaproszenia do konsultacji w mediach społecznościowych Urzędu (Facebook), przeprowadzona została także dwukrotnie akcja plakatowa na terenie całej Gminy. Dołożono starań by dotrzeć z informacją o konsultacjach społecznych do możliwie szerokiego grona interesariuszy. Konsultacje społeczne w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Biłgoraj odbywały się w kilku formach:

¹⁵ Dz. U. Województwa Lubelskiego z dnia 28.06.2022 poz. 3309

1. Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej - formularz uwag był dostępny zarówno elektronicznie, jak i w formie papierowej w siedzibie Urzędu Gminy Biłgoraj oraz na spotkaniach konsultacyjnych,
2. Zorganizowano dwa wydarzenia w Urzędzie Gminy Biłgoraj:
  - a. debatę z udziałem Wójta Gminy Biłgoraj o obszarze rewitalizacji połączoną z wykładem o zasadach planowania i prowadzenia rewitalizacji, która odbyła się w dniu 06.04.2022 r. o godz. 12:00 w siedzibie Urzędu Gminy Biłgoraj, ul. T. Kościuszki 88, 23-400 Biłgoraj (sala konferencyjna),
  - b. otwarte spotkanie konsultacyjne z udziałem Wójta Gminy Biłgoraj, które odbyło się w dniu 20.04.2022 r. o godz. 12:00 w siedzibie Urzędu Gminy Biłgoraj, ul. T. Kościuszki 88, 23-400 Biłgoraj (sala konferencyjna)

Fot. 1 Dokumentacja fotograficzna konsultacji społecznych w zakresie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Składanie uwag oraz zapoznanie się z projektem uchwały wraz z załącznikami było zatem możliwe w bardzo różnorodnych formach (elektronicznych i tradycyjnych). Ponadto, wydarzenia zaplanowane zostały na porę dogodną dla różnych grup mieszkańców. Starano się także w procesie konsultacji poinformować zainteresowanych interesariuszy o istocie narzędzia jakim jest rewitalizacja, o jej zasadach oraz o planach Gminy w zakresie kontynuowania wieloletniego procesu rewitalizacji.

Niestety zainteresowanie udziałem w procesie tworzenia planów rewitalizacji dla Gminy Biłgoraj było bardzo ograniczone. Na debatę z udziałem Wójta Gminy Biłgoraj o obszarze rewitalizacji połączonej z wykładem o zasadach planowania i prowadzenia rewitalizacji w dniu 6 kwietnia 2022 r nie przybyli żadeni interesariusze. Na drugie zorganizowane wydarzenie, tj. otwarte spotkanie konsultacyjne z udziałem Wójta Gminy Biłgoraj w dniu 20 kwietnia 2022 r., przybyło 17 osób. Pytania uczestników dotyczyły głównie istoty prawa pierwokupu, metodyki określenia jednostek analitycznych służących dokonaniu porównania zróżnicowań wewnątrzgminnych w różnych aspektach rozwoju, zasad rewitalizacji (zasada koncentracji). Uczestnicy tego spotkania wykazywali duże zainteresowanie procesem rewitalizacji.

W ramach dyżuru telefonicznego w Urzędzie Gminy odnotowano jedno zgłoszenie. Dotyczyło ono pytania o zasady pierwokupu i wpływ uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na proces transakcji sprzedaży i kupna nieruchomości na tym obszarze.

Udział interesariuszy w konsultacjach społecznych, mimo starań Urzędu Gminy, nie był duży. Jest to sytuacja typowa i nieodłączająca od innych gmin w Polsce, gdzie na tym etapie prac przygotowawczych do GPR zainteresowanie mieszkańców jest relatywnie małe.

- Kolejnym krokiem, w wyniku decyzji o przystąpieniu do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj, było rozpoczęcie **konsultacji społecznych dotyczących potrzeb inwestycyjnych, proponowanych projektów i działań rewitalizacyjnych**.

Przyjęły one następujące formy:

1. Spotkań z mieszkańcami w dniach:
  - 26 lipca 2022 r. – remizo-świetlica w Korytkowie Dużym, świetlica wiejska w Majdanie Gromadzkimi, remizo-świetlica w Gromadzie,
  - 27 lipca 2022 r. – remizo - świetlica w Dąbrowicy, budynek Szkoły Podstawowej w Korczowie, remizo – świetlica w Dereźni Solskiej,
  - 28 lipca 2022 r. – remizo – świetlica w Hedwiżynie, plac zabaw w Woli Matej.
2. Warsztatów partycypacyjnych z udziałem mieszkańców i przedstawicieli organizacji i instytucji z terenu Gminy Biłgoraj - 7 października 2022 r. –Urząd Gminy Biłgoraj,

3. Zbierania propozycji przedsięwzięć w postaci papierowej lub elektronicznej (formularz był dostępny zarówno elektronicznie, jak i w formie papierowej w siedzibie Urzędu Gminy Biłgoraj oraz na spotkaniach i warsztatach).

W procesie konsultacji informowano interesariuszy o istocie narzędzia jakim jest rewitalizacja, jej założeniach i zasadach, jak również o planach Gminy w zakresie kontynuowania wieloletniego procesu rewitalizacji. W spotkaniach, które odbywały się w dniach 26-28 lipca 2022 roku wzięło udział ok. 100 osób. Na warsztaty zorganizowane w Urzędzie Gminy przybyło ok. 14 osób. W pierwszej części warsztatów zorganizowano burzę mózgów. Uczestnicy spotkania zastanawiali się nad metodami i sposobami rozwiązania problemów, które zostały zgłoszone i zaobserwowane w trakcie prac nad programem rewitalizacji. W drugiej części warsztatów uczestnicy pracowali w grupach. Każda z grup wybrała jedną z miejscowości i zdiagnozowany problem, a jej zadaniem było wypracowanie celów, działań i metod rozwiązania tych problemów. Po czasie przeznaczonym na pracę zespołową, wyznaczony członek grupy prezentował wyniki pracy. Pozostałe grupy włączane były do dyskusji i analizy zaproponowanych rozwiązań i działań.

Ponadto w trakcie spotkań omówiono proces tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji i prowadzono dyskusje w zakresie potrzeb mieszkańców, podkreślając równocześnie ich wiodący udział w planowanym dokumencie i przedsięwzięciach. Mieszkańcy mieli także możliwość złożenia propozycji przedsięwzięć i inwestycji, które będą odpowiedzią na zdiagnozowane potrzeby. Pomysły analizowane w trakcie spotkań z mieszkańcami i warsztatów zostały zgłoszone w ramach konsultacji jako przedsięwzięcia wspierające proces realizacji GPR.

Fot. 2 Dokumentacja fotograficzna spotkań i warsztatów przeprowadzonych z mieszkańcami w ramach konsultacji zakresu merytorycznego Gminnego Programu Rewitalizacji na lata 2023-2030

1.3.2. KOMUNIKACJA Z INTERESARIUSZAMI

Model komunikacji z interesariuszami, który zapewniłby współpracę i integrację szerokiego i zróżnicowanego ich grona opierał się na uznanych już formach komunikacji władz gminy z mieszkańcami tj. przybrał formę komunikatów i ogłoszeń na stronie internetowej Urzędu Gminy i poprzez jej media społecznościowe.

Na kolejnych etapach prac nad GPR na stronie internetowej zostanie stworzona wyodrębniona dla Programu Rewitalizacji zakładka, w której zamieszczane będą aktualne informacje i ogłoszenia dotyczące prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji, zaś po jego uchwaleniu będzie to stały adres, pod którym zamieszczane będą wszelkie informacje związane z wdrażaniem i monitorowaniem GPR.

Partycypacja społeczna, stanowiąca punkt wyjścia dla opracowania programu rewitalizacji, będzie stała się zasadą i ciągłą praktyką również w trakcie wdrażania *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030* zgodnie z przyjętym systemem zarządzania obejmującym zasady współpracy z otoczeniem społecznym oraz gospodarczym.

2. POWIĄZANIA Z POLITYKĄ GMINY

2.1. STRATEGIA ROZWOJU GMINY NA LATA 2022-2030¹⁶,

Zgodnie z założeniami projektu *Strategii Rozwoju Gminy Biłgoraj na lata 2022-2030* polityka rozwoju gminy opiera się trójpoziomym układzie celów:

1. misji,
2. celów strategicznych, pozwalających na strategiczne ukierunkowanie działań gminy w dłuższym horyzoncie czasowym,
3. kierunków działania w ramach celów strategicznych i będących podstawą planowania konkretnych projektów.

Misja rozwoju gminy wskazuje cel nadrzędny, do którego dążą władze gminy realizując poszczególne elementy strategii, sformułowana jest w sposób ogólny i adresowana jest do ogółu osób zamieszkujących daną gminę. W opracowanym dokumencie misję gminy Biłgoraj sformułowano następująco:

Misją Gminy Biłgoraj jest stworzenie mieszkańcom najlepszych warunków do życia z jednoczesną dynamizacją rozwoju gospodarczego oraz dużym stopniem integracji społecznej.

Wypełnieniu misji będzie towarzyszyła realizacja następujących celów strategicznych:

1. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej gminy;
2. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego i ochrona jego zasobów.
3. Podniesienie poziomu integracji społecznej mieszkańców oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego.

Wskazane powyżej cele strategiczne oraz kierunki działania wyznaczone w ich ramach nie są przedstawione w kolejności odzwierciedlającej hierarchię, istotna jest natomiast ich synergia i efektywność poszczególnych działań.

¹⁶ *Strategia Rozwoju Gminy Biłgoraj na lata 2022-2030* obecnie w procesie formalnej akceptacji przez władze Gminy Biłgoraj

Cele strategiczne będą realizowane poprzez uszczegółowione poniżej kierunki działania:

	Cel strategiczny	Kierunki działania
1	Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej gminy	1.1. Rozwój infrastruktury technicznej terenów inwestycyjnych 1.2. Rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, sportowej 1.3. Promocja potencjału gospodarczego i turystycznego gminy 1.4. Stworzenie systemu wsparcia biznesu
2	Poprawa stanu środowiska przyrodniczego i ochrona jego zasobów.	2.1. Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych 2.2. Inwestowanie w infrastrukturę techniczną w celu zachowania walorów środowiska naturalnego 2.3. Promowanie i zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego
3	Podniesienie poziomu integracji społecznej mieszkańców oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego.	3.1. Rozwój infrastruktury na terenie gminy 3.2. Rozwój różnych form integracji społecznej 3.3. Aktywizacja społeczna i obywatelska mieszkańców

Tabela 1 Cele i kierunki działania wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Biłgoraj na lata 2022-2030

Istotnym założeniem GPR jest wdrożenie zasady rozwoju zrównoważonego, czego skutkiem będzie wykorzystanie potencjału zdegradowanego obszaru do stworzenia w nim warunków do rozwoju nowych funkcji.

Szeroki zakres przedsięwzięć infrastrukturalnych przyniesie poprawę warunków prowadzenia działalności gospodarczej i codziennego życia mieszkańców, ale wywierać będzie także pozytywny wpływ na wzmacnianie integracji i aktywności społecznej, poprawę wizerunku gminy, poprawę sytuacji gospodarczej i jej rozwój, poprawę stanu środowiska i jego wykorzystanie do zwiększenia komfortu życia mieszkańców i odwiedzających.

Pokazane powyżej założenia Strategii Rozwoju Gminy Biłgoraj na lata 2022-2030 pokazują, że proces rewitalizacji opisany w niniejszym Programie i polityka rozwoju gminy są ze sobą nierozzerwalnie połączone wspólnymi bądź wzajemnie się uzupełniającymi celami strategicznymi i operacyjnymi, a realizacja zaplanowanych w nich działań będzie pozytywnie oddziaływać na wszystkich mieszkańców gminy.

2.2. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Biłgoraj na lata 2022-2030, opracowana została stosownie do postanowień art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej i przyjęta uchwałą nr XXXVIII/252/21 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 30 września 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Biłgoraj na lata 2021-2030¹⁷.

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Biłgoraj sformułowano następującą misję:

Jako mieszkańcy Gminy Biłgoraj dążymy do społeczeństwa zintegrowanego i jednocześnie wolnego od problemów wykluczenia społecznego i ubóstwa.

Chcemy być społecznością nowoczesną, solidarnie wrażliwą i potrafiącą zaspokoić podstawowe potrzeby mieszkańców, czerpiącą jednocześnie wzorce do działania z bogactwa tradycji i historii Ziemi Biłgorajskiej.

Pragniemy poczucia bezpieczeństwa socjalnego dla wszystkich, a także zwiększenia dostępności do zasobów i usług w sferze ekonomicznej oraz w sferze społecznej pozwalającej mieszkańcom Gminy Biłgoraj pełnić role społeczne, rodzinne i obywatelskie.

Strategia obejmuje aktualną diagnozę sytuacji społecznej na terenie Gminy, wskazując najważniejsze wyzwania w polityce społecznej gminy w trzech obszarach:

- stabilizacja i wzmocnienie rodzin, dzieci i młodzieży,
- poprawa opieki zdrowotnej i ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie i uzależnień
- ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego

Strategia pokazuje, że lepsza jakość kapitału ludzkiego i społecznego wpłynie korzystnie na ogólną atrakcyjność gminy oraz wygeneruje dodatkowe mechanizmy rozwojowe. Środkiem do osiągnięcia tego celu powinny być nie tylko inwestycje w rozwój infrastruktury społecznej, ale również – a może przede wszystkim - działania nakierowane na podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców oraz mobilizowanie ich do większej aktywności społecznej i zawodowej, przy jednoczesnym ograniczaniu negatywnych zjawisk ubóstwa i wykluczenia społecznego.

¹⁷ https://ugbilgoraj.bip.lubelskie.pl/index.php?id=713&action=details&document_id=1686642

Do osiągnięcia tych założeń posłużą sformułowane cele strategiczne i kierunki działania:

Cele strategiczne		Kierunki działania	
1.	Rodzina, dzieci i młodzież	1.1	Wzmocnienie podstawowych funkcji rodziny.
		1.2	Stworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży.
2.	Zmniejszenie skali występowania zjawiska uzależnień i przemocy w rodzinie oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej.	2.1	Udzielanie wsparcia i pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem uzależnień i przemocy.
		2.2	Poprawa dostępu do opieki zdrowotnej.
3.	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.	3.1.	Przeciwdziałanie izolacji seniorów.
		3.2.	Rozwijanie systemu wsparcia i aktywizacji osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
		3.3.	Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości (osób poszukujących pracy).

Tabela 2 Cele i kierunki działania wyznaczone w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Biłgoraj na lata 2022-2030

Dla każdego z powyższej zaprezentowanych kierunków *Strategia* przewiduje co najmniej kilka konkretnych przedsięwzięć. I tak m.in.:

- 1. Kierunki działania realizowane w ramach Celu strategicznego Nr 1 przewidują:**
  - a. projekty podnoszące kompetencje wychowawcze rodziców,
  - b. zwiększenie dostępności do porad psychologicznych,
  - c. organizację czasu wolnego dla dzieci i młodzieży ramach kótek zainteresowań: edukacyjnych, sportowych, kulturalnych i artystycznych,
  - d. organizowanie imprez kulturalnych, sportowych i turystycznych,
  - e. rozwój działających na terenie Gminy i tworzenie nowych placówek wsparcia dziennego wraz z poszerzeniem ich ofert zajęciowych.

- 2. Kierunki działania realizowane w ramach Celu strategicznego Nr 2 przewidują:**
  - a. zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej, prawnej, terapeutycznej dla rodzin dotkniętych problemem uzależnień i przemocy,
  - b. profilaktyczną działalność informacyjną, edukacyjną i szkoleniową w zakresie rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie oraz skutków spożywania alkoholu i innych używek,

- c. współdziałanie instytucji i organizacji w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego,
- d. działania na rzecz kształtowania postaw i umiejętności społecznych ważnych dla zdrowia,
- e. zwiększenie dostępu do świadczeń zdrowotnych, w tym do specjalistów, rehabilitacji,
- f. działalność edukacyjną i informacyjną o tematyce prozdrowotnej.

3. Kierunki działania realizowane w ramach Celu strategicznego Nr 3 przewidują:

- a. integrację osób starszych ze środowiskiem lokalnym, np. poprzez spotkania z młodzieżą, przekazywanie tradycji, wspólne śpiewanie, wspólny opłatek, majówki,
- b. utworzenie Klubu Seniora, dziennych domów dla seniorów oraz osób niepełnosprawnych i ich rodzin, a także systemów wsparcia środowiskowego dla seniorów i osób niepełnosprawnych,
- c. organizowanie imprez integracyjnych,
- d. kursy, szkolenia i spotkania na temat prowadzenia działalności gospodarczej, w tym możliwości pozyskania dofinansowania na jej rozpoczęcie,
- e. utworzenie podmiotów ekonomii społecznej np. KIS, CIS, spółdzielnie socjalne, przedsiębiorstwa społeczne.

Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030 bezpośrednio korespondują z wymienionymi wyżej celami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022-2030 i będą stanowić formę jej realizacji w obszarze wyróżniającym się obecnie szczególną koncentracją problemów społecznych.

Cele strategiczne i kierunki działania oraz duża część zaplanowanych działań Gminy i szerokiego grona jej partnerów ujęte w Strategii wpisują się w założenia Gminnego Programu Rewitalizacji, który obejmuje spektrum zadań nie tylko infrastrukturalnych, ale także projektów w zakresie edukacji i rozwijania alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla rodzin oraz dzieci i młodzieży, objęcia opieką i wsparciem seniorów oraz ich aktywizację społeczną.

Można oczekiwać, iż pozytywne zmiany, jakie zajdą w wyniku realizacji zaplanowanych w obu dokumentach działań nakierowanych na rozwój gospodarki i zasobów ludzkich, przyczynią się w dłuższej perspektywie do poprawy jakości życia mieszkańców terenów rewitalizowanych i całej gminy.

2.3. WIELOLETNI PROGRAM GOSPODAROWANIA MIESZKANIOWYM ZASOBEM GMINY

Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, samorząd gminy Biłgoraj opracował *Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Biłgoraj na lata 2020-2025*, który został przyjęty uchwałą nr XVI/98/19 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 19 listopada 2019 roku¹⁸. Jego zasadniczym celem było określenie wielkości i stanu technicznego zasobu mieszkaniowego gminy w wyznaczonym okresie, określenie potrzeb remontowych i innych działań zmierzających do poprawy wykorzystania i racjonalizacji gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, ustalenie zasad polityki czynszowej i zarządzania zasobem mieszkaniowym gminy.

Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Biłgoraj na lata 2020-2025, określa wzrost stanu zasobu komunalnego gminy z liczby 6 lokali mieszkalnych w roku 2020 do 14 lokali w roku 2025. Wszystkie lokale mieszkalne znajdują się w budynkach szkolnych stanowiących wyłączną własność gminy. Plan przewiduje remonty obiektów dla zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców i użytkowników. Gmina nie przewiduje budowy mieszkań komunalnych, wzrost zasobów wynika z planu zmiany sposobu użytkowania części budynku szkolnego z Ciosmach oraz budowy 3 mieszkań chronionych w miejscowości Dyle. Gmina nie przewiduje sprzedaży lokali mieszkalnych.

Założenia Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Biłgoraj na lata 2020-2025 są w bezpośredniej korelacji z celami i założeniami niniejszego Gminnego Programu Rewitalizacji odnosząc się do problemów w obszarze ubóstwa, będących jednym z najważniejszych zidentyfikowanych w nim wyzwań społecznych.

---

¹⁸ Dz.U. Województwa Lubelskiego z dnia 29 listopada 2019 r. poz. 6558

2.4. PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA (POŚ)

Prowadzenie polityki w zakresie ochrony środowiska na poziomie samorządu lokalnego odbywa się w oparciu o Programy Ochrony Środowiska, które sporządzane są na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska. Ich celem jest wyznaczanie działań istotnych z punktu widzenia osiągania celów tej polityki przy uwzględnieniu uwarunkowań ochrony środowiska na terenie danej gminy.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Biłgoraj na lata 2021-2025 z perspektywą do 2030 roku został przyjęty uchwałą Rady Gminy Biłgoraj nr XXXI/205/21 z dnia 25 lutego 2021 r.¹⁹ Wyznaczył on, na podstawie rozpoznania aktualnego stanu środowiska na terenie gminy, zasadnicze cele oraz zadania odnoszące się do stanu bezpieczeństwa środowiskowego.

	Cele	Zadania
1	Spełnienie norm jakości powietrza atmosferycznego na terenie Gminy	<ul style="list-style-type: none"> ■ modernizacja oświetlenia ulicznego, ■ wymiana nieefektywnych kotłów na terenie gminy ■ montaż instalacji OZE na budynkach mieszkalnych ■ Bieżąca modernizacja dróg gminnych, ■ Modernizacja i przebudowa dróg powiatowych
2	Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców gminy	<ul style="list-style-type: none"> ■ Aktualizacja inwentaryzacji źródeł uciążliwości akustycznej
3	Kontrola niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego do środowiska na terenie gminy	<ul style="list-style-type: none"> ■ Gromadzenie danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń
4	Zrównoważone gospodarowanie wodami powierzchniowymi i podziemnymi umożliwiające zaspokojenie potrzeb wodnych gminy przy utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Prowadzenie stałego lokalnego i regionalnego monitoringu wód

¹⁹ https://ugbilgoraj.bip.lubelskie.pl/index.php?id=713&action=details&document_id=1616693

	Cele	Zadania
5	Podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy poprzez stworzenie nowoczesnej infrastruktury związanej z gospodarką wodno – ściekową.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Rozbudowa sieci wodociągowej
6	Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ochrona zasobów złóż kopalin poprzez uwzględnianie ich w dokumentach planistycznych ■ Eliminacja procederu nielegalnego wydobywania kopalin
7	Zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi	<ul style="list-style-type: none"> ■ Przeciwdziałanie degradacji gleb i powierzchni ziemi.
8	Uszczelnienie gminnego systemu gospodarowania odpadami	<ul style="list-style-type: none"> ■ Uszczelnianie gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi – weryfikacja mieszkańców uchylających się od obowiązku złożenia deklaracji i wnoszenia opłat
9	Zachowanie różnorodności biologicznej poprzez ochronę środowiska naturalnego	<ul style="list-style-type: none"> ■ Pielęgnacja zasobów przyrodniczych wraz z ochroną obszarów i obiektów prawnie chronionych ■ Ochrona zasobów leśnych oraz prowadzenie stałego monitoringu w celu zapobiegania zagrożeniom
10	Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii	<ul style="list-style-type: none"> ■ Dopuszczenie gminnych OSP w nowoczesny sprzęt ratowniczy-gaśniczy
11	Edukacja mieszkańców odnośnie ekologii	<ul style="list-style-type: none"> ■ Działania edukacyjne w gminnych szkołach

Tabela 3 Cele i zadania Programu Ochrony Środowiska Gminy Biłgoraj na lata 2021-2025 z perspektywą do 2030 roku

Realizacja Programu Ochrony Środowiska wiąże się z osiągnięciem celów dla poszczególnych obszarów interwencji. Liczne zadania wskazane w nim są w znacznym zakresie spójne z problemami występującymi na obszarze rewitalizacji, wskazanymi jako priorytetowe:

- **modernizacja oświetlenia ulicznego,**
- **wymiana nieefektywnych kotłów na terenie gminy,**
- **montaż instalacji OZE na budynkach mieszkalnych,**
- **bieżąca modernizacja i przebudowa dróg gminnych i powiatowych,**
- **rozbudowa sieci wodociągowej,**
- **uszczelnianie gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi,**
- **pielęgnacja zasobów przyrodniczych wraz z ochroną obszarów i obiektów prawnie chronionych,**
- **działania edukacyjne w zakresie środowiska i ekologii.**

Poprawa jakości życia mieszkańców, osiągana między innymi poprzez polepszenie środowiskowych warunków życia będzie ważnym celem realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030 wiążąc tym samym działania podejmowane na rzecz poprawy stanu środowiska z celami przyjętymi w Programie Ochrony Środowiska Gminy Biłgoraj, co w istotny sposób przyczyni się do realizacji postanowień obu dokumentów.

2.5. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Dzisiejsza polityka przestrzenna gminy Biłgoraj została zapoczątkowana w roku 1999 przez przyjęcie kompleksowego dokumentu²⁰ określającego wieloletnie kierunki rozwoju przestrzennego w nawiązaniu do zdiagnozowanych na ówczesnym etapie możliwości i prognoz rozwoju sfery społeczno-gospodarczej. Niewielka dynamika rozwoju, skromny przyrost PKB, ogólnie niekorzystana sytuacja ekonomiczna i brak perspektyw na dynamizowanie sfery społeczno-gospodarczej w rejonie biłgorajskim odzwierciedlał się również w ustalaniu kierunków rozwoju przestrzennego.

Kształt pierwotnego studium ewoluował uwzględniając dalsze zmiany, będące wynikiem kolejnych etapów rozwoju kraju, regionu środkowo-wschodniego i ziemi biłgorajskiej. Pierwszej zmiany pierwotnego dokumentu dokonano w 2005 r.²¹, zgodnie z unormowaniami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. Aktualizacja była bezpośrednim wynikiem zdynamizowania procesów społeczno-gospodarczych związanych z wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej w maju 2004 r. Pojawiły się nowe możliwości i perspektywy rozwoju przedsiębiorczości, w tym szczególnie procesów produkcyjnych, co implikowało zapotrzebowanie na tereny budowlane w całym regionie biłgorajskim. Ścisłe związki funkcjonalno-przestrzenne miasta Biłgoraj z otaczającymi go terenami spowodowały rozwój całego obszaru. Miasto stało się „lokomotywą” zmian w regionie, ale ze względu na ograniczenia geologiczno-inżynierskie niemożliwe stało się zaspokojenie zwiększonego zapotrzebowania na działki budowlane w Biłgoraju, co uruchomiło zainteresowanie terenami położonymi w pobliskiej gminie Biłgoraj.

Ostatnia wersja (2012 r) *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego*²² jest wynikiem dynamicznych przeobrażeń będących rezultatem ciągłego rozwoju społeczno-gospodarczego rejonu biłgorajskiego. Pierwotna polityka przestrzenna gminy Biłgoraj (1999 r.) zawierała ostrożne podejście do gospodarowania przestrzenią, zgodnie z ówczesnym zapotrzebowaniem na tereny inwestycyjne. Rozwój we wszystkich strefach gminy wymagał już kilkukrotnej (lata 2005 i 2009) zmiany planowanego przeznaczenia terenów pod szeroko

---

²⁰ Uchwała Nr IX/62/99 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 7 lipca 1999 r.

²¹ Uchwała Nr XXIX/195/05 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 6 września 2005 r. w sprawie uchwalenia zmian studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Biłgoraj

https://ugbilgoraj.bip.lubelskie.pl/index.php?id=429&action=details&document_id=830388

²² Uchwała Nr XXII/132/12 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 30 kwietnia 2012 r.

https://ugbilgoraj.bip.lubelskie.pl/index.php?id=64&action=details&document_id=31061

rozumianą działalność budowlaną. Dokument z 2012 r. objął niemal wszystkie sołectwa gminy²³ i zaprezentował znaczącą zmianę jej polityki przestrzennej w odniesieniu do funkcji wyodrębnionych terenów tj. zmiany ich funkcji z rekreacyjno-wypoczynkowych, zalesionych, ekologicznych czy rolnych na mieszkaniowo-usługowe, usługowe lub mieszkaniowo-rekreacyjne, pozwalając na uwolnienie nowych terenów budowlanych.

Stałym ograniczeniem zmian planistycznych na terenie Gminy Biłgoraj są uwarunkowania ekofizjograficzne, a przede wszystkim konieczność zachowania zwartości i integralności obszaru Natura 2000 oraz warunki hydrogeologiczne zabudowy na obszarze Równiny Biłgorajskiej.

Zmiany polityki przestrzennej dotyczące zarówno wyznaczenia nowych terenów budowlanych i zmian funkcji terenu tworzy pod względem ilościowym, jak i jakościowym możliwość dynamizacji wszystkich trzech sfer: społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Założenia Studium są ze sobą logicznie powiązane i tworzą spójną całość przestrzenno-gospodarczą, gdzie wszystkie procesy się wewnętrznie przenikają, są od siebie uzależnione lub wzajemnie zdeterminowane, a dodatkowo są w zbliżonej relacji z zapisami Gminnego Programu Rewitalizacji.

---

²³ Stary Bidaczów, Brodziaki, Ciosmy, Dąbrowica, Dereźnia Solska, Dereźnia Majdańska, Korczów, Korytków Duży, Gromada, Majdan Gromadzki, Nadrzecze, Ruda Solska, Smólsko Duże, Smólsko Małe, Wolaniny, Ratwica

2.6. PROGRAM WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Współpraca z organizacjami pozarządowymi w Gminie Biłgoraj odbywa się w ramach rocznych programów współpracy uchwalanych na podstawie art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Programy te określają: cele, zasady, zakres, formy oraz priorytetowe kierunki współpracy, okres i sposób realizacji programu, zasady jego finansowania, sposób oceny jego realizacji, informację o sposobie jego tworzenia oraz przebiegu konsultacji, a także tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych.

W Programie współpracy Gminy Biłgoraj z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2023 rok²⁴ wyznaczono następujące priorytetowe obszary zadań publicznych:

1. Pomoc społeczna - pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie ich szans np. poprzez prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych; działania na rzecz osób dotkniętych przemocą i ich rodzin; organizacja wypoczynku dla dzieci; realizacja usług opiekuńczych; praca asystenta z rodziną;
2. Ochrona i promocja zdrowia - działania na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin; świadczenia z zakresu rehabilitacji leczniczej;
3. Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie - działania na rzecz dzieci i młodzieży szkolnej, w tym dzieci i młodzieży niepełnosprawnej;
4. Turystyka i krajoznawstwo oraz działalność na rzecz dzieci i młodzieży - organizacja imprez turystyczno-krajoznawczych i rekreacyjnych oraz konkursów;
5. Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego - organizacja imprez kulturalnych; opracowanie i publikacja wydawnictw o charakterze regionalistycznym;
6. Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej - organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych; organizacja zawodów sportowych; organizacja i prowadzenie szkolenia w dyscyplinach sportowych oraz wspieranie rozwoju bazy sportowej;
7. Działalność na rzecz organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego - organizacja gminnego konkursu grantowego dla lokalnych organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego.

---

²⁴ przyjęty Uchwałą NR LIII/338/22 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 27 października 2022 r. [Dz.U. Woj. Lubelskiego z dnia 3 listopada 2022 r., Poz. 5177]

Taki zakres współpracy z organizacjami pozarządowymi jest charakterystyczny dla wielu samorządów lokalnych w Polsce a wyznaczone obszary działania są spójne z celami procesu rewitalizacji. Szczególnie istotną jest rola organizacji pozarządowych w procesie wdrażania zapisów programu rewitalizacji w odniesieniu do projektów „miękkich”, głównie edukacyjnych i pomocowych. Należy dążyć do stałego rozwoju tej współpracy w najbliższych latach w domenie wykonywania zadań publicznych, tak by skutkowało to dynamizacją aktywności społeczności lokalnych, co jest zgodne z celami procesu rewitalizacji.

3. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI²⁵

3.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY BIŁGORAJ²⁶

3.1.1. POŁOŻENIE, PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

Gmina Biłgoraj położona jest w południowej części województwa lubelskiego, w podregionie chełmsko-zamojskim, w powiecie biłgorajskim. Gmina zajmuje obszar 263 km² i jest największą pod względem powierzchni gminą w powiecie biłgorajskim.

Gmina Biłgoraj cechuje się stosunkowo dobrą dostępnością komunikacyjną – przez jej teren przechodzą trzy drogi wojewódzkie nr 835, nr 858 oraz nr 853. Ponadto w bliskiej odległości od granic administracyjnych Gminy Biłgoraj biegnie droga krajowa nr 74. Przez obszar gminy przebiegają: linia kolejowa normalnotorowa nr 66 Zwierzyniec Towarowy – Stalowa Wola Południe oraz linia szerokotorowa nr 65 Most na Rzece Bug - Stawków Południowy.

Gmina Biłgoraj znajduje się na pograniczu dwóch jednostek o odmiennej historii geologicznej, warunkach geomorfologicznych i siedliskowych. Przeważająca część gminy leży w obrębie mezoregionu Równina Biłgorajska, należącego do makroregionu Kotlina Sandomierska. Jedynie niewielki, północno-wschodni fragment gminy zajmuje Roztocze Zachodnie, będące częścią makroregionu Roztocze.

Ukształtowanie terenu charakteryzuje się głównie płaską lub lekko falistą powierzchnią, zbudowaną z czwartorzędowych piasków i glin morenowych. Obszar wyróżnia się występowaniem borów sosnowych, które tworzą kompleks Puszczy Solskiej.

Obszar charakteryzuje się dość wysoką zasobnością wód powierzchniowych – gmina jest rejonem skoncentrowanego odpływu wód powierzchniowych z Roztocza Zachodniego i cieków wyphywających z obszaru kontaktowego Roztocza i Kotliny Sandomierskiej. Największą rzeką przepływającą przez gminę jest Biata Łada. Wody powierzchniowe stojące reprezentowane są głównie przez mokradła i bagna. Na terenie gminy Biłgoraj brak jest zbiorników retencyjnych.

Klimat gminy kształtowany jest przez zmienne w swym zasięgu masy powietrza morskiego i kontynentalnego, przy przewadze wpływów kontynentalnych. Region biłgorajski należy do

²⁵ Fragmenty pogrubione odnoszą się bezpośrednio do procesu rewitalizacji

²⁶ Rozdział opracowany na podstawie Załącznika do Uchwały nr XLVIII/303/22 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 26 maja 2022 r. „Diagnoza i wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Biłgoraj” oraz projektu „Strategii Rozwoju Gminy Biłgoraj na lata 2022-2030”, danych GUS, informacji pozyskanych z gminy.

najcieplejszych w Polsce, a także charakteryzuje się bardzo wysokim stopniem nastonecznienia.

Na terenie Gminy Biłgoraj, zgodnie z podziałem kompleksów przydatności rolniczej gleb ornych, przeważają gleby o niskiej przydatności rolniczej: kompleks żytni słaby i bardzo słaby oraz kompleks żytni dobry. Warunkuje to występowanie gleb IV, V i VI klasy bonitacyjnej, które stanowią 94,4% gruntów ornych z terenu gminy.

Na terenie Gminy Biłgoraj występują surowce mineralne związane z utworami trzeciorzędu i czwartorzędu: utwory węglanowe, które są wykorzystywane jako kamienie drogowe i budowlane, surowce ilaste ceramiki budowlanej i do produkcji kruszywa lekkiego, a także kruszywo naturalne i torfy. Na terenie gminy znajduje się 10 udokumentowanych złóż kopalin o znaczeniu lokalnym. W 2019 r. eksploatowano jedynie dwa złoża surowców mineralnych: Wolaniny II (piaski i żwiry) oraz Dyle (piaski kwarcowe do produkcji cegły wapienno-piaskowej).

Niemal 59% powierzchni gminy wiejskiej Biłgoraj stanowią lasy, ich powierzchnia plasuje gminę na 1. miejscu wśród gmin powiatu biłgorajskiego pomimo faktu, iż w latach 2015-2020 odnotowano w tej gminie najwyższy spadek powierzchni lasów.

Obszar gminy Biłgoraj położony jest w strefie wysokich walorów przyrodniczych i krajobrazowych, obejmujących region Roztocza i rozciągający się wzdłuż niego pas zwartych kompleksów leśnych Lasów Janowskich i Puszczy Solskiej, położonych na peryferyjnych obrzeżach Kotliny Sandomierskiej. Walory przyrodniczo-krajobrazowe obydwu subregionów przenikają się, tworząc unikalną w skali regionalnej i ponadregionalnej mozaikę ekosystemów.

Pomimo iż Gmina Biłgoraj jest terenem o cennych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, charakteryzuje się relatywnie słabo rozwiniętą siecią obszarów chronionych – powierzchnia obszarów prawnie chronionych wynosi łącznie 189,4 ha, co stanowi zaledwie 0,7% ogólnej powierzchni gminy. Z tego 43% stanowią rezerваты przyrody, zaś 57% parki krajobrazowe. Pod względem powierzchni obszarów chronionych gmina wiejska Biłgoraj plasuje się na 6. miejscu spośród 8 gmin powiatu biłgorajskiego posiadających takie obszary. Obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi i krajobrazowymi objęto ochroną obszarową – na analizowanym terenie znajdują się niewielkie fragmenty Szczepreszyńskiego Parku Krajobrazowego, Parku Krajobrazowego Lasy Janowskie oraz rezerwat przyrody „Obarę”. Na terenie gminy znajduje się również 5 pomników przyrody.

W celu zachowania lub odtworzenia siedlisk przyrodniczych lub populacji zagrożonych wyginięciem gatunków roślin lub zwierząt na terenie gminy, w ramach europejskiego programu Natura 2000, utworzono pięć specjalnych obszarów ochrony, w tym trzy specjalne obszary ochrony siedlisk oraz dwa obszary specjalnej ochrony ptaków. Przez obszar Gminy

Biłgoraj przebiega korytarz ekologiczny o randze ponadlokalnej: główny korytarz ekologiczny Roztocze, w tym korytarz Puszcza Solska oraz korytarz Lasy Janowskie.

Badany obszar zlokalizowany jest w obrębie trzech jednolitych części wód podziemnych: regionu wodnego Środkowej Wisły dwóch części regionu wodnego Górnej Wisły. Wyniki badań prowadzonych przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy pokazują, że zarówno stan ilościowy, jak i stan chemiczny wód podziemnych na terenie Gminy Biłgoraj oceniony jest jako dobry. Wody te nie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Wody powierzchniowe na terenie gminy badane są w ramach monitoringu rzek i zbiorników zaporowych, prowadzonego przez Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska w Lublinie i Rzeszowie. Badania obejmują główne rzeki przepływające przez obszar gminy i prowadzone są w ramach sześciu jednolitych części wód powierzchniowych. Wyniki monitoringu stanu środowiska prowadzonego w latach 2014-2019 wskazują, że stan/potencjał jednolitych części wód powierzchniowych na analizowanym terenie w większości oceniany jest jako zły, a żadna z badanych rzek nie spełnia wymagań dla I klasy czystości wód.

W celu ochrony wód przez zanieczyszczeniami, podniesienia ich jakości, a także ograniczenia presji na obszary cenne przyrodniczo należy podjąć działania mające na celu rozbudowę systemu kanalizacji sanitarnej, a także zwiększenie ilości przydomowych oczyszczalni ścieków.

Zanieczyszczenia powietrza powstające na terenie Gminy Biłgoraj to przede wszystkim zanieczyszczenia pochodzące z sektora komunalno-bytowego, wynikające z ogrzewania domów jednorodzinnych, wielorodzinnych, jak również innych budynków węglem i drzewem. W celu poprawy jakości powietrza na terenie gminy należy dążyć do ograniczenia emisji z ogrzewania indywidualnego przez jego przestawienie na ogrzewanie niskoemisyjne lub bezemisyjne oraz kompleksową termomodernizację budynków mieszkalnych i użytkowych.

Główne zagrożenia dla środowiska przyrodniczego i krajobrazu gminy, a w konsekwencji warunków życia jej mieszkańców to: niekontrolowana gospodarka leśna i niedostateczna ochrona lasów, niska jakość wód powierzchniowych oraz ryzyko zanieczyszczenia zbiorników wód gruntowych, eksploatacja surowców, a także postępująca urbanizacja terenu.

W granicach gminy jedynym zespołem prawnie chronionym (znajdującym się w wykazie zabytków nieruchomych dla województwa lubelskiego i zabytków archeologicznych województwa lubelskiego, prowadzonym przez Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków) jest Kościół parafialny rzymskokatolicki pw. św. Michała Archanioła (dawna cerkiew prawosławna) w Soli. Jednak na terenie gminy znajduje się wiele obiektów i zespołów o wysokich walorach kulturowych, wymagających ochrony i odpowiedniego wykorzystania m.in.: zabudowa zagrodowa, obiekty sakralne, kapliczki i krzyże, obiekty przemysłowe, a także stanowiska archeologiczne. Ogromnym potencjałem kulturowym są również przetrwałe tu wartości niematerialne – rzemiosło związane z gospodarką leśną, a przede wszystkim muzyczna i plastyczna twórczość ludowa.

Głównym zagrożeniem dla dziedzictwa kulturowego gminy jest niszczenie przetrwałych resztek tradycyjnych wartości, zarówno tych materialnych (degradacja i likwidacja zabytkowych obiektów), jak i niematerialnych oraz niska świadomość społeczna lokalnych wartości kulturowych, ich niedocenywanie i zaniechanie czerpania z nich wzorów. Zgodnie ze współczesnymi tendencjami, w celu zrównoważonego rozwoju gminy, przetrwałe wartości kultury lokalnej należy w miarę możliwości chronić, a także gospodarczo i twórczo wykorzystywać.

3.1.2. DEMOGRAFIA I RYNEK PRACY

Zgodnie z danymi statystycznymi obszar Gminy Biłgoraj w końcu 2020 r. zamieszkiwało 13 381 osób, co stanowi 13,3% ludności powiatu biłgorajskiego. Jest to drugi co do wielkości wynik spośród gmin powiatu biłgorajskiego, 50% mieszkańców stanowiły kobiety. Od 2015 r. liczba ludności w gminie wiejskiej Biłgoraj wzrosła o 249 osób, co jest jedynym wzrostem obserwowanym w gminach powiatu.

Z uwagi na dużą powierzchnię gminy obszar wyróżnia stosunkowo niski wskaźnik gęstości zaludnienia, który w 2020 r. wyniósł jedynie 51 osób/km². Gęstość zaludnienia plasowała gminę na 10. miejscu w powiecie (51 osób/km²) i jest to wskaźnik zdecydowanie niższy od średniej dla powiatu biłgorajskiego i województwa lubelskiego.

Na przestrzeni ostatnich lat na obszarze Gminy Biłgoraj odnotowuje się niewielki, lecz systematyczny wzrost liczby ludności – od 2010 r. liczba mieszkańców tego terenu zwiększyła się o 477 osób (3,7%). Trend ten – wyróżniający gminę na tle powiatu – związany jest z bezpośrednią bliskością Miasta Biłgoraj i postępującym zjawiskiem suburbanizacji. Ponadto, zgodnie z prognozą demograficzną dla województwa lubelskiego, do 2030 r. nastąpi dalszy, stabilny wzrost liczby ludności na obszarze gminy.

W 2020 r. w Gminie Biłgoraj odnotowano ujemny przyrost naturalny, w wyniku którego liczba mieszkańców zmniejszyła się o 45 osób, co jest trzecim największym spadkiem wśród gmin powiatu biłgorajskiego. Należy jednak zauważyć, że w latach 2010-2019 przyrost naturalny na terenie gminy przyjmował raczej wartości dodatnie, a znacząca zmiana – spowodowana zdecydowanym spadkiem liczby urodzeń oraz wzrostem liczby zgonów – nastąpiła w 2020 r.

Wskaźnikiem wyróżniającym Gminę Biłgoraj jest dodatnie saldo migracji, które w 2020 r. osiągnęło wartość 48 osób, co jest najwyższą wartością w powiecie (jedynie w 6 gminach odnotowano dodatnią wartość salda migracji). Współczynnik salda migracji gminy w 2020 r. wyniósł 3,6‰, wobec minus 2,7‰ powiecie biłgorajskim oraz minus 2,1‰ w województwie lubelskim. Jest to związane z intensywnym osadnictwem mieszkańców Miasta Biłgoraj na terenie gminy wiejskiej. W porównaniu do 2015 r. saldo migracji wzrosło o 37 osób, co również jest najwyższym wzrostem wśród gmin powiatu biłgorajskiego.

W wyniku migracji selektywnej, związanej z miastem, pod względem wieku ekonomicznego ludności gmina wiejska Biłgoraj charakteryzuje się stosunkowo korzystną strukturą na tle powiatu biłgorajskiego oraz województwa lubelskiego. Ludność gminy jest względnie młodsza, procentowo mniej jest tu ludności w wieku poprodukcyjnym, a więcej – w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym:

- 19,5% mieszkańców jest w wieku przedprodukcyjnym (2. wartość w powiecie),
- 62,6% mieszkańców jest w wieku produkcyjnym (7. wartość w powiecie),
- 17,9% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym (przedostatnia wartość w powiecie).

Powyższe wartości przekładają się na wskaźniki obciążenia demograficznego, które w porównaniu z innymi gminami są na również stosunkowo korzystnym poziomie (dane za rok 2020):

- Wskaźnik ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym - 59,8 osób (pozycja 13)
- Wskaźnik ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym - 28,6 osób (2. najniższy wynik w powiecie).
- Wskaźnik osób w wieku 65 lat i więcej na 100 osób ogólnej populacji - 14,7 osób.

Pod względem liczby osób pracujących w 2020 r. gmina wiejska Biłgoraj zajęła 2. miejsce w powiecie z wynikiem 1 325 osób, w tym 57% pracujących stanowili mężczyźni, a 43% kobiety. Od 2015 r. liczba pracujących wzrosła o 271 osób, co jest najwyższym wynikiem w powiecie biłgorajskim. W odniesieniu do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym pracujący stanowili 16% tej grupy. Według danych GUS w 2019 r. zbiorowość osób pracujących na obszarze Gminy Biłgoraj wynosiła 1 252 osoby. Pomimo wzrostu zaobserwowanego w latach 2010-2019 gminę charakteryzuje dość niski wskaźnik zatrudnienia, prezentujący liczbę osób pracujących na 1 000 mieszkańców w 2019 r. wynosił jedynie 94 osoby, wobec 143 w powiecie biłgorajskim oraz 191 na terenie całego województwa lubelskiego.

Podobnie wysoko (2. miejsce w powiecie) gmina uplasowała się pod względem liczby bezrobotnych w 2020 r. z wynikiem 412 osób. W grupie bezrobotnych było 49% kobiet i 51% mężczyzn. W porównaniu do 2015 r. liczba bezrobotnych spadła o 177 osób, co jest drugim najwyższym spadkiem zanotowanym wśród gmin powiatu biłgorajskiego. Łącznie bezrobotni w 2020 r. stanowili 5% ludności w wieku produkcyjnym. Od 2012 r. obserwowano stały, systematyczny spadek liczby osób bezrobotnych. Natomiast w 2020 r. – podobnie jak w powiecie biłgorajskim i całym województwie lubelskim – liczba bezrobotnych w Gminie Biłgoraj zwiększyła się o 9,9% (37 osób). W 2020 r. gminę wyróżniał również najwyższy, w porównaniu do pozostałych gmin powiatu biłgorajskiego, wskaźnik bezrobocia (4,9%). Na pogorszenie wskaźników rynku pracy w 2020 r. (wzrost liczby osób bezrobotnych, wzrost wskaźnika bezrobocia) negatywnie wpłynęła pandemia COVID-19.

Gmina Biłgoraj wykazuje również wiele problemów związanych ze strukturą bezrobocia. Najistotniejszym problemem jest bezrobocie długotrwałe, dotykające blisko połowę zarejestrowanych bezrobotnych (43,7% bezrobotnych pozostawało bez pracy dłużej niż 24 miesiące) oraz bezrobocie osób młodych (34,2% bezrobotnych stanowiły osoby poniżej 30. roku życia). Ponadto, na analizowanym obszarze występuje również bezrobocie strukturalne, które charakteryzuje się niedopasowaniem kwalifikacji zawodowych pracowników do potrzeb rynku pracy – w Gminie Biłgoraj wśród bezrobotnych dominują osoby słabo wykształcone (wykształcenie zasadnicze zawodowe). Biorąc pod uwagę powyższe, dalsze ograniczanie bezrobocia będzie uzależnione nie tylko od poprawy sytuacji gospodarczej, ale również od przekwalifikowania osób bezrobotnych w celu dostosowania do wymogów rynku pracy.

Należy jednak zauważyć, że na terenie Gminy Biłgoraj, w porównaniu do roku 2010, nastąpił zdecydowany spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, przy jednoczesnym zwiększeniu się grupy osób starszych, co świadczy o postępującym procesie starzenia się społeczeństwa na tym obszarze. Pomimo opisanych zmian, Gminę Biłgoraj – w świetle trendów obserwowanych w regionie – charakteryzuje stosunkowo korzystna sytuacja w zakresie podstawowych wskaźników obciążenia demograficznego.

3.1.3. POTENCJAŁ GOSPODARCZY

W strukturze użytkowania gruntów w Gminie Biłgoraj zdecydowanie dominują grunty leśne oraz tereny zadrzewione i zakrzewione, które zajmują ponad połowę obszaru gminy (60,1%). Obszar gminy wyróżnia się bardzo wysoką lesistością – 58,54%, ponad dwukrotnie przewyższającą średnią dla województwa lubelskiego. Kompleksy leśne na terenie gminy są nierównomiernie rozmieszczone, a największe skupiska lasów znajdują się w części zachodniej, północnej i wschodniej. Rozległe kompleksy borów sosnowych, o zwartej powierzchni drzewostanów, niewątpliwie stanowią potencjał przyrodniczy gminy, lecz jednocześnie ograniczają możliwości przestrzennej ekspansji większości miejscowości.

Użytki rolne zajmują 35,5% powierzchni gminy, a ich struktura użytkowania wykazuje proporcje charakterystyczne dla obszarów wiejskich o charakterze rolniczym – zdecydowanie dominują użytki orne, następnie łąki trwałe oraz pastwiska.

Grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią jedynie 2,0% obszaru. Osadnictwo w gminie wykorzystuje przede wszystkim tereny odlesione i rozwinęło się głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz dolin rzecznych. Istniejący układ przestrzenny charakteryzuje się występowaniem zarówno zwartych, jak i rozproszonych form osadnictwa, z dominującą zabudową jednorodzinną i zagrodową.

Dotychczasowe zagospodarowanie, wykorzystujące determinanty środowiskowe, gospodarcze, komunikacyjne i infrastrukturalne, wytworzyło harmonijną całość funkcjonalno-strukturalną. Zachowanie wspomnianej równowagi i ładu przestrzennego wymaga uwzględnienia m.in.: ochrony przed zmianą użytkowania lasów, wykorzystywania zasobów wodnych bez ich degradowania w zakresie jakościowym i ilościowym, zachowania funkcji ekologicznej zbiorowisk roślinnych oraz utrzymania wysokich parametrów powietrza atmosferycznego.

Cechą szczególną zagospodarowania przestrzennego gminy, wynikającą z jej położenia, jest jej ścisły związek funkcjonalno-przestrzenny z miastem Biłgoraj.

Według danych GUS, uzyskanych w ramach Powszechnego Spisu Rolnego z 2020 r., na obszarze Gminy Biłgoraj funkcjonowało 1185 gospodarstw rolnych. Obszar charakteryzuje się niekorzystną strukturą agrarną zarówno w skali województwa, jak i na tle powiatu biłgorajskiego - dominują małe gospodarstwa rolne o powierzchni od 1 do 5 ha (60,9%) oraz gospodarstwa o powierzchni do 1 ha (22,0%).

Potencjał rolniczy Gminy Biłgoraj jest relatywnie słabszy w porównaniu z innymi regionami województwa lubelskiego. Niekorzystne uwarunkowania rolnicze gminy bezpośrednio przekładają się na strukturę zasiewów, rodzaj upraw i kierunki hodowli. W zakresie upraw dominują zboża, które stanowią 80,5% powierzchni zasiewów oraz ziemniaki. W hodowli zwierząt gospodarskich przeważają tradycyjne kierunki – najczęściej gospodarstw na obszarze gminy prowadzi hodowlę drobiu, trzody chlewnej i bydła.

Przewaga takich kierunków upraw w stosunkowo niewielkich gospodarstwach nie jest zjawiskiem korzystnym. Biorąc pod uwagę niską klasę bonitacyjną występujących na obszarze gleb należałoby zastanowić się nad wyspecjalizowaniem sektora rolniczego np. w kierunku rozwoju rolnictwa ekologicznego. Według danych Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych na terenie Gminy Biłgoraj na koniec 2019 r. zarejestrowanych było jedynie trzech producentów prowadzących działalność w zakresie rolnictwa ekologicznego. Szansą dla lokalnych producentów może być również utworzenie grup producenckich oraz postawienie na promocję produktów lokalnych.

Na obszarze Gminy Biłgoraj na koniec 2020 r. w rejestrze REGON zaewidencjonowane były 1062 podmioty co jest 2. najwyższą wartością wśród gmin powiatu biłgorajskiego. W ostatniej dekadzie liczba podmiotów gospodarki narodowej wzrosła o 303 przedsiębiorstwa (39,9%), a dynamika wzrostu zaobserwowana na obszarze gminy była zdecydowanie większa od tej odnotowanej na terenie powiatu biłgorajskiego oraz województwa lubelskiego. Struktura wielkościowa podmiotów gospodarczych jest niemal identyczna we wszystkich gminach - ok. 97-98% firm stanowią mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników.

W gminie wiejskiej Biłgoraj w 2020 r. zarejestrowane były 24 małe przedsiębiorstwa (od 10 do 49 pracowników) oraz 2 średnie przedsiębiorstwa (od 50 do 249 pracowników) w tym:

- 3% przedsiębiorstw działało w sektorze rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa,
- 44% w sektorze przemysłu i budownictwa,
- 54% prowadziło pozostałą działalność.

Na obszarze gminy przeważają firmy prowadzące działalność w branży budowlanej, podmioty gospodarcze o profilu handlowym i usługowym oraz podmioty wykorzystujące lokalne zasoby - zakłady drzewne i meblarskie oraz zakłady przetwórstwa rolno – spożywczego. Region biłgorajski, w tym Gmina Biłgoraj, to jeden z najbardziej skoncentrowanych okręgów w województwie lubelskim pod względem przetwórstwa drzewnego i produkcji mebli. Na terenie Gminy Biłgoraj funkcjonują liczne tartaki oraz przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją drewnianej stolarki drzwiowej i okiennej.

Zdecydowana większość (98,0%) zarejestrowanych podmiotów działała w sektorze prywatnym. Najliczniejszą grupę stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (bez osób fizycznych prowadzących wyłącznie indywidualne gospodarstwa rolne) – ich udział wynosi 88,9% ogółu podmiotów prywatnych. Formy prawne prowadzonej działalności przekładają się na strukturę wielkościową przedsiębiorstw. W strukturze podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Biłgoraj zdecydowanie dominują mikroprzedsiębiorstwa o liczbie pracujących do 9 osób (97,6% zarejestrowanych podmiotów).

Gmina charakteryzuje się dość niskim stopniem nasycenia przedsiębiorczością – wskaźnik przedsiębiorczości obrazujący liczbę podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1 000 mieszkańców, na koniec 2020 r. wynosił 79 i był niższy od średniej wartości dla powiatu biłgorajskiego i województwa lubelskiego. Ma to zapewne związek z położeniem gminy w bezpośrednim sąsiedztwie miasta powiatowego. Niezależnie od pozytywnego wpływu, miasto Biłgoraj oddziałuje również negatywnie na gospodarkę gminy, głównie przez swoją konkurencyjność wobec terenów wiejskich (jako obszar szczególnego rozwoju przedsiębiorczości).

W Gminie Biłgoraj polityka w zakresie planowania przestrzennego prowadzona jest na podstawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Według danych GUS na koniec 2019 r. na terenie Gminy Biłgoraj obowiązywało 36 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP), a udział powierzchni objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego stanowił 69,3% powierzchni gminy.

3.1.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Na układ funkcjonalny podstawowych powiązań drogowych obszaru gminy składają się drogi wojewódzkie oraz sieć dróg powiatowych i gminnych o łącznej długości 876 km. Główny szkielet układu komunikacyjnego stanowi sieć dróg wojewódzkich o układzie promienistym – przez teren gminy przechodzą trzy drogi wojewódzkie nr 835, nr 858 oraz nr 853. W bliskiej odległości od granic administracyjnych Gminy Biłgoraj biegnie droga krajowa nr 74, łącząca Janów Lubelski z Zamościem i przejściem granicznym z Ukrainą w Zosinie.

Wewnętrzna komunikację w Gminie Biłgoraj zapewniają głównie drogi powiatowe i gminne. Przez obszar Gminy Biłgoraj przebiega 16 dróg powiatowych o łącznej długości 98 km. Dopelnieniem układu komunikacyjnego jest sieć dróg gminnych, po których odbywa się ruch lokalny. Drogi gminne posiadają łączną długość 745 km, przy czym jedynie 45 km ma nawierzchnię twardą.

Do głównych problemów w zakresie infrastruktury transportowej należy zaliczyć niedorozwój techniczny i ilościowy lokalnej sieci drogowej. Problemem gminy w zakresie infrastruktury komunikacyjnej jest stosunkowo duże rozproszenie znacznej części mniejszych jednostek osadniczych oraz ich peryferyjne położenie. Sieć dróg lokalnych, w szczególności utwardzonych, jest niepełna w stosunku do struktury osadniczej i rozproszonej zabudowy. W celu poprawy wewnętrznej dostępności komunikacyjnej niezbędne jest uzupełnienie sieci dróg w gminie w celu pełniejszej integracji jej systemu osadniczego i lepszych powiązań z miastem jako ośrodkiem centralnym.

Pomimo podejmowanych działań i ponoszonych nakładów inwestycyjnych, ze względu na zły stan techniczny, sieć drogowa na obszarze Gminy Biłgoraj jest niekorzystna i wymaga podjęcia intensywnych działań zmierzających do przebudowy oraz remontów dróg i obiektów mostowych. Ponadto znaczna część dróg nie jest przystosowana do systematycznie wzrastającego natężenia ruchu drogowego, szczególnie towarowego (pojazdy ciężarowe).

Problemem struktury komunikacyjnej Gminy Biłgoraj jest również źle prosperująca infrastruktura pieszka i rowerowa. Wiele odcinków dróg nie posiada wydzielonych ciągów dla pieszych i rowerzystów, co wpływa na pogorszenie jakości ich użytkowania i obniżenie poziomu bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.

Przez teren gminy przebiega normalnotorowa, jednotorowa, niezelektryfikowana linia kolejowa nr 66 Zwierzyniec Towarowy – Stalowa Wola Południe z przystankami i stacją (w Mieście Biłgoraj). Ponadto, równoległe do niej biegnie szerokotorowa Linia Hutniczo-Siarkowa nr 65 Most na Rzece Bug - Sławków Południowy, łącząca Biłgoraj z Zamościem i Centralnym Okręgiem Przemysłowym.

W Gminie Biłgoraj dosyć dobrze funkcjonuje sieć komunikacji autobusowej. Komunikacja zbiorowa opiera się na usługach przewozowych Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Biłgoraju Sp. z o.o. Ponadto istotną rolę w przewozach pasażerskich mieszkańców gminy odgrywa komunikacja busowa.

Na przestrzeni ostatnich lat należy dostrzec pozytywny wzrost poziomu pokrycia gminy infrastrukturą szerokopasmową, umożliwiającą korzystanie z usług dostępu do Internetu o przepustowości co najmniej 30 Mb/s. Według stanu na koniec roku 2019 średnia penetracja budynkowa zasięgami Internetu stacjonarnego o przepustowości co najmniej 30 Mb/s na obszarze Gminy Biłgoraj wyniosła ok. 49% (wobec 39% w województwie lubelskim i 49% w Polsce), jednak była bardzo zróżnicowana. Najwyższą penetracją zasięgów tego typu charakteryzowały się miejscowości położone w bliskim sąsiedztwie Miasta Biłgoraj, natomiast obszarami o skrajnie niskiej penetracji opisywanych zasięgów były tereny peryferyjne (w szczególności miejscowości Ciosmy i Rapy Dylańskie).

Gminę Biłgoraj wyróżnia stosunkowo wysoki stopień zaopatrzenia mieszkańców wodę z gminnej sieci wodociągowej. Odsetek ludności korzystającej z wodociągów w Gminie Biłgoraj w 2019 r. wynosił 95,4%, wobec 95,5% w powiecie biłgorajskim oraz 87,3% w województwie lubelskim. Z wyjątkiem wsi Rapy Dylańskie i Ratwica, cały obszar gminy jest zwodociągowany. Mniej korzystnie przedstawia się sytuacja w zakresie dostępu do sieci kanalizacyjnej - w 2020 r. z kanalizacji korzystało bowiem jedynie 58,5% ludności, co jest 7. wynikiem dla obszarów wiejskich w gminach powiatu biłgorajskiego. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej wymagana jest w miejscowościach: Smólsko Małe, Smólsko Duże, Brodziaki, Edwardów, Ciosmy, Stary Bidaczów, Nowy Bidaczów, Wola Mała, Wola Duża, Dyle, Cyncynopol, Ignatówka, Kajetanówka oraz na terenach usługowo - przemysłowych w miejscowości Gromada.

Z uwagi na niewystarczająco rozwiniętą infrastrukturę kanalizacyjną część mieszkańców gminy korzysta z przydomowych systemów do odprowadzania ścieków – zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków. Pozytywny jest fakt, że od kilku lat obserwowany jest systematyczny spadek liczby zbiorników bezodpływowych, zwiększa się natomiast liczba przydomowych oczyszczalni ścieków.

Gmina dysponuje dobrze rozwiniętą siecią elektroenergetyczną, stan techniczny linii energetycznych jest również zadawalający i zaspokaja zapotrzebowanie na energię na poziomie obecnie obowiązującego standardu.

Na terenie Gminy Biłgoraj z sieci gazowej korzysta jedynie 12,7% ludności (6. miejsce wśród obszarów wiejskich gmin powiatu). Długość sieci gazowej w gminie wyniosła w 2020 r. 50,56 km, co jest 6. wynikiem w powiecie. Do gazociągu podłączone są miejscowości: Gromada, Dąbrowica, Dereźnia Zagrody, Dereźnia Solska i Dereźnia Majdańska. Wykonane zostały także gazociągi przesyłowe zasilające południowo-zachodni rejon gminy. Aż 77% odbiorców gazu używało go do ogrzewania mieszkań, co jest najwyższym wynikiem w powiecie.

W gminie nie funkcjonuje centralny system ciepłowniczy zaspokajający zbiorowe potrzeby gminy w zakresie wytwarzania, przesyłu i dystrybucji ciepła. Gospodarka cieplna w gminie opiera się na lokalnych kotłowniach oraz indywidualnych systemach grzewczych opalanych paliwem stałym lub gazem ziemnym. Funkcjonujące systemy grzewcze opalane paliwem stałym są głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w gminie.

W 2020 r. w Gminie Biłgoraj wytworzono 1 951,15 ton odpadów komunalnych i odnotowano wzrost wytworzenia o 28,8% w stosunku do roku 2017 r. Na jednego mieszkańca gminy w 2020 r. przypadało 146 kg odpadów komunalnych (wobec 187 kg w powiecie biłgorajskim oraz 248 kg w województwie lubelskim). Pomimo że ilość odpadów komunalnych zebranych selektywnie w Gminie Biłgoraj z roku na rok rośnie, w 2020 r. zebrano selektywnie jedynie 34,1% ogółu wytworzonych odpadów komunalnych, co w porównaniu do pozostałych gmin powiatu biłgorajskiego plasuje Gminę Biłgoraj na bardzo niskim poziomie segregacji odpadów. W kontekście postępującego procesu przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym, niezwykle ważny jest dalszy, intensywny rozwój systemu selektywnej zbiórki odpadów, w szczególności tych nadających się do odzysku i recyklingu.

3.1.5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Wychowanie przedszkolne w Gminie Biłgoraj realizuje pięć szkół podstawowych oraz jedno przedszkole, których organem prowadzącym jest gmina. Ponadto w szkołach podstawowych prowadzonych przez Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych w Biłgoraju funkcjonuje pięć oddziałów przedszkolnych.

W 2019 r. wskaźnik upowszechnienia edukacji przedszkolnej wśród dzieci w wieku 3-6 lata w Gminie Biłgoraj wyniósł 59,0%, wobec 91,5% w powiecie biłgorajskim oraz 87,7% w województwie lubelskim. Jest to najniższy odsetek we wszystkich gminach powiatu biłgorajskiego. Jednocześnie należy zauważyć, że w gminie miejskiej Biłgoraj zaobserwowano ponad 100% upowszechnienie edukacji przedszkolnej (136,8%), co oznacza, że ośrodki funkcjonujące na terenie miasta obejmują edukacją przedszkolną dzieci z terenów spoza miejsca ich zameldowania, w tym przede wszystkim z Gminy Biłgoraj.

Na obszarze Gminy Biłgoraj w 2020 r. funkcjonowało 11 szkół podstawowych (w tym 5 prowadzonych przez Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych w Biłgoraju), co jest najwyższą liczbą szkół wśród gmin powiatu biłgorajskiego. Łącznie szkoły posiadały 85 oddziałów, w których uczyło się 944 uczniów (2. miejsce w powiecie). W 2020 r. szkoły podstawowe ukończyło 133 absolwentów (2. miejsce w powiecie). W latach 2010-2019 obserwowano fluktuację liczby uczniów w szkołach podstawowych, spowodowaną zarówno reformą edukacji, jak i zachodzącymi zmianami demograficznymi. Wpływ na liczbę uczniów podejmujących naukę w szkołach podstawowych na terenie Gminy Biłgoraj ma również jej bezpośrednie sąsiedztwo z miastem powiatowym – pomimo iż sieć szkolnictwa na terenie gminy zaspokaja potrzeby mieszkańców, duża część uczniów podejmuje naukę w mieście.

W 2019 r. współczynnik skolaryzacji brutto²⁷ dla szkół podstawowych w Gminie Biłgoraj osiągnął wartość 77,8%, wobec 107,7% w gminie miejskiej Biłgoraj. Co istotne od 2010 r. widać stałą tendencję wzrostu tego współczynnika w gminie miejskiej Biłgoraj i spadku na terenie Gminy Biłgoraj, co świadczy o większej atrakcyjności szkół w Biłgoraju również dla mieszkańców obszaru wiejskiego.

Na podstawie analizy wyników uczniów z egzaminu ósmoklasisty w 2019 roku w powiatach i gminach województwa lubelskiego, opublikowanych przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Krakowie można stwierdzić, że wyniki uczniów szkół podstawowych z Gminy

²⁷ relacja liczby osób uczących się na danym poziomie kształcenia niezależnie od wieku do liczby ludności w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania

Biłgoraj były zbliżone lub wyższe do średniej powiatowej i wojewódzkiej, lecz jednocześnie niższe od wyników osiągniętych przez uczniów szkół z terenu gminy miejskiej Biłgoraj. Biorąc pod uwagę powyższe konieczne są dalsze działania poprawiające jakość kształcenia w szkołach gminnych i wzbogacające ofertę edukacyjną dla uczniów.

Na terenie Gminy Biłgoraj działalność prowadzi jedna przychodnia lekarska - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Zdrowia w Soli oraz jeden punkt apteczny. Ze względu na łatwy dostęp do miasta, mieszkańcy gminy korzystają z usług medycznych w Biłgoraju.

W 2020 r. znajdowały się 2 placówki stacjonarnej pomocy społecznej posiadające 197 miejsc, w których przebywało 159 osób (najwięcej spośród 4 gmin powiatu biłgorajskiego posiadających placówki stacjonarnej opieki społecznej). W 2020 r. na terenie Gminy Biłgoraj ze środowiskowej pomocy społecznej skorzystało 179 gospodarstw domowych, a liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej wyniosła 402 (5. wynik w powiecie) z czego 65% poniżej kryterium dochodowego. Od 2015 r. liczba beneficjentów zmniejszyła się o 512 osób, co jest drugim spadkiem w powiecie biłgorajskim. W porównaniu do 2015 r. liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej zmniejszyła się o 92 gospodarstwa, co jest trzecim najwyższym spadkiem spośród 13 gmin powiatu biłgorajskiego, w których świadczona jest taka pomoc. Należy również podkreślić, że w porównaniu do pozostałych gmin powiatu biłgorajskiego Gmina Biłgoraj wyróżnia się bardzo niską wartością przedmiotowego wskaźnika.

Najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w Gminie Biłgoraj zarówno pod względem liczby rodzin, jak i liczby osób korzystających ze świadczeń były:

- ubóstwo,
- bezrobocie
- niepełnosprawność.

Z kolei liczba beneficjentów poniżej kryterium dochodowego zmniejszyła się o 412 osób, co jest najwyższym spadkiem wśród gmin powiatu. Relatywnie w odniesieniu do liczby mieszkańców w gminie wiejskiej Biłgoraj w 2020 r. ze środowiskowej pomocy społecznej korzystało 301 osób na 10 tysięcy ludności, co plasuje gminę na przedostatnim miejscu w powiecie.

W 2020 r. w gminie wiejskiej Biłgoraj 545 rodzin otrzymywało zasiłki rodzinne na łącznie 1148 dzieci. Obie wartości plasują gminę na 1. miejscu w powiecie. Z kolei pod względem odnotowanych od 2015 r. spadków w obszarze zasiłków rodzinnych gmina wiejska Biłgoraj znajduje się w pierwszej trójce największego spadku zarówno liczby rodzin jak i liczby dzieci. Należy zauważyć, iż choć w ostatnim dziesięcioleciu wartość tego wskaźnika zmalała, to i tak rokrocznie wartość dla Gminy Biłgoraj była wyższa od wartości dla powiatu biłgorajskiego i całego województwa lubelskiego.

Wskaźnik liczby mieszkań na 1000 mieszkańców, stanowiący statystyczną miarę dostępności mieszkań, wzrósł pomiędzy 2010 a 2019 r. z 252,8 do 282,6, lecz i tak jest wyraźnie niższy od wartości dla powiatu biłgorajskiego – 318,9 i województwa lubelskiego – 373,6. W gminie obserwuje się duże zapotrzebowanie na nowe tereny budowlane, co jest głównie wynikiem związków funkcjonalno-przestrzennych z miastem.

W ciągu ostatnich lat można zaobserwować powolną poprawę sytuacji w zakresie zwiększania liczby i powierzchni mieszkań, jak i ich wyposażenia w podstawowe instalacje. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na jedną osobę wynosi obecnie 27,2 m² powierzchni użytkowej mieszkania, wobec 23,2 m² w 2010 r. Rośnie również odsetek mieszkań wyposażonych w podstawowe instalacje, co wskazuje na poprawę warunków mieszkaniowych ludności gminy, jednak nadal w porównaniu do obszarów miejskich oraz średniej dla województwa lubelskiego utrzymują się znaczące dysproporcje w wyposażeniu mieszkań.

W Gminie Biłgoraj działalność kulturalną prowadzą przede wszystkim Gminny Ośrodek Kultury w Biłgoraju, Gminna Biblioteka Publiczna w Biłgoraju wraz z filiami oraz remizo – świetlice. Gminny Ośrodek Kultury w Biłgoraju jest inicjatorem działań kulturalnych na terenie gminy, animatorem lokalnego środowiska i pomysłodawcą wielu artystycznych przedsięwzięć. Ośrodek współpracuje z twórcami ludowymi, w tym muzykami ludowymi.

Ważną rolę w szerzeniu działalności kulturalno-oświatowej w gminie pełni sześć placówek bibliotecznych.

W Gminie Biłgoraj stale rozbudowywana i dostosowywana do potrzeb mieszkańców jest baza sportowo-rekreacyjna, która obejmuje sale gimnastyczne w szkołach podstawowych, boiska wielofunkcyjne, kompleksy boisk sportowych, stadiony sportowe oraz boiska wiejskie o nawierzchni trawiastej. Obiekty sportowe służą rozwojowi działalności zorganizowanych klubów sportowych. W roku 2020 na terenie Gminy Biłgoraj działały cztery kluby sportowe, w których łącznie ćwiczyło 180 osób. Warto zauważyć, że liczba ćwiczących w klubach sportowych na terenie Gminy Biłgoraj stale rośnie. Ponadto na terenie gminy funkcjonuje infrastruktura rekreacyjna w postaci pięciu Otwartych Stref Aktywności składających się z siłowni zewnętrznych i placów zabaw.

3.1.6. JAKOŚĆ ZARZĄDZANIA I KAPITAŁ SPOŁECZNY

Dochody gminy w 2020 r. (77 545 259,84 zł) uplasowały ją na 2. miejscu w powiecie. Od 2015 r. dochody wzrosły o 33 395 994,34 zł, co jest najwyższym wzrostem wśród gmin powiatu biłgorajskiego. W przeliczeniu na mieszkańca gmina wiejska Biłgoraj zajęła 5. miejsce w powiecie osiągając dochód 5 798,21 zł. Z kolei wzrost dochodu na mieszkańca od 2015 r. wynoszący 2 439,57 zł uplasował gminę na 3. miejscu.

Wydatki gminy są równie wysokie na tle pozostałych gmin. W 2020 r. wyniosły 74 546 554,80 zł, co jest 2. wynikiem w powiecie. Z kolei wzrost wydatków od 2015 r. był najwyższy i wyniósł 25 383 340,07 zł. W przeliczeniu na mieszkańca wydatki gminy w 2020 r. wyniosły 5 573,99 zł, co plasuje gminę na 5. miejscu w powiecie. Ich wzrost od 2015, który wyniósł 1 833,92 zł/mieszkańca jest 7. wynikiem wśród gmin powiatu biłgorajskiego.

Bilans dochodów i wydatków ogółem o wartości 2 998 705,04 zł plasuje gminę wiejską Biłgoraj na 3. miejscu wśród gmin powiatu biłgorajskiego. W latach 2010-2019 gmina częściej wykazywała ujemny wynik, liczony jako różnica między całkowitymi dochodami i wydatkami budżetowymi. Dodatni wynik zanotowano jedynie w latach 2012, 2013, 2017 i 2018.

Średni dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca na terenie Gminy Biłgoraj w 2019 r. wyniósł 5 368,17 zł i był wyższy zarówno od dochodu *per capita* w powiecie biłgorajskim – 5 021,99 zł oraz w województwie lubelskim – 4 963,84 zł (dochody gmin bez miast na prawach powiatu). Ponadto zaobserwowano zdecydowany wzrost przedmiotowego wskaźnika w ostatnim dziesięcioleciu.

W strukturze dochodów gminy w 2019 r. największy udział miały dotacje, tj. 41,1% (29 372 211,33 zł). Subwencja ogólna stanowiła 32,9% (23 555 554,00 zł), a dochody własne jedynie 26,0% (18 613 786,45 zł) dochodów ogółem. Analiza struktury dochodów Gminy Biłgoraj w latach 2010-2019 wskazuje na systematycznie pogarszającą się sytuację finansową jednostki od roku 2016, kiedy to, po wcześniejszym okresie wzrostu udziału dochodów własnych, nastąpił znaczący spadek. Jednocześnie, w tym samym okresie nastąpił wyraźnie zauważalny wzrost udziału dotacji w dochodach gminy.

Wydatki w przeliczeniu na jednego mieszkańca w Gminie Biłgoraj w 2019 r. wyniosły 5 531,58 zł, wobec 5 042,81 zł w powiecie biłgorajskim oraz 4 956,34 zł w województwie lubelskim (wydatki gmin bez miast na prawach powiatu).

W strukturze wydatków Gminy Biłgoraj w 2019 r. wydatki bieżące stanowiły aż 80% (58 964 492,33 zł), zaś wydatki majątkowe jedynie 20,0% (14 754 834,55 zł) wydatków ogółem. Niepokojący jest również stopniowo zwiększający się w ostatnich latach udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem gminy – w 2014 r. wydatki majątkowe stanowiły 33,2% wydatków ogółem, natomiast w 2019 r. o 13,2 pkt proc. mniej.

Analiza danych statystycznych GUS wskazuje, że w latach 2010-2019 saldo budżetu bieżącego Gminy Biłgoraj było dodatnie, co oznacza to, że wydatki bieżące jednostki znalazły pełne pokrycie w dochodach bieżących bez konieczności zaciągania zobowiązań, aby je sfinansować. Dodatkowo gmina posiadała nadwyżkę wolnych środków, które mogła przeznaczyć na wydatki o charakterze inwestycyjnym lub spłatę długu. Należy jednak zauważyć, że w ostatnich latach nadwyżka operacyjna ma tendencję malejącą, co wskazuje na pogarszanie się kondycji finansowej jednostki.

Opisana struktura wydatków zmusza Gminę Biłgoraj do poszukiwania zewnętrznych źródeł dofinansowania dla podejmowanych działań inwestycyjnych. W latach 2007– 2019 Gmina Biłgoraj pozyskała ponad 98 563 000 zł bezzwrotnych środków finansowych m.in. z krajowych i regionalnych programów operacyjnych, budżetu państwa, samorządu województwa.

Według danych GUS, na terenie Gminy Biłgoraj w 2020 r. działało 36 organizacji pozarządowych (33 stowarzyszenia i organizacje społeczne oraz 3 fundacje). W 2020 r. w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców liczba organizacji pozarządowych na obszarze gminy wynosiła jedynie 2,7 i była mniejsza w porównaniu ze średnią w powiecie biłgorajskim wynoszącą 3,5 oraz województwie lubelskim wynoszącą 3,9.

Na terenie Gminy Biłgoraj funkcjonuje 17 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Są to najdłużej działające stowarzyszenia, które realizują zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej, ochrony życia i mienia mieszkańców gminy, jak również z zakresu organizacji imprez kulturalnych, społecznych i sportowych.

W Gminie Biłgoraj funkcjonują również kluby i zespoły sportowe oraz liczne zespoły śpiewacze i śpiewaczo-obrzędowe.

Działalność organizacji pozarządowych oraz licznych grup nieformalnych, świadczy o wysokim stopniu świadomości społecznej oraz kulturowo aktywnym trybie życia mieszkańców gminy.

Na obszarze Gminy Biłgoraj funkcjonuje Lokalna Grupa Działania „Ziemia Biłgorajska”, zrzeszająca 13 gmin z powiatu biłgorajskiego i zamojskiego: Aleksandrów, Biłgoraj, Biszczka, Frampol, Goraj, Księżpól, Łukowa, Obsza, Potok Górny, Radecznicza, Tarnogród, Tereszpol i Turobin. Główne cele grupy dotyczą działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich oraz aktywizowania ludności wiejskiej w zakresie podejmowania inicjatyw oddolnych.

Współpraca Gminy Biłgoraj z organizacjami pozarządowymi w 2020 r. opierała się na „Programie współpracy Gminy Biłgoraj z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2020 rok”²⁸. Współpraca finansowa realizowana była poprzez zlecenie zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w trybie otwartych konkursów ofert. Współpraca z organizacjami pozarządowymi realizowana była także w formach pozafinansowych m.in. poprzez działania szkoleniowe, informacyjne, konsultacyjne, promocyjne i doradcze.

W Gminie Biłgoraj w wyborach samorządowych przeprowadzonych w 2018 r. frekwencja wyborcza podczas wyborów rady gminy oraz wójta (I tura) wyniosła odpowiednio 51,2% i 51,4% i kształtowała się poniżej średniej powiatowej (54,6% i 55,1%) i wojewódzkiej (54,6% i 54,4%). Wszystkie trzy wyniki plasują gminę wiejską Biłgoraj na przedostatnim miejscu wśród gmin powiatu biłgorajskiego, co świadczy o niskiej aktywności mieszkańców obszaru w zakresie świadomego rozwoju lokalnego.

---

²⁸ przyjętym Uchwałą Nr XVI/95/19 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 19 listopada 2019 r

3.2. DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI²⁹

Zgodnie z art. 10 ustawy o rewitalizacji jako obszar rewitalizacji wyznacza się obszar gminy obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, który:

- cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk ze sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej,
- posiada istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego i na którym gmina zamierza prowadzić rewitalizację,
- nie przekracza obszarowo 20% powierzchni gminy,
- jest zamieszkiwany przez max 30% ogólnej liczby mieszkańców gminy.

Załącznik do Uchwały nr XLVIII/303/22 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 26 maja 2022 r. „*Diagnoza i wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Biłgoraj*” (*Diagnoza*) opisuje proces wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, poczynając od analizy poszczególnych zjawisk w sferach wskazanych przez ustawę³⁰. Analiza ta była podstawą do postawienia diagnozy gminy pod kątem zjawisk kwalifikujących wybrane jej obszary do objęcia procesem rewitalizacji. Poza wskazaniem kluczowych problemów zidentyfikowano także najważniejsze potencjały tego obszaru, które stanowią przesłankę do wyznaczenia na terenie gminy obszaru rewitalizacji.

Punktem wyjścia do opracowania diagnozy obszaru rewitalizacji było rozpoznanie zjawisk społecznych przedstawiających przekrój problemów, z którymi borykają się mieszkańcy. Do rozpoznania problemów i wyzwań z różnych sfer dotyczących objętych badaniem i postawienia diagnozy opisującej rzeczywistość i uwarunkowania konkretnej społeczności posłużono się analizą wskaźnikową. Wnioski zawarte w *Diagnozie* dotyczące analizy poszczególnych zjawisk, tych problematycznych i tych rozwojowych, które mogą mieć istotne znaczenia dla prowadzenia procesu rewitalizacji, zostały w niniejszym Programie podsumowane i rozwinięte.

Rewitalizacja to wieloaspektowy proces interwencji publicznej, który zakłada umieszczenie w stosunkowo krótkim przedziale czasowym maksymalnie wielu zasobów na ograniczonym terenie, którego celem jest wytworzenie bodźców rozwojowych. Charakteryzuje się silną koncentracją i ograniczeniem terytorialnym, jednak ze względu na ograniczenie do 30% mieszkańców i 20% obszaru wynikające z ustawy o rewitalizacji może utrudniać zachowanie zasady koncentracji środków na rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów. Objęcie

---

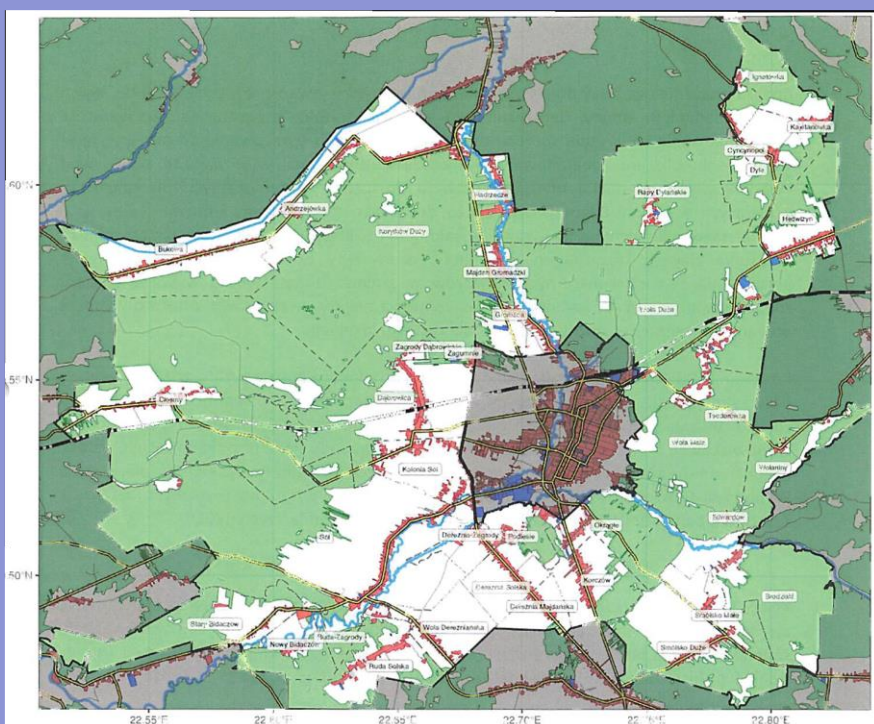
²⁹ Na podstawie Załącznika do Uchwały nr XLVIII/303/22 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 26 maja 2022 r. „*Diagnoza i wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Biłgoraj*”.

³⁰ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji [Dz. U. 2015 poz. 1777].

obszarem rewitalizacji większej powierzchni o relatywnie niskim wskaźniku zaludnienia właściwie uniemożliwia prowadzenie skutecznej i skoncentrowanej terytorialnie interwencji w ramach rewitalizacji. Prowadzi to do rekomendacji obejmowania obszarem rewitalizacji znacznie mniejszej powierzchni gminy o relatywnie wyższych wskaźnikach zaludnienia.

3.2.1. DELIMITACJA OBSZARU REWITALIZACJI W GMINIE BIŁGORAJ

Ryc. 2 Mapa gminy Biłgoraj w podziale na przyjęte pola podstawowe -jednostki agregacji danych, z zaznaczonymi szlakami kolejowymi, drogowymi oraz obszarami mieszkalnymi (kolor czerwony), przemysłowymi (kolor fioletowy) i leśnymi (kolor zielony)³¹.

Podczas wyznaczania **obszaru rewitalizacji**, a więc fragmentów obszaru gminy, w których koncentrują się negatywne zjawiska, posłużono się analizą wskaźnikową, jednak odniesiono się w niej do poziomu niższego niż gminny. Konieczne było poszerzenie informacji pozyskanych ze statystyk publicznych o dane zebrane na poziomie „*pseudonaturalnych jednostek statystycznych*” (fragmentów przestrzeni wyodrębnianych do celów administracyjnych w odniesieniu do określonych istniejących skupisk i granic). Na terenie

³¹ Źródło: Załącznik do Uchwały nr XLVIII/303/22 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 26 maja 2022 r. „Diagnoza i wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Biłgoraj”.

gminy Biłgoraj znajdują się 33 wsie formujące 28 sołectw. Jednak dla celów statystycznych wyróżnia się również części lub kolonie 7 wsi, dla których gromadzone są dane wskaźnikowe. Ogólnie zatem możliwe było przeprowadzenie analiz na poziomie 37 jednostek.

Kod TERYT	Jednostki, dla których dostępne są dane	Rodzaj jednostki	Sołectwo	Liczba osób zameldowanych (pobył stały)	Powierzchnia [km ²]	Jednostka do analizy
885725	Andrzejówka	wieś	Andrzejówka	205	4,27	Tak
0885731	Brodziaki	wieś	Brodziaki, Edwardów	113	11,37	Tak
0885748	Bukowa	wieś	Bukowa	613	9,62	Tak
0885783	Ciosmy	wieś	Ciosmy	367	30,35	Tak
0885955	Cyncynopol	część wsi Dyle	Dyle, Cyncynopol	40	0,24	Tak
0885843	Dąbrowica	wieś	Dąbrowica, Zagrody Dąbrowickie, Zagumnie	854	14,44	Tak
0885903	Dereźnia Majdańska	wieś	Dereźnia Solska, Dereźnia Majdańska, Podlesie	277	1,92	Tak
0885910	Dereźnia Solska	wieś	Dereźnia Solska, Dereźnia Majdańska, Podlesie	537	3,22	Tak
0885889	Dereźnia-Nagrody	wieś	Dereźnia Nagrody	527	2,13	Tak
0885949	Dyle	wieś	Dyle, Cyncynopol	169	4,71	Tak
0885961	Edwardów	wieś	Brodziaki, Edwardów	42	0,14	Tak
0885978	Gromada	wieś	Gromada	948	3,82	Tak
0885984	Hedwiżyn	wieś	Hedwiżyn	648	6,25	Tak
0885990	Ignatówka	wieś	Ignatówka, Zelebsko	77	1,00	Tak
0886334	Jachosze	część wsi Stary Bidaczów	Stary Bidaczów, Jachosze	17	Łącznie z Bidaczowem	Nie
0886015	Kajetanówka	wieś	Kajetanówka	104	3,30	Tak
0886274	Kolonia Sól	część wsi Sól	Sól I, Kolonia Sól	759	3,86	Tak
0886021	Korczów	wieś	Korczów	574	4,26	Tak
0886044	Korytków Duży	wieś	Korytków Duży	734	29,08	Tak

Kod TERYT	Jednostki, dla których dostępne są dane	Rodzaj jednostki	Sołectwo	Liczba osób zameldowanych (pobyt stały)	Powierzchnia [km ²]	Jednostka do analizy
0886096	Majdan Gromadzki	wieś	Majdan Gromadzki	431	1,92	Tak
0886104	Nadrzecze	wieś	Nadrzecze	231	4,39	Tak
0886110	Nowy Bidaczów	wieś	Nowy Bidaczów	159	3,48	Tak
0886127	Okragłe	wieś	Okragłe	395	3,97	Tak
0885926	Podlesie	wieś	Dereźnia Solska, Dereźnia Majdańska, Podlesie	259	2,33	Tak
0886133	Rapy Dylańskie	kolonia	Rapy Dylańskie	109	10,87	Tak
0886452	Ratwica	wieś	Wolaniny, Ratwica	1	1,07	Nie
0886162	Ruda Solska	wieś	Ruda Solska, Ruda Zagrody	335	5,78	Tak
0886191	Ruda-Zagrody	wieś	Ruda Solska, Ruda Zagrody	84	1,07	Tak
0886200	Smólsko Duże	wieś	Smólsko Duże	479	8,80	Tak
0886216	Smólsko Małe	wieś	Smólsko Małe	195	3,08	Tak
0886239	Sól	wieś	Sól II	1683	29,86	Tak
0886311	Stary Bidaczów	wieś	Stary Bidaczów, Jachosze	313	7,86	Tak
0886363	Teodorówka	kolonia	Wola Duża, Wola Mała, Teodorówka	155	0,12	Tak
0886370	Wola Dereźniańska	wieś	Wola Dereźniańska	382	3,74	Tak
0886400	Wola Duża	wieś	Wola Duża, Wola Mała, Teodorówka	121	20,31	Tak
0886423	Wola Mała	wieś	Wola Duża, Wola Mała, Teodorówka	302	15,09	Tak
0886430	Wolaniny	wieś	Wolaniny, Ratwica	24	3,62	Tak
0885866	Zagrody Dąbrowickie	część wsi Dąbrowica	Dąbrowica, Zagrody Dąbrowickie, Zagumnie	45	0,61	Tak
0885872	Zagumnie	część wsi Dąbrowica	Dąbrowica, Zagrody Dąbrowickie, Zagumnie	71	0,98	Tak
0885009	Żelebsko	wieś	Ignatówka/Żelebsko	4	1,47	Nie

Tabela 4 Zestawienie pseudonaturalnych jednostek statystycznych dla celów analizy wskaźnikowej.

Obszar zdegradowany został wyznaczony po przeprowadzeniu analizy w jednostkach agregacji danych i dokonaniu wyboru grupy jednostek spełniających kryteria obszaru zdegradowanego. Następnie, mniej więcej w granicach tak wyznaczonego obszaru zdegradowanego, wyznaczono granice nawiązujące do realnie istniejących układów urbanistycznych i wydzielono obszary niezamieszkałe. W dalszej kolejności wybrany obszar został przeanalizowany pod względem istniejących w gminie naturalnych i tradycyjnych układów urbanistycznych oraz weryfikacji spójności morfologicznej i funkcjonalnej (np. podział obszaru linią kolejową, czy rzeką).

3.2.2. ANALIZA ZRÓŻNICOWANIA NATĘŻENIA ZJAWISK KRYZYSOWYCH NA OBSZARZE GMINY BIŁGORAJ

W celu opracowania diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wykorzystano obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań istniejących w gminie Biłgoraj. Oznacza to, że obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji zostały zidentyfikowane na tle sytuacji w całej gminie. O wyznaczeniu obszaru zdegradowanego zdecydowała silna koncentracja negatywnych zjawisk, natomiast o wyborze obszaru rewitalizacji — istotne znaczenie dla rozwoju gminy.

Pozyskanie danych do analizy dla jednostek agregacji danych dotyczyło zjawisk przede wszystkim w sferze społecznej, a następnie w pozostałych sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Dane pozyskiwano z wielu źródeł, bezpośrednio z zasobów gminnych, policji, Powiatowego Urzędu Pracy, Państwowej Komisji Wyborczej, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, programu *GeoAzbest*, a także z zasobów *Open Street Map* i z bazy rejestru podmiotów gospodarczych REGON.

3.3 DIAGNOZA NEGATYWNYCH ZJAWISK OBSZARU REWITALIZACJI³²

3.3.1. ANALIZA KONCENTRACJI NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH

Kryzys w sferze społecznej związany jest z koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, szczególnie w obszarach:

- ubóstwa,
- bezrobocia,
- przestępczości,
- niskiego poziomu edukacji i kapitału społecznego
- niskiej aktywności w życiu publicznym i kulturalnym

Ubóstwo

W kwestii ubóstwa kluczową rolę odgrywa analiza udziału osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej [%] w liczbie osób zameldowanych w danej jednostce. Zidentyfikowane w trakcie prowadzonych badań przyczyny trudnej sytuacji życiowej, skutkującej włączeniem do systemu pomocy społecznej i stanowiące podstawę przyznawania świadczeń pomocy, to w kolejności:

1. ubóstwo,
2. bezrobocie,
3. niepełnosprawność,
4. długotrwała lub ciężka choroba,
5. wielodzietność,
6. alkoholizm,
7. bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych gospodarstwa domowego.

Analiza pokazuje, że ubóstwo stanowi najważniejszą z przyczyn przyznawania świadczeń pomocy społecznej zarówno wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak i całej gminy Biłgoraj. Największe natężenie ubóstwa zidentyfikowano w Korczowie i Woli Matej, gdzie z pomocy społecznej korzysta odpowiednio 8,36% i 7,31% mieszkańców głównie z powodów ubóstwa i bezrobocia, a także w znacznym stopniu z powodu chorób; w Kajetanówce (6,55%) głównie z powodu ubóstwa i chorób, a także w Nowym Bidaczowie (6,94%), gdzie oprócz ubóstwa występuje zarówno bezrobocie, jak i niepełnosprawność oraz poważne choroby.

³² Art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2017 r. poz. 1023 i 1529 z późn. zm).

Na terenie gminy zauważalna jest korelacja negatywnych zjawisk dotyczących bezrobocia i korzystania z pomocy społecznej (korelacja poziomu bezrobocia z korzystaniem z pomocy społecznej wynosi 0,69).

Szczegółowe wskazania do korzystania z pomocy społecznej wskazują na:

1. osoby doświadczone poważnymi chorobami (korelacja 0,68),
2. osoby bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych gospodarstwa domowego (korelacja 0,64).
3. osoby długotrwale bezrobotne (korelacja 0,49),
4. słabo wykształceni bezrobotni (korelacja 0,44),
5. młodzi bezrobotni (korelacja 0,41),

Powiązane często z bezradnością w sprawach opiekuńczych i wychowawczych zjawisko ubóstwa stwarza realne zagrożenie długotrwałego wykluczenia społecznego pojedynczych osób i całych rodzin. Dzieje się tak ze względu na proces utrwalania negatywnych wzorców w kolejnych pokoleniach, najczęściej ze względu na brak alternatywnych pozytywnych wzorców. Zjawisko nazywane jest problemem dziedziczenia ubóstwa i postawy wyuczonej bezradności.

Bezrobocie

W obszarze rewitalizacji występują również inne istotne przyczyny przyznawania świadczeń pomocy społecznej. Jedną z nich jest bezrobocie, które stanowi drugą w kolejności przyczynę przyznawania pomocy społecznej.

Analizę zjawiska bezrobocia przeprowadzono uwzględniając nie tylko wskaźnik obrazujący udział zarejestrowanych bezrobotnych wśród mieszkańców wieku produkcyjnym, ale także dodatkowe wskaźniki, tj.:

1. odsetek długotrwale bezrobotnych, w tym pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej,
2. odsetek bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej,
3. odsetek bezrobotnych w wieku poniżej 35 roku życia.

Poziom bezrobocia rozumiany jako stosunek osób bezrobotnych przypadających na liczbę osób w wieku produkcyjnym (18—59 dla kobiet i 18—64 dla mężczyzn) w latach 2016-2020 rozkładał się dość nierównomiernie na obszarze gminy. Obszary o skrajnych wartościach bezrobocia są zlokalizowane głównie w części wschodniej i środkowej gminy. Można wskazać jednostki, w których nie ma osób bezrobotnych lub jest ich niewiele, jak np. w miejscowości Wola Duża (3,69%). Sąsiadują one jednak z jednostkami o znaczącym poziomie bezrobocia —

Wolaniny (8,64%), Brodziaki (8,27%), Wola Mała (6,42%), Ignatówka (7,57%), Rapy Dylańskie (7,86%), czy Edwardów — o największym poziomie bezrobocia (12,12%). Bezrobocie w gminie Biłgoraj nie ma zatem charakteru strukturalnego i przestrzennego, a raczej lokalny.

Warto przeanalizować strukturę bezrobocia na tych obszarach. W pierwszej kolejności kluczowa jest kwestia długotrwałego bezrobocia, które występuje głównie we wschodniej i południowej części gminy, chociaż podobnie jak w przypadku bezrobocia, nie jest jednorodne. Największy udział osób pozostających bez pracy 12 i więcej miesięcy jest zauważalny w Rapach Dylańskich (72,41%) i Cyncynopolu (75%). Ponad połowa bezrobotnych nie może znaleźć pracy przez ponad rok również w takich jednostkach jak: Okrągłe (66,14%), Ignatówka (63,16%), Kajetanówka (60%), Wola Duża (60%), Wolaniny (57,14%), czy Edwardów (56,25%), które jednocześnie charakteryzowały się wysokim poziomem bezrobocia ogółem na tle całej gminy. Można wskazać także obszary, w których bezrobocie samo w sobie nie jest problemem, jednakże osoby bezrobotne nie mogą znaleźć w nich pracy dłużej niż rok — przykładem jest tu Smólsko Duże (z poziomem bezrobocia 3,82%, w tym 60,71% długotrwałe bezrobotnych).

Analiza istotnego aspektu bezrobocia jakim jest poziom wykształcenia osób bezrobotnych, potwierdza koncentrację bezrobocia doświadczanego przez osoby niewykształcone (posiadające co najwyżej wykształcenie podstawowe) głównie we wschodniej i północno-wschodniej części gminy tj. w Kajetanówce (55%), Cyncynopol (50%), Dyle (48%), Rapy Dylańskie (55,17%), czy też Wolę Dużą (50%).

Poza poziomem wykształcenia na negatywną sytuację osób bezrobotnych wielki wpływ ma także ich wiek. We wschodniej i północno-wschodniej części gminy widać najmniejszy odsetek bezrobotnych poniżej 35 roku życia, natomiast młody wiek osób bezrobotnych może być problemem w południowej części gminy, w Dereźni Solskiej i Majdańskiej czy w Okrągłym, gdzie dotyczy odpowiednio 78,62%, 70,27% i 69,47%) osób bezrobotnych.

Analizowane dane pokazują, że największe problemy związane z bezrobociem doświadczają:

1. Rapy Dylańskie z dominacją zjawiska długotrwałego bezrobocia wśród osób niewykształconych,
2. Majdan Gromadzki,
3. Edwardów z wysokim poziomem bezrobocia wśród osób młodych,
4. Cyncynopol z wysokim poziomem bezrobocia wśród młodych, przy niskim ogólnym poziomie bezrobocia.

W wyniku przeprowadzonej analizy ukazuje się wielowymiarowy obraz problemu bezrobocia na terenie Gminy Biłgoraj. Zjawisko koncentruje się w środkowej i wschodniej części gminy i odnosi się zarówno do braku możliwości znalezienia pracy jak i jej długotrwałego poszukiwania, głównie przez osoby starsze. W innych miejscach południowej części gminy z kolei można zauważyć problemy w znalezieniu pracy przez osoby młode i mobilne, co może powodować migrację tych osób (na przykład do najbliższych położonych miast: Biłgoraja, Zamościa czy Lublina)

Edukacja

Na terenie gminy funkcjonuje 11 szkół podstawowych, które obejmują teren gminy w sposób następujący:

	Szkoła podstawowa (SP)	Jednostka przynależna do szkoły
1.	SP Bukowa*	Andrzejówka, Bukowa
2.	SP Dąbrowica*	Ciosmy, Dąbrowica, Zagrody Dąbrowickie, Zagumnie
3.	SP Dereźnia	Dereźnia Majdańska, Dereźnia Solska, Dereźnia-Zagrody Podlesie
4.	SP Gromada	Gromada, Majdan Gromadzki
5.	SP Hedwiżyn	Cyncynopol, Dyle, Hedwiżyn, Ignatówka, Kajetanówka, Rapy Dylańskie, Teodorówka, Wola Duża, Wola Mała, Wolaniny
6.	SP Korczów	Korczów, Okrągłe
7.	SP Korytków Duży	Korytków Duży, Nadrzecze
8.	SP Smólsko	Brodziaki, Edwardów, Smólsko Duże, Smólsko Małe
9.	ZS w Soli*	Kolonia Sól, Sól
10.	SP Stary Bidaczów	Nowy Bidaczów, Stary Bidaczów
11.	SP Wola Dereźniańska	Ruda Solska, Ruda-Zagrody, Wola Dereźniańska

Tabela 5 Przypisanie obwodów szkół podstawowych do jednostek statystycznych objętych analizą³³

Poziom edukacji na terenie gminy Biłgoraj przeanalizowano w oparciu o wyniki egzaminów klas ósmych z lat 2019 i 2020 z przedmiotów: język polski, matematyka oraz język angielski.

Wyniki egzaminów z lat 2019—2020 nie są jednorodne. Najwyższe oceny uczniowie w gminie uzyskują z języka polskiego (64,33 pkt), natomiast znacząco niżej oceniani są z języka angielskiego (49,42 pkt) i matematyki (42,02 pkt). Z matematyki można zauważyć też najmniejszy rozrzut ocen, co oznacza, że szkoły w gminie podobnie wypadają na egzaminach z tego przedmiotu.

³³ Źródło: opracowanie własne na podstawie Załącznika nr 1 do uchwały Nr XLIII/242/17 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 28 listopada 2017 roku.

*(klasy IV-VIII z m. Ciosmy należą do SP Dąbrowica, a klasy I-III do SP Bukowa), natomiast Kolonia Sól od Nr 92 należy do SP Dąbrowica.

Szczegółowa analiza wyników egzaminów dla ósmoklasistów w poszczególnych jednostkach gminy wskazuje, że problem słabej edukacji rozłożony jest w placówkach edukacyjnych nierównomiernie. Pod względem języka polskiego najlepiej wypada SP Hedwizyn (średnia z roku 2019/2020 wyniosła 69,35 pkt), a także SP Sól (66,8 pkt) i SP Dąbrowica (66,66 pkt). Z kolei, w przypadku dwóch pozostałych przedmiotów SP Hedwizyn nie wypada już tak dobrze na tle pozostałych szkół, natomiast SP Sól i SP Dąbrowica (szczególnie ta ostatnia) utrzymują nadal dobrą pozycję. Obszary, które obejmują te szkoły publiczne będą zatem obszarami nie doświadczającymi problemów edukacyjnych. Należy jednak odnotować istnienie szkół, które uzyskują słabe wyniki we wszystkich trzech przedmiotach. Można je zauważyć zarówno na północy Gminy (SP Korytków Duży i SP Bukowa), jak i na południu (SP Wola Dereźniańska i SP Smółsko).

Analiza znormalizowanych wyników egzaminów ze wszystkich przedmiotów wykazała, że najszabsze wyniki ogółem w latach 2019—2020 uzyskali uczniowie SP Korytków Duży oraz SP Wola Dereźniańska, a także na dalszych miejscach SP Smółsko oraz SP Bukowa.

Uczestnictwo w życiu społecznym i publicznym

Uczestnictwo w kulturze

W Gminie Biłgoraj działalność kulturalną prowadzą przede wszystkim Gminny Ośrodek Kultury w Biłgoraju, Gminna Biblioteka Publiczna w Biłgoraju wraz z filiami oraz remizo – świetlice.

Gminny Ośrodek Kultury w Biłgoraju służy zaspokojeniu potrzeb zbiorowych mieszkańców gminy w zakresie upowszechniania kultury, prowadzenia zespołów i kół zainteresowań, kultywowania tradycji ludowych regionu, sprawowania opieki i promocji nad amatorskim ruchem artystycznym i twórczością regionalną. Jest inicjatorem działań kulturalnych na terenie gminy, animatorem lokalnego środowiska i pomysłodawcą wielu artystycznych przedsięwzięć. Gminny Ośrodek Kultury w Biłgoraju zrzesza pod swoją opieką 16 zespołów: śpiewaczych i obrzędowo – śpiewaczych. Ośrodek współpracuje również z twórcami ludowymi, którzy kultywują ginące rzemiosła i umiejętności, takie jak łubiarstwo, toczenie gromnic z wosku, wyrób drewnianych łyżek, palm i pisanek wielkanocnych.

Oprócz codziennej działalności kulturalnej, GOK organizuje szereg imprez cyklicznych, a od roku 2012 r. jest także wydawcą Kwartalnika Gminy Biłgoraj Kultura, śpiewników, płyt z muzyką ludową w wykonaniu lokalnych twórców.

Dalszy rozwój działalności Gminnego Ośrodka Kultury w Biłgoraju będzie zależał między innymi od ograniczenia występujących problemów związanych z zapewnieniem odpowiedniej bazy lokalowej dla ćwiczących zespołów, zwiększeniem ilości kadry instruktorskiej oraz wyposażeniem ośrodka w niezbędny sprzęt do organizowania imprez plenerowych.

Ważną rolę w szerzeniu działalności kulturalno-oświatowej w gminie 6 placówek bibliotecznych - Gminna Biblioteka Publiczna w Biłgoraju z siedzibą w Soli oraz 5 filii bibliotecznych (Dąbrowica, Bukowa, Hedwiżyn, Dereźnia, Korytków Duży). Biblioteki publiczne dysponowały księgozbiorem składającym się z 28 470 woluminów. W placówkach bibliotecznych na terenie gminy w 2020 r. było zarejestrowanych 1 433 czytelników, co stanowi jedynie 10,7% mieszkańców gminy. Biorąc pod uwagę lata 2010-2020 liczba czytelników na terenie Gminy Biłgoraj spadła o 204 osoby (12,5%). Pomimo opisanego spadku w 2020 r. czytelnictwo, mierzone liczbą wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach, w Gminie Biłgoraj osiągnęło wartość 20,5 i było na wyższym poziomie niż wartość ww. wskaźnika dla powiatu biłgorajskiego (19,4) oraz województwa lubelskiego (16,5 wypożyczeń książek na czytelnika).

Omawiając ofertę kulturalną gminy trudno nie zaznaczyć roli remizo-światlic strażackich, funkcjonujących przy jednostkach Ochotniczych Straży Pożarnych. Na terenie gminy funkcjonuje 17 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, spośród których dwie jednostki włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (w Smółsku oraz Soli). Oprócz wypełniania ważnych zadań z zakresu bezpieczeństwa publicznego, strażnice są zwykle najważniejszym centrum życia kulturalnego na wsi. Stanowią też doskonałe narzędzie do mobilizowania (szczególnie młodych ludzi) do aktywności społecznej. Obiektem ważnym pod względem infrastruktury kulturalnej jest rozbudowana i zmodernizowana remizo – światlica w Nadrzeczcu, pełniąca funkcję ośrodka popularyzującego treści związane z dziedzictwem kulturowo-przyrodniczym gminy Biłgoraj.

Zauważalnie ważnym aspektem budowania lokalnej wspólnoty i integracji społecznej, w tym międzypokoleniowej jest oparcie działalności kulturalnej o zasoby materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego Ziemi Biłgorajskiej, stanowiącego chlubę jej mieszkańców. W celu zrównoważonego rozwoju gminy należy chronić wszelkie przejawy działalności kulturowej i kulturotwórczej, przetrwać tradycje obrzędowe, plastyczne, kulinarne, strój ludowy oraz współczesne formy kontynuacji tradycji lokalnych. W tym celu należy zapewnić możliwość rozwijania działalności znajdujących się na terenie gminy twórców ludowych np. poprzez urządzenie przeglądów, festiwali, warsztatów, a także wspomagać inicjatywy istniejących ośrodków kulturalnych i innych organizacji (fundacji, stowarzyszeń).

Diagnoza pokazuje, że zasadny jest rozwój takiej oferty kulturalnej w gminnych instytucjach, który będzie nie tylko atrakcyjny dla odbiorców, ale także zwiększy zainteresowanie mieszkańców udziałem w organizowanych wydarzeniach. Jednym ze sposobów zwiększenia partycypacji mieszkańców może być stworzenie warunków do realizacji zgłaszanych przez nich pomysłów.

Powyższe wskazania wymagają jednak stworzenia odpowiedniej lub adaptacji istniejącej już bazy lokalowej (m.in. remizo-świetlic), która nie tylko umożliwi atrakcyjne i bezpieczne zorganizowanie oferty kulturalnej, ale będzie także atrakcją dla potencjalnych użytkowników, w tym turystów odwiedzających region.

Aktywność sektora pozarządowego

W toku prac związanych z wyznaczeniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze gminy potwierdzono działalność 36 organizacji pozarządowych w 2020 r. (33 stowarzyszenia i organizacje społeczne oraz 3 fundacje³⁴). Pomimo wzrostu liczby organizacji pozarządowych od 2015 r. o 5 organizacji pozarządowych (2 fundacje oraz 3 organizacje społeczne, stowarzyszenia) w 2020 r. w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców liczba organizacji pozarządowych na obszarze gminy wynosiła jedynie 2,7 i była mniejsza w porównaniu ze średnią w powiecie biłgorajskim wynoszącą 3,5 oraz województwie lubelskim wynoszącą – 3,9.

Lokalna społeczność Gminy Biłgoraj, w celu rozwoju i promocji swoich miejscowości, a także całego regionu, skupia się w stowarzyszeniach działających na rzecz integracji lokalnej i organizacji wszelkiego rodzaju przedsięwzięć kulturalnych, turystycznych, oświatowych czy gospodarczych. Warto zauważyć, że na terenie Gminy Biłgoraj działają cztery koła Związku Młodzieży Wiejskiej, które skupiają młodzież wiejską dążącą do poprawy sytuacji bytowej mieszkańców, rozwoju kulturalnego i integracji społeczności lokalnej, a także cztery Katolickie Stowarzyszenia Młodzieży, które aktywnie włączają się w życie lokalnych społeczności. Ponadto na terenie Gminy Biłgoraj funkcjonuje 17 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych (omawianych powyżej). Są to najdłużej działające stowarzyszenia, które realizują zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej, ochrony życia i mienia mieszkańców gminy, jak również z zakresu organizacji imprez kulturalnych, społecznych i sportowych.

W Gminie Biłgoraj funkcjonują również kluby i zespoły sportowe, które działają nie tylko na rzecz rozwoju kultury fizycznej i rekreacji, ale również dążą do aktywizacji młodzieży i wspierania potencjału turystycznego obszaru.

---

³⁴ Dane GUS

Mieszkańcy zrzeszają się również w ramach zespołów śpiewaczych i śpiewaczo-obrzędowych – na terenie Gminy Biłgoraj działa 16 zespołów, które nie tylko integrują wokół siebie mieszkańców gminy, lecz również są inicjatorami mniejszych i większych uroczystości skierowanych do lokalnej społeczności.

Ponadto na terenie gminy zarejestrowanych jest 6 Kół Gospodyń Wiejskich.

W kontekście potencjału społeczności lokalnych należy zauważyć, iż na obszarze Gminy Biłgoraj funkcjonuje także Lokalna Grupa Działania „Ziemia Biłgorajska”, zrzeszająca 13 gmin z powiatu biłgorajskiego i zamojskiego: Aleksandrów, Biłgoraj, Biszczka, Frampol, Goraj, Księżpol, Łukowa, Obsza, Potok Górny, Radecznicza, Tarnogród, Tereszpol i Turobin. Główne cele grupy dotyczą działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich oraz aktywizowania ludności wiejskiej w zakresie podejmowania inicjatyw oddolnych.

Współpraca z organizacjami w Gminie Biłgoraj odbywa się w ramach rocznych planów współpracy z organizacjami pozarządowymi uchwalanych przez Radę Gminy z końcem każdego roku³⁵. Program ten zawiera zasady współpracy z organizacjami oraz priorytetowe zadania publiczne kierowane do realizacji we współpracy z organizacjami pozarządowymi, jak też wysokość środków przewidzianych na ich realizację.

Zgodnie z uchwałą nr LIII/338/22 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 27 października 2022 roku³⁶, Program współpracy z organizacjami pozarządowymi na rok 2023, na który Gmina Biłgoraj przeznaczyła 498 000,00 złotych wyznacza następujące priorytetowe obszary zadań publicznych w 2023 roku:

- 1. Pomoc społeczna** - pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób, np. poprzez prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych; działania na rzecz osób dotkniętych przemocą i ich rodzin; organizacja wypoczynku dla dzieci; realizacja usług opiekuńczych; praca asystenta z rodziną.
- 2. Ochrona i promocja zdrowia** - działania na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin; świadczenia z zakresu rehabilitacji leczniczej.
- 3. Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie** - działania na rzecz dzieci i młodzieży szkolnej, w tym dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.
- 4. Turystyka i krajoznawstwo oraz działalność na rzecz dzieci i młodzieży** - organizacja imprez turystyczno-krajoznawczych i rekreacyjnych oraz konkursów.

---

³⁵ Zgodnie z art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

³⁶ Dz.U. Woj. Lubelskiego z dnia 3 listopada 2022 r. Poz. 5177.

5. **Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego** - organizacja imprez kulturalnych; opracowanie i publikacja wydawnictw o charakterze regionalistycznym.
6. **Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej** - organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych; organizacja zawodów sportowych; organizacja i prowadzenie szkolenia w dyscyplinach sportowych oraz wspieranie rozwoju bazy sportowej.
7. **Działalność na rzecz organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego** - organizacja gminnego konkursu grantowego dla lokalnych organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego.

Powyższy zakres w znaczącym stopniu pokrywa się z celami rewitalizacji. Przy wdrażaniu programu rewitalizacji współpraca z organizacjami pozarządowymi odgrywa kluczową rolę, dlatego w kolejnych latach należy ją umocnić w zakresie realizacji zadań publicznych, polegających na rozwoju społeczności lokalnych. Zaktywizowaniu udziału sektora pozarządowego w realizacji programu rewitalizacji może ponadto służyć włączenie jego przedstawicieli do udziału w pracach Komitetu Rewitalizacji.

Aktywność obywatelska

Innym przejawem istnienia bądź też tworzenia się kapitału społecznego jest świadomość ludzi o możliwości współdecydowania w sprawach istotnych dla społeczeństwa, w tym szczególnie społeczności lokalnej. Za swoisty miernik społeczeństwa obywatelskiego i poziomu kapitału społecznego należy uznać frekwencję w wyborach powszechnych, w tym przede wszystkim w wyborach samorządowych, mających bezpośrednie przełożenie na kierunki i charakter działań podejmowanych przez władze publiczne na rzecz rozwoju lokalnego.

Do analizy wybrano trzy różne ostatnie wybory:

- wybory samorządowe 2018;
- wybory parlamentarne 2019;
- wybory prezydenckie 2020 (I tura).

Analizując pozyskane dane można zauważyć, że frekwencja w wyborach samorządowych z roku 2018 znacząco różniła się od pozostałych dwóch wyborów. Faktycznie, korelacja pomiędzy poziomami frekwencji wykazała, że istotna statystycznie jest jedynie korelacja pomiędzy frekwencją w wyborach parlamentarnych i prezydenckich (0,77 przy $p < 0,01$).

Najniższą frekwencję wyborczą odnotowano w Teodorówce, w której wyniosła ona odpowiednio: 45,08%, 49,39% i 50,31%. Podobnie sytuacja wyglądała na zachodnio-

północnym krańcu gminy tj. w Bukowej i Andrzejówce, gdzie frekwencja wyniosła odpowiednio: 49,62%, 49,53% i 54,84%. Dość słabo wypada też pod tym względem wschodnia i północno-wschodnia część gminy od Woli Matej po Ignatówkę, a także tereny na zachód od Biłgoraja (poza frekwencją w wyborach samorządowych), tj. okolice Dąbrowicy, Zagród Dąbrowickich i Kolonii Sól.

Przeprowadzona analiza wskazuje na wyraźną potrzebę dalszego rozwoju działań służących wzrostowi aktywności społecznej mieszkańców gminy. Działania te będą wymagały jednak nowych i dostosowanych do lokalnego kontekstu form i narzędzi współpracy, które pozwolą na dotarcie do jak największego grona mieszkańców obszaru rewitalizacji, a także będą łączyć elementy edukacji, partycypacji, animacji i wolontariatu.

Narzędzi budowania potencjału partycypacji społecznej jest wiele. Należy do nich z pewnością wzmocniona edukacja obywatelska, która jest wskazana jako jeden z priorytetów procesu rewitalizacji. Warto podkreślić istniejący w Gminie Fundusz Sołecki, w ramach którego mieszkańcy gminy decydują o przeznaczeniu środków na wybrane przez siebie projekty. W 2023 r. na zadania w jego ramach zaplanowano niemal 1 mln PLN.

Przestępczość

Dane dotyczące liczby wykroczeń w poszczególnych miejscowościach, a także przestępstw kryminalnych i o innym charakterze są istotnym elementem analizy negatywnych zjawisk w życiu społecznym gminy. Wskaźniki te wyliczono dla poszczególnych miejscowości z okresu 2010- 2020, dla których dostępne były dane Komendy Powiatowej Policji w Biłgoraju, i tak:

- Najwięcej **wykroczeń na 10 tys. mieszkańców** można zauważyć w miejscowości Wola Mała (894) na wschodzie gminy, a także Dereźnia Solska (880) i Korczów (810) na południu. Liczba wykroczeń jest też znacząca na północy gminy, w miejscowościach Zagrody Dąbrowickie (778), Dąbrowica (808), Gromada (704), Majdan Gromadzki (754) i Nadrzecze (736), a także Hedwiżyn (694).
- W przypadku **przestępstw kryminalnych** miejscowość Zagrody Dąbrowickie znacząco odbiega od pozostałych gmin uzyskując poziom 133 zdarzeń na 10 tys. mieszkańców. Kolejną miejscowością doświadczającą problemów kryminalnych było Nadrzecze (87), Dąbrowica (84), Smólsko Duże (79), Wola Mała (73) i Ruda-Zagrody (71).
- Ostatnim wskaźnikiem określającym przestępczość są **inne przestępstwa o charakterze niekryminalnym**. W tym przypadku również widać znaczący dysonans pomiędzy miejscowością Nadrzecze, gdzie zanotowano 152 przestępstwa na 10 tys. mieszkańców średniorocznie w okresie 2016—2020, a kolejnymi miejscowościami w zestawieniu — Gromadą (111), Dąbrowicą (94), Smólskiem Dużym (89) i Hedwiżynem (89).

Z powyższych danych wynika, że negatywne zjawiska dotyczące przestępczości koncentrują się w północnej (szczególnie w Nadrzeczcu i Gromadzie), wschodniej (Hedwiżyn) i zachodniej (Dąbrowica, Zagrody Dąbrowickie) części gminy.

Najgorsza sytuacja — jeżeli chodzi o przestępczość ogółem — występuje w Nadrzeczcu, a także w mniejszym stopniu w Dąbrowicy i Hedwiżynie, gdzie wszystkie wskaźniki uzyskują wysokie wartości, w Zagrodach Dąbrowickich szczególnie dokuczliwe mogą być przestępstwa kryminalne i wykroczenia, podobnie jak w Woli Małej, natomiast w Gromadzie przestępstwa kryminalne nie są tak widoczne.

3.3.2. PODSUMOWANIE KONCENTRACJI NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH I WYLICZENIE WSKAŹNIKA SYNTETYCZNEGO

Zestawiając wszystkie wymiary koncentracji negatywnych zjawisk społecznych analizowanego obszaru (zobrazowane poprzez wskaźniki szczegółowe, odnoszące do poszczególnych, omówionych powyżej, zjawisk) wyliczono wskaźnik syntetyczny, będący sumą wszystkich wskaźników cząstkowych, którego wartość pokazuje czy dana jednostka znajduje się w stanie kryzysowym. Wysokie wartości wskaźnika świadczą o dużym kryzysie, natomiast niskie ukazują pozytywny obraz zjawisk społecznych.

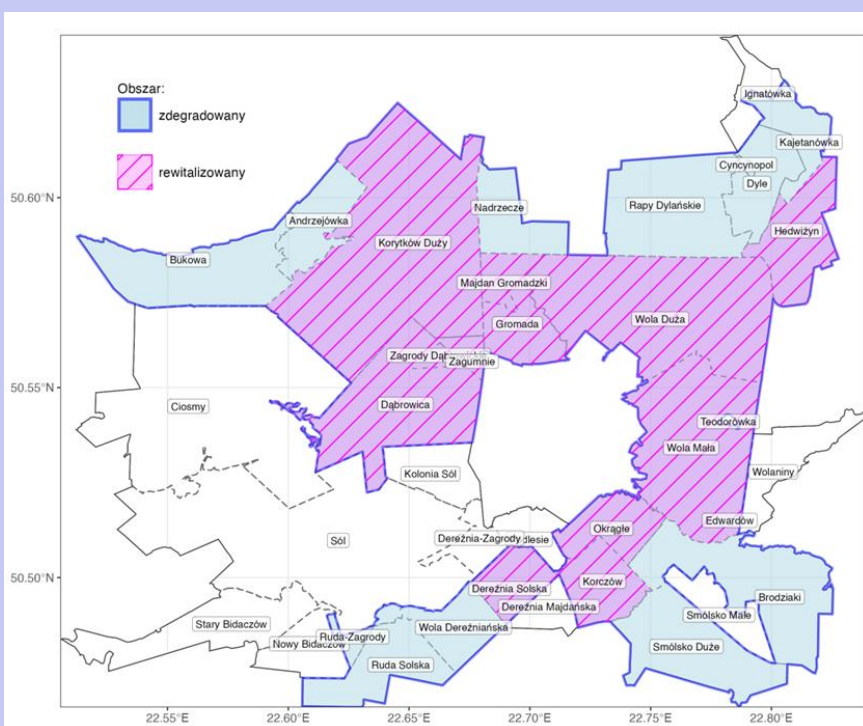
Jednostka	Poziom wybranych wskaźników					Wskaźnik syntetyczny*
	bezrobocia	ubóstwa	edukacji	uczestnictwa w życiu publicznym	przestępczości	
Andrzejówka	0,474	0,250	0,566	1,691	B/d	0,745
Edwardów	1,313	N/d	1,422	-0,539	B/d	0,732
Wola Mała	0,331	1,388	-0,276	0,834	0,908	0,637
Nadrzecze	0,077	-0,874	1,778	-0,706	1,954	0,446
Kajetanówka	0,629	0,302	-0,276	0,817	B/d	0,368
Ruda Solska	0,131	-0,058	1,671	0,035	-0,022	0,351
Cyncynopol	1,050	-0,201	-0,276	0,817	B/d	0,347
Dyle	0,131	0,915	-0,276	0,817	0,132	0,344
Dąbrowica	0,105	1,101	-1,147	0,333	1,283	0,335
Korytków Duży	0,563	-0,023	1,778	-0,706	0,063	0,335
Majdan Gromadzki	1,308	1,293	-0,323	-1,072	0,361	0,313
Okrągłe	0,955	1,982	-0,164	-1,544	B/d	0,307
Gromada	0,750	0,570	-0,323	-0,346	0,866	0,304
Dereźnia Solska	1,133	1,690	-0,927	-0,726	0,215	0,277
Hedwiżyn	-0,006	0,033	-0,276	0,834	0,763	0,269
Brodziaki	0,339	-0,152	1,422	-0,539	B/d	0,268
Rapy Dylańskie	1,300	-0,894	-0,276	0,817	B/d	0,237
Wola Duża	0,374	-0,043	-0,276	0,834	B/d	0,222
Wola Dereźniańska	0,234	-0,859	1,671	-0,179	B/d	0,217
Ruda—Zagrody	-1,699	1,518	1,671	0,035	-0,502	0,205

Korców	0,594	1,944	-0,164	-1,544	0,153	0,197
Bukowa	-0,051	-0,685	0,566	1,691	-0,952	0,114
Smólsko Duże	-0,313	-0,674	1,422	-0,539	0,543	0,088
Smólsko Małe	-0,726	-0,617	1,422	-0,539	B/d	-0,115
Ignatówka	0,042	-0,684	-0,276	0,817	-0,717	-0,164
Nowy Bidaczów	0,639	1,001	-0,772	-1,599	B/d	-0,183
Wolaniny	-0,026	-0,085	-0,276	0,834	-2,054	-0,322
Sól	-0,600	-1,000	-0,909	0,595	-0,224	-0,427
Zagrody Dąbrowickie	-2,289	-1,430	-1,147	0,333	1,373	-0,632
Podlesie	-0,121	-1,029	-0,927	-0,726	-0,436	-0,648
Kolonia Sól	-0,563	-0,801	-0,909	0,172	-1,167	-0,654
Zagumnie	-1,250	N/d	-1,147	0,333	B/d	-0,688
Ciosmy	-0,186	-0,946	-1,147	-0,548	B/d	-0,707
Teodorówka	-3,649	N/d	-0,276	2,645	-1,631	-0,728
Dereźnia—Zagrody	-0,095	-0,933	-0,927	-1,109	B/d	-0,766
Dereźnia Majdańska	-0,258	-1,413	-0,927	-0,726	-0,909	-0,847
Stary Bidaczów	-0,640	-0,589	-0,772	-1,599	B/d	-0,900

Tabela 6 Wskaźniki szczegółowe i wskaźnik syntetyczny analizowanych jednostek.

*Obszar potencjalnie zdegradowany tj. o dodatnim wskaźniku syntetycznym został oznaczony w tabeli kolorem czerwonym.

Biorąc pod uwagę wszystkie aspekty zjawisk społecznych w gminie, najbardziej zdegradowane obszary pod tym względem znajdują się w pierścieniu okalającym miasto Biłgoraj, począwszy od Dąbrowicy, Korytków Duży, Andrzejówkę, Nadrzecze, Gromadę i Majdan Gromadzki, poprzez Wolę Dużą i Małą wraz z krańcem północno-wschodnim i południowo-wschodnim gminy, skończywszy na Okrągłym i Korczowie, a także Dereźni Solskiej, Woli Dereźniańskiej, Rudzie Solskiej i Rudzie-Zagrody.

Ryc. 3 Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizowanego

3.3.3. DIAGNOZA POZOSTAŁYCH NEGATYWNYCH ZJAWISK OBSZARU REWITALIZACJI

W kolejnym etapie *Diagnozy* analizie poddano wybrane negatywne zjawiska w pozostałych sferach, wskazane w ustawie³⁷:

- gospodarczej³⁸
- środowiskowej³⁹
- przestrzenno-funkcjonalnej⁴⁰
- technicznej⁴¹

Pozyskane dane zestawiono następnie krzyżowo z negatywnymi zjawiskami społecznymi analizowanymi wcześniej. Do analizy wybrano wskaźniki obrazujące zjawiska najbardziej doskwierające w miejscowościach gminy, tj.: niski poziom przedsiębiorczości, niski poziom zwodociągowania, niski poziom skanalizowania, niewystraczająca sieć potąceń drogowych, słaba infrastruktura społeczna, znacząca liczba budynków pokrytych azbestem. Uwzględniono także dane pochodzące z przyjętych w gminie programów strategicznych i rozwojowych.⁴²

---

³⁷ art. 9 ust. 1 pkt 1-4 ustawy o rewitalizacji

³⁸ Np. niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw,

³⁹ Np. przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,

⁴⁰ Np. niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowanie infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, niski poziomu obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niska jakość terenów publicznych,

⁴¹ Np. degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonujące rozwiązania techniczne, uniemożliwiające efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

⁴² m.in. Strategia rozwoju gminy Biłgoraj na lata 2022-2030, Program Ochrony Środowiska, Program gospodarki niskoemisyjnej

3.3.3.1. NEGATYWNE ZJAWISKA W SFERZE GOSPODARCZEJ

Przedsiębiorczość

Pierwszy wskaźnik dotyczy sfery gospodarczej i określa liczbę podmiotów gospodarczych w 2021 roku na 1000 mieszkańców. Najniższy poziom wskaźnika można zaobserwować w miejscowościach zlokalizowanych wokół Biłgoraja, a szczególnie w Teodorówce (19,3), Majdanie Gromadzkim (114), Podlesiu (139), Dereźni-Zagrody (152), Kolonii Sól (152), Okrągłym (167). Dodatkowo, problemy ze zbyt niskim poziomem przedsiębiorczości można dostrzec w Woli Małej, Woli Dużej, Korczowie, Dereźni Solskiej, Woli Dereźniańskiej, Rudzie Solskiej, Gromadzie, Majdanie Gromadzkim, Korytkowie Dużym, Bukowej, Edwardowie i Cyncynopolu. W tych miejscowościach znormalizowany wokół zera poziom przedsiębiorczości okazał się ujemny.

Środowisko

Azbest

Ostatnim wskaźnikiem jest wskaźnik ze sfery środowiskowej, liczba budynków pokrytych azbestem przypadająca na 100 mieszkańców gminy. W tym przypadku rozmieszczenie przestrzenne negatywnej wartości tego wskaźnika rozkłada się nieco inaczej niż w przypadku pozostałych wskaźników - przoduje miejscowość Kajetanówka z wielkością wskaźnika 32,7 budynku na 100 mieszkańców. W następnej kolejności jest miejscowość Brodziaki (31), Bukowa (26,6), Nowy Bidaczów (22), Smółsko Duże (22), Andrzejówka (21,5) i Edwardów (21,4).

Jakość powietrza

Elementem istotnym z punktu widzenia obszaru rewitalizacji jest niska jakość powietrza, która związana jest między innymi z występującą w tym miejscu niską emisją. Dostrzegana jest ona zwłaszcza w okresie zimowym, co związane jest ze spalaniem paliw stałych w piecach indywidualnych oraz kottowniach lokalnych.

Problemem z punktu widzenia jakości życia w obszarze rewitalizacji pozostaje zły stan powietrza. Poprawa jego jakości na terenie gminy stanowi ważny element jej polityki, a działania z tym związane zostały wskazane między innymi w *Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Biłgoraj na lata 2021-2025 z perspektywą do 2030*. Mając na uwadze rosnące w ostatnim czasie koszty nośników grzewczych istnieje bardzo duże zagrożenie dalszego obniżania jakości powietrza związanego z niską emisją. Równie istotnym jak czynnik ekonomiczny zidentyfikowanym problemem jest niska świadomość mieszkańców w zakresie utylizacji i segregacji odpadów, dlatego wdrażanie programu rewitalizacji musi uwzględniać stworzenie i realizację atrakcyjnego i efektywnego programu edukacji ekologicznej.

3.3.3.2. NEGATYWNE ZJAWISKA W STREFIE PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ

Stopień wyposażenia technicznego dotyczy między innymi poziomu obsługi mieszkańców siecią wodociągową i wyposażenia w kanalizację sanitarną.

Poziom zwodociągowania

Pierwszy wskaźnik ze sfery technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej dotyczy liczby przyłączy do wodociągu na 1000 mieszkańców. Najniższy poziom zwodociągowania (równy zero) występuje w dwóch miejscowościach: Rapy Dylańskie i Teodorówka (0,65 przyłącza na 1000 mieszkańców). Znaczna liczba miejscowości charakteryzuje się poziomem przyłączy na poziomie 20–30. Ogólnie 18 miejscowości odznacza się niskim poziomem zwodociągowania, co jest znaczącą liczbą, niemniej jednak wynika ona z faktu, że wiele miejscowości posiada podobny i niski wskaźnik przyłączy na 1000 mieszkańców.

Poziom skanalizowania

W przypadku kanalizacji widać już znaczące różnice pomiędzy miejscowościami. Cała część wschodnia gminy charakteryzuje się niskim poziomem skanalizowania, podobnie jak południowo-zachodnia część, a także miejscowość Ciosmy.

Większość obiektów publicznych znajdujących się w obszarze rewitalizacji charakteryzuje się bardzo przeciętnym stanem technicznym, co widoczne jest również w wymiarze estetycznym oraz wizualnym poszczególnych obiektów. Działań remontowych i rewitalizacyjnych wymagają m.in. tereny sportowe i budynki szkół w Gromadzie, Dąbrowicy, Korczowie oraz budynków i terenów wokół remizo-światlic w Hedwiżynie i Korytkowie Dużym.

Sieć drogowa

Kolejnym elementem analizy jest poziom wyposażenia w sieć drogową w poszczególnych jednostkach statystycznych. Została ona wyliczona na bazie danych Open Street Map i dotyczy dróg o znaczeniu wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Aby obliczyć wielkość tego wskaźnika podzielono długość wszystkich dróg na terenie jednostki [km] przez tysiąc mieszkańców. Analizowane dane pokazują znaczące zróżnicowanie poziomu wskaźnika w jednostkach statystycznych gminy Biłgoraj. Największy poziom wskaźnika można zauważyć w miejscowości Wola Duża (186 km/tys. os.) i Wolaniny (177 km/tys. os.), podczas gdy najniższy poziom występuje w Teodorówce (3,3 km/tys. os.), Dereżni Solskiej (7,8 km/tys. os.), Dereżni Majdańskiej (9 km/tys. os.) i Kolonii Sól (9,6 km/tys. os.).

Infrastruktura społeczna

Kolejnym badanym aspektem jest poziom wyposażenia jednostek w infrastrukturę społeczną, do której należą obiekty ochrony zdrowia, w tym gabinety stomatologiczne, obiekty opieki społecznej dla osób niepełnosprawnych lub starszych, a także wszelkiego rodzaju

infrastruktura sportowa i rekreacyjna, w tym przede wszystkim boiska sportowe, place zabaw, itp.

Badanie wykazało, że w przeliczeniu na 1 mieszkańca, powierzchnia infrastruktury społecznej jest silnie spolaryzowana. W wielu jednostkach nie ma takiej infrastruktury w ogóle, w innych natomiast poziom ten jest niski w porównaniu do miejscowości o najwyższym nasyceniu takich jak Dyle (32 m²/os.), Nadrzecze (27 m²/os.) czy Teodorówka (23 m²/os.). W większości jednostek wskaźnik jest na poziomie kilku bądź kilkunastu metrów kwadratowych na mieszkańca. Jest to zatem bardzo ważny aspekt wskazujący na wysoki poziom zdegradowania infrastruktury społecznej gminy, kluczowy w kontekście rewitalizacji.

3.3.3.3. PODSUMOWANIE ANALIZY NEGATYWNYCH ZJAWISK W SFERACH: GOSPODARCZEJ, ŚRODOWISKOWEJ, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ I TECHNICZNEJ.

Analiza wskaźników ze sfery gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej oraz środowiskowej, pozwala na wskazanie obszaru zdegradowanego w gminie. Poniższa tabela obejmuje obszary o zidentyfikowanym uprzednio wysokim poziomie negatywnych zjawisk w sferze społecznej, dla których wskazano dodatkowe problemy istniejące w pozostałych sferach.

Jednostka	sfera społeczna (wskaźnik)	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna				Sfera środowiskowa
			wodociąg	kanalizacja	drogi	infrastruktura społeczna	
Andrzejówka	0,745	-	+	-	+	-	+
Brodziaki	0,268	-	-	+	-	-	+
Bukowa	0,114	+	+	-	+	-	+
Cyncynopol	0,347	+	+	+	-	-	-
Dąbrowica	0,335	-	+	-	+	+	+
Dereźnia Solska	0,277	+	+	-	+	+	-
Dyle	0,344	-	-	+	+		+
Edwardów	0,732	+	+	+	+	-	+
Gromada	0,304	+	+	-	+	-	-
Hedwiżyn	0,269	-	+	-	+	-	-
Kajetanówka	0,368	-	-	+	+	-	+
Korczów	0,197	+	-	-	+	-	-
Korytków Duży	0,335	+	+	-	+	-	+
Majdan Gromadzki	0,313	+	+	-	-	-	-
Nadrecze	0,446	-	-	-	+	+	+
Okragłe	0,307	+	+	-	+	+	-
Rapy Dylańskie	0,237	-	+	+	+	-	-
Ruda Solska	0,351	+	-	+	+	-	-
Ruda—Zagrody	0,205	-	-	+	+	-	-
Smólsko Duże	0,088	-	+	+	-	-	+
Wola Dereźniańska	0,217	+	+	+	-	-	+
Wola Duża	0,222	+	-	+	-	-	+
Wola Mała	0,637	+	-	+	+	-	-

Tabela 7 Zestawienie wskaźników ze sfer sfery gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej w jednostkach gminy Biłgoraj⁴³

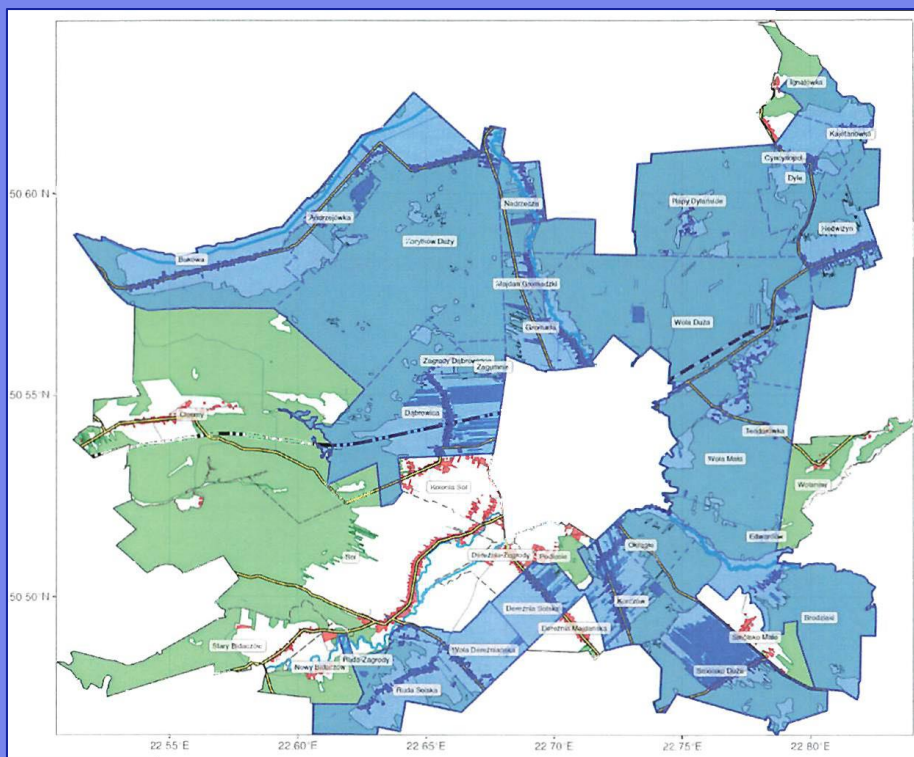
⁴³ Na podstawie Załącznika do Uchwały nr XLVIII/303/22 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 26 maja 2022 r. „Diagnoza i wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Biłgoraj”

Powyższa tabela wskazuje, że wszystkie 23 miejscowości z obszaru gminy (których wskaźnik syntetyczny ze sfery społecznej był dodatni odznaczają się problemami w co najmniej jednej z pozostałych sfer (oznaczonymi plusami w kolumnach tabeli).

3.4. WYZNACZENIE OBSZARÓW ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI

3.4.1. OBSZAR ZDEGRADOWANY

Obszar zdegradowany w gminie Biłgoraj jest wyznaczony na obszarze 23 jednostek statystycznych, przedstawiono go na rys. 29 w postaci zaciemnienia. Dodatkowo, ponieważ obszar zdegradowany powinien być wyznaczony w obrębie obszarów zurbanizowanych powyższych miejscowości, obszar ten zaznaczono ciemnoniebieskim zaciemnieniem na rysunku.

Ryc. 4 Obszar zdegradowany gminy Biłgoraj⁴⁴

⁴⁴ Źródło: Załącznik do Uchwały nr XLVIII/303/22 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 26 maja 2022 r. „Diagnoza i wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Biłgoraj”

3.4.2. OBSZAR REWITALIZACJI

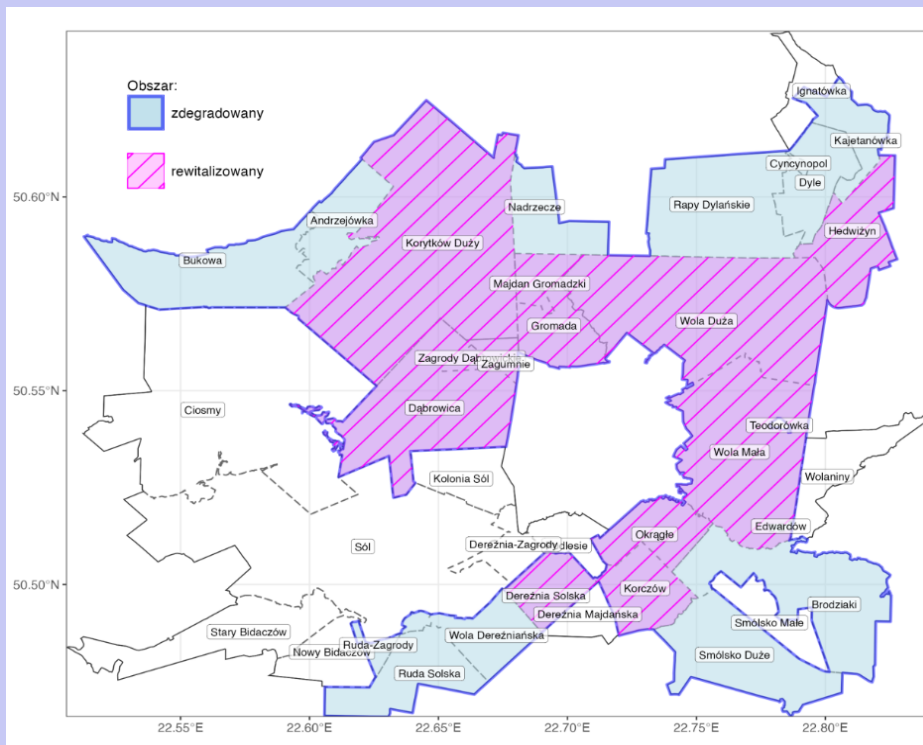
Zgodnie z art. 10 ustawy o rewitalizacji jako obszar rewitalizacji wyznacza się obszar gminy obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, który:

- cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk ze sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej,
- posiada istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego i na którym gmina zamierza prowadzić rewitalizację,
- nie przekracza obszarowo 20% powierzchni gminy,
- jest zamieszkiwany przez max 30% ogólnej liczby mieszkańców gminy.

Rewitalizacja jest formą specjalnej interwencji publicznej, dążącą do **ulożenia w relatywnie krótkim czasie możliwie wielu zasobów na ograniczonym terenie w celu wywołania samopodtrzymujących się impulsów rozwojowych**. Aby osiągnąć założone cele, musi być **mocno skoncentrowana i ograniczona terytorialnie**. Należy mieć na uwadze, że 30% mieszkańców to wysoki limit i przy objęciu takiego odsetka społeczności zamieszkującego rozległe tereny gminy działaniami rewitalizacyjnymi może być trudno zachować zasadę koncentracji środków na rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów.

Wyznaczony obszar zdegradowany zajmuje ok. 66% obszaru całkowitego gminy Biłgoraj i jest zamieszkiwany przez ok. 63% jej mieszkańców.

Objęcie obszarem rewitalizacji większej powierzchni o relatywnie niskim wskaźniku zaludnienia właściwie uniemożliwia prowadzenie skutecznej i skoncentrowanej terytorialnie interwencji w ramach rewitalizacji. Wskutek powyższego, w procesie wyznaczania obszaru rewitalizacji zdecydowano się na objęcie znacznie mniejszej części o relatywnie wyższych wskaźnikach zaludnienia, co uwzględnione zostało na poniższych mapach wskazujących obszar rewitalizacji.

Ryc. 5 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji⁴⁵

Określony w uchwale Nr XLVIII/303/22 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Biłgoraj obszar rewitalizacji obejmuje ważny z punktu widzenia rozwoju fragment Gminy Biłgoraj i uwzględnia jego liczne potencjały rozwojowe:

- Potencjałami rozwojowymi Gminy Biłgoraj, wynikającymi z jej położenia w strukturze regionalnej, są przede wszystkim: bezpośredni związek funkcjonalny gminy z dynamicznie rozwijającym się Miastem Biłgoraj, położenie w strefie kontaktowej Kotliny Sandomierskiej i Rostocza o wysokich walorach przyrodniczych, krajobrazowych i rekreacyjno-turystycznych, jak również położenie na przecięciu ważnych w tej części kraju szlaków komunikacyjnych – drogowych i kolejowych.

⁴⁵ Źródło: Załącznik do Uchwały nr XLVIII/303/22 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 26 maja 2022 r. „Diagnoza i wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Biłgoraj”

- Obszary chronione, wyznaczone na terenie gminy, stanowią z jednej strony jakościowe ograniczenie rozwoju, ale – przy założeniu odpowiedniego wykorzystania ich zasobów – również znaczny potencjał rozwojowy gminy. Wyjątkowym walorem gminy są jej potencjały rekreacyjne, mogące podnieść znacznie jej atrakcyjność lokalizacyjną i turystyczną.
- Niewątpliwym potencjałem związanym z walorami przyrodniczymi będącymi konsekwencją szczególnego położenia gminy jest fakt, że ich wykorzystanie i aktywna promocja mogą stać się jednym z kluczowych kierunków rozwoju gminy, realizowanymi między innymi poprzez jej instytucje i organizacje pozarządowe. W największym stopniu dotyczy to prezentacji bogactwa zasobów materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz zasobów przyrodniczych. Wykorzystanie tych walorów powinno znaleźć odzwierciedlenie w działaniach zmierzających do ich udostępnienia jak najszerszemu gronu mieszkańców i odwiedzających poprzez tworzenie interesujących wydarzeń z wykorzystaniem atrakcyjnej infrastruktury (ścieżek rowerowych, oferty gastronomicznej, punktów widokowych i miejsc rekreacji).
- Gmina Biłgoraj posiada w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego duże tereny z przeznaczeniem pod inwestycje (działalność usługową, przemysłową i produkcyjną) w miejscowościach: Gromada, Dąbrowica, Hedwiżyn, Wola Duża. Łączna powierzchnia przedmiotowych terenów inwestycyjnych wynosi ok. 146 ha. Tereny inwestycyjne w Woli Dużej i Hedwiżynie to tereny zainwestowane, uzbrojone w infrastrukturę techniczną. Tereny niezainwestowane o łącznej powierzchni 126 ha położone są w miejscowościach Dąbrowica i Gromada. W celu wzmocnienia atrakcyjności inwestycyjnej Gminy Biłgoraj oraz podniesienia jej konkurencyjności w celu pozyskiwania inwestorów zewnętrznych konieczne jest kompleksowe przygotowanie i uzbrojenie wymienionych terenów.
- Gospodarka gminy oparta jest obecnie o rolnictwo, które – m.in. ze względu na występujące na obszarze gminy słabe gleby – nie jest dostateczną bazą zapewniającą niezbędne dochody. Z punktu widzenia potrzeb ekonomicznych lokalnej społeczności istotne jest dążenie do dywersyfikacji źródeł zatrudnienia, a także tworzenia sprzyjających warunków do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej. Procesy te powinny jednak następować z poszanowaniem dziedzictwa i krajobrazu kulturowego, istotnych wartości społecznych oraz środowiska przyrodniczego, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

- Gmina Biłgoraj posiada potencjał przyrodniczy, krajobrazowy i kulturowy sprzyjający rozwojowi różnych form turystyki. Gminę wyróżnia duża lesistość, czyste środowisko, niski stopień urbanizacji, występowanie terenów chronionych oraz dużych kompleksów leśnych. Przez teren gminy przebiegają liczne oznakowane szlaki turystyczne: rowerowe, piesze, samochodowe. Nie można również zapomnieć o bogatym dziedzictwie kulturowym obszaru, zarówno materialnym (zabytki, obiekty cenne kulturowo) oraz niematerialnym. Na terenie gminy Biłgoraj prężnie działa Gminny Ośrodek Kultury w Biłgoraju zrzeszający kilkanaście gminnych zespołów śpiewaczych i śpiewaczo-obrzędowych oraz organizujący wiele cyklicznych, plenerowych imprez kulturalnych.
- Do głównych czynników ograniczających rozwój sektora turystyki w gminie należy zaliczyć: niewystarczającą infrastrukturę turystyczną, w tym przede wszystkim brak odpowiedniej liczby obiektów gastronomicznych i noclegowych, niezbędnej do stworzenia kompleksowej oferty turystycznej i zapewnienia zadawalającej jakości usług oraz brak spójnej oferty turystycznej zdolnej przyciągnąć i zatrzymać na dłużej turystów (sieciowych produktów turystycznych).
- Walory przyrodnicze oraz środowiskowe obszaru, w połączeniu z bogactwem dziedzictwa kulturowego stwarzają możliwość rozwoju usług świadczonych w zakresie rekreacji i turystyki ukierunkowanych na wypoczynek weekendowy. Gmina Biłgoraj posiada ogromny potencjał do rozwoju turystyki wiejskiej, oferującej różne formy aktywnego wypoczynku powiązane z przyrodą, turystyką krajoznawczą, kulturową i etniczną, zdrowotną, wykorzystujące jednocześnie zasoby i walory wsi. Poprzez umiejętne wykorzystanie dostępnych zasobów kulturowych i naturalnych istnieje możliwość stworzenia sieciowych, kompleksowych produktów turystycznych, mających wpływ na rozwój turystyki, a w konsekwencji rozwój gospodarki i podniesienie poziomu życia mieszkańców gminy. Potencjał ten jest już częściowo wykorzystywany – na terenie gminy powstają prywatne domy letniskowe wykorzystywane do pobytów rekreacyjnych w szczególności dla mieszkańców miast, w tym sąsiadującego Biłgoraja.
- Potencjał naturalny obszaru oraz jego rolniczy charakter stwarzają warunki do rozwoju energetyki odnawialnej. Obszar gminy zalicza się do obszarów preferowanych dla lokalizacji urządzeń i instalacji wykorzystujących energię słoneczną. Obszar Gminy Biłgoraj, ze względu na występowanie słabej i średniej jakości gleb predysponowany jest do upraw roślin o małych wymaganiach glebowych, takich jak: żyto, ziemniaki, które również mogą być przeznaczane na cele energetyczne oraz do uprawy wieloletnich roślin energetycznych. Gmina Biłgoraj zalicza się również do obszarów o potencjalnie najwyższych zasobach drewna i potencjale energetycznym z lasów, a także do obszarów o największej koncentracji potencjalnych źródeł biomasy do produkcji biogazu, pochodzącej z zakładów przemysłu rolno-spożywczego.

4. WIZJA I CELE PROCESU REWITALIZACJI

4.1 WIZJA STANU OBSZARU REWITALIZACJI PO PRZEPROWADZENIU PROCESU REWITALIZACJI

Wizja stanu obszaru rewitalizacji wyznaczonego na terenie Gminy Biłgoraj po zakończeniu procesu rewitalizacji w 2030 roku, tj. w perspektywie umożliwiającej realne osiągnięcie założonych celów rewitalizacji oraz ocenę jej rezultatów, w sposób szczególny odnosi się do wartości i założeń, uznanych za priorytetowe z punktu widzenia zidentyfikowanych w Gminie problemów oraz zdefiniowanych oczekiwań i potrzeb mieszkańców.

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj zakłada kompleksowe i komplementarne ujęcie wdrażanych zadań oraz ich wzajemne przenikanie się w kluczowych dla procesu rewitalizacji sferach - społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Wyznacznikiem osiągnięcia sukcesu w procesie rewitalizacji na obszarze Gminy Biłgoraj będzie osiągnięcie w perspektywie 2030 roku takiego stanu obszaru rewitalizacji, który umożliwi jego mieszkańcom, inwestorom i odwiedzającym wykorzystywanie stworzonej w ramach przeobrażeń infrastrukturalnych przestrzeni, która pozwoli na budowanie zintegrowanej lokalnej społeczności funkcjonującej w bezpiecznym środowisku społecznym i w atrakcyjnym środowisku kulturalnym oraz w zadbanym i czystym środowisku naturalnym.

Znaczącej poprawie ulegnie wizerunek nie tylko obszaru rewitalizacji, ale całej gminy. Ulepszony system wsparcia i edukacji oraz poszerzona oferta usług społecznych dla lokalnej społeczności przyczyni się do ograniczenia najbardziej destrukcyjnych negatywnych zjawisk społecznych (np. uzależnienia od systemu pomocy społecznej, niskiego poziomu edukacji, bezrobocia osób niewykształconych i młodych) oraz zachęci mieszkańców do większej aktywności. Dodatkowo będzie także bodźcem dla lepszej integracji społecznej, w tym szczególnie międzypokoleniowej, co z kolei wzmocni poczucie tożsamości lokalnej i pomoże zbudować poczucie odpowiedzialności za wspólne dobro jakim jest najbliższe otoczenie.

Poprawa stanu infrastruktury ustabilizuje i poprawi warunki prowadzenia działalności gospodarczej, przyczyni się do stworzenia ciekawszej oferty i wyższej jakości usług, dzięki czemu wzmocni się potencjał gospodarczy gminy. Powstanie szerszej oferty usług i wzrost poziomu edukacji umożliwi powstanie nowych lub stabilizację istniejących lokalnych podmiotów gospodarczych, co powinno ograniczyć poziom bezrobocia.

Poprawa stanu środowiska oraz oparcie oferty kulturalnej/turystycznej na unikalnych zasobach lokalnego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego będzie determinować pozytywny wizerunek gminy nie tylko wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji czy nawet całej gminy, ale także wśród turystów i potencjalnych inwestorów.

4.2 CELE PROCESU REWITALIZACJI I KIERUNKI DZIAŁAŃ

W oparciu o powyższą wizję obszaru rewitalizacji po zakończeniu realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030 zdefiniowano jego cele. Wyznaczone cele i kierunki działań stanowią reakcję na zidentyfikowane potrzeby i służą eliminacji lub znacznemu ograniczeniu negatywnych zjawisk na obszarze rewitalizacji.

Podczas wyznaczania celów przyjęto kryteria SMART:

- S** – skonkretyzowane co do zakresu i planowanych metod osiągnięcia,
- M** – mierzalne, czyli możliwe do zmierzenia przy pomocy wskaźników,
- A** – osiągalne, czyli wykonalne technicznie,
- R** – realistyczne, czyli uwzględniające dostępne zasoby, czas i zakres interwencji,
- T** – terminowe, czyli zamknięte w okresie 2023-2030.

Poniżej przedstawione cele są w układzie hierarchicznym (cele główne i priorytety działań), niemniej ich kolejność nie odzwierciedla ani ich ważności ani kolejności wdrażania.

Wyznaczono 4 cele główne procesu rewitalizacji:

1. Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji.
2. Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej.
3. Zmniejszenie liczby osób uzależnionych od systemu pomocy społecznej w obszarze rewitalizacji.
4. Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego.

Dla powyższych celów głównych określono następujące priorytety działań:

	Cel	Priorytety działań
1.	Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji.	1.1. Poprawa jakości przestrzeni publicznej uwzględniającej potrzeb różnych grup użytkowników, w tym szczególnie seniorów. 1.2. Poprawa warunków życia na terenie rewitalizowanym poprzez działania o charakterze organizacyjnym i infrastrukturalnym. 1.3. Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości poprzez tworzenie korzystnych warunków funkcjonowania podmiotów gospodarczych służących mieszkańcom. 1.4. Poprawa jakości powietrza i wód oraz poprawa efektywności segregacji i utylizacji odpadów.
2.	Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej.	2.1 Poprawa dostępu do atrakcyjnej infrastruktury społecznej i kulturalnej służącej wzmocnieniu więzi społecznych i tworzeniu systemów wsparcia. 2.2 Zwiększenie zakresu i poprawa jakości oferty cyklicznych działań społecznych i kulturalnych na obszarze rewitalizacji. 2.3 Dążenie do realizacji społecznej polityki inkluzywnej opierającej działania na inicjatywach i realizacji działań przez mieszkańców.
3.	Zmniejszenie liczby osób uzależnionych od systemu pomocy społecznej w obszarze rewitalizacji.	3.1 Podnoszenie kompetencji społecznych osób objętych pomocą społeczną. 3.2 Rozwój elastycznej oferty usług społecznych świadczonych na rzecz lokalnej społeczności 3.3 Rozwijanie oferty działań edukacyjnych ukierunkowanych na zdobywanie nowych kompetencji, zwiększanie samodzielności i wydłużanie funkcjonowania w środowisku lokalnym.
4.	Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego.	4.1 Wykorzystywanie zasobów materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz przyrodniczego do tworzenia nowych ofert: kulturalnej, edukacyjnej, turystycznej. 4.2 Podniesienie jakości przestrzeni publicznej i dostępu do niej oraz dostosowanie do potrzeb dla wszystkich grup użytkowników, w tym osób z niepełnosprawnościami. 4.3 Poprawa stanu środowiska i jakości przestrzeni publicznych poprzez działania edukacyjne i uwrażliwianie mieszkańców.

Tabela 8 Cele i priorytety działań Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030

5. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

5.1 ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030 obejmuje listę podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, na które składają się działania o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym⁴⁶.

Dla zoptymalizowania realizacji każdego z przedsięwzięć przyjęto założenie, że przystąpienie do ich realizacji może zostać poprzedzone dodatkową analizą, której celem będzie weryfikacja pierwotnych założeń projektowych w oparciu o ocenę praktyk i rozwiązań zastosowanych w procesie realizacji przedsięwzięć o podobnym charakterze. Celem zapewnienia najkorzystniejszego sposobu realizacji działań przy uwzględnieniu lokalnych uwarunkowań, podejście to dotyczyć może wszystkich rodzajów planowanych działań. Zakłada się zatem powoływanie roboczych zespołów/grup, których zadaniem będzie uzgodnienie koncepcji wraz z efektywną realizacją tych przedsięwzięć.

Mając na uwadze techniczne uwarunkowania realizacji inwestycji, których pełne rozpoznanie nastąpi dopiero w okresie realizacji programu rewitalizacji, należy dopuścić konieczność interwencji poza granicami obszaru rewitalizacji, najczęściej w wyniku uwarunkowań infrastrukturalnych prowadzenia niektórych działań. Analogicznie, niemożność ograniczenia zakresu interwencji do obszaru rewitalizacji może wynikać np. z poszerzonego zakresu oddziaływania wydarzeń kulturalnych, które będą dostępne także dla mieszkańców gminy spoza obszaru rewitalizacji.

Ważnym aspektem realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zasada spójności działań w zakresie planowanej infrastruktury oraz jej dalszej eksploatacji tj. określenia zasady przyszłej organizacji, funkcjonowania i wykorzystania dla potrzeb osiągnięcia prognozowanych rezultatów. Nowo powstałą infrastrukturę należy traktować jako środek do osiągnięcia zakładanych celów, stąd pełna ocena skuteczności działań będzie odnosić się zarówno do procesu wykonawczego obiektów jak i sposobu ich przyszłego funkcjonowania.

Poniższa lista zawiera 69 projektów, liczba ta wynika ze specyfiki położenia i funkcjonowania gminy (gmina otaczająca Miasto Biłgoraj, z siedzibą Urzędu Gminy i jednostek podległych zlokalizowaną w Mieście Biłgoraj). Brak jednej miejscowości łączącej funkcje usługowe, administracyjne, socjalne i kulturowe bezpośrednio na obszarze gminy Biłgoraj skutkuje rozdrobnieniem terenów zamieszkałych i związanych z tym potrzeb i problemów społeczności lokalnej.

---

⁴⁶ Art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy o rewitalizacji,

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Sołectwo	Szacowana wartość w PLN
1.	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Majdan Gromadzki	Majdan Gromadzki	300 000,00
2.	Budowa dróg gminnych w m. Majdan Gromadzki	Majdan Gromadzki	3 500 000,00
3.	Remont i wyposażenie boiska w m. Gromada	Gromada	5 000 000,00
4.	Budowa infrastruktury drogowej wraz z oświetleniem na terenach usługowo-przemysłowych w m. Gromada	Gromada	15 000 000,00
5.	Montaż instalacji PV wraz z magazynami energii na budynkach użyteczności w m. Gromada	Gromada	400 000,00
6.	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Gromada	Gromada	500 000,00
7.	Modernizacja oświetlenia wewnętrznego i instalacja systemu zarządzania energią w obiektach użyteczności publicznej w m. Gromada	Gromada	150 000,00
8.	Budowa zaplecza garażowo-magazynowego w m. Gromada	Gromada	6 000 000,00
9.	Remont budynku szkoły w m. Dąbrowica	Dąbrowica	3 000 000,00
10.	Budowa kompleksu sportowego w m. Dąbrowica	Dąbrowica	13 500 000,00
11.	Montaż instalacji PV wraz z magazynami energii na budynkach użyteczności publicznej (szkoła, remizo-świetlica) w m. Dąbrowica	Dąbrowica	250 000,00
12.	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Dąbrowica	Dąbrowica	730 000,00
13.	Modernizacja oświetlenia wewnętrznego i instalacja systemu zarządzania energią w obiektach użyteczności publicznej w m. Dąbrowica	Dąbrowica	150 000,00
14.	Budowa drogi gminnej w m. Dąbrowica wraz z budową drugiej linii zabudowy	Dąbrowica	4 500 000,00
15.	Zagospodarowanie placu za remizą w m. Hedwiżyn	Hedwiżyn	500 000,00
16.	Termomodernizacja remizo-świetlicy w m. Hedwiżyn	Hedwiżyn	3 000 000,00
17.	Organizacja imprez cyklicznych w m. Hedwiżyn	Hedwiżyn	100 000,00
18.	Budowa infrastruktury rowerowej na trasie Biłgoraj-Hedwiżyn	Hedwiżyn	2 500 000,00
19.	Montaż instalacji PV wraz z magazynami energii na budynkach użyteczności publicznej w m. Hedwiżyn	Hedwiżyn	300 000,00

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Sołectwo	Szacowana wartość w PLN
20.	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Hedwiżyn	Hedwiżyn	300 000,00
21.	Modernizacja oświetlenia wewnętrznego i instalacja systemu zarządzania energią w obiektach użyteczności publicznej w m. Hedwiżyn	Hedwiżyn	150 000,00
22.	Budowa drogi gminnej w m. Hedwiżyn	Hedwiżyn	7 000 000,00
23.	Rewitalizacja terenu wykorzystywanego do organizacji imprez i spotkań mieszkańców w m. Okrągłe	Okrągłe	3 000 000,00
24.	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Okrągłe	Okrągłe	100 000,00
25.	Modernizacja boiska przy Szkole Podstawowej w Korczowie	Korczów	500 000,00
26.	Rewitalizacja terenu szkolnego przy Szkole Podstawowej w m. Korczów	Korczów	300 000,00
27.	Budowa infrastruktury rowerowej na trasie Korczów-Dereźnia Majdańska	Korczów	1 500 000,00
28.	Budowa świetlicy wiejskiej w Korczowie	Korczów	4 000 000,00
29.	Montaż instalacji PV wraz z magazynami energii na budynkach użyteczności publicznej w Korczowie	Korczów	150 000,00
30.	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w Korczowie	Korczów	500 000,00
31.	Modernizacja oświetlenia wewnętrznego i instalacja systemu zarządzania energią w obiektach użyteczności publicznej w m. Korczów	Korczów	100 000,00
32.	Rewitalizacja terenu rekreacyjnego znajdującego się na działce 804 w Dereźni Solskiej	Dereźnia Solska	300 000,00
33.	Rewitalizacja stadionu sportowego w Dereźni Solskiej	Dereźnia Solska	1 000 000,00
34.	Budowa infrastruktury rowerowej na trasie Dereźnia Zagrody-Dereźnia Majdańska	Dereźnia Solska	3 000 000,00
35.	Montaż instalacji PV wraz z magazynami energii na budynkach użyteczności publicznej w Dereźni Solskiej	Dereźnia Solska	300 000,00
36.	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w Dereźni Solskiej	Dereźnia Solska	500 000,00
37.	Modernizacja oświetlenia wewnętrznego i instalacja systemu zarządzania energią w obiektach użyteczności publicznej w m. Dereźnia Solska	Dereźnia Solska	150 000,00
38.	Budowa pompowni wody w Dereźni Solskiej wraz ze studnią redukcyjną w Dereźni Zagrody	Dereźnia Solska	1 000 000,00

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Sołectwo	Szacowana wartość w PLN
39.	Budowa infrastruktury rowerowej na trasie Biłgoraj-Korytków Duży	Korytków Duży	2 500 000
40.	Montaż instalacji PV wraz z magazynami energii na budynkach użyteczności publicznej w m. Korytków Duży	Korytków Duży	200 000,00
41.	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Korytków Duży	Korytków Duży	500 000,00
42.	Modernizacja oświetlenia wewnętrznego i instalacja systemu zarządzania energią w obiektach użyteczności publicznej w m. Korytków Duży	Korytków Duży	100 000,00
43.	Budowa budynku remizo-świetlicy w m. Korytków Duży	Korytków Duży	3 000 000,00
44.	Budowa drogi gminnej w m. Korytków Duży	Korytków Duży	2 000 000,00
45.	Budowa w m. Wola Duża i Wola Mała kanalizacji sanitarnej lub budowa przydomowych oczyszczalni w przypadku, gdy budowa sieci będzie nieuzasadniona z powodów technicznych lub nieefektywna ekonomicznie	Wola Duża i Wola Mała	8 000 000,00
46.	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Wola Duża i Wola Mała	Wola Duża i Wola Mała	500 000,00
47.	Budowa świetlicy wiejskiej w Woli Małej	Wola Duża i Wola Mała	4 000 000,00
48.	Budowa drogi gminnej w Woli Małej	Wola Duża i Wola Mała	500 000,00
49.	Montaż instalacji PV na prywatnych budynkach mieszkalnych	Obszar rewitalizacji	20 000 000,00
50.	Montaż kotłów c.o. opalanych biomasą z prywatnych budynkach mieszkalnych	Obszar rewitalizacji	5 000 000,00
51.	Montaż instalacji solarnych (kolektory słoneczne) w prywatnych budynkach mieszkalnych	Obszar rewitalizacji	2 000 000,00
52.	Montaż pomp ciepła w prywatnych budynkach mieszkalnych	Obszar rewitalizacji	3 000 000,00
53.	Działania na rzecz promowania i upamiętniania dziedzictwa kulturowo-historycznego (badania terenowe upamiętniania miejsc)	Obszar rewitalizacji	200 000,00
54.	Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych)	Obszar rewitalizacji	500 000,00
55.	Zachowanie dziedzictwa historycznego (spotkania z historią, gry terenowe, widowiska historyczne, tworzenie archiwum cyfrowego)	Obszar rewitalizacji	500 000,00

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Sołectwo	Szacowana wartość w PLN
56.	Działalność wydawnicza (płyty, filmy, książki)	Obszar rewitalizacji	120 000,00
57.	Gmina zasobna w tradycyjne rzemiosła i umiejętności	Obszar rewitalizacji	50 000,00
58.	Posmakuj biłgorajskie	Obszar rewitalizacji	80 000,00
59.	Poradnictwo prawne	Obszar rewitalizacji	100 000,00
60.	Białe soboty w gminie Biłgoraj	Obszar rewitalizacji	200 000,00
61.	Profilaktyka przez muzykę	Obszar rewitalizacji	520 000,00
62.	Wieczór polskich szlagierów	Obszar rewitalizacji	100 000,00
63.	Zdrowo się odżywiamy	Obszar rewitalizacji	300 000,00
64.	Nie jesteś sam	Obszar rewitalizacji	50 000,00
65.	Organizacja pokazów ginących zawodów i warsztatów: rękodzieła, kulinarnych, muzycznych, tanecznych itd.	Obszar rewitalizacji	60 000,00
66.	Aktywni na przekór barierom	Obszar rewitalizacji	800 000,00
67.	Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży	Obszar rewitalizacji	500 000,00
68.	Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej	Obszar rewitalizacji	500 000,00
69.	Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu	Obszar rewitalizacji	2 000 000,00
	Razem koszty		138 610 000,00

Tabela 9 Zestawienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych na lata 2023-2030

Każde ze zidentyfikowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych może stanowić odrębny projekt, ale może także łączyć się z innymi przedsięwzięciami w większe, wielokomponentowe projekty np. w przypadku inwestycji infrastrukturalnych obejmujących kilka miejscowości. Przedsięwzięcia infrastrukturalne z zakresu infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, poprawy efektywności energetycznej i infrastruktury drogowej służyć będą osiągnięciu celów programu rewitalizacji tylko wówczas, gdy będą bezpośrednio powiązane lub wspólnie realizowane z innymi projektami głównie ze sfery społecznej.

Każde z przedsięwzięć opisane jest szczegółowo w Karcie Przedsięwzięcia, która uwzględnia:

- Nazwę przedsięwzięcia – identyfikującą przedsięwzięcie zarówno w GPR jak i na etapach ubiegania się o środki zewnętrzne,
- Zakres przedsięwzięcia – ogólne informacje dotyczące miejsca/obiektu, zakresu planowanych zadań,
- Uzasadnienie - informacje uzasadniające potrzebę wykonania zadania,
- Prognozowane rezultaty – określenie jakościowych rezultatów realizowanego projektu,
- Szacowaną wartość,
- Źródła finansowania – wskazanie funduszu, programu jako potencjalnego źródła finansowania
- Miejsce realizacji – miejscowość lub miejscowości, gdzie zadanie będzie realizowane
- Planowany okres realizacji – określenie realnego terminu realizacji zadania
- Wskaźniki monitorujące – ilościowe i mierzalne wskaźniki będące w bezpośredniej korelacji z zakresem przedsięwzięcia
- Cele/ priorytety – odniesienie do celów i kierunków działań wyznaczonych w GPR.
- Podmiot realizujący – wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za realizację zadania (gmina lub jej jednostki organizacyjne, podmioty prywatne, podmioty społeczne)
- Sposób zapewnienia dostępności – sposób w jaki uwzględnione zostaną szczególne potrzeby osób w zakresie dostępności architektonicznej (np. obiekty wolne od barier poziomych i pionowych, umożliwienie dostępu do wszystkich pomieszczeń, zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego⁴⁷, zapewnienie możliwości ewakuacji lub uratowania), w zakresie dostępności cyfrowej⁴⁸ oraz w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej⁴⁹.

---

⁴⁷ art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 i 1981 oraz z 2022 r. poz. 558, 1700 i 1812)

⁴⁸ ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych

⁴⁹ art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2017 r. poz. 1824 oraz z 2022 r. poz. 583 i 830)

5.2 KARTY PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Majdan Gromadzki
Zakres	Zadanie obejmuje modernizację oświetlenia ulicznego (wymiana na oświetlenie energooszczędne) i budowę oświetlenia ulicznego
Uzasadnienie	Obecnie drogi objęte zadaniem są nieświetlone lub oświetlone oświetleniem energochłonnym starego typu, co stwarza zagrożenie dla ich użytkowników, obciąża środowisko i budżet gminy.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, poruszających się drogami porą wieczorną i nocną, ■ zmniejszenie zużycia energii, poprzez zastosowanie technologii niskoemisyjnej, ■ poprawa stanu środowiska naturalnego, ■ obniżenie kosztów funkcjonowania gminy i zwiększenie zdolności finansowej do realizacji innych zadań gminy, ■ popularyzacja świadomości ekologicznej mieszkańców.
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Majdan Gromadzki
Szacowana wartość	300 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, IIT środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ Długość oświetlonych dróg (km) ■ Wydatki na oświetlenie dróg w budżecie gminy (zł)
Realizowane cele/priorytety	Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.3, 1.4.
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, zastosowanie rozwiązań dla osób niestyszących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 2	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa dróg gminnych w m. Majdan Gromadzki
Zakres	Budowa dróg gminnych o nawierzchni mineralno-bitumicznej o łącznej długości ok. 2850 m.
Uzasadnienie	Drogi objęte przedsięwzięciem tworzą kompleksowy układ komunikacyjny obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Według obowiązującego planu zaprojektowano osiedle na ok. 80 budynków mieszkalnych i usługowych. Drogi obsługiwałyby ruch lokalny osiedla. Obecnie są to drogi gruntowe, częściowo utwardzone
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ aktywizacja nowych obszarów położonych przy drodze, ■ powstanie nowych obszarów inwestycyjnych, ■ poprawa komfortu mieszkańców poprzez zmniejszenie hałasu i zapylenia w sąsiedztwie, ■ poprawa czystości środowiska.
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji -m. Majdan Gromadzki
Szacowana wartość	3 500 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Długość wybudowanych dróg (km) ■ Liczba podmiotów gospodarczych powstałych po zakończeniu zadania (szt.)
Realizowane cele/priorytety	Cel strategiczny Nr 1. Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.3.
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, zastosowanie rozwiązań dla osób niesłyszących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 3	
Nazwa przedsięwzięcia	Remont i wyposażenie boiska w m. Gromada
Zakres	Renowacja nawierzchni (z ewentualną wymianą nawierzchni), budowa zaplecza- sportowo-szatniowego z przyłączyem wod.-kan., budowa trybun dla kibiców, ogrodzenia (w tym piłkochwyty) oraz oświetlenia energooszczędnego.
Uzasadnienie	Przedsięwzięcie skierowane jest zarówno do wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji stwarzając warunki do aktywizacji społecznej przede wszystkim dzieci i młodzieży oraz dorosłych, ale także seniorów.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ wzrost jakości kapitału ludzkiego (jako element infrastruktury oświaty), ■ rozwój aktywności psycho-ruchowej dzieci i młodzieży oraz rozwój ich zainteresowań, ■ zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców, poprawa stanu ich zdrowia, ■ rozwój społeczny i zwiększenie integracji społecznej w miejscowości Gromada.
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Gromada
Szacowana wartość	5 000 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba spotkań o charakterze społecznym (szt.) ■ liczba wydarzeń sportowych (szt.) ■ liczba osób korzystających z infrastruktury (szt.)
Realizowane cele/priorytety	<p>Cel strategiczny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/Priorytet 1.1, 1.2</p> <p>Cel strategiczny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.1</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie wszystkich elementów z zachowaniem pełnej dostępności dla osób niepełnosprawnych m.in. likwidacja barier architektonicznych, tam, gdzie możliwe i konieczne – zastosowanie oznaczeń w jęz. Braille'a, oznaczeń kontrastowych lub kodów QR, pętli indukcyjnych lub tyflografii, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.

Realizacja zadania zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 4	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa infrastruktury drogowej wraz z oświetleniem na terenach usługowo-przemysłowych w m. Gromada
Zakres	Budowa dróg gminnych o nawierzchni mineralno-bitumicznej o łącznej długości ok. 2300 m wraz z oświetleniem energooszczędnym
Uzasadnienie	Budowa drogi umożliwi aktywizację nowych obszarów położonych przy niej, a także utworzenie nowych obszarów inwestycyjnych. Budowa drogi poprzez wykonanie, m.in. nowej nawierzchni skróci dojazd, zmniejszy hałas oraz zapylenie w jej sąsiedztwie, co przyczyni się również do ochrony środowiska.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ aktywizacja nowych obszarów położonych przy drodze, ■ powstanie nowych obszarów inwestycyjnych, ■ poprawa komfortu mieszkańców poprzez zmniejszenie hałasu i zapylenia w sąsiedztwie, ■ poprawa czystości środowiska.
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Gromada
Szacowana wartość	15 000 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, IIT środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Długość wybudowanych dróg (km) ■ Liczba podmiotów gospodarczych powstałych po zakończeniu zadania (szt.)
Realizowane cele/priorytety działań	Cel strategiczny Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/Priorytet 1.1, 1.2, 1.3
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i znaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, zastosowanie rozwiązań dla osób niesłyszących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 5	
Nazwa przedsięwzięcia	Montaż instalacji PV wraz z magazynami energii na budynkach użyteczności publicznej w m. Gromada
Zakres	Zadanie obejmuje montaż instalacji fotowoltaicznych w budynkach użyteczności publicznej w m. Gromada.
Uzasadnienie	Ze względu na dużą powierzchnię obszarów chronionych sfera środowiskowa w obszarze rewitalizacji jest szczególnie istotna. Ochrona zasobów przyrodniczych nastąpi poprzez realizację zadań z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii i ograniczenie niskiej emisji
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa jakości życia mieszkańców, ■ obniżenie kosztów utrzymania budynków użyteczności publicznej, ■ co pozwoli na wykorzystanie powstałych oszczędności na inne zadania własne gminy lub jednostek podległych, ■ osiągnięcie wszystkich celów operacyjnych ze sfery środowiskowej
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Gromada
Szacowana wartość	400 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ wydatki na oświetlenie obiektów publicznych w budżecie gminy (zł) ■ liczba spotkań o charakterze społecznym (szt.) ■ liczba wydarzeń sportowych (szt.) ■ liczba osób korzystających z infrastruktury (szt.)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.4.</p> <p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.1,</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.1, 4.2, 4.3 .</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, zastosowanie rozwiązań dla osób niesłyszących

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 6	
Nazwa przedsięwzięcia	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Gromada
Zakres	Zadanie obejmuje modernizację oświetlenia ulicznego (wymiana na oświetlenie energooszczędne) i budowę oświetlenia ulicznego
Uzasadnienie	Obecnie dogi objęte zadaniem są nieoświetlone lub oświetlone oświetleniem energochłonnym starego typu, co stwarza zagrożenie dla ich użytkowników, obciąża środowisko i budżet gminy.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, poruszających się drogami porą wieczorną i nocną, ■ zmniejszenie zużycia energii, poprzez zastosowanie technologii niskoemisyjnej, ■ poprawa stanu środowiska naturalnego, ■ obniżenie kosztów funkcjonowania gminy i zwiększenie zdolności finansowej do realizacji innych zadań gminy, ■ popularyzacja świadomości ekologicznej mieszkańców ■ aktywizacja nowych obszarów położonych przy drodze,
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Gromada
Szacowana wartość	500 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, w ramach realizacji strategii-IIT
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ Długość oświetlonych dróg (km) ■ Wydatki na oświetlenie dróg w budżecie gminy (zł)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.3, 1.4.
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, zastosowanie rozwiązań dla osób niesłyszących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 7	
Nazwa przedsięwzięcia	Modernizacja oświetlenia wewnętrznego i instalacja systemu zarządzania energią w obiektach użyteczności publicznej w m. Gromada
Zakres	Zadanie obejmuje modernizację oświetlenia wewnętrznego w obiektach użyteczności publicznej (wymiana na oświetlenie energooszczędne)
Uzasadnienie	Obecnie użytkowane oświetlenie jest najczęściej starego typu, pochłania dużą ilość energii elektrycznej, stanowiąc obciążenie dla budżetu gminy i/lub jednostek korzystających z obiektów. Zastosowanie systemu zarządzania energią umożliwi dokładniejsze ustalenie potrzeb i możliwości.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, korzystających z obiektów oraz pracowników, ■ zmniejszenie zużycia energii, poprzez zastosowanie technologii niskoemisyjnej, ■ poprawa stanu środowiska naturalnego, ■ obniżenie kosztów funkcjonowania gminy i zwiększenie zdolności finansowej do realizacji innych zadań gminy, ■ popularyzacja świadomości ekologicznej mieszkańców
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Gromada
Szacowana wartość	150 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ Wydatki na oświetlenie obiektów użyteczności publicznej w budżecie gminy (zł)
Realizowane cele operacyjne/priorytety	Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.4. Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.2
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie dostępu zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 8	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa zaplecza garażowo-magazynowego w m. Gromada
Zakres	Zadanie obejmuje budowę budynku garażowego, budynku biurowego, wiaty, boksów (zasieków) na materiały sypkie, utwardzenie i zagospodarowanie terenu, ogrodzenie.
Uzasadnienie	Przedsięwzięcie mające na celu poprawę bezpieczeństwa publicznego, polegającą na budowie systemu monitoringu
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, ■ zmniejszenie zużycia energii, poprzez zastosowanie technologii niskoemisyjnej, ■ popularyzacja świadomości ekologicznej mieszkańców ■ poprawa komfortu mieszkańców, ■ poprawa czystości środowiska, ■ rozwój społeczny i zwiększenie integracji społecznej w miejscowości Gromada.
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Gromada
Szacowana wartość	6 000 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba nowych obiektów służących poprawie usług społecznych ■ liczba osób korzystających z infrastruktury (szt.)
Realizowane cele /priorytety działań	Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.4.
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	<p>Projektowanie i wykonanie wszystkich elementów z zachowaniem pełnej dostępności dla osób niepełnosprawnych m.in. likwidacja barier architektonicznych, tam, gdzie możliwe i konieczne – zastosowanie oznaczeń w jęz. Braille’a, oznaczeń kontrastowych lub kodów QR, pętli indukcyjnych lub tyflografii, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.</p> <p>Realizacja zadania zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.</p>

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 9	
Nazwa przedsięwzięcia	Remont budynku szkoły w m. Dąbrowica
Zakres	Wymiana parkietu na sali gimnastycznej, modernizacja zaplecza sportowego pod potrzeby prowadzenia zajęć dodatkowych, utworzenia dziecięcego zespołu ludowego. Odświeżenie elewacji budynku szkoły.
Uzasadnienie	Wykonanie zadania przyczyni się do poprawy jakości świadczenia usług edukacyjnych dla dzieci i młodzieży. Poszerzy zakres świadczonych usług, poprzez rozwój aktywności psycho-ruchowej, rozwój kół zainteresowań.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa komfortu użytkowników obiektu, w tym szczególnie uczniów i nauczycieli, ■ wzrost jakości kapitału ludzkiego (jako element infrastruktury oświaty), ■ rozwój aktywności psycho-ruchowej dzieci i młodzieży oraz rozwój ich zainteresowań, ■ zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców, poprawa stanu ich zdrowia, ■ rozwój społeczny i zwiększenie integracji społecznej w miejscowości Dąbrowica,
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Dąbrowica
Szacowana wartość	3 000 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ koszt utrzymanie szkoły w budżecie gminy (zł) ■ liczba spotkań o charakterze społecznym (szt.) ■ liczba wydarzeń sportowych (szt.) ■ liczba osób korzystających z infrastruktury (szt.)
Realizowane cele/priorytety działań	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2,</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.2,</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	<p>Projektowanie i wykonanie wszystkich elementów z zachowaniem pełnej dostępności dla osób niepełnosprawnych m.in. likwidacja barier architektonicznych, tam, gdzie możliwe i konieczne – zastosowanie oznaczeń w jęz. Braille'a, oznaczeń kontrastowych lub kodów QR, pętli indukcyjnych lub tyflografii, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.</p> <p>Realizacja zadania zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.</p>

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 10	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa kompleksu sportowego w m. Dąbrowica
Zakres	Budowa pełnowymiarowego boiska do piłki nożnej, boiska do siatkówki plażowej, bieżni 4-torowej, siłowni zewnętrznej, nabiegu do skoku w dal, skoku w wwyż, trójskoku, pola do rzutu kulą, Budowa zaplecza sportowego, trybuny 2-rzędowej dla kibiców, wiat dla zawodników i sędziów. Budowa drogi dojazdowej z mostem oraz oświetlenie terenu kompleksu sportowego
Uzasadnienie	Przedsięwzięcie skierowane jest zarówno do wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji stwarzając warunki do aktywizacji społecznej przede wszystkim dzieci i młodzieży oraz dorosłych, ale także seniorów.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, ■ zmniejszenie zużycia energii, poprzez zastosowanie technologii niskoemisyjnej, ■ wzrost jakości kapitału ludzkiego (jako element infrastruktury oświaty), ■ rozwój aktywności psycho-ruchowej dzieci i młodzieży oraz rozwój ich zainteresowań, ■ zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców, poprawa stanu ich zdrowia, ■ rozwój społeczny i zwiększenie integracji społecznej w miejscowości Dąbrowica.
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Dąbrowica
Szacowana wartość	13 500 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ długość drogi wraz z mostem (km) ■ liczba nowych instalacji sportowych (szt.) ■ liczba spotkań o charakterze społecznym (szt.) ■ liczba wydarzeń sportowych (szt.) ■ liczba osób korzystających z infrastruktury (szt.)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2,</p> <p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.1, 2.2, 2.3</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	<p>Projektowanie i wykonanie wszystkich elementów z zachowaniem pełnej dostępności dla osób niepełnosprawnych m.in. likwidacja barier architektonicznych, tam, gdzie możliwe i konieczne – zastosowanie oznaczeń w jęz. Braille'a, oznaczeń kontrastowych lub kodów QR, pętli indukcyjnych lub tyflografii, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.</p> <p>Realizacja zadania zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.</p>

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 11	
Nazwa przedsięwzięcia	Montaż instalacji PV wraz z magazynami energii na budynkach użyteczności publicznej (szkoła, remizo-świetlica) w m. Dąbrowica
Zakres	Zadanie obejmuje montaż instalacji fotowoltaicznych w budynkach użyteczności publicznej w m. Dąbrowica.
Uzasadnienie	Ze względu na dużą powierzchnię obszarów chronionych sfera środowiskowa w obszarze rewitalizacji jest szczególnie istotna. Ochrona zasobów przyrodniczych nastąpi poprzez realizację zadań z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii i ograniczenie niskiej emisji
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa jakości życia mieszkańców, ■ obniżenie kosztów utrzymania budynków użyteczności publicznej, co pozwoli na wykorzystanie powstałych oszczędności na inne zadania własne gminy lub jednostek podległych, ■ osiągnięcie wszystkich celów operacyjnych ze sfery środowiskowej
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Dąbrowica
Szacowana wartość	250 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ wydatki na oświetlenie obiektów publicznych w budżecie gminy (zł) ■ liczba spotkań o charakterze społecznym (szt.) ■ liczba wydarzeń sportowych (szt.) ■ liczba osób korzystających z infrastruktury (szt.)
Realizowane priorytety działań/ciele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.4.</p> <p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.1,</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.1, 4.2, 4.3 .</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, zastosowanie rozwiązań dla osób niesłyszących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 12	
Nazwa przedsięwzięcia	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Dąbrowica
Zakres	Zadanie obejmuje modernizację oświetlenia ulicznego (wymiana na oświetlenie energooszczędne) i budowę oświetlenia ulicznego
Uzasadnienie	Obecnie dogi objęte zadaniem są nieświetlone lub oświetlone oświetleniem energochłonnym starego typu, co stwarza zagrożenie dla ich użytkowników, obciąża środowisko i budżet gminy.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, poruszających się drogami porą wieczorną i nocną, ■ zmniejszenie zużycia energii, poprzez zastosowanie technologii niskoemisyjnej, ■ poprawa stanu środowiska naturalnego, ■ obniżenie kosztów funkcjonowania gminy i zwiększenie zdolności finansowej do realizacji innych zadań gminy, ■ popularyzacja świadomości ekologicznej mieszkańców ■ aktywizacja nowych obszarów położonych przy drodze,
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Dąbrowica
Szacowana wartość	500 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy IIT
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ Długość oświetlonych dróg (km) ■ Wydatki na oświetlenie dróg w budżecie gminy (zł)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.3, 1.4.
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, zastosowanie rozwiązań dla osób niesłyszących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 13	
Nazwa przedsięwzięcia	Modernizacja oświetlenia wewnętrznego i instalacja systemu zarządzania energią w obiektach użyteczności publicznej w m. Dąbrowica
Zakres	Zadanie obejmuje modernizację oświetlenia wewnętrznego w obiektach użyteczności publicznej (wymiana na oświetlenie energooszczędne)
Uzasadnienie	Obecnie użytkowane oświetlenie jest najczęściej starego typu, pochłania dużą ilość energii elektrycznej, stanowiąc obciążenie dla budżetu gminy i/lub jednostek korzystających z obiektów. Zastosowanie systemu zarządzania energią umożliwi dokładniejsze ustalenie potrzeb i możliwości.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, korzystających z obiektów oraz pracowników, ■ zmniejszenie zużycia energii, poprzez zastosowanie technologii niskoemisyjnej, ■ poprawa stanu środowiska naturalnego, ■ obniżenie kosztów funkcjonowania gminy i zwiększenie zdolności finansowej do realizacji innych zadań gminy, ■ popularyzacja świadomości ekologicznej mieszkańców
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Dąbrowica
Szacowana wartość	150 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ Wydatki na oświetlenie obiektów użyteczności publicznej w budżecie gminy (zł)
Realizowane cele operacyjne/priorytety	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.4.</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.2</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie dostępu zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 14	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa drogi gminnej w m. Dąbrowica - druga linia zabudowy
Zakres	Budowa drogi gminnej ok 700 m z infrastrukturą towarzyszącą (sieć wodociągowo-kanalizacyjna, oświetlenie energooszczędne, odwodnienie)
Uzasadnienie	Obecnie jest to droga gruntowa, częściowo utwardzona. Budowa drogi umożliwi aktywizację nowych obszarów położonych przy niej, a także utworzenie nowych obszarów inwestycyjnych. Budowa drogi poprzez wykonanie, m.in. nowej nawierzchni skróci dojazd, zmniejszy hałas oraz zapylenie w jej sąsiedztwie, co przyczyni się również do ochrony środowiska.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ aktywizacja nowych obszarów położonych przy drodze, ■ poprawa komfortu mieszkańców poprzez zmniejszenie hałasu i zapylenia w sąsiedztwie, ■ poprawa czystości środowiska.
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Dąbrowica
Szacowana wartość	4 500 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy, IIT
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, poruszających się drogami porą wieczorną i nocną, ■ zmniejszenie zużycia energii, poprzez zastosowanie technologii niskoemisyjnej, ■ poprawa stanu środowiska naturalnego, ■ obniżenie kosztów funkcjonowania gminy i zwiększenie zdolności finansowej do realizacji innych zadań gminy, ■ aktywizacja nowych obszarów położonych przy drodze, ■ poprawa komfortu mieszkańców poprzez zmniejszenie hałasu i zapylenia w sąsiedztwie.
Realizowane cele/priorytety działań	Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.3, 1.4.
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, zastosowanie oznaczeń dla osób niesłyszących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 15	
Nazwa przedsięwzięcia	Zagospodarowanie placu za remizą w m. Hedwiżyn
Zakres	Budowa placu zabaw, siłowni zewnętrznej, boiska do siatkówki plażowej, wiaty, stołów do warcabów i tenisa. Ogrodzenie placu.
Uzasadnienie	Obecnie brak miejsca do integracji lokalnej społeczności, do spędzania wspólnie wolnego czasu i rozwoju zainteresowań. Planowane zadanie ma na celu stworzenie "Centrum społeczno-kulturalne" w m. Hedwiżyn
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ wzrost jakości kapitału ludzkiego (jako element infrastruktury oświaty), ■ rozwój aktywności psycho-ruchowej dzieci i młodzieży oraz rozwój ich zainteresowań, ■ zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców, poprawa stanu ich zdrowia, ■ rozwój społeczny i zwiększenie integracji społecznej w miejscowości Hedwiżyn
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Hedwiżyn
Szacowana wartość	500 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba spotkań o charakterze społecznym (szt.) ■ liczba wydarzeń sportowych (szt.) ■ liczba osób korzystających z infrastruktury (szt.)
Realizowane cele/priorytety działań	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/Priorytet 1.1, 1.2,</p> <p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.1, 2.2, 2.3</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.2,</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	<p>Projektowanie i wykonanie wszystkich elementów z zachowaniem pełnej dostępności dla osób niepełnosprawnych m.in. likwidacja barier architektonicznych, tam, gdzie możliwe i konieczne – zastosowanie oznaczeń w jęz. Braille'a, oznaczeń kontrastowych lub kodów QR, pętli indukcyjnych lub tyflografii, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.</p> <p>Realizacja zadania zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.</p>

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 16	
Nazwa przedsięwzięcia	Termomodernizacja remizo-świetlicy w m. Hedwiżyn
Zakres	Docieplenie budynku, wymiana zewnętrznej stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana kotła oraz instalacji c.o., montaż instalacji fotowoltaicznej z magazynem energii, wymiana oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne
Uzasadnienie	Budynek powstał w latach 90-tych wg. warunków technicznych obowiązujących w tamtych latach. Nie spełnia zatem obecnie obowiązujących wymagań w zakresie efektywności energetycznej i energochłonności, wskutek czego negatywnie oddziałuje na jakość powietrza oraz generuje wysokie koszty utrzymania.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, korzystających z obiektu, ■ zmniejszenie zużycia energii, poprzez zastosowanie technologii niskoemisyjnej, ■ poprawa stanu środowiska naturalnego, ■ obniżenie kosztów funkcjonowania gminy i zwiększenie zdolności finansowej do realizacji innych zadań gminy, ■ popularyzacja świadomości ekologicznej mieszkańców
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Hedwiżyn
Szacowana wartość	3 000 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, MOF, NWFOS, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ Liczba nowych okien (szt.) ■ Wydatki na utrzymanie obiektu w budżecie gminy (zł)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2,</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.2, 4.3</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, zastosowanie rozwiązań dla osób niesłyszących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 17	
Nazwa przedsięwzięcia	Organizacja imprez cyklicznych w m. Hedwiżyn
Zakres	Opracowanie corocznego kalendarza imprez obejmującego: Dzień miejscowości, Dzień Seniora, Dzień Rodziny, festyny, rajdy rowerowe, warsztaty wokalne, kulinarne
Uzasadnienie	Grupa mieszkańców działających w Stowarzyszeniu Jedwiżanie planuje stworzyć cykliczny kalendarz imprez integracyjnych dla lokalnej społeczności "Od juniora do seniora"
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ popularyzacja świadomości ekologicznej mieszkańców ■ wzrost jakości kapitału ludzkiego ■ rozwój aktywności psycho-ruchowej dzieci i młodzieży oraz rozwój ich zainteresowań, ■ zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców, poprawa stanu ich zdrowia, ■ rozwój społeczny i zwiększenie integracji społecznej w miejscowości Hedwiżyn.
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Hedwiżyn
Szacowana wartość	100 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba spotkań o charakterze społecznym (szt.) ■ liczba wydarzeń sportowych (szt.) ■ liczba uczestników wydarzeń (osoba)
Realizowane cele/priorytety działań	Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.2, 2.3
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	<p>Projektowanie i wykonanie wszystkich elementów z zachowaniem pełnej dostępności dla osób niepełnosprawnych m.in. likwidacja barier architektonicznych, tam, gdzie możliwe i konieczne – zastosowanie oznaczeń w jęz. Braille'a, oznaczeń kontrastowych lub kodów QR, pętli indukcyjnych lub tyflografii, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.</p> <p>Realizacja zadania zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.</p>

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 18	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa infrastruktury rowerowej na trasie Biłgoraj-Hedwizyn
Zakres	Budowa ścieżki rowerowej w ramach przebudowy drogi wojewódzkiej DW 858 (Biłgoraj – Szczepieszyn).
Uzasadnienie	Budowa ścieżki rowerowej przyczyni się do wzrostu aktywności ruchowej mieszkańców i zwiększenia zainteresowania aktywnym wypoczynkiem w plenerze, co przyczyni się do poprawy ich zdrowia i ogólnego samopoczucia. Przedsięwzięcie wpłynie również na udostępnienie atrakcyjnych terenów, a tym samym na rozwój turystyki.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, poruszających się drogami, ■ rozwój aktywności psycho-ruchowej dzieci i młodzieży, dorosłych i seniorów oraz rozwój ich zainteresowań, ■ zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców, poprawa stanu ich zdrowia, ■ rozwój społeczny i zwiększenie integracji społecznej w miejscowości Hedwizyn ■ poprawa dostępu mieszkańców do pobliskich miejscowości.
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Hedwizyn
Szacowana wartość	2 500 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Długość ścieżki rowerowej (km) ■ liczba osób korzystających z infrastruktury (osoba)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	<p>Projektowanie i wykonanie wszystkich elementów z zachowaniem pełnej dostępności dla osób niepełnosprawnych m.in. likwidacja barier architektonicznych, tam, gdzie możliwe i konieczne – zastosowanie oznaczeń w jęz. Braille’a, oznaczeń kontrastowych lub kodów QR, pętli indukcyjnych lub tyflografii, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.</p> <p>Realizacja zadania zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.</p>

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 19	
Nazwa przedsięwzięcia	Montaż instalacji PV wraz z magazynami energii na budynkach użyteczności publicznej w m. Hedwiżyn
Zakres	Zadanie obejmuje montaż instalacji fotowoltaicznych w budynkach użyteczności publicznej w m. Hedwiżyn.
Uzasadnienie	Ze względu na dużą powierzchnię obszarów chronionych sfera środowiskowa w obszarze rewitalizacji jest szczególnie istotna. Ochrona zasobów przyrodniczych nastąpi poprzez realizację zadań z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii i ograniczenie niskiej emisji
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa jakości życia mieszkańców, ■ obniżenie kosztów utrzymania budynków użyteczności publicznej, co pozwoli na wykorzystanie powstałych oszczędności na inne zadania własne gminy lub jednostek podległych, ■ osiągnięcie wszystkich celów operacyjnych ze sfery środowiskowej
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Hedwiżyn
Szacowana wartość	300 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ wydatki na oświetlenie obiektów publicznych w budżecie gminy (zł) ■ liczba spotkań o charakterze społecznym (szt.) ■ liczba wydarzeń sportowych (szt.) ■ liczba osób korzystających z infrastruktury (osoba.)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.4.</p> <p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.1,</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.1, 4.2, 4.3 .</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, zastosowanie rozwiązań dla osób niesłyszących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 20	
Nazwa przedsięwzięcia	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Hedwiżyn
Zakres	Zadanie obejmuje modernizację oświetlenia ulicznego (wymiana na oświetlenie energooszczędne) i budowę oświetlenia ulicznego
Uzasadnienie	Obecnie dogi objęte zadaniem są nieświetlone lub oświetlone oświetleniem energochłonnym starego typu, co stwarza zagrożenie dla ich użytkowników, obciąża środowisko i budżet gminy.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, poruszających się drogami porą wieczorną i nocną, ■ zmniejszenie zużycia energii, poprzez zastosowanie technologii niskoemisyjnej, ■ poprawa stanu środowiska naturalnego, ■ obniżenie kosztów funkcjonowania gminy i zwiększenie zdolności finansowej do realizacji innych zadań gminy, ■ popularyzacja świadomości ekologicznej mieszkańców ■ aktywizacja nowych obszarów położonych przy drodze,
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Hedwiżyn
Szacowana wartość	300 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, w ramach realizacji strategii IIT
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ Długość oświetlonych dróg (km) ■ Wydatki na oświetlenie dróg w budżecie gminy (zł)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.3, 1.4.
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, zastosowanie rozwiązań dla osób niesłyszących,

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 21	
Nazwa przedsięwzięcia	Modernizacja oświetlenia wewnętrznego i instalacja systemu zarządzania energią w obiektach użyteczności publicznej w m. Hedwiżyn
Zakres	Zadanie obejmuje modernizację oświetlenia wewnętrznego w obiektach użyteczności publicznej (wymiana na oświetlenie energooszczędne)
Uzasadnienie	Obecnie użytkowane oświetlenie jest najczęściej starego typu, pochłania dużą ilość energii elektrycznej, stanowiąc obciążenie dla budżetu gminy i/lub jednostek korzystających z obiektów. Zastosowanie systemu zarządzania energią umożliwi dokładniejsze ustalenie potrzeb i możliwości.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, korzystających z obiektów oraz pracowników, ■ zmniejszenie zużycia energii, poprzez zastosowanie technologii niskoemisyjnej, ■ poprawa stanu środowiska naturalnego, ■ obniżenie kosztów funkcjonowania gminy i zwiększenie zdolności finansowej do realizacji innych zadań gminy, ■ popularyzacja świadomości ekologicznej mieszkańców
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Hedwiżyn
Szacowana wartość	150 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ Wydatki na oświetlenie obiektów użyteczności publicznej w budżecie gminy (zł)
Realizowane cele operacyjne/priorytety	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.4.</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.2</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie dostępu zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 22	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa drogi gminnej w m. Hedwiżyn
Zakres	Budowa drogi gminnej – II linia zabudowy wraz z łącznikami do drogi wojewódzkiej o łącznej długości ok. 2500 m.
Uzasadnienie	Budowa drogi umożliwi aktywizację nowych obszarów położonych przy niej, a także utworzenie nowych obszarów inwestycyjnych. Budowa drogi poprzez wykonanie, m.in. nowej nawierzchni skróci dojazd, zmniejszy hałas oraz zapylenie w jej sąsiedztwie, co przyczyni się również do ochrony środowiska.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ aktywizacja nowych obszarów położonych przy drodze, ■ powstanie nowych obszarów inwestycyjnych, ■ poprawa komfortu mieszkańców poprzez zmniejszenie hałasu i zapylenia w sąsiedztwie, ■ poprawa czystości środowiska.
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Hedwiżyn
Szacowana wartość	7 000 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2023-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Długość wybudowanych dróg (km) ■ Liczba podmiotów gospodarczych powstałych po zakończeniu zadania (szt.)
Realizowane cele/priorytety działań	Cel strategiczny Nr 1. Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/Priorytet 1.1, 1.2, 1.3.
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, zastosowanie rozwiązań dla osób niesłyszących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 23	
Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja terenu wykorzystywanego do organizacji imprez i spotkań mieszkańców w m. Okragłe
Zakres	Renowacja kortu tenisowego i wiaty, budowa boiska do siatkówki plażowej, placu zabaw, siłowni zewnętrznej. Wykonanie energooszczędnego oświetlenia oraz monitoringu terenu.
Uzasadnienie	Przedsięwzięcie skierowane zarówno do dzieci, młodzieży jak i osób dorosłych w obszarze rewitalizacji. Rozwój infrastruktury sportowej wpłynie na wzrost kapitału ludzkiego (jako element infrastruktury oświaty) oraz zwiększenie integracji społecznej przez możliwość organizacji imprez kulturalnych i sportowych.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ wzrost jakości kapitału ludzkiego (jako element infrastruktury oświaty), ■ rozwój aktywności psycho-ruchowej dzieci i młodzieży oraz rozwój ich zainteresowań, ■ zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców, poprawa stanu ich zdrowia, ■ rozwój społeczny i zwiększenie integracji społecznej w miejscowości Okragłe ■ poprawa jakości infrastruktury społecznej, w tym bezpieczeństwa użytkowników ■ obniżenie kosztów energii elektrycznej
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Okragłe
Szacowana wartość	3 000 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba spotkań o charakterze społecznym (szt.) ■ liczba wydarzeń sportowych (szt.) ■ liczba osób korzystających z infrastruktury (osoba) ■ liczba punktów monitoringu
Realizowane cele/priorytety działań	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2,</p> <p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.1, 2.2, 2.3</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.2,</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie wszystkich elementów z zachowaniem pełnej dostępności dla osób niepełnosprawnych m.in. likwidacja barier architektonicznych, tam, gdzie możliwe i konieczne – zastosowanie oznaczeń w jęz. Braille'a, oznaczeń kontrastowych lub kodów QR, pętli indukcyjnych lub tyflografii, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.

	Realizacja zadania zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.
PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 24	
Nazwa przedsięwzięcia	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Okrągłe
Zakres	Zadanie obejmuje modernizację oświetlenia ulicznego (wymiana na oświetlenie energooszczędne) i budowę oświetlenia ulicznego
Uzasadnienie	Obecnie dogi objęte zadaniem są nieświetlone lub oświetlone oświetleniem energochłonnym starego typu, co stwarza zagrożenie dla ich użytkowników, obciąża środowisko i budżet gminy.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, poruszających się drogami porą wieczorną i nocną, ■ zmniejszenie zużycia energii, poprzez zastosowanie technologii niskoemisyjnej, ■ poprawa stanu środowiska naturalnego, ■ obniżenie kosztów funkcjonowania gminy i zwiększenie zdolności finansowej do realizacji innych zadań gminy, ■ popularyzacja świadomości ekologicznej mieszkańców ■ aktywizacja nowych obszarów położonych przy drodze,
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Okrągłe
Szacowana wartość	500 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy, IIT
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ Długość oświetlonych dróg (km) ■ Wydatki na oświetlenie dróg w budżecie gminy (zł)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.3, 1.4.
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, zastosowanie rozwiązań dla osób niesłyszących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 25	
Nazwa przedsięwzięcia	Modernizacja boiska przy Szkole Podstawowej w Korczowie
Zakres	Zadanie obejmuje przygotowanie dokumentacji projektowej, wymianę nawierzchni boiska – wykonanie nawierzchni z trawy syntetycznej lub poliuretanowej, montaż urządzeń trwale montowanych do podłoża (bramki, siatki do gry w siatkówkę oraz koszy do koszykówki)
Uzasadnienie	Przedsięwzięcie skierowane jest zarówno do wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji stwarzając warunki do aktywizacji społecznej przede wszystkim dzieci i młodzieży oraz dorosłych.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu użytkowników boiska, ■ wzrost jakości kapitału ludzkiego (jako element infrastruktury oświaty), ■ rozwój aktywności psycho-ruchowej dzieci i młodzieży oraz rozwój ich zainteresowań, ■ zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców, poprawa stanu ich zdrowia, ■ rozwój społeczny i zwiększenie integracji społecznej w miejscowości Korczów.
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Korczów
Szacowana wartość	500 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Powierzchnia boiska oddanego do użytku (m²) ■ Liczba instalacji sportowych (szt.) ■ liczba spotkań o charakterze społecznym (szt.) ■ liczba wydarzeń sportowych (szt.) ■ liczba osób korzystających z infrastruktury (osoba)
Realizowane cele/priorytety działań	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2,</p> <p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.1,</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	<p>Projektowanie i wykonanie wszystkich elementów z zachowaniem pełnej dostępności dla osób niepełnosprawnych m.in. likwidacja barier architektonicznych, tam, gdzie możliwe i konieczne – zastosowanie oznaczeń w jęz. Braille'a, oznaczeń kontrastowych lub kodów QR, pętli indukcyjnych lub tyflografii, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.</p> <p>Realizacja zadania zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.</p>

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 26	
Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja terenu szkolnego przy Szkole Podstawowej w m. Korczów
Zakres	Utwardzenie i remont nawierzchni placu szkolnego, renowacja schodów wejściowych do szkoły, uzupełnienie ogrodzenia placu wraz z budową piłkochwytyw, położenie mat poliuretanowych na placu zabaw, zagospodarowanie placu poprzez utworzenie miejsc parkingowych dla rowerów, montaż ławek, gazonów i pergoli kwiatowych. Wykonanie nowego monitoringu i oświetlenia energooszczędnego placu szkolnego.
Uzasadnienie	Przedsięwzięcie skierowane jest przede wszystkim do dzieci i młodzieży z m. Korczów, ale pośrednio do wszystkich jej mieszkańców poprzez stworzenie/poprawę warunków do aktywizacji społecznej.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, ■ zmniejszenie zużycia energii, poprzez zastosowanie technologii niskoemisyjnej, ■ poprawa stanu środowiska naturalnego, ■ obniżenie kosztów funkcjonowania gminy i zwiększenie zdolności finansowej do realizacji innych zadań gminy, ■ wzrost jakości kapitału ludzkiego (jako element infrastruktury oświaty), ■ rozwój aktywności psycho-ruchowej dzieci i młodzieży oraz rozwój ich zainteresowań, ■ zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców, poprawa stanu ich zdrowia, ■ rozwój społeczny i zwiększenie integracji społecznej w miejscowości Korczów
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Korczów
Szacowana wartość	300 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ liczba spotkań o charakterze społecznym (szt.) ■ liczba wydarzeń sportowych (szt.) ■ liczba osób korzystających z infrastruktury (osoba)
Realizowane cele/priorytety działań	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2.</p> <p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.1,</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.2</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie wszystkich elementów z zachowaniem pełnej dostępności dla osób niepełnosprawnych m.in. likwidacja barier architektonicznych, tam, gdzie możliwe i konieczne - oznaczenie obiektów w jęz. Braille'a, zastosowanie pętli indukcyjnych, tyflografii, kontrastowych

oznaczeń, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników, oznaczenia w postaci kodów QR.

Realizacja oferowanych usług zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 27	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa infrastruktury rowerowej na trasie Korczów-Dereźnia Majdańska
Zakres	Budowa drogi gminnej z dopuszczeniem ruchu rowerowego o długości ok. 1050 m.
Uzasadnienie	Budowa ścieżki rowerowej przyczyni się do wzrostu aktywności ruchowej mieszkańców i zwiększenia zainteresowania aktywnym wypoczynkiem w plenerze, co przyczyni się do poprawy ich zdrowia i ogólnego samopoczucia. Przedsięwzięcie wpłynie również na udostępnienie atrakcyjnych terenów, a tym samym na rozwój turystyki.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, poruszających się rowerami, ■ rozwój aktywności psycho-ruchowej dzieci i młodzieży, ■ zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców, poprawa stanu ich zdrowia, ■ poprawa dostępności komunikacyjnej dla mieszkańców pobliskich miejscowości
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – trasa Korczów-Dereźnia Majdańska
Szacowana wartość	1 500 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Długość drogi rowerowej (m) ■ liczba osób korzystających z infrastruktury (osoba)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2,</p> <p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.1,</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	<p>Projektowanie i wykonanie wszystkich elementów z zachowaniem pełnej dostępności dla osób niepełnosprawnych m.in. likwidacja barier architektonicznych, tam, gdzie możliwe i konieczne – zastosowanie oznaczeń w jęz. Braille'a, oznaczeń kontrastowych lub kodów QR, pętli indukcyjnych lub tyflografii, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.</p> <p>Realizacja zadania zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.</p>

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 28	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa świetlicy wiejskiej w Korczowie
Zakres	Budowa nowego budynku z infrastrukturą towarzyszącą. Zagospodarowanie terenu wraz z budową placu zabaw, siłownią zewnętrzną, oświetleniem energooszczędnym oraz ogrodzeniem
Uzasadnienie	Realizacja zadania służyć będzie społeczności lokalnej obszaru rewitalizacji, przyczyniając się do rozwoju społeczno-kulturalnego jego mieszkańców. Świetlica wiejska w Korczowie stanie się ważnym miejscem dla lokalnej społeczności, aktywizując i integrując ją na poziomie społecznym, kulturalnym i pomocowym. Budynek świetlicy będzie miejscem spotkań mieszkańców w różnym wieku, organizacji pozarządowych formalnych i nieformalnych.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, ■ zmniejszenie zużycia energii, poprzez zastosowanie technologii niskoemisyjnej, ■ wzrost jakości kapitału ludzkiego (jako element infrastruktury społecznej), ■ rozwój aktywności psycho-ruchowej mieszkańców, w tym szczególnie dzieci, młodzieży i seniorów, poprawa stanu ich zdrowia ■ rozwój zainteresowań i wzmocnienie kulturowania lokalnych tradycji, ■ wzmocnienie relacji międzypokoleniowych, ■ rozwój społeczny i zwiększenie integracji społecznej w miejscowości Korczów, ■ wzmocnienie systemu wsparcia w lokalnej społeczności.
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Korczów
Szacowana wartość	4 000 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ liczba nowych instalacji sportowych (szt.) ■ powierzchnia infrastruktury społecznej (m²) ■ liczba spotkań o charakterze społecznym (szt.) ■ liczba wydarzeń sportowych (szt.) ■ liczba osób korzystających z infrastruktury (osoba)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2,</p> <p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.1, 2.2, 2.3</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj

**Sposób zapewnienia
dostępności**

Projektowanie i wykonanie wszystkich elementów z zachowaniem pełnej dostępności dla osób niepełnosprawnych m.in. likwidacja barier architektonicznych, tam, gdzie możliwe i konieczne – zastosowanie oznaczeń w jęz. Braille’a, oznaczeń kontrastowych lub kodów QR, pętli indukcyjnych lub tyflografii, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.

Realizacja zadania zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 29	
Nazwa przedsięwzięcia	Montaż instalacji PV na budynkach użyteczności publicznej w m. Korczów
Zakres	Zadanie obejmuje montaż instalacji fotowoltaicznych w budynkach użyteczności publicznej w m. Korczów.
Uzasadnienie	Ze względu na dużą powierzchnię obszarów chronionych sfera środowiskowa w obszarze rewitalizacji jest szczególnie istotna. Ochrona zasobów przyrodniczych nastąpi poprzez realizację zadań z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii i ograniczenie niskiej emisji
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa jakości życia mieszkańców, ■ obniżenie kosztów utrzymania budynków użyteczności publicznej, ■ co pozwoli na wykorzystanie powstałych oszczędności na inne zadania własne gminy lub jednostek podległych, ■ osiągnięcie celów operacyjnych ze sfery środowiskowej
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Korczów
Szacowana wartość	150 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ wydatki na oświetlenie obiektów publicznych w budżecie gminy (zł) ■ liczba spotkań o charakterze społecznym (szt.) ■ liczba osób korzystających z infrastruktury (szt.)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.4.</p> <p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.1,</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.1, 4.2, 4.3 .</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, zastosowanie rozwiązań dla osób niesłyszących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 30	
Nazwa przedsięwzięcia	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Korczów
Zakres	Zadanie obejmuje modernizację oświetlenia ulicznego (wymiana na oświetlenie energooszczędne) i budowę oświetlenia ulicznego
Uzasadnienie	Obecnie dogi objęte zadaniem są nieświetlone lub oświetlone oświetleniem energochłonnym starego typu, co stwarza zagrożenie dla ich użytkowników, obciąża środowisko i budżet gminy.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, poruszających się drogami porą wieczorną i nocną, ■ zmniejszenie zużycia energii, poprzez zastosowanie technologii niskoemisyjnej, ■ poprawa stanu środowiska naturalnego, ■ obniżenie kosztów funkcjonowania gminy i zwiększenie zdolności finansowej do realizacji innych zadań gminy, ■ popularyzacja świadomości ekologicznej mieszkańców ■ aktywizacja nowych obszarów położonych przy drodze,
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Korczów
Szacowana wartość	500 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy IIT
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ Długość oświetlonych dróg (km) ■ Wydatki na oświetlenie dróg w budżecie gminy (zł)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.3, 1.4.
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, zastosowanie rozwiązań dla osób niesłyszących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 31	
Nazwa przedsięwzięcia	Modernizacja oświetlenia wewnętrznego i instalacja systemu zarządzania energią w obiektach użyteczności publicznej w m. Korczów
Zakres	Zadanie obejmuje modernizację oświetlenia wewnętrznego w obiektach użyteczności publicznej (wymiana na oświetlenie energooszczędne)
Uzasadnienie	Obecnie użytkowane oświetlenie jest najczęściej starego typu, pochłania dużą ilość energii elektrycznej, stanowiąc obciążenie dla budżetu gminy i/lub jednostek korzystających z obiektów.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, korzystających z obiektów oraz pracowników, ■ zmniejszenie zużycia energii, poprzez zastosowanie technologii niskoemisyjnej, ■ poprawa stanu środowiska naturalnego, ■ obniżenie kosztów funkcjonowania gminy i zwiększenie zdolności finansowej do realizacji innych zadań gminy, ■ popularyzacja świadomości ekologicznej mieszkańców
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Korczów
Szacowana wartość	100 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ Wydatki na oświetlenie obiektów użyteczności publicznej w budżecie gminy (zł)
Realizowane cele operacyjne/priorytety	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.4.</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.2</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie dostępu zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 32	
Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja terenu rekreacyjnego znajdującego się na działce 804 w Dereźni Solskiej
Zakres	Urządzenie placu zabaw, wymiana podłoża na boisku do piłki plażowej, wykonanie ogrodzenia
Uzasadnienie	Informacje pozyskane od mieszkańców wskazują na brak w miejscowości atrakcyjnego miejsca, w którym mogłaby być prowadzona różnorodna aktywność społeczna, umożliwiająca integrację mieszkańców.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, ■ powstanie nowych obszarów inwestycyjnych, ■ wzrost jakości kapitału ludzkiego (jako element infrastruktury społecznej), ■ rozwój aktywności psycho-ruchowej mieszkańców, w tym dzieci, młodzieży i seniorów oraz poprawa stanu ich zdrowia, ■ rozwój społeczny i zwiększenie integracji społecznej lokalnej społeczności.
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Dereźnia Solska
Szacowana wartość	300 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba spotkań o charakterze społecznym (szt.) ■ liczba wydarzeń sportowych (szt.) ■ liczba osób korzystających z infrastruktury (osoba.)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.3, 1.4.</p> <p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.1, 2.2, 2.3</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	<p>Projektowanie i wykonanie wszystkich elementów z zachowaniem pełnej dostępności dla osób niepełnosprawnych m.in. likwidacja barier architektonicznych, tam, gdzie możliwe i konieczne – zastosowanie oznaczeń w jęz. Braille’a, oznaczeń kontrastowych lub kodów QR, pętli indukcyjnych lub tyflografii, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.</p> <p>Realizacja zadania zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.</p>

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 33	
Nazwa przedsięwzięcia	Rewitalizacja stadionu sportowego w Dereźni Solskiej
Zakres	Zadanie obejmuje wymianę ogrodzenia, wykonanie renowacji płyty głównej boiska poprzez wymianę nawierzchni lub położenie nowej trawy z rolki, wymianę bramek, remont zaplecza sportowego, wykonanie oświetlenia energooszczędnego oraz monitoringu.
Uzasadnienie	Przedsięwzięcie skierowane do osób z różnych grup wiekowych w obszarze rewitalizacji.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, ■ zmniejszenie zużycia energii, poprzez zastosowanie technologii niskoemisyjnej, ■ wzrost jakości kapitału ludzkiego (jako element infrastruktury oświaty), ■ rozwój aktywności psycho-ruchowej dzieci i młodzieży oraz rozwój ich zainteresowań, ■ zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców, poprawa stanu zdrowia, ■ rozwój społeczny i zwiększenie integracji społecznej w miejscowości Dereźnia Solska.
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Dereźnia Solska
Szacowana wartość	1 000 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ liczba spotkań o charakterze społecznym (szt.) ■ liczba wydarzeń sportowych (szt.) ■ liczba osób korzystających z infrastruktury (osoba.)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.3, 1.4.</p> <p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.1, 2.2, 2.3</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	<p>Projektowanie i wykonanie wszystkich elementów z zachowaniem pełnej dostępności dla osób niepełnosprawnych m.in. likwidacja barier architektonicznych, tam, gdzie możliwe i konieczne – zastosowanie oznaczeń w jęz. Braille’a, oznaczeń kontrastowych lub kodów QR, pętli indukcyjnych lub tyflografii, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.</p> <p>Realizacja zadania zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.</p>

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 34	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa infrastruktury rowerowej na trasie Dereźnia Zagrody-Dereźnia Majdańska
Zakres	Zadanie obejmuje modernizację chodnika przy drodze powiatowej wraz z jego poszerzeniem i dopuszczeniem ruchu rowerowego
Uzasadnienie	Budowa ścieżki rowerowej przyczyni się do wzrostu aktywności ruchowej mieszkańców i zwiększenia zainteresowania aktywnym wypoczynkiem w plenerze, co przyczyni się do poprawy ich zdrowia i ogólnego samopoczucia. Przedsięwzięcie wpłynie również na udostępnienie atrakcyjnych terenów, a tym samym na rozwój turystyki.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, poruszających się rowerami, ■ rozwój aktywności psycho-ruchowej dzieci i młodzieży, ■ zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców, poprawa stanu ich zdrowia, <p>poprawa dostępności komunikacyjnej dla mieszkańców pobliskich miejscowości</p>
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – trasa Dereźnia Zagrody-Dereźnia Majdańska
Szacowana wartość	3 000 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Długość drogi rowerowej (m) ■ liczba osób korzystających z infrastruktury (osoba)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2,</p> <p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.1,</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, zastosowanie rozwiązań dla osób niesłyszących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 35	
Nazwa przedsięwzięcia	Montaż instalacji PV wraz z magazynami energii na budynkach użyteczności publicznej w m. Dereźnia Solska
Zakres	Zadanie obejmuje montaż instalacji fotowoltaicznych w budynkach użyteczności publicznej w m. Dereźnia Solska.
Uzasadnienie	Ze względu na dużą powierzchnię obszarów chronionych sfera środowiskowa w obszarze rewitalizacji jest szczególnie istotna. Ochrona zasobów przyrodniczych nastąpi poprzez realizację zadań z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii i ograniczenie niskiej emisji
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa jakości życia mieszkańców, ■ obniżenie kosztów utrzymania budynków użyteczności publicznej, ■ co pozwoli na wykorzystanie powstałych oszczędności na inne zadania własne gminy lub jednostek podległych, ■ osiągnięcie wszystkich celów operacyjnych ze sfery środowiskowej
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Gromada
Szacowana wartość	300 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ wydatki na oświetlenie obiektów publicznych w budżecie gminy (zł) ■ liczba spotkań o charakterze społecznym (szt.) ■ liczba wydarzeń sportowych (szt.) ■ liczba osób korzystających z infrastruktury (szt.)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.4.</p> <p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.1,</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.1, 4.2, 4.3 .</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, zastosowanie rozwiązań dla osób niesłyszących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 36	
Nazwa przedsięwzięcia	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Dereźnia Solska
Zakres	Zadanie obejmuje modernizację oświetlenia ulicznego (wymiana na oświetlenie energooszczędne) i budowę oświetlenia ulicznego
Uzasadnienie	Obecnie dogi objęte zadaniem są nieświetlone lub oświetlone oświetleniem energochłonnym starego typu, co stwarza zagrożenie dla ich użytkowników, obciąża środowisko i budżet gminy.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, poruszających się drogami porą wieczorną i nocną, ■ zmniejszenie zużycia energii, poprzez zastosowanie technologii niskoemisyjnej, ■ poprawa stanu środowiska naturalnego, ■ obniżenie kosztów funkcjonowania gminy i zwiększenie zdolności finansowej do realizacji innych zadań gminy, ■ popularyzacja świadomości ekologicznej mieszkańców ■ aktywizacja nowych obszarów położonych przy drodze,
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Dereźnia Solska
Szacowana wartość	500 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy IIT
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ Długość oświetlonych dróg (km) ■ Wydatki na oświetlenie dróg w budżecie gminy (zł)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.3, 1.4.
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, zastosowanie rozwiązań dla osób niesłyszących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 37	
Nazwa przedsięwzięcia	Modernizacja oświetlenia wewnętrznego i instalacja systemu zarządzania energią w obiektach użyteczności publicznej w m. Dereźnia Solska
Zakres	Zadanie obejmuje modernizację oświetlenia wewnętrznego w obiektach użyteczności publicznej (wymiana na oświetlenie energooszczędne)
Uzasadnienie	Obecnie użytkowane oświetlenie jest najczęściej starego typu, pochłania dużą ilość energii elektrycznej, stanowiąc obciążenie dla budżetu gminy i/lub jednostek korzystających z obiektów. Zastosowanie systemu zarządzania energią umożliwi dokładniejsze ustalenie potrzeb i możliwości.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, korzystających z obiektów oraz pracowników, ■ zmniejszenie zużycia energii, poprzez zastosowanie technologii niskoemisyjnej, ■ poprawa stanu środowiska naturalnego, ■ obniżenie kosztów funkcjonowania gminy i zwiększenie zdolności finansowej do realizacji innych zadań gminy, ■ popularyzacja świadomości ekologicznej mieszkańców
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Dereźnia Solska
Szacowana wartość	150 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ Wydatki na oświetlenie obiektów użyteczności publicznej w budżecie gminy (zł)
Realizowane cele operacyjne/priorytety	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.4.</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.2</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie dostępu zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 38	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa pompowni wody w Dereźni Solskiej wraz ze studnią redukcyjną w Dereźni Zagrody
Zakres	Zadanie obejmuje budowę pompowni (zbiorników na wodę z zestawem pompowym) oraz budowę studni redukcyjnej
Uzasadnienie	Uporządkowanie gospodarki wodnej w miejscowościach Dereźnia Solska, Dereźnia - Zagrody i Dereźnia Majdańska
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ Poprawa stanu środowiska, ■ popularyzacja świadomości ekologicznej mieszkańców ■ poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, ■ poprawa warunków dla rozwoju przedsiębiorczości (uzbrojenie terenu)
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Dereźnia Solska
Szacowana wartość	1 000 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowych/unowocześnionych instalacji wodociągowych (szt.) ■ liczba osób korzystających z infrastruktury (osoba)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.3, 1.4.</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.2, 4.3</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier architektonicznych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 39	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa infrastruktury rowerowej na trasie Biłgoraj-Korytków Duży
Zakres	Zadanie obejmuje budowę ścieżki rowerowej w pasie drogi wojewódzkiej DW 835
Uzasadnienie	Budowa ścieżki rowerowej przyczyni się do wzrostu aktywności ruchowej mieszkańców i zwiększenia zainteresowania aktywnym wypoczynkiem w plenerze, co przyczyni się do poprawy ich zdrowia i ogólnego samopoczucia. Przedsięwzięcie wpłynie również na udostępnienie atrakcyjnych terenów, a tym samym na rozwój turystyki.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, poruszających się rowerami, ■ rozwój aktywności psycho-ruchowej dzieci i młodzieży, ■ zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców, poprawa stanu ich zdrowia, ■ poprawa dostępności komunikacyjnej dla mieszkańców pobliskich miejscowości.
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – trasa Biłgoraj-Korytków Duży
Szacowana wartość	2 500 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy IIT
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ długość drogi rowerowej (m) ■ liczba osób korzystających z infrastruktury (osoba)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2,</p> <p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.1,</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, zastosowanie rozwiązań dla osób niesłyszących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 40	
Nazwa przedsięwzięcia	Montaż instalacji PV wraz z magazynami energii na budynkach użyteczności publicznej w m. Korytków Duży
Zakres	Zadanie obejmuje montaż instalacji fotowoltaicznych w budynkach użyteczności publicznej w m. Korytków Duży.
Uzasadnienie	Ze względu na dużą powierzchnię obszarów chronionych sfera środowiskowa w obszarze rewitalizacji jest szczególnie istotna. Ochrona zasobów przyrodniczych nastąpi poprzez realizację zadań z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii i ograniczenie niskiej emisji
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa jakości życia mieszkańców, ■ obniżenie kosztów utrzymania budynków użyteczności publicznej, ■ co pozwoli na wykorzystanie powstałych oszczędności na inne zadania własne gminy lub jednostek podległych, ■ osiągnięcie wszystkich celów operacyjnych ze sfery środowiskowej
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Korytków Duży
Szacowana wartość	200 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ wydatki na oświetlenie obiektów publicznych w budżecie gminy (zł) ■ liczba spotkań o charakterze społecznym (szt.) ■ liczba wydarzeń sportowych (szt.) ■ liczba osób korzystających z infrastruktury (szt.)
Realizowane cele/priorytety działań	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.4.</p> <p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.1,</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.1, 4.2, 4.3 .</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, zastosowanie rozwiązań dla osób niesłyszących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 41	
Nazwa przedsięwzięcia	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Korytków Duży
Zakres	Zadanie obejmuje modernizację oświetlenia ulicznego (wymiana na oświetlenie energooszczędne) i budowę oświetlenia ulicznego
Uzasadnienie	Obecnie dogi objęte zadaniem są nieświetlone lub oświetlone oświetleniem energochłonnym starego typu, co stwarza zagrożenie dla ich użytkowników, obciąża środowisko i budżet gminy.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, poruszających się drogami porą wieczorną i nocną, ■ zmniejszenie zużycia energii, poprzez zastosowanie technologii niskoemisyjnej, ■ poprawa stanu środowiska naturalnego, ■ obniżenie kosztów funkcjonowania gminy i zwiększenie zdolności finansowej do realizacji innych zadań gminy, ■ popularyzacja świadomości ekologicznej mieszkańców ■ aktywizacja nowych obszarów położonych przy drodze,
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Korytków Duży
Szacowana wartość	500 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy IIT
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ Długość oświetlonych dróg (km) ■ Wydatki na oświetlenie dróg w budżecie gminy (zł)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.3, 1.4.
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, zastosowanie rozwiązań dla osób niesłyszących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 42	
Nazwa przedsięwzięcia	Modernizacja oświetlenia wewnętrznego w obiektach użyteczności publicznej w m. Korytków Duży
Zakres	Zadanie obejmuje modernizację oświetlenia wewnętrznego w obiektach użyteczności publicznej (wymiana na oświetlenie energooszczędne)
Uzasadnienie	Obecnie użytkowane oświetlenie jest najczęściej starego typu, pochłania dużą ilość energii elektrycznej, stanowiąc obciążenie dla budżetu gminy i/lub jednostek korzystających z obiektów.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, korzystających z obiektów oraz pracowników, ■ zmniejszenie zużycia energii, poprzez zastosowanie technologii niskoemisyjnej, ■ poprawa stanu środowiska naturalnego, ■ obniżenie kosztów funkcjonowania gminy i zwiększenie zdolności finansowej do realizacji innych zadań gminy, ■ popularyzacja świadomości ekologicznej mieszkańców
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Korytków Duży
Szacowana wartość	150 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ Wydatki na oświetlenie obiektów użyteczności publicznej w budżecie gminy (zł)
Realizowane cele operacyjne/priorytety	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.4.</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.2</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie dostępu zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 43	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa budynku remizo-świetlicy w m. Korytków Duży
Zakres	Zadanie obejmuje budowę nowego budynku remizo-świetlicy wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz zagospodarowaniem terenu
Uzasadnienie	Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do rozwoju społeczno-kulturalnego jego mieszkańców. Ochotnicze Straże Pożarne stanowią ważną inicjatywę dla lokalnej społeczności, integrują ją i świadczą pomoc dobrosąsiedzką. Poprawa stanu infrastruktury remizy pozwoli na realizację zadań statutowych a tym samym wpłynie na rozwój społeczny miejscowości Korytków Duży. Planowane przedsięwzięcie pozwoli na wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego gminy przyczyni się do budowania świadomości kulturowej mieszkańców obszaru rewitalizacji i wzrostu integracji społecznej. Przedsięwzięcie w procesie konsultacji społecznych zostało wskazane jako szczególnie ważne dla gminy i dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ wzrost jakości kapitału ludzkiego (jako element infrastruktury oświaty), ■ rozwój społeczno-kulturalny mieszkańców, ■ wzmocnienie więzi społecznych w tym międzypokoleniowych, ■ wzrost aktywności mieszkańców i rozwój ich zainteresowań, ■ wzmocnienie systemu wsparcia sąsiedzkiego
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Korytków Duży
Szacowana wartość	3 000 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2023-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba spotkań o charakterze społecznym (szt.) ■ liczba wydarzeń kulturalnych (szt.) ■ liczba osób korzystających z infrastruktury (osoba)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.3,</p> <p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.1, 2.2, 2.3</p> <p>Cel operacyjny Nr 3 - Zmniejszenie liczby osób uzależnionych od systemu pomocy społecznej w obszarze rewitalizacji/Priorytet 3.2,</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.1, 4.2,</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie wszystkich elementów z zachowaniem pełnej dostępności dla osób niepełnosprawnych m.in. likwidacja barier architektonicznych, tam, gdzie możliwe i konieczne – zastosowanie oznaczeń w jęz. Braille’a, oznaczeń kontrastowych lub kodów QR, pętle indukcyjnych lub tyflografii, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.

Realizacja zadania zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 44	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa drogi gminnej w m. Korytków Duży
Zakres	Zadanie obejmuje budowę drogi gminnej łączącej miejscowość Korytków Duży z miejscowością Korytków Mały w gminie Frampol, od drogi powiatowej w Korytkowie Dużym do granicy z gminą Frampol o długości ok. 1800 m.
Uzasadnienie	Budowa drogi umożliwi aktywizację nowych obszarów położonych przy niej, a także utworzenie nowych obszarów inwestycyjnych. Budowa drogi poprzez wykonanie, m.in. nowej nawierzchni skróci dojazd, zmniejszy hałas oraz zapylenie w jej sąsiedztwie, co przyczyni się również do ochrony środowiska.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ aktywizacja nowych obszarów położonych przy drodze, ■ powstanie nowych obszarów inwestycyjnych, ■ poprawa komfortu mieszkańców poprzez zmniejszenie hałasu i zapylenia w sąsiedztwie, ■ poprawa czystości środowiska.
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Korytków Duży
Szacowana wartość	2 000 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Długość wybudowanych dróg (km) ■ Liczba podmiotów gospodarczych powstałych po zakończeniu zadania (szt.)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	Cel strategiczny Nr 1. Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/Priorytet 1.1, 1.2, 1.3.
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, zastosowanie rozwiązań dla osób niepełnosprawnych.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 45	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa w m. Wola Duża i Wola Mała kanalizacji sanitarnej lub budowa przydomowych oczyszczalni w przypadku, gdy budowa sieci będzie nieuzasadniona z powodów technicznych lub nieefektywna ekonomicznie
Zakres	Zadanie obejmuje budowę zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami lub budowę przydomowych oczyszczalni ścieków
Uzasadnienie	Uporządkowanie gospodarki kanalizacyjnej w miejscowościach Wola Duża i Wola Mała
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa stanu środowiska, ■ popularyzacja świadomości ekologicznej mieszkańców, ■ poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, ■ poprawa warunków dla rozwoju przedsiębiorczości (uzbrojenie terenu)
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Wola Duża i Wola Mała
Szacowana wartość	1 000 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Długość sieci wod.-kan. (km) ■ Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków (szt.) ■ Liczba podmiotów gospodarczych powstałych po zakończeniu zadania (szt.) ■ liczba osób korzystających z infrastruktury (osoba.)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.3, 1.4.</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.2, 4.3</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, zastosowanie rozwiązań dla osób niesłyszących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 46	
Nazwa przedsięwzięcia	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Wola Duża i Wola Mała
Zakres	Zadanie obejmuje modernizację oświetlenia ulicznego (wymiana na oświetlenie energooszczędne) i budowę oświetlenia ulicznego
Uzasadnienie	Obecnie dogi objęte zadaniem są nieświetlone lub oświetlone oświetleniem energochłonnym starego typu, co stwarza zagrożenie dla ich użytkowników, obciąża środowisko i budżet gminy.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa bezpieczeństwa i komfortu mieszkańców, poruszających się drogami porą wieczorną i nocną, ■ zmniejszenie zużycia energii, poprzez zastosowanie technologii niskoemisyjnej, ■ poprawa stanu środowiska naturalnego, ■ obniżenie kosztów funkcjonowania gminy i zwiększenie zdolności finansowej do realizacji innych zadań gminy, ■ popularyzacja świadomości ekologicznej mieszkańców ■ aktywizacja nowych obszarów położonych przy drodze,
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Wola Duża i Wola Mała
Szacowana wartość	500 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy IIT
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ Długość oświetlonych dróg (km) ■ Wydatki na oświetlenie dróg w budżecie gminy (zł)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.3, 1.4.
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, zastosowanie rozwiązań dla osób niesłyszących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 47	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa świetlicy wiejskiej w Woli Małej
Zakres	Inwestycja obejmuje budowę nowego budynku świetlicy wiejskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą i zagospodarowaniem terenu.
Uzasadnienie	Przedsięwzięcie pozwoli na zniwelowanie różnic w dostępie do oferty kulturalnej. Przedsięwzięcie w procesie konsultacji społecznych zostało wskazane jako szczególnie ważne dla gminy i dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Budynek będzie również siedzibą organizacji pozarządowych działających na terenie miejscowości Wola Duża i Wola Mała.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ wzrost jakości kapitału ludzkiego (jako element infrastruktury oświaty), ■ rozwój społeczno-kulturalny mieszkańców, ■ wzmocnienie więzi społecznych w tym międzypokoleniowych, ■ wzrost aktywności mieszkańców i rozwój ich zainteresowań, ■ wzmocnienie systemu wsparcia sąsiedzkiego
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Wola Mała
Szacowana wartość	4 000 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba spotkań o charakterze społecznym (szt.) ■ liczba wydarzeń kulturalnych (szt.) ■ liczba osób korzystających z infrastruktury (osoba)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.3,</p> <p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.1, 2.2, 2.3</p> <p>Cel operacyjny Nr 3 - Zmniejszenie liczby osób uzależnionych od systemu pomocy społecznej w obszarze rewitalizacji/Priorytet 3.2,</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.1, 4.2,</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie wszystkich elementów z zachowaniem pełnej dostępności dla osób niepełnosprawnych m.in. likwidacja barier architektonicznych, tam, gdzie możliwe i konieczne – zastosowanie oznaczeń w jęz. Braille'a, oznaczeń kontrastowych lub kodów QR, pętli indukcyjnych lub tyflografii, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.

	Realizacja zadania zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.
PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 48	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa drogi gminnej w m. Wola Mała
Zakres	Zadanie obejmuje budowę drogi gminnej
Uzasadnienie	Budowa drogi umożliwi aktywizację nowych obszarów położonych przy niej, a także utworzenie nowych obszarów inwestycyjnych. Budowa drogi poprzez wykonanie m.in. nowej nawierzchni skróci dojazd, zmniejszy hałas oraz zapylenie w jej sąsiedztwie, co przyczyni się również do ochrony środowiska.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ aktywizacja nowych obszarów położonych przy drodze, ■ powstanie nowych obszarów inwestycyjnych, ■ poprawa komfortu mieszkańców poprzez zmniejszenie hałasu i zapylenia w sąsiedztwie, ■ poprawa czystości środowiska.
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji – m. Wola Mała
Szacowana wartość	500 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Długość wybudowanych dróg (km) ■ Liczba podmiotów gospodarczych powstałych po zakończeniu zadania (szt.)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	Cel strategiczny Nr 1. Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/Priorytet 1.1, 1.2, 1.3.
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie zapewniające brak barier poziomych i pionowych, oświetlenie i oznaczenie dostosowane do potrzeb osób niedowidzących, zastosowanie rozwiązań dla osób niesłyszących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 49	
Nazwa przedsięwzięcia	Montaż instalacji PV na prywatnych budynkach mieszkalnych
Zakres	Zadanie obejmuje montaż instalacji fotowoltaicznych w budynkach mieszkalnych na terenie rewitalizacji.
Uzasadnienie	Ze względu na dużą powierzchnię obszarów chronionych sfera środowiskowa w obszarze rewitalizacji jest szczególnie istotna. Ochrona zasobów przyrodniczych poprzez realizację zadań z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii i ograniczenie niskiej emisji przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców. Dodatkowo realizacja przedsięwzięcia pozwoli na obniżenie kosztów utrzymania budynków mieszkalnych, co będzie skutkowało poprawą zasobności mieszkańców.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa jakości życia mieszkańców, ■ obniżenie kosztów utrzymania budynków prywatnych – wzrost zamożności mieszkańców, ■ poprawa stanu środowiska naturalnego
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Szacowana wartość	20 000 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba nowych/unowocześnionych źródeł światła (szt.) ■ liczba osób korzystających z instalacji (szt.)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.4.</p> <p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.1,</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.1, 4.2, 4.3 .</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Realizacja zadania zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 50	
Nazwa przedsięwzięcia	Montaż kotłów c.o. opalanych biomasą w prywatnych budynkach mieszkalnych
Zakres	Zadanie obejmuje montaż kotłów c.o. opalanych biomasą w budynkach mieszkalnych na terenie rewitalizacji
Uzasadnienie	Ze względu na dużą powierzchnię obszarów chronionych sfera środowiskowa w obszarze rewitalizacji jest szczególnie istotna. Ochrona zasobów przyrodniczych poprzez realizację zadań z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii i ograniczenie niskiej emisji przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców. Dodatkowo realizacja przedsięwzięcia pozwoli na obniżenie kosztów utrzymania budynków mieszkalnych, co będzie skutkowało poprawą zasobności mieszkańców.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa jakości życia mieszkańców, ■ obniżenie kosztów utrzymania budynków prywatnych – wzrost zamożności mieszkańców, ■ poprawa stanu środowiska naturalnego
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Szacowana wartość	5 000 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba zainstalowanych kotłów (szt.) ■ liczba osób korzystających z nowych instalacji (szt.)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.4.</p> <p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.1,</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.1, 4.2, 4.3 .</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Realizacja zadania zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 51	
Nazwa przedsięwzięcia	Montaż instalacji solarnych (kolektory słoneczne) w prywatnych budynkach mieszkalnych
Zakres	Zadanie obejmuje montaż instalacji solarnych w budynkach mieszkalnych na terenie rewitalizacji
Uzasadnienie	Ze względu na dużą powierzchnię obszarów chronionych sfera środowiskowa w obszarze rewitalizacji jest szczególnie istotna. Ochrona zasobów przyrodniczych poprzez realizację zadań z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii i ograniczenie niskiej emisji przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców. Dodatkowo realizacja przedsięwzięcia pozwoli na obniżenie kosztów utrzymania budynków mieszkalnych, co będzie skutkowało poprawą zasobności mieszkańców.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa jakości życia mieszkańców, ■ obniżenie kosztów utrzymania budynków prywatnych – wzrost zamożności mieszkańców, ■ poprawa stanu środowiska naturalnego
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Szacowana wartość	2 000 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba instalacji na budynkach prywatnych (szt.) ■ liczba osób korzystających z instalacji (szt.)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.4.</p> <p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.1,</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.1, 4.2, 4.3 .</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Realizacja zadania zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 52	
Nazwa przedsięwzięcia	Montaż pomp ciepła w prywatnych budynkach mieszkalnych
Zakres	Zadanie obejmuje montaż pomp ciepła w budynkach mieszkalnych na terenie rewitalizacji
Uzasadnienie	Ze względu na dużą powierzchnię obszarów chronionych sfera środowiskowa w obszarze rewitalizacji jest szczególnie istotna. Ochrona zasobów przyrodniczych poprzez realizację zadań z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii i ograniczenie niskiej emisji przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców. Dodatkowo realizacja przedsięwzięcia pozwoli na obniżenie kosztów utrzymania budynków mieszkalnych, co będzie skutkowało poprawą zasobności mieszkańców.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa jakości życia mieszkańców, ■ obniżenie kosztów utrzymania budynków prywatnych – wzrost zamożności mieszkańców, ■ poprawa stanu środowiska naturalnego
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Szacowana wartość	3 000 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ Liczba zainstalowanych pomp ciepła (szt.) ■ liczba osób korzystających z instalacji (szt.)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 1 - Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji/ Priorytet 1.1, 1.2, 1.4.</p> <p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.1,</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.1, 4.2, 4.3 .</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Realizacja zadania zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznaczenie, orientację seksualną itd.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 53	
Nazwa przedsięwzięcia	Działania na rzecz promowania i upamiętniania dziedzictwa kulturowo-histerycznego (badania terenowe upamiętniania miejsc)
Zakres	Zadanie obejmuje prowadzenie badań terenowych w formie wywiadów z mieszkańcami gminy na temat wydarzeń historycznych oraz zagadnień związanych z kulturą i tradycją gminy, upamiętnianie miejsc związanych z ważnymi lokalnymi wydarzeniami
Uzasadnienie	Proces starzenia się społeczeństwa stawia przed lokalnymi władzami wiele wyzwań m.in. aktywizacji osób starszych. Wraz z odchodzeniem kolejnym pokoleń znikają też ze sfery społecznej bezcenne walory tradycji lokalnych, pamięć o ludziach i wydarzeniach lokalnych. Zadaniem projektu jest zapobieżenie utraci lokalnych zasobów tradycji i kultury oraz zaangażowanie seniorów w kultywowanie pamięci i tradycji, przywracające im rolę świadków historii.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ rozwój społeczno-kulturalny mieszkańców, ■ wzmocnienie więzi społecznych w tym międzypokoleniowych, ■ wzrost aktywności mieszkańców i rozwój ich zainteresowań, ■ wzmocnienie systemu wsparcia sąsiedzkiego ■ zapobieżenie izolacji seniorów
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Szacowana wartość	200 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba spotkań z seniorami (szt.) ■ liczba wydarzeń kulturalnych (szt.)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.2, 2.3</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.1,</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj/Gminny Ośrodek Kultury
Sposób zapewnienia dostępności	<p>Projektowanie i wykonanie wszystkich elementów z zachowaniem pełnej dostępności dla osób niepełnosprawnych m.in. likwidacja barier architektonicznych, tam, gdzie możliwe i konieczne – zastosowanie oznaczeń w jęz. Braille'a, oznaczeń kontrastowych lub kodów QR, pętli indukcyjnych lub tyflografii, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.</p> <p>Realizacja zadania zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.</p>

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 54	
Nazwa przedsięwzięcia	Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych)
Zakres	<p>Prowadzenie warsztatów dla zespołów śpiewaczo - obrzędowych oraz twórców ludowych w celu poszerzenia wiedzy i doskonalenia umiejętności w zakresie starodawnych pieśni, obrzędów ludowych i tradycyjnego rzemiosła.</p> <p>Organizacja przeglądów, festiwali, konkursów celem prezentacji i kultywowania tradycyjnych pieśni, obrzędów i rzemiosła. W ramach zadania zakupione zostaną stroje ludowe oraz instrumenty muzyczne dla zespołów ludowych działających przy GOK w Biłgoraju.</p>
Uzasadnienie	<p>Proces starzenia się społeczeństwa stawia przed lokalnymi władzami wiele wyzwań m.in. aktywizacji osób starszych. Wraz z odchodzeniem kolejnym pokoleń znikają też ze sfery społecznej bezcenne walory tradycji lokalnych. Zadaniem projektu jest zapobieżenie utracie lokalnych zasobów tradycji i kultury przy zaangażowaniu seniorów w kultywowanie pamięci i tradycji.</p>
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ rozwój społeczno-kulturalny mieszkańców, ■ wzmocnienie więzi społecznych w tym międzypokoleniowych, ■ wzrost aktywności mieszkańców i rozwój ich zainteresowań, ■ wzmocnienie systemu wsparcia sąsiedzkiego ■ zapobieżenie izolacji seniorów ■ rozbudzenie zainteresowania tradycją wśród dzieci i młodzieży ■ promocja tradycji biłgorajskich
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Szacowana wartość	500 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba osób uczestniczących w wydarzeniach (osoba) ■ liczba wydarzeń kulturalnych (szt.) ■ liczba zakupionych strojów ■ liczba zakupionych instrumentów
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.2, 2.3</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.1,</p>
Podmiot realizujący	Gminny Ośrodek Kultury
Sposób zapewnienia dostępności	<p>Projektowanie i wykonanie wszystkich elementów z zachowaniem pełnej dostępności dla osób niepełnosprawnych m.in. likwidacja barier architektonicznych, tam, gdzie możliwe i konieczne – zastosowanie oznaczeń w jęz. Braille'a, oznaczeń kontrastowych lub kodów QR, pętli indukcyjnych lub tyflografii, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.</p> <p>Realizacja zadania zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznaczenie, orientację seksualną itd.</p>

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 55	
Nazwa przedsięwzięcia	Zachowanie dziedzictwa historycznego (spotkania z historią, gry terenowe, widowiska historyczne, tworzenie archiwum cyfrowego)
Zakres	<p>Organizacja spotkań z historykami - regionalistami poświęconych wybranym zagadnieniom z historii gminy w formie prelekcji z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych lub wystaw fotograficznych.</p> <p>W ramach organizowanych imprez i uroczystości patriotycznych prezentowane będą widowiska historyczne przez grupy rekonstrukcji historycznych dotyczących lokalnych wydarzeń z czasów II wojny światowej. Celem zachowania dziedzictwa historycznego prowadzone będzie cyfrowe archiwum zawierające wywiady - wspomnienia najstarszych mieszkańców gminy oraz fotografie związane z historią miejscowości</p>
Uzasadnienie	Proces starzenia się społeczeństwa stawia przed lokalnymi władzami wiele wyzwań m.in. aktywizacji osób starszych. Wraz z odchodzeniem kolejnym pokoleń znikają też ze sfery społecznej bezcenne walory tradycji lokalnych. Zadaniem projektu jest zapobieżenie utracie lokalnych zasobów tradycji i kultury przy zaangażowaniu seniorów w kultywowanie pamięci i tradycji.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ rozwój społeczno-kulturalny mieszkańców, ■ wzmocnienie więzi społecznych w tym międzypokoleniowych, ■ wzrost aktywności mieszkańców i rozwój ich zainteresowań, ■ zapobieżenie izolacji seniorów ■ rozbudzenie zainteresowania tradycją wśród dzieci i młodzieży ■ zachowanie pamięci o wydarzeniach i osobach dla potomnych
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Szacowana wartość	500 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba osób uczestniczących w wydarzeniach (osoba) ■ liczba wydarzeń kulturalnych (szt.) ■ liczba cyfrowych zapisów (szt.)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.2, 2.3</p> <p>Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.1,</p>
Podmiot realizujący	Gminny Ośrodek Kultury/ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Sposób zapewnienia dostępności	Projektowanie i wykonanie wszystkich elementów z zachowaniem pełnej dostępności dla osób niepełnosprawnych m.in. likwidacja barier architektonicznych, tam, gdzie możliwe i konieczne – zastosowanie oznaczeń w jęz. Braille'a, oznaczeń kontrastowych lub kodów QR, pętli indukcyjnych lub tyflografii, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.

Realizacja zadania zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 56	
Nazwa przedsięwzięcia	Działalność wydawnicza (płyty, filmy, książki)
Zakres	Nagrywanie i wydawanie płyt CD z repertuarem muzycznym zespołów, śpiewników z zapisem nutowym tradycyjnego repertuaru biłgorajskiego, filmów DVD i publikacji książkowych dotyczących walorów kulturowych, przyrodniczych i turystycznych Ziemi Biłgorajskiej w celach dokumentacyjnych i promocyjnych
Uzasadnienie	Gmina Biłgoraj wyróżnia się bogactwem kulturowo – przyrodniczym. Na terenie Gminy Biłgoraj działa 13 zespołów śpiewaczych i obrzędowo - śpiewaczych, 1 chór oraz 2 zespoły wokalne-instrumentalne: kapela ludowa i młodzieżowy zespół folkowy. Działa też 4 twórców ludowych, kultywujących zanikające tradycyjne rzemiosła biłgorajskie. Stanowią oni wizytówkę i promują gminę na wszelkich uroczystościach o charakterze środowiskowym i ponadlokalnym. Przedsięwzięcie w procesie konsultacji społecznych zostało wskazane jako szczególnie ważne dla gminy i dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ promocja walorów przyrodniczo-kulturowych Gminy Biłgoraj, ■ dokumentacja i promocja tradycji biłgorajskich, ■ promocja twórczości ludowej oraz amatorskiego ruchu artystycznego, ■ udokumentowanie i zachowanie od zapomnienia tradycji i twórczości ludowej,
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Szacowana wartość	120 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba wydanych płyt CD i DVD (szt.) ■ liczba wydanych publikacji książkowych (szt.) ■ liczba wydanych śpiewników (szt.)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.2, 2.3 Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.1,
Podmiot realizujący	Gminny Ośrodek Kultury
Sposób zapewnienia dostępności	Wszelkie publikacje będą zawierały narzędzia ułatwiające odbiór osobom niewidzącym i niesłyszącym.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 57	
Nazwa przedsięwzięcia	Gmina zasobna w tradycyjne rzemiosła i umiejętności
Zakres	1. Warsztaty z zakresu tradycyjnego rzemiosła – wyrabianie tubów, sit, drewnianych tyżek, woskowych świec. 2. Pokazy tradycyjnych rzemiosł i umiejętności.
Uzasadnienie	Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do nabycia umiejętności z zakresu wykonywania tradycyjnego rzemiosła. Przedsięwzięcie w procesie konsultacji społecznych zostało wskazane jako szczególnie ważne dla gminy i dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ promocja tradycyjnego rzemiosła, ■ kultywowanie lokalnych tradycji ■ wzmocnienie tożsamości kulturowej mieszkańców oraz ich integracji
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Szacowana wartość	50 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba zorganizowanych warsztatów (szt.) ■ liczba osób uczestniczących w warsztatach (osoba)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.2, 2.3 Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.1,
Podmiot realizujący	Gminny Ośrodek Kultury, Organizacje pozarządowe
Sposób zapewnienia dostępności	Zapewnienie dostępu do wydarzeń osobom z niepełnosprawnościami, wykorzystywanie pomocy tyflograficznych dla osób niedowidzących oraz zastosowanie rozwiązań dla osób niestyszających.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 58	
Nazwa przedsięwzięcia	Posmakuj biłgorajskie
Zakres	Warsztaty z zakresu kuchni tradycyjnej regionu biłgorajskiego. Podczas szkolenia panie z gminy Biłgoraj zapoznają się i nauczą przygotowywania tradycyjnych dań dla gminy Biłgoraj.
Uzasadnienie	Uczestnictwo we wspólnych inicjatywach jak warsztaty kulinarne pozwoli na zbliżenie się do siebie mieszkańców i ich integrację. Zintegrowani mieszkańcy mogą na siebie liczyć w trudnych sytuacjach życiowych i świadczyć dobrosąsiedzką pomoc. Przedsięwzięcie w procesie konsultacji społecznych zostało wskazane jako szczególnie ważne dla gminy i dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ nabycie umiejętności z zakresu przygotowywania regionalnych potraw, ■ zachowanie tradycji kuchni regionalnej ■ wzmocnienie więzi społecznych w tym międzypokoleniowych ■ promocja kulinarnych tradycji biłgorajskich
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Szacowana wartość	80 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba zorganizowanych warsztatów (szt.) ■ liczba osób uczestniczących w warsztatach (osoba)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.2, 2.3 Cel operacyjny Nr 4 - Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego/Priorytet 4.1,
Podmiot realizujący	Gminny Ośrodek Kultury, organizacje pozarządowe.
Sposób zapewnienia dostępności	Zapewnienie dostępu do wydarzeń osobom z niepełnosprawnościami, wykorzystywanie pomocy tyflograficznych dla osób niedowidzących oraz zastosowanie rozwiązań dla osób niestyszących.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 59	
Nazwa przedsięwzięcia	Poradnictwo prawne
Zakres	udzielanie bezpłatnego poradnictwa prawnego dla mieszkańców gminy Biłgoraj
Uzasadnienie	Brak znajomości przepisów prawa jest utrudnieniem podczas zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Ponadto mieszkańcy posiadają różnorodne problemy prawne, a ograniczone środki finansowe nie pozwalają na udanie się po poradę specjalisty.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie znajomości przepisów prawa, ■ wsparcie w wyjściu z sytuacji kryzysowej, poprzez bezpłatne uzyskanie porady prawnej, ■ podniesienie kompetencji społecznych mieszkańców ■ zwiększenie samodzielności i odpowiedzialności mieszkańców.
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Szacowana wartość	100 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba zorganizowanych spotkań (szt.) ■ liczba osób, którym udzielono porad (osoba)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.3</p> <p>Cel operacyjny Nr 3 - Zmniejszenie liczby osób uzależnionych od systemu pomocy społecznej w obszarze rewitalizacji/Priorytet 3.1, 3.2, 3.3</p>
Podmiot realizujący	Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	<p>Zapewnienie miejsc realizacji projektu bez barier architektonicznych, zastosowanie tam, gdzie możliwe i konieczne - oznaczeń w jęz. Braille'a/oznaczeń kontrastowych/ oznaczeń w postaci kodów QR, zapewnienie tłumacza jęz. migowego, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.</p> <p>Realizacja oferowanych usług zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.</p>

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 60	
Nazwa przedsięwzięcia	Białe soboty w Gminie Biłgoraj
Zakres	W ramach projektu zaproszeni zostaną lekarze specjaliści do przeprowadzenia badań wśród mieszkańców z wybranych miejscowości z terenu Gminy Biłgoraj. Wizyty odbywać się będą w soboty cyklicznie w poszczególnych miejscowościach.
Uzasadnienie	Mieszkańcy Gminy Biłgoraj ze względu na deficyty infrastrukturalne oraz ograniczone środki mają utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów przyjmujących w Mieście Biłgoraj czy odleglejszym Lublinie. Przedsięwzięcie w procesie konsultacji społecznych zostało wskazane jako szczególnie ważne dla gminy i dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ zwiększenie świadomości w zakresie profilaktyki zdrowotnej, ■ poprawa stanu zdrowia poprzez wcześniejsze wykrycie i podjęcie leczenia różnych chorób,
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Szacowana wartość	200 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba zorganizowanych spotkań z lekarzami (szt.) ■ liczba osób, którym udzielono porad (osoba)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.3</p> <p>Cel operacyjny Nr 3 - Zmniejszenie liczby osób uzależnionych od systemu pomocy społecznej w obszarze rewitalizacji/Priorytet 3.1, 3.2, 3.3</p>
Podmiot realizujący	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, podmioty lecznicze
Sposób zapewnienia dostępności	<p>Zapewnienie miejsc realizacji projektu bez barier architektonicznych, zastosowanie tam, gdzie możliwe i konieczne - oznaczeń w jęz. Braille'a/oznaczeń kontrastowych/ oznaczeń w postaci kodów QR, zapewnienie tłumacza jęz. migowego, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.</p> <p>Realizacja oferowanych usług zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.</p>

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 61	
Nazwa przedsięwzięcia	Profilaktyka przez muzykę
Zakres	Koncerty profilaktyczne skierowane do młodzieży szkolnej, mające na celu profilaktykę z zakresu uzależnień substancjami psychoaktywnymi.
Uzasadnienie	Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do zwiększenia świadomości w zakresie zagrożeń uzależnień wśród młodzieży. Odpowiednio przeprowadzone koncerty i spotkania przyczynią się do ograniczenia problemu uzależnień wśród młodych osób zamieszkujących obszar rewitalizacji. Przedsięwzięcie w procesie konsultacji społecznych zostało wskazane jako szczególnie ważne dla gminy i dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ zwiększenie świadomości w zakresie zagrożeń i profilaktyki uzależnieniowej, ■ poprawa stanu zdrowia młodzieży, ■ zwiększenie szans młodzieży na rozwój indywidualny i aktywne uczestnictwo w życiu społecznym
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Szacowana wartość	520 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba zorganizowanych wydarzeń muzycznych (szt.) ■ liczba młodych osób, uczestniczących w wydarzeniach (osoba)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.3</p> <p>Cel operacyjny Nr 3 - Zmniejszenie liczby osób uzależnionych od systemu pomocy społecznej w obszarze rewitalizacji/Priorytet 3.1, 3.2, 3.3</p>
Podmiot realizujący	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Sposób zapewnienia dostępności	<p>Zapewnienie miejsc realizacji projektu bez barier architektonicznych, zastosowanie tam, gdzie możliwe i konieczne - oznaczeń w j.ż. Braille'a/oznaczeń kontrastowych/ oznaczeń w postaci kodów QR, zapewnienie tłumacza j.ż. migowego, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.</p> <p>Realizacja oferowanych usług zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.</p>

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 62	
Nazwa przedsięwzięcia	Wieczór polskich szlagierów
Zakres	Przegląd polskich przebojów w wykonaniu mieszkańców gminy Biłgoraj przy akompaniamencie muzycznym. Na zakończenie wieczoru odbędzie się koncert znanego polskiego wokalisty.
Uzasadnienie	Przedsięwzięcie w procesie konsultacji społecznych zostało wskazane jako szczególnie ważne dla gminy i dla mieszkańców obszaru rewitalizacji ze względu na stały niedobór atrakcji kulturalnych.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ zwiększenie dostępu do kultury dla mieszkańców, ■ poprawa więzi społecznych i integracji mieszkańców,
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Szacowana wartość	100 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba zorganizowanych wydarzeń muzycznych (szt.) ■ liczba osób, uczestniczących w wydarzeniach (osoba)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.3</p> <p>Cel operacyjny Nr 3 - Zmniejszenie liczby osób uzależnionych od systemu pomocy społecznej w obszarze rewitalizacji/Priorytet 3.1, 3.2, 3.3</p>
Podmiot realizujący	Gminny Ośrodek Kultury
Sposób zapewnienia dostępności	<p>Zapewnienie miejsc realizacji projektu bez barier architektonicznych, zastosowanie tam, gdzie możliwe i konieczne - oznaczeń w jęz. Braille'a/oznaczeń kontrastowych/ oznaczeń w postaci kodów QR, zapewnienie tłumacza jęz. migowego, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.</p> <p>Realizacja oferowanych usług zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.</p>

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 63	
Nazwa przedsięwzięcia	Zdrowo się odżywiamy
Zakres	W ramach projektu zatrudniony zostanie lekarz, który na podstawie przeprowadzonego badania i wywiadu ustali występowanie problemu nadwagi i otyłości wśród dzieci i młodzieży. Na podstawie badań lekarz ustali przyczynę nadwagi lub otyłości i w zależności od diagnozy skieruje do lekarza specjalisty bądź dietetyka. Projekt przewiduje współpracę z dietetykiem, która będzie polegała na indywidualnej pracy z dzieckiem i jego rodzicami.
Uzasadnienie	Otyłość wśród dzieci i młodzieży jest źródłem wielu problemów, nie tylko zdrowotnych, ale również kompleksów i trudności w kontaktach z rówieśnikami. Przedsięwzięcie w procesie konsultacji społecznych zostało wskazane jako szczególnie ważne dla gminy i dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ promocja zdrowego żywienia wśród dzieci i młodzieży, ■ poprawa stanu zdrowia i poczucia własnej wartości, ■ poprawa więzi społecznych wśród młodzieży
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Szacowana wartość	300 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba młodych osób, uczestniczących w wydarzeniach (osoba)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.3 Cel operacyjny Nr 3 - Zmniejszenie liczby osób uzależnionych od systemu pomocy społecznej w obszarze rewitalizacji/Priorytet 3.1, 3.2, 3.3
Podmiot realizujący	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej/Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	Zapewnienie miejsc realizacji projektu bez barier architektonicznych, zastosowanie tam, gdzie możliwe i konieczne - oznaczeń w jęz. Braille'a/oznaczeń kontrastowych/ oznaczeń w postaci kodów QR, zapewnienie tłumacza jęz. migowego, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników. Realizacja oferowanych usług zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 64	
Nazwa przedsięwzięcia	Nie jesteś sam
Zakres	W ramach projektu zostanie zatrudniony psychiatra, który będzie udzielał indywidualnych konsultacji osobom niepełnosprawnym, w tym chorych psychicznie i ich rodzinom. Odbędą się również spotkania /pogadanki z wybranymi grupami osób.
Uzasadnienie	Zaburzenia i problemy na tle psychicznym stanowią coraz większy problem społeczny, zarówno w życiu codziennym i zawodowym. Utrudniony jest także dostęp do specjalistów psychiatrii i psychologów/terapeutów. Przedsięwzięcie w procesie konsultacji społecznych zostało wskazane jako szczególnie ważne dla gminy i dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ zwiększenie świadomości w zakresie profilaktyki zdrowia psychicznego, ■ wsparcie osób potrzebujących specjalistycznej opieki psychologicznej, ■ aktywizacja społeczna osób z problemami psychicznymi i emocjonalnymi,
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Szacowana wartość	50 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba zorganizowanych spotkań z lekarzem psychiatrą (szt.) ■ liczba osób, którym udzielono wsparcia i profesjonalnej pomocy (osoba)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.3</p> <p>Cel operacyjny Nr 3 - Zmniejszenie liczby osób uzależnionych od systemu pomocy społecznej w obszarze rewitalizacji/Priorytet 3.1, 3.2, 3.3</p>
Podmiot realizujący	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej/Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	<p>Zapewnienie miejsc realizacji projektu bez barier architektonicznych, zastosowanie tam, gdzie możliwe i konieczne - oznaczeń w jęz. Braille'a/oznaczeń kontrastowych/ oznaczeń w postaci kodów QR, zapewnienie tłumacza jęz. migowego, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.</p> <p>Realizacja oferowanych usług zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.</p>

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 65	
Nazwa przedsięwzięcia	Organizacja pokazów ginących zawodów i warsztatów: rękodzieła, kulinarnych, muzycznych, tanecznych itd.
Zakres	Organizacja cyklicznych pokazów ginących rzemiosł oraz warsztatów kulinarnych podczas plenerowych gminnych wydarzeń kulturalnych oraz w szkołach, świetlicach i bibliotekach w celu zachowania tradycji lokalnych.
Uzasadnienie	Gmina Biłgoraj wyróżnia się bardzo bogatą kulturą ludową, pielęgnowaną poprzez działające zespoły śpiewacze i obrzędowo – śpiewacze, kapelę ludową i młodzieżowy zespół folkowy oraz twórców ludowych, kultywujących zanikające tradycyjne rzemiosła biłgorajskie: wyrób drewnianych tyżek, tubów, sit, toczenie gromnic woskowych, uprawiają bibułkarstwo, pisanie pisanek i wyrabianie palm wielkanocnych. Kultywowane są także lokalne tradycje kulinarne w postaci tradycyjnego wypieku chleba, pieroga biłgorajskiego, czy bułek drożdżowych, a także wykonywane są charakterystyczne dla regionu krążatki biłgorajskie, masło, ser biały i domowy smalec. Przedsięwzięcie w procesie konsultacji społecznych zostało wskazane jako szczególnie ważne dla gminy i dla mieszkańców obszaru rewitalizacji
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ promocja twórczości ludowej, tradycyjnej kuchni biłgorajskiej, kultywowanie ginących zawodów i rzemiosł, ■ wzmocnienie poczucia tożsamości kulturowej mieszkańców oraz ich związku z zamieszkiwanym regionem, ■ wzmacnianie integracji międzypokoleniowej.
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Szacowana wartość	60 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba zorganizowanych wydarzeń (szt.) ■ liczba osób, uczestniczących w wydarzeniach (osoba)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.3</p> <p>Cel operacyjny Nr 3 - Zmniejszenie liczby osób uzależnionych od systemu pomocy społecznej w obszarze rewitalizacji/Priorytet 3.1, 3.2, 3.3</p>
Podmiot realizujący	Gminny Ośrodek Kultury
Sposób zapewnienia dostępności	<p>Zapewnienie miejsc realizacji projektu bez barier architektonicznych, zastosowanie tam, gdzie możliwe i konieczne - oznaczeń w jęz. Braille'a/oznaczeń kontrastowych/ oznaczeń w postaci kodów QR, zapewnienie tłumacza jęz. migowego, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.</p> <p>Realizacja oferowanych usług zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.</p>

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 66	
Nazwa przedsięwzięcia	Aktywni na przekór barierom
Zakres	<p>Kompleksowy program wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub ubóstwem, wykorzystujący narzędzia aktywnej integracji o charakterze społecznym, zawodowym i edukacyjnym. Uczestnicy projektu zostaną objęci następującymi formami wsparcia: poradnictwo psychologiczne/specjalistyczne, trening kompetencji społecznych, coaching – wsparcie w osiąganiu celów, poradnictwo zawodowe, szkolenia prowadzące do nabycia kwalifikacji zawodowych wraz z certyfikacją, staże zawodowe, pośrednictwo pracy. Ponadto przewiduje się realizację wsparcia dodatkowego w postaci: stypendium szkoleniowego, stypendium stażowego, refundacji kosztów dojazdu, wysokiej jakości materiałów dodatkowych/szkoleniowych, cateringu podczas spotkań warsztatowych i szkoleniowych.</p> <p>Grupę odbiorców stanowić będzie 36 osób (w tym 22 kobiety i 14 mężczyzn) zagrożonych wykluczeniem społecznym lub ubóstwem będących mieszkańcami gminy Biłgoraj. Pomoc będzie udzielana osobom korzystającym z pomocy społecznej m.in. z powodu ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności lub wielodzietności</p>
Uzasadnienie	<p>Projekt będzie miał duży wpływ na złagodzenie, a nawet rozwiązanie zjawiska marginalizacji społecznej i popadania w ubóstwo. Przedsięwzięcie pozwoli na przywrócenie uczestników projektu do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz ich powrót na rynek pracy, w tym podjęcie zatrudnienia w wyniku zniwelowania przyczyn braku dostępu do zasobów, dóbr i instytucji, ograniczenia praw społecznych oraz deprywacji potrzeb. Projekt będzie miał pozytywny wpływ nie tylko na grupę odbiorców działań, ale również będzie oddziaływał na otoczenie, najbliższe środowisko uczestników projektu. Zostaną bowiem rozpropagowane pozytywne wzorce, wiedza o konieczności kształcenia ustawicznego i świadomość, że należy podejmować działania w celu wyjścia z marginalizacji społecznej i ubóstwa. Grupa docelowa przedsięwzięcia będzie tworzona z preferencją mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p>
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ reintegracja społeczno-zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub ubóstwem ■ zmniejszenie obciążenia finansowego gminy poprzez zmniejszenie liczby osób korzystających z pomocy finansowej, ■ poprawa świadomości mieszkańców gminy w zakresie konieczności podnoszenia kwalifikacji i przeciwdziałania izolacji zawodowej i społecznej
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Szacowana wartość	800 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030

Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba udzielonych porad psychologicznych (szt.) ■ liczba treningów kompetencji społecznych (godzina), ■ liczba wsparcia coachingowego (godzina), ■ liczba porad zawodowych (godzina), ■ liczba osób objętych szkoleniami prowadzącymi do nabycia kwalifikacji zawodowych wraz z certyfikacją (osoba), ■ liczba odbytych staży zawodowych (szt.), ■ liczba udzielonych stypendiów (szkoleniowych, stażowych, refundacji kosztów dojazdu) (PLN),
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.3</p> <p>Cel operacyjny Nr 3 - Zmniejszenie liczby osób uzależnionych od systemu pomocy społecznej w obszarze rewitalizacji/Priorytet 3.1, 3.2, 3.3</p>
Podmiot realizujący	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Sposób zapewnienia dostępności	<p>Zapewnienie miejsc realizacji projektu bez barier architektonicznych, zastosowanie tam, gdzie możliwe i konieczne - oznaczeń w jęz. Braille'a/oznaczeń kontrastowych/ oznaczeń w postaci kodów QR, zapewnienie tłumacza jęz. migowego, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.</p> <p>Realizacja oferowanych usług zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.</p>

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 67	
Nazwa przedsięwzięcia	Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży
Zakres	<p>Projekt przewiduje objęcie beneficjentów grupy I (15-17 lat) wsparciem pod opieką wychowawców, polegającym na zorganizowaniu zajęć wsparcia psychologicznego (grupowe i indywidualne wsparcie psychologiczne), indywidualnych zajęć z doradcą zawodowym, warsztatów aktywnego poszukiwania pracy, kursów językowych, kursów ECDL, warsztatów wyrównawczych z przedmiotów szkolnych wraz z objęciem ubezpieczeniem NNW, zapewnieniem wyżywienia w trakcie zajęć i zwrotu kosztów dojazdów na zajęcia.</p> <p>Wsparcie przewidziane dla grupy II (18-24 lata) obejmuje grupowe zajęcia z doradcą zawodowym, kursy zawodowe, kursy prawa jazdy kat. B, warsztaty z zakresu kreowania wizerunku połączone z usługą stylisty wraz z metamorfozą, warsztaty przygotowujące do usamodzielnienia się, indywidualne poradnictwo pracy/pośrednictwo w zakresie organizacji staży zawodowych, coaching zawodowy, wyposażenie stanowiska pracy u pracodawcy w związku z odbywanym przez uczestnika stażem, stypendium stażowe, stypendium szkoleniowe.</p>
Uzasadnienie	<p>Projekt jest dedykowany dla dwóch grup beneficjentów:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ I grupa (15-17 lat) to osoby znajdujące się w szczególnie niekorzystnej sytuacji, które posiadają wykształcenie na poziomie szkoły podstawowej lub gimnazjum, zaniedbujące obowiązek szkolny – wykazujące słabe wyniki w nauce i dużą absencję na zajęciach szkolnych, a przez to zagrożone wykluczeniem społecznym, ▪ II grupa (18-24 lata) pozostające bez zatrudnienia, nieuczące się, których ograniczenia materialne i środowiskowe, a także brak kwalifikacji zawodowych, zbyt niskie kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje zawodowe niedostosowane do potrzeb rynku pracy oraz brak doświadczenia zawodowego i wiedzy na temat skutecznych metod poszukiwania pracy utrudniają samodzielne nabycie umiejętności umożliwiających wejście na rynek pracy i gwarantujących udany start życiowy
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa dostępu do rynku pracy dla osób wykluczonych, szczególnie dla młodzieży ■ zmotywowanie młodzieży do podjęcia nauki lub szkolenia, nabycia kwalifikacji oraz nabycia elementarnych kompetencji społecznych, ■ aktywizacja zawodowa osób młodych, poprzez pozyskanie wiedzy o aktywnym szukaniu pracy, załatwianiu spraw w urzędach czy zarządzaniu budżetem, ■ przygotowanie młodzieży do podjęcia wyzwań dorosłego życia i aktywności społecznych.
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Szacowana wartość	500 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy

Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba udzielonych porad psychologicznych (szt.) ■ liczba treningów kompetencji społecznych (godzina), ■ liczba wsparcia coachingowego (godzina), ■ liczba porad zawodowych (godzina), ■ liczba osób objętych szkoleniami prowadzącymi do nabycia kwalifikacji zawodowych (osoba), ■ liczba uzyskanych certyfikatów: językowych, komputerowych ECDL, praw jazdy (szt.), ■ liczba udzielonych stypendiów (szkoleniowych, stażowych, refundacji kosztów dojazdu) (PLN),
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.3</p> <p>Cel operacyjny Nr 3 - Zmniejszenie liczby osób uzależnionych od systemu pomocy społecznej w obszarze rewitalizacji/Priorytet 3.1, 3.2, 3.3</p>
Podmiot realizujący	Gminny Ośrodek Kultury/Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Sposób zapewnienia dostępności	Zapewnienie dostępu osobom z niepełnosprawnościami, wykorzystywanie pomocy dla osób niedowidzących oraz zastosowanie rozwiązań dla osób niesłyszących, refundacja kosztów opieki nad dzieckiem lub osobą zależną.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 68	
Nazwa przedsięwzięcia	Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej
Zakres	<ul style="list-style-type: none"> ■ Zatrudnienie psychologa - poradnictwo indywidualne i grupowe dla osób uzależnionych, współuzależnionych, zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz dla dzieci i młodzieży. ■ Prowadzenie warsztatów profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą, osobami starszymi i innymi grupami zagrożonymi uzależnieniami np. bezrobotnymi. ■ Zajęcia z fizjoterapeutą - poprawa sprawności ruchowej, zajęcia w placówkach stacjonarnych, tj. w Dylach i Bukowej. ■ Zatrudnienie psychiatry - poradnictwo indywidualne dla mieszkańców gminy.
Uzasadnienie	Przedsięwzięcie w procesie konsultacji społecznych zostało wskazane jako szczególnie ważne dla gminy i dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, wynika z przeprowadzonej diagnozy i warsztatów prowadzonych z mieszkańcami, przy udziale przedstawicieli szkół i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ zwiększenie świadomości w zakresie zagrożeń i profilaktyki uzależnieniowej, ■ poprawa stanu zdrowia dzieci, młodzieży, osób starszych i zagrożonych uzależnieniami, ■ zwiększenie szans młodzieży na rozwój indywidualny i aktywne uczestnictwo w życiu społecznym, ■ poprawa relacji rodzinnych i społecznych ■ poprawa stanu zdrowia fizycznego i psychicznego mieszkańców
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Szacowana wartość	500 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba porad psychologicznych (szt.) ■ liczba porad lekarskich (szt.) ■ liczba zorganizowanych warsztatów (szt.) ■ liczba osób, objętych wsparciem (osoba)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.3</p> <p>Cel operacyjny Nr 3 - Zmniejszenie liczby osób uzależnionych od systemu pomocy społecznej w obszarze rewitalizacji/Priorytet 3.1, 3.2, 3.3</p>
Podmiot realizujący	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Sposób zapewnienia dostępności	Zapewnienie miejsc realizacji projektu bez barier architektonicznych, zastosowanie tam, gdzie możliwe i konieczne - oznaczeń w jęz. Braille'a/oznaczeń kontrastowych/ oznaczeń w postaci kodów QR,

zapewnienie tłumacza jęz. migowego, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.

Realizacja oferowanych usług zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.

PRZEDSIĘWZIĘCIE REWITALIZACYJNE NR 69	
Nazwa przedsięwzięcia	Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
Zakres	<ul style="list-style-type: none"> ■ Zatrudnienie terapeuty zajęciowego - prowadzenie zajęć plastycznych w placówkach wsparcia. ■ Spotkania integracyjne - na bazie placówek wsparcia - organizowanie spotkań integrujących społeczność lokalną. ■ Zatrudnienie asystentów i opiekunów osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, ■ Zatrudnienie prawnika - poradnictwo indywidualne dla mieszkańców gminy.
Uzasadnienie	Przedsięwzięcie skierowane jest zarówno do wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji stwarzając warunki do aktywizacji społecznej przede wszystkim dzieci i młodzieży oraz dorosłych, ale także seniorów.
Prognozowane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> ■ poprawa relacji rodzinnych i społecznych, ■ poprawa stanu zdrowia fizycznego i psychicznego mieszkańców, ■ wzmocnienie więzi społecznych i integracji międzypokoleniowej,
Miejsce realizacji	Obszar rewitalizacji
Szacowana wartość	2 000 000,00 zł.
Źródła finansowania	Fundusze UE, środki własne gminy
Planowany okres realizacji	2024-2030
Wskaźniki monitorujące	<ul style="list-style-type: none"> ■ liczba zorganizowanych zajęć plastycznych (szt.) ■ liczba udzielonych porad prawnych (szt.) ■ liczba zatrudnionych osób (osoba) ■ liczba osób, objętych wsparciem (osoba)
Realizowane priorytety działań/cele operacyjne	<p>Cel operacyjny Nr 2 - Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej/Priorytet 2.3</p> <p>Cel operacyjny Nr 3 - Zmniejszenie liczby osób uzależnionych od systemu pomocy społecznej w obszarze rewitalizacji/Priorytet 3.1, 3.2, 3.3</p>
Podmiot realizujący	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej/Gmina Biłgoraj
Sposób zapewnienia dostępności	<p>Zapewnienie miejsc realizacji projektu bez barier architektonicznych, zastosowanie tam, gdzie możliwe i konieczne - oznaczeń w j.ż. Braille'a/oznaczeń kontrastowych/ oznaczeń w postaci kodów QR, zapewnienie tłumacza j.ż. migowego, udostępnienie terenu dla zwierząt-przewodników.</p> <p>Realizacja oferowanych usług zapewniająca włączenie wszystkich mieszkańców bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.</p>

5.3. CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH - NIEUMIESZCZONYCH NA LIŚCIE PODSTAWOWEJ - DOPUSZCZALNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Zgodnie z Ustawą niniejszy GPR, charakteryzuje grupy pozostałych, nieumieszczonych na liście podstawowej, dopuszczalnych (uzupełniających) przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które posłużą realizacji kierunków działań opisanych w Rozdziale 4.2.

Przedsięwzięcia dopuszczalne są istotne z punktu widzenia potrzeb obszaru rewitalizacji i mają za zadanie swym oddziaływaniem uzupełnić zaplanowane przedsięwzięcia podstawowe. GPR 2023-2030 zakłada realizację, potencjalnie we współpracy z organizacjami pozarządowymi, dodatkowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą wypełniały następujące cele:

- przygotowanie mieszkańców do skutecznego wprowadzania trwałych i korzystnych zmian w swoim otoczeniu,
- poszukiwanie i rozwijanie innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych,
- pobudzenie zaangażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji w sprawy lokalne,
- zachęcenie mieszkańców obszaru rewitalizacji do podejmowania oddolnych działań na rzecz dobra wspólnego,
- aktywizację społeczności lokalnych i budowanie relacji sąsiedzkich,
- wspieranie integracji społeczności na poziomie lokalnym i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- wykorzystywanie lokalnej infrastruktury i zasobów (w tym dziedzictwo kulturowe),
- wsparcie rozwoju wspólnej przestrzeni publicznej w celu budowania relacji pomiędzy członkami lokalnej społeczności.

Pogrupowane poniżej charakterystyki dotyczą przedsięwzięć zarówno publicznych, jak i prywatnych, co do których na obecnym etapie nie można określić precyzyjnych ram.

Grupa 1 - przedsięwzięcia wspierające aktywizację społeczną i zawodową, wspierające przedsiębiorczość i reintegrację zawodową mieszkańców obszaru rewitalizacji:

- przedsięwzięcia skierowane na włączenie osób wykluczonych, aktywizację społeczną i zawodową,
- realizacja działań pobudzających przedsiębiorczość, w tym tworzenie i rozwój programów mentoringowych,
- realizacja akcji i wydarzeń aktywizujących i integrujących środowisko organizacji pozarządowych, umożliwiających powstawanie forów współpracy.

Grupa 2 - przedsięwzięcia wspierające rozwój społeczny i integrację mieszkańców obszaru rewitalizacji:

- inicjatywy edukacyjne dla dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym działania ukierunkowane na wyrównywanie szans edukacyjnych
- organizacja wydarzeń, inicjatyw i przedsięwzięć na rzecz integracji i zaspokojenia potrzeb seniorów,
- wydarzenia z dziedziny kultury oraz edukacji nieformalnej wspierającej rozwój osobisty,
- stworzenie przestrzeni do realizacji inicjatyw służących rozwijaniu pasji i zdobywaniu nowych umiejętności,
- realizacja międzypokoleniowych inicjatyw sportowych i kulturalnych angażujących mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- budowanie współpracy z organizacjami młodzieżowymi oraz inicjatywy wspierające zaangażowanie społeczności obszaru rewitalizacji i rozwój wolontariatu
- działania integrujące mieszkańców, w tym organizacja lokalnych wydarzeń wzmacniających poczucie tożsamości lokalnej oraz identyfikacji z miejscem zamieszkania.

Grupa 3 - przedsięwzięcia wspierające tworzenie wysokiej jakości przestrzeni dla mieszkańców:

- poprawiające układ komunikacyjny w obszarze rewitalizacji,
- nadające funkcje społeczne obiektom i przestrzeniom niezagospodarowanym, związane z działaniami wspólnymi ukierunkowanymi na tworzenie zieleni w miejscach zaniedbanych, w których brakuje zieleni np. podwórkach.
- nastawione na realizację programów edukacyjnych oraz akcji informacyjnych podnoszących świadomość mieszkańców w zakresie ekologii i ochrony środowiska.

Tabela 10 Charakterystyka grup dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Zgodnie z zapisami *Zasad realizacji instrumentów terytorialnych Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027*⁵⁰, zasadą ważną podczas tworzenia i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji jest zachowanie komplementarności źródeł finansowania. Finansowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych z kilku źródeł tj. montaż finansowy różnych funduszy i programów uniezależnia ich realizację od dostępności finansowania z jednego źródła. Daje to nie tylko lepszą gwarancję realizacji zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych, ale także stymuluje konieczność uzupełniania i łączenia wsparcia, w tym prywatnych i publicznych źródeł finansowania.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030 uwzględnia możliwość wykorzystania wsparcia w formie grantów na mini-projekty rewitalizacyjne w ramach programu „Regiony Rewitalizacji 3.0” współfinansowanego z programu *Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich 2021-2027*.

PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE NOWE				
Typ przedsięwzięcia	Okres realizacji	Lokalizacja	Możliwe do realizacji przez podmioty:	Szacunkowa wartość projektu w PLN
Grupa 1: przedsięwzięcia wspierające aktywizację społeczną i zawodową, wspierające przedsiębiorczość i reintegrację zawodową mieszkańców obszaru rewitalizacji	2023 - 2030	Obszar rewitalizacji	Organizacje pozarządowe, samorząd, instytucje publiczne oraz prywatne, osoby prywatne	100 000,00
Grupa 2: przedsięwzięcia wspierające rozwój społeczny i integrację mieszkańców obszaru rewitalizacji	2023 - 2030	Obszar rewitalizacji	Organizacje pozarządowe, samorząd, instytucje publiczne oraz prywatne, osoby prywatne	100 000,00
Grupa 3 przedsięwzięcia wspierające tworzenie wysokiej jakości przestrzeni dla mieszkańców	2023 - 2030	Obszar rewitalizacji	Organizacje pozarządowe, samorząd, instytucje publiczne oraz prywatne, osoby prywatne	100 000,00

Tabela 11 Szacunkowe ramy czasowe i finansowe dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

⁵⁰ <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/zasady-realizacji-instrumentow-terytorialnych-w-polsce-w-perspektywie-finansowej-ue-na-lata-2021-2027>

5.4. MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI

Komplementarność jest szczególnie istotnym aspektem opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy skutkować będzie eliminacją negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych, co w konsekwencji pozwoli na wyprowadzenie obszaru rewitalizacji z sytuacji kryzysowej i osiągnięcie kompleksowych efektów poprawy.

Poniżej przedstawiono komplementarność zidentyfikowanych przedsięwzięć w zakresie: przestrzennym, problemowym proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz źródeł finansowania.

Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenną w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Biłgoraj zapewniają projekty wskazane do realizacji na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, pozwalające na wyprowadzenie go ze stanu kryzysowego. Projekty te są ze sobą powiązane i wzajemnie się dopełniają, a ich realizacja wpłynie na poprawę stanu obszaru rewitalizacji, a ponadto przyczyni się do poprawy wizerunku całej Gminy Biłgoraj.

Większość proponowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych skupia się na obszarze rewitalizacji i jest z nim ściśle powiązana, stanowiąc odpowiedź na jego główne problemy. Dzięki ich realizacji pozytywne skutki widoczne będą na całym obszarze gminy, ponieważ wiele z nich dotyczy infrastruktury (drogi, ścieżki rowerowe, oświetlenie) lub obiektów użyteczności publicznej (obiekty sportowe i edukacyjne), co bezpośrednio wpłynie na poprawę jakości życia wszystkich mieszkańców Gminy Biłgoraj.

Komplementarność problemowa

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Biłgoraj zapewnia także komplementarność problemową przedsięwzięć. Wiele ze wskazanych do realizacji projektów dopełnia się tematycznie i tym samym gwarantuje oddziaływanie we wszystkich niezbędnych aspektach (spotecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym).

Najważniejsze dla mieszkańców obszaru rewitalizacji przedsięwzięcia dotyczą modernizacji **infrastruktury technicznej** (drogi, ścieżki rowerowe, oświetlenie, etc.):

- Budowa dróg gminnych w m. Dąbrowica, Majdan Gromadzki, Hedwiżyn, Wola Mała i Korytków Duży,
- Montaż instalacji PV na budynkach użyteczności publicznej w m. Gromada, Dąbrowica, Hedwiżyn, Korczów, Dereźnia Solska i Korytków Duży,

- Modernizacja oświetlenia wewnętrznego w obiektach użyteczności publicznej w m. Gromada, Dąbrowica, Hedwiżyn, Korczów, Korytków Duży,
- Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Majdan Gromadzki, Gromada, Dąbrowica, Hedwiżyn, Korczów, Okrągte, Dereźnia Solska, Korytków Duży, Wola Duża i Wola Mała,
- Budowa infrastruktury drogowej wraz z oświetleniem na terenach usługowo-przemysłowych w m. Gromada,
- Budowa infrastruktury rowerowej na trasach: Biłgoraj-Hedwiżyn, Korczów-Dereźnia Majdańska, Dereźnia Zagrody-Dereźnia Majdańska, Biłgoraj-Korytków Duży,

i infrastruktury społecznej: sportowej i kulturalnej (budowy, remonty i modernizacje terenów i obiektów sportowych oraz szkolnych, remiz i świetlic-remiz):

- Remont i wyposażenie boiska w m. Gromada,
- Budowa zaplecza garażowo-magazynowego w m. Gromada,
- Remont i termomodernizacja budynku szkoły w m. Dąbrowica,
- Budowa kompleksu sportowego w m. Dąbrowica,
- Zagospodarowanie placu za remizą w m. Hedwiżyn,
- Termomodernizacja remizo-świetlicy w m. Hedwiżyn,
- Rewitalizacja terenu wykorzystywanego do organizacji imprez i spotkań mieszkańców w m. Okrągte,
- Modernizacja boiska przy Szkole Podstawowej w Korczowie poprzez wymianę nawierzchni,
- Rewitalizacja terenu szkolnego przy Szkole Podstawowej w Korczowie,
- Budowa świetlicy wiejskiej w Korczowie,
- Rewitalizacja terenu rekreacyjnego znajdującego się na działce 804 w Dereźni Solskiej,
- Rewitalizacja stadionu sportowego w Dereźni Solskiej,
- Rozbudowa budynku remizo-świetlicy w m. Korytków Duży,
- Budowa budynku na potrzeby społeczno-kulturalno-socjalne w Woli Małej.

Realizacja tych przedsięwzięć infrastrukturalnych pozwoli na poprawę jakości i dostępu do usług społecznych: sportowych, kulturalnych i edukacyjnych, ograniczając tym samym zakres wykluczenia społecznego na obszarze rewitalizacji.

Przedsięwzięcia infrastrukturalne dopełniają przedsięwzięcia miękkie, które będą realizowane w wybudowanych, zmodernizowanych i wyremontowanych obiektach i przestrzeniach:

w obszarze kultury (kultywowanie tradycji, w tym szczególnie lokalnej twórczości i rzemiosł):

- Organizacja imprez cyklicznych w m. Hedwiżyn,
- Działania na rzecz promowania i upamiętniania dziedzictwa kulturowo-historycznego,
- Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych,

- Zachowanie dziedzictwa historycznego (spotkania z historią, gry terenowe, widowiska historyczne, tworzenie archiwum cyfrowego),
- Działalność wydawnicza (płyty, filmy, książki),
- Gmina zasobna w tradycyjne rzemiosła i umiejętności,
- Posmakuj biłgorajskie,
- Organizacja pokazów ginących zawodów i warsztatów: rękodzieła, kulinarnych, muzycznych, tanecznych itd.,

w obszarze usług społecznych (profilaktyka zdrowotna, w tym przeciwdziałanie uzależnieniom wśród młodzieży oraz nadwadze i otyłości wśród dzieci i młodzieży, a także wsparcie psychologiczne dla osób niepełnosprawnych):

- Poradnictwo prawne,
- Białe soboty w gminie Biłgoraj,
- Profilaktyka przez muzykę,
- Wieczór polskich szlagierów,
- Zdrowo się odżywiamy,
- Nie jesteś sam,
- Aktywni na przekór barierom,
- Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży,
- Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej,
- Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu.

W sferze gospodarczej większość inwestycji technicznych jest komplementarna z projektami miękkimi – np. poprawiona infrastruktura drogowa i rowerowa stworzy lepsze warunki dostępu do rynku pracy przy aktywnym wsparciu projektów takich jak Poradnictwo prawne i Aktywni na przekór barierom, które polegają na udzielaniu porad prawnych oraz podnoszeniu kwalifikacji mieszkańców poprzez różnorodne szkolenia, kursy i staże. Powyższe działania przyczynią się do wzrostu aktywności gospodarczej na obszarze rewitalizacji oraz do jego rozwoju gospodarczego. Będą to jednocześnie działania, przeciwdziałające bezrobociu na obszarze rewitalizacji, dzięki czemu poprawie ulegnie również sytuacja w sferze społecznej. Poprawa infrastruktury poza oczywistą poprawą jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, przyczyni się także do wzrostu jego atrakcyjności inwestycyjnej, w tym szczególnie w zakresie turystyki i rekreacji.

Bardzo ważnym aspektem poniższych przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest ich wpływ na **poprawę stanu środowiska przyrodniczego**:

- budowa w m. Wola Duża i Wola Mała kanalizacji sanitarnej lub budowa przydomowych oczyszczalni w przypadku, gdy budowa sieci będzie nieuzasadniona z powodów technicznych lub nieefektywna ekonomicznie,
- budowa pompowni wody w Dereźni Solskiej wraz ze studnią redukcyjną w Dereźni Zagrody,

- montaż instalacji PV na prywatnych budynkach mieszkalnych,
- montaż kotłów c.o. opalanych biomasą z prywatnych budynkach mieszkalnych,
- montaż instalacji solarnych (kolektory słoneczne) w prywatnych budynkach mieszkalnych,
- montaż pomp ciepła w prywatnych budynkach mieszkalnych.

Wskazane w dokumencie przedsięwzięcia wpływają na niwelowanie problemów w różnych sferach, co przeciwdziała fragmentacji działań i wpływa na ich kompleksowość.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Kompleksowa rewitalizacja wyznaczonego obszaru wymaga współpracy wszystkich rodzajów jednostek funkcjonujących na obszarze gminy, dlatego korzystnym modelem jest współpraca podmiotów publicznych, prywatnych i społecznych. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030 zapewnia komplementarność proceduralno-instytucjonalną, opisując szczegółowo system zarządzania procesem rewitalizacji, umożliwiającą efektywne współdziałanie wszystkich zaangażowanych w proces podmiotów.

Szczegółowy system zarządzania procesem rewitalizacji został przedstawiony w Rozdziale 7. niniejszego dokumentu. Opiera się on na dwóch filarach: zarządzającym i wykonawczym.

Podmiotem zarządzającym jest Zespół ds. Rewitalizacji na czele którego stoi Gminny Koordynator, odpowiadający bezpośrednio przed Wójtem za realizację postawionego przed Zespołem zadania oraz prowadzący jego bieżącą obsługę.

Podmiotem wykonawczym są jednostki realizujące poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Komplementarność międzyokresowa

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030 przykłada wagę do zachowania ciągłości programowej tj. zapewnia ciągłość i kontynuację projektów podejmowanych w poprzednich okresach, przy jednoczesnym uwzględnieniu zmieniającego się otoczenia polityczno-gospodarczego, stwarzającego nowe możliwości, ale także stawiającego nowe ograniczenia. Wskazane w GPR projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne są kontynuacją zrealizowanych już przedsięwzięć lub przedsięwzięć planowanych w poprzednich okresach. Istotne jest wykorzystywanie powstałych w przeszłości produktów i rezultatów, zachowanie funkcji oraz udział tych samych użytkowników. GPR opiera się ponadto na wnioskach wyciągniętych z realizacji poprzednich zadań rewitalizacyjnych, co pozwoli na jeszcze bardziej efektywne wykorzystanie środków i możliwości w obecnej perspektywie finansowej.

Komplementarność źródeł finansowania

Przedsięwzięcia wpisane do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030 mogą zostać zrealizowane przy udziale różnych źródeł finansowania, w tym środków unijnych i prywatnych. Współpraca Gminy Biłgoraj z organizacjami pozarządowymi działającymi na obszarze rewitalizacji dodatkowo poszerza możliwości finansowania poszczególnych przedsięwzięć.

Dążąc do uzyskania możliwie najbardziej korzystnych efektów i jak najszybszej realizacji wyznaczonych celów GPR zakłada możliwość łączenia wsparcia z różnych źródeł, z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania.

Kolejność realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych wynika z logicznej konsekwencji wprowadzonych zmian w obszarze rewitalizacji. W pierwszej kolejności realizowane będą projekty inwestycyjne, których efekty w formie udostępnionej infrastruktury lub przestrzeni zostaną wykorzystane podczas realizacji zidentyfikowanych projektów miękkich, dla których ta infrastruktura jest niezbędna. Niektóre przedsięwzięcia miękkie będą realizowane w całym okresie objętym procesem rewitalizacji, w obiektach już dostępnych. Na kolejność realizacji przedsięwzięć wpływ ma również rozwiązanie najbardziej naglących potrzeb obszaru rewitalizacji oraz dostępność źródeł zapewniających finansowanie poszczególnych projektów.

Korelacja przedsięwzięć infrastrukturalnych i przedsięwzięć społecznych

Poniższa tabela wskazuje na dopełnianie się przedsięwzięć rewitalizacyjnych infrastrukturalnych z projektami miękkimi, o charakterze społecznym.

Nazwa przedsięwzięcia	Skorelowane projekty społeczne
1. Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Majdan Gromadzki	67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
2. Budowa dróg gminnych w m. Majdan Gromadzki	53. Działania na rzecz promowania i upamiętniania dziedzictwa kulturowo-historycznego (badania terenowe upamiętniania miejsc) 54. Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych) 55. Zachowanie dziedzictwa historycznego (spotkania z historią, gry terenowe, widowiska historyczne, tworzenie archiwum cyfrowego) 60. Białe soboty w gminie Biłgoraj 67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
3. Remont i wyposażenie boiska w m. Gromada	54. Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych) 60. Białe soboty w gminie Biłgoraj 63. Zdrowo się odżywiamy 65. Organizacja pokazów ginących zawodów i warsztatów: rękodzieła, kulinarnych, muzycznych, tanecznych itd. 66. Aktywni na przekór barierom 67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej

Nazwa przedsięwzięcia	Skorelowane projekty społeczne
	69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
4. Budowa infrastruktury drogowej wraz z oświetleniem na terenach usługowo-przemysłowych w m. Gromada	53. Działania na rzecz promowania i upamiętniania dziedzictwa kulturowo-historycznego (badania terenowe upamiętniania miejsc) 54. Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych) 55. Zachowanie dziedzictwa historycznego (spotkania z historią, gry terenowe, widowiska historyczne, tworzenie archiwum cyfrowego) 60. Białe soboty w gminie Biłgoraj 67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
5. Montaż instalacji PV wraz z magazynami energii na budynkach użyteczności w m. Gromada	68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
6. Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Gromada	67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
7. Modernizacja oświetlenia wewnętrznego i instalacja systemu zarządzania energią w obiektach użyteczności publicznej w m. Gromada	60. Białe soboty w gminie Biłgoraj 63. Zdrowo się odżywiamy 64. Nie jesteś sam 66. Aktywni na przekór barierom 67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży

Nazwa przedsięwzięcia	Skorelowane projekty społeczne
	68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
8. Budowa zaplecza garażowo-magazynowego w m. Gromada	53. Działania na rzecz promowania i upamiętniania dziedzictwa kulturowo-historycznego (badania terenowe upamiętniania miejsc) 54. Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych) 55. Zachowanie dziedzictwa historycznego (spotkania z historią, gry terenowe, widowiska historyczne, tworzenie archiwum cyfrowego) 60. Białe soboty w gminie Biłgoraj 67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
9. Remont budynku szkoły w m. Dąbrowica	53. Działania na rzecz promowania i upamiętniania dziedzictwa kulturowo-historycznego (badania terenowe upamiętniania miejsc) 54. Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych) 55. Zachowanie dziedzictwa historycznego (spotkania z historią, gry terenowe, widowiska historyczne, tworzenie archiwum cyfrowego) 57. Gmina zasobna w tradycyjne rzemiosła i umiejętności 60. Białe soboty w gminie Biłgoraj 63. Zdrowo się odżywiamy 64. Nie jesteś sam

Nazwa przedsięwzięcia	Skorelowane projekty społeczne
	65. Organizacja pokazów ginących zawodów i warsztatów: rękodzieła, kulinarnych, muzycznych, tanecznych itd. 66. Aktywni na przekór barierom 67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
10. Budowa kompleksu sportowego w m. Dąbrowica	53. Działania na rzecz promowania i upamiętniania dziedzictwa kulturowo-historycznego (badania terenowe upamiętniania miejsc) 54. Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych) 55. Zachowanie dziedzictwa historycznego (spotkania z historią, gry terenowe, widowiska historyczne, tworzenie archiwum cyfrowego) 60. Białe soboty w gminie Biłgoraj 63. Zdrowo się odżywiamy 65. Organizacja pokazów ginących zawodów i warsztatów: rękodzieła, kulinarnych, muzycznych, tanecznych itd. 66. Aktywni na przekór barierom 67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
11. Montaż instalacji PV wraz z magazynami energii na budynkach użyteczności	68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu

Nazwa przedsięwzięcia	Skorelowane projekty społeczne
publicznej (szkoła, remizo- świetlica) w m. Dąbrowica	
12. Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Dąbrowica	67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
13. Modernizacja oświetlenia wewnętrznego i instalacja systemu zarządzania energią w obiektach użyteczności publicznej w m. Dąbrowica	69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
14. Budowa drogi gminnej w m. Dąbrowica wraz z budową drugiej linii zabudowy	53. Działania na rzecz promowania i upamiętniania dziedzictwa kulturowo-historycznego (badania terenowe upamiętniania miejsc) 54. Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych) 55. Zachowanie dziedzictwa historycznego (spotkania z historią, gry terenowe, widowiska historyczne, tworzenie archiwum cyfrowego) 60. Białe soboty w gminie Biłgoraj 67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
15. Zagospodarowanie placu za remizą w m. Hedwizyn	53. Działania na rzecz promowania i upamiętniania dziedzictwa kulturowo-historycznego (badania terenowe upamiętniania miejsc) 54. Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych)

Nazwa przedsięwzięcia	Skorelowane projekty społeczne
	60. Białe soboty w gminie Biłgoraj 63. Zdrowo się odżywiamy 65. Organizacja pokazów ginących zawodów i warsztatów: rękodzieła, kulinarnych, muzycznych, tanecznych itd. 66. Aktywni na przekór barierom 67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
16. Termomodernizacja remizo- światlicy w m. Hedwiżyn	17. Organizacja imprez cyklicznych w m. Hedwiżyn 53. Działania na rzecz promowania i upamiętniania dziedzictwa kulturowo-historycznego (badania terenowe upamiętniania miejsc) 54. Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych) 60. Białe soboty w gminie Biłgoraj 63. Zdrowo się odżywiamy 65. Organizacja pokazów ginących zawodów i warsztatów: rękodzieła, kulinarnych, muzycznych, tanecznych itd. 66. Aktywni na przekór barierom 67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
17.	

Nazwa przedsięwzięcia	Skorelowane projekty społeczne
18. Budowa infrastruktury rowerowej na trasie Biłgoraj-Hedwiżyn	17. Organizacja imprez cyklicznych w m. Hedwiżyn 53. Działania na rzecz promowania i upamiętniania dziedzictwa kulturowo-historycznego (badania terenowe upamiętniania miejsc) 54. Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych) 60. Białe soboty w gminie Biłgoraj 63. Zdrowo się odżywiamy 65. Organizacja pokazów ginących zawodów i warsztatów: rękodzieła, kulinarnych, muzycznych, tanecznych itd. 66. Aktywni na przekór barierom 67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
19. Montaż instalacji PV wraz z magazynami energii na budynkach użyteczności publicznej w m. Hedwiżyn	68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
20. Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Hedwiżyn	67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
21. Modernizacja oświetlenia wewnętrznego i instalacja systemu zarządzania energią w obiektach	69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu

Nazwa przedsięwzięcia	Skorelowane projekty społeczne
użyteczności publicznej w m. Hedwiżyn	
22. Budowa drogi gminnej w m. Hedwiżyn	53. Działania na rzecz promowania i upamiętniania dziedzictwa kulturowo-historycznego (badania terenowe upamiętniania miejsc) 54. Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych) 55. Zachowanie dziedzictwa historycznego (spotkania z historią, gry terenowe, widowiska historyczne, tworzenie archiwum cyfrowego) 60. Białe soboty w gminie Biłgoraj 67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
23. Rewitalizacja terenu wykorzystywanego do organizacji imprez i spotkań mieszkańców w m. Okrągłe	53. Działania na rzecz promowania i upamiętniania dziedzictwa kulturowo-historycznego (badania terenowe upamiętniania miejsc) 54. Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych) 60. Białe soboty w gminie Biłgoraj 63. Zdrowo się odżywiamy 65. Organizacja pokazów ginących zawodów i warsztatów: rękodzieła, kulinarnych, muzycznych, tanecznych itd. 66. Aktywni na przekór barierom 67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu

Nazwa przedsięwzięcia	Skorelowane projekty społeczne
24. Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Okrągłe	67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
25. Modernizacja boiska przy Szkole Podstawowej w Korczowie	53. Działania na rzecz promowania i upamiętniania dziedzictwa kulturowo-historycznego (badania terenowe upamiętniania miejsc) 54. Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych) 60. Białe soboty w gminie Biłgoraj 63. Zdrowo się odżywiamy 65. Organizacja pokazów ginących zawodów i warsztatów: rękodzieła, kulinarnych, muzycznych, tanecznych itd. 66. Aktywni na przekór barierom 67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
26. Rewitalizacja terenu szkolnego przy Szkole Podstawowej w m. Korczów	53. Działania na rzecz promowania i upamiętniania dziedzictwa kulturowo-historycznego (badania terenowe upamiętniania miejsc) 54. Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych) 60. Białe soboty w gminie Biłgoraj 63. Zdrowo się odżywiamy 65. Organizacja pokazów ginących zawodów i warsztatów: rękodzieła, kulinarnych, muzycznych, tanecznych itd.

Nazwa przedsięwzięcia	Skorelowane projekty społeczne
	66. Aktywni na przekór barierom 67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
27. Budowa infrastruktury rowerowej na trasie Korczów-Dereźnia Majdańska	54. Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych) 55. Zachowanie dziedzictwa historycznego (spotkania z historią, gry terenowe, widowiska historyczne, tworzenie archiwum cyfrowego) 60. Białe soboty w gminie Biłgoraj 67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
28. Budowa świetlicy wiejskiej w Korczowie	53. Działania na rzecz promowania i upamiętniania dziedzictwa kulturowo-historycznego (badania terenowe upamiętniania miejsc) 54. Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych) 60. Białe soboty w gminie Biłgoraj 63. Zdrowo się odżywiamy 65. Organizacja pokazów ginących zawodów i warsztatów: rękodzieła, kulinarnych, muzycznych, tanecznych itd. 66. Aktywni na przekór barierom 67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży

Nazwa przedsięwzięcia	Skorelowane projekty społeczne
	68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
29. Montaż instalacji PV wraz z magazynami energii na budynkach użyteczności publicznej w Korczowie	68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
30. Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w Korczowie	67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
31. Modernizacja oświetlenia wewnętrznego i instalacja systemu zarządzania energią w obiektach użyteczności publicznej w m. Korczów	69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
32. Rewitalizacja terenu rekreacyjnego znajdującego się na działce 804 w Dereźni Solskiej	53. Działania na rzecz promowania i upamiętniania dziedzictwa kulturowo-historycznego (badania terenowe upamiętniania miejsc) 54. Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych) 60. Białe soboty w gminie Biłgoraj 63. Zdrowo się odżywiamy 65. Organizacja pokazów ginących zawodów i warsztatów: rękodzieła, kulinarnych, muzycznych, tanecznych itd. 66. Aktywni na przekór barierom

Nazwa przedsięwzięcia	Skorelowane projekty społeczne
	67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
33. Rewitalizacja stadionu sportowego w Dereźni Solskiej	53. Działania na rzecz promowania i upamiętniania dziedzictwa kulturowo-historycznego (badania terenowe upamiętniania miejsc) 54. Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych) 55. Zachowanie dziedzictwa historycznego (spotkania z historią, gry terenowe, widowiska historyczne, tworzenie archiwum cyfrowego) 60. Białe soboty w gminie Biłgoraj 63. Zdrowo się odżywiamy 64. Nie jesteś sam 65. Organizacja pokazów ginących zawodów i warsztatów: rękodzieła, kulinarnych, muzycznych, tanecznych itd. 66. Aktywni na przekór barierom 67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
34. Budowa infrastruktury rowerowej na trasie Dereźnia Zagrody-Dereźnia Majdańska	54. Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych) 55. Zachowanie dziedzictwa historycznego (spotkania z historią, gry terenowe, widowiska historyczne, tworzenie archiwum cyfrowego) 60. Białe soboty w gminie Biłgoraj

Nazwa przedsięwzięcia	Skorelowane projekty społeczne
	67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
35. Montaż instalacji PV wraz z magazynami energii na budynkach użyteczności publicznej w Dereźni Solskiej	68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
36. Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w Dereźni Solskiej	67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
37. Modernizacja oświetlenia wewnętrznego i instalacja systemu zarządzania energią w obiektach użyteczności publicznej w m. Dereźnia Solska	69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
38. Budowa pompowni wody w Dereźni Solskiej wraz ze studnią redukcyjną w Dereźni Zagrody	69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
39. Budowa infrastruktury rowerowej na trasie Biłgoraj-Korytków Duży	54. Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych) 55. Zachowanie dziedzictwa historycznego (spotkania z historią, gry terenowe, widowiska historyczne, tworzenie archiwum cyfrowego)

Nazwa przedsięwzięcia	Skorelowane projekty społeczne
	60. Białe soboty w gminie Biłgoraj 67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
40. Montaż instalacji PV wraz z magazynami energii na budynkach użyteczności publicznej w m. Korytków Duży	68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
41. Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Korytków Duży	67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
42. Modernizacja oświetlenia wewnętrznego i instalacja systemu zarządzania energią w obiektach użyteczności publicznej w m. Korytków Duży	69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
43. Budowa budynku remizo-świetlicy w m. Korytków Duży	53. Działania na rzecz promowania i upamiętniania dziedzictwa kulturowo-historycznego (badania terenowe upamiętniania miejsc) 54. Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych) 60. Białe soboty w gminie Biłgoraj 63. Zdrowo się odżywiamy

Nazwa przedsięwzięcia	Skorelowane projekty społeczne
	65. Organizacja pokazów ginących zawodów i warsztatów: rękodzieła, kulinarnych, muzycznych, tanecznych itd. 66. Aktywni na przekór barierom 67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
44. Budowa drogi gminnej w m. Korytków Duży	53. Działania na rzecz promowania i upamiętniania dziedzictwa kulturowo-historycznego (badania terenowe upamiętniania miejsc) 54. Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych) 55. Zachowanie dziedzictwa historycznego (spotkania z historią, gry terenowe, widowiska historyczne, tworzenie archiwum cyfrowego) 60. Białe soboty w gminie Biłgoraj 67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
45. Budowa w m. Wola Duża i Wola Mała kanalizacji sanitarnej lub budowa przydomowych oczyszczalni w przypadku, gdy budowa sieci będzie nieuzasadniona z powodów technicznych lub nieefektywna ekonomicznie	69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu

Nazwa przedsięwzięcia	Skorelowane projekty społeczne
46. Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Wola Duża i Wola Mała	67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
47. Budowa świetlicy wiejskiej w Woli Matej	53. Działania na rzecz promowania i upamiętniania dziedzictwa kulturowo-historycznego (badania terenowe upamiętniania miejsc) 54. Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych) 55. Zachowanie dziedzictwa historycznego (spotkania z historią, gry terenowe, widowiska historyczne, tworzenie archiwum cyfrowego) 60. Białe soboty w gminie Biłgoraj 67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej 69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
48. Budowa drogi gminnej w Woli Matej	53. Działania na rzecz promowania i upamiętniania dziedzictwa kulturowo-historycznego (badania terenowe upamiętniania miejsc) 54. Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych) 55. Zachowanie dziedzictwa historycznego (spotkania z historią, gry terenowe, widowiska historyczne, tworzenie archiwum cyfrowego) 60. Białe soboty w gminie Biłgoraj 67. Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży 68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej

Nazwa przedsięwzięcia	Skorelowane projekty społeczne
	69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
49. Montaż instalacji PV na prywatnych budynkach mieszkalnych	68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej
	69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
50. Montaż kotłów c.o. opalanych biomasą z prywatnych budynkach mieszkalnych	68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej
	69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
51. Montaż instalacji solarnych (kolektory słoneczne) w prywatnych budynkach mieszkalnych	68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej
	69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu
52. Montaż pomp ciepła w prywatnych budynkach mieszkalnych	68. Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej
	69. Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu

Tabela 12. Korelacja przedsięwzięć infrastrukturalnych z projektami społecznymi

6. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE PROGRAMU

Poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne wskazane w ramach niniejszego programu finansowane będą w ramach różnych źródeł oraz z uwzględnieniem różnych etapów, które wynikać będą z możliwości pozyskania wsparcia zewnętrznego i ukierunkowania środków własnych gminy.

6.1. RAMY FINANSOWE REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

W tabeli poniżej przedstawiono zestawienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych wpisanych do GPR wraz z planowanym podziałem finansowania na różne źródła. Na potrzeby niniejszego dokumentu przyjęto, iż udział dofinansowania wynosi 85%, natomiast wkładu własnego – 15%, ponieważ na obecnym etapie nie ma możliwości określenia ostatecznego podziału środków w poszczególnych projektach.

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Szacunkowy wkład własny w PLN 15%	Szacunkowa wartość dofinansowania w PLN 85%	Potencjalny Fundusz/źródło dofinansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia w PLN 100%
1	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Majdan Gromadzki	45 000,00	255 000,00	EFRR	300 000,00
2	Budowa dróg gminnych w m. Majdan Gromadzki	525 000,00	2 975 000,00	EFRR	3 500 000,00
3	Remont i wyposażenie boiska w m. Gromada	750 000,00	4 250 000,00	EFRR	5 000 000,00
4	Budowa infrastruktury drogowej wraz z oświetleniem na terenach usługowo-przemysłowych w m. Gromada	2 250 000,00	12 750 000,00	EFRR	15 000 000,00
5	Montaż instalacji PV wraz z magazynami energii na budynkach użyteczności publicznej w m. Gromada	60 000,00	340 000,00	EFRR	400 000,00
6	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Gromada	75 000,00	425 000,00	EFRR	500 000,00
7	Modernizacja oświetlenia wewnętrznego i instalacja systemu zarządzania energią w obiektach użyteczności publicznej w m. Gromada	22 500,00	127 500,00	EFRR	150 000,00
8	Budowa zaplecza garażowo-magazynowego w m. Gromada	900 000,00	5 100 000,00	EFRR	6 000 000,00
9	Remont budynku szkoły w m. Dąbrowica	450 000,00	2 550 000,00	EFRR	3 000 000,00
10	Budowa kompleksu sportowego w m. Dąbrowica	2 025 000,00	11 475 000,00	EFRR	13 500 000,00
11	Montaż instalacji PV wraz z magazynami energii na budynkach użyteczności publicznej w m. Dąbrowica	37 500,00	212 500,00	EFRR	250 000,00
12	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Dąbrowica	109 500,00	620 500,00	EFRR	730 000,00
13	Modernizacja oświetlenia wewnętrznego i instalacja systemu zarządzania energią w obiektach użyteczności publicznej w m. Dąbrowica	22 500,00	127 500,00	EFRR	150 000,00

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Szacunkowy wkład własny w PLN 15%	Szacunkowa wartość dofinansowania w PLN 85%	Potencjalny Fundusz/źródło dofinansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia w PLN 100%
14	Budowa drogi gminnej w m. Dąbrowica - druga linia zabudowy	675 000,00	3 825 000,00	EFRR	4 500 000,00
15	Zagospodarowanie placu za remizą w m. Hedwiżyn	75 000,00	425 000,00	EFRR	500 000,00
16	Termomodernizacja remizo-świetlicy w m. Hedwiżyn	450 000,00	2 550 000,00	EFRR	3 000 000,00
17	Organizacja imprez cyklicznych w m. Hedwiżyn	15 000,00	85 000,00	EFRR	100 000,00
18	Budowa infrastruktury rowerowej na trasie Biłgoraj-Hedwiżyn	375 000,00	2 125 000,00	EFRR	2 500 000,00
19	Montaż instalacji PV wraz z magazynami energii na budynkach użyteczności publicznej w m. Hedwiżyn	45 000,00	255 000,00	EFRR	300 000,00
20	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Hedwiżyn	45 000,00	255 000,00	EFRR	300 000,00
21	Modernizacja oświetlenia wewnętrznego i instalacja systemu zarządzania energią w obiektach użyteczności publicznej w m. Hedwiżyn	22 500,00	127 500,00	EFRR	150 000,00
22	Budowa drogi gminnej w m. Hedwiżyn	1 050 000,00	5 950 000,00	EFRR	7 000 000,00
23	Rewitalizacja terenu wykorzystywanego do organizacji imprez i spotkań mieszkańców w m. Okragłe	450 000,00	2 550 000,00	EFRR	3 000 000,00
24	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Okragłe	15 000,00	85 000,00	EFRR	100 000,00
25	Modernizacja boiska przy Szkole Podstawowej w Korczowie	75 000,00	425 000,00	EFRR	500 000,00
26	Rewitalizacja terenu szkolnego przy Szkole Podstawowej w m. Korczów	45 000,00	255 000,00	EFRR	300 000,00
27	Budowa infrastruktury rowerowej na trasie Korczów-Dereźnia Majdańska	225 000,00	1 275 000,00	EFRR	1 500 000,00
28	Budowa świetlicy wiejskiej w Korczowie	600 000,00	3 400 000,00	EFRR	4 000 000,00

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Szacunkowy wkład własny w PLN 15%	Szacunkowa wartość dofinansowania w PLN 85%	Potencjalny Fundusz/źródło dofinansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia w PLN 100%
29	Montaż instalacji PV wraz z magazynami energii na budynkach użyteczności publicznej w Korczowie	22 500,00	127 500,00	EFRR	150 000,00
30	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w Korczowie	75 000,00	425 000,00	EFRR	500 000,00
31	Modernizacja oświetlenia wewnętrznego i instalacja systemu zarządzania energią w obiektach użyteczności publicznej w m. Korczów	15 000,00	85 000,00	EFRR	100 000,00
32	Rewitalizacja terenu rekreacyjnego znajdującego się na działce 804 w Dereźni Solskiej	45 000,00	255 000,00	EFRR	300 000,00
33	Rewitalizacja stadionu sportowego w Dereźni Solskiej	150 000,00	850 000,00	EFRR	1 000 000,00
34	Budowa infrastruktury rowerowej na trasie Dereźnia Zagrody-Dereźnia Majdańska	450 000,00	2 550 000,00	EFRR	3 000 000,00
35	Montaż instalacji PV wraz z magazynami energii na budynkach użyteczności publicznej w Dereźni Solskiej	45 000,00	255 000,00	EFRR	300 000,00
36	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w Dereźni Solskiej	75 000,00	425 000,00	EFRR	500 000,00
37	Modernizacja oświetlenia wewnętrznego i instalacja systemu zarządzania energią w obiektach użyteczności publicznej	22 500,00	127 500,00	EFRR	150 000,00
38	Budowa pompowni wody w Dereźni Solskiej wraz ze studnią redukcyjną w Dereźni Zagrody	150 000,00	850 000,00	EFRR	1 000 000,00
39	Budowa infrastruktury rowerowej na trasie Biłgoraj-Korytków Duży	375 000,00	2 125 000,00	EFRR	2 500 000,00
40	Montaż instalacji PV wraz z magazynami energii na budynkach użyteczności publicznej w m. Korytków Duży	30 000,00	170 000,00	EFRR	200 000,00
41	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Korytków Duży	75 000,00	425 000,00	EFRR	500 000,00

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Szacunkowy wkład własny w PLN 15%	Szacunkowa wartość dofinansowania w PLN 85%	Potencjalny Fundusz/źródło dofinansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia w PLN 100%
42	Modernizacja oświetlenia wewnętrznego i instalacja systemu zarządzania energią w obiektach użyteczności publicznej w m. Korytków Duży	15 000,00	85 000,00	EFRR	100 000,00
43	Budowa budynku remizo-świetlicy w m. Korytków Duży	450 000,00	2 550 000,00	EFRR	3 000 000,00
44	Budowa drogi gminnej w m. Korytków Duży	300 000,00	1 700 000,00	EFRR	2 000 000,00
45	Budowa w m. Wola Duża i Wola Mała kanalizacji sanitarnej lub budowa przydomowych oczyszczalni w przypadku, gdy budowa sieci będzie nieuzasadniona z powodów technicznych lub nieefektywna ekonomicznie	1 200 000,00	6 800 000,00	EFRR	8 000 000,00
46	Wymiana nieefektywnych lub budowa efektywnych źródeł oświetlenia dróg w m. Wola Duża i Wola Mała	75 000,00	425 000,00	EFRR	500 000,00
47	Budowa świetlicy wiejskiej w Woli Małej	600 000,00	3 400 000,00	EFRR	4 000 000,00
48	Budowa drogi gminnej w m. Wola Mała	75 000,00	425 000,00	EFRR	500 000,00
49	Montaż instalacji PV na prywatnych budynkach mieszkalnych	3 000 000,00	17 000 000,00	EFRR	20 000 000,00
50	Montaż kotłów c.o. opalanych biomasą w prywatnych budynkach mieszkalnych	750 000,00	4 250 000,00	EFRR	5 000 000,00
51	Montaż instalacji solarnych (kolektory słoneczne) w prywatnych budynkach mieszkalnych	300 000,00	1 700 000,00	EFRR	2 000 000,00
52	Montaż pomp ciepła w prywatnych budynkach mieszkalnych	450 000,00	2 550 000,00	EFRR	3 000 000,00
53	Działania na rzecz promowania i upamiętniania dziedzictwa kulturowo-historycznego (badania terenowe upamiętniania miejsc)	30 000,00	170 000,00	EFS	200 000,00
54	Kultywowanie lokalnych tradycji i obrzędów (warsztaty, przeglądy, festiwale, konkursy, zakup strojów i instrumentów ludowych)	75 000,00	425 000,00	EFS	500 000,00

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia	Szacunkowy wkład własny w PLN 15%	Szacunkowa wartość dofinansowania w PLN 85%	Potencjalny Fundusz/źródło dofinansowania	Szacunkowa wartość przedsięwzięcia w PLN 100%
55	Zachowanie dziedzictwa historycznego (spotkania z historią, gry terenowe, widowiska historyczne, tworzenie archiwum cyfrowego)	75 000,00	425 000,00	EFS	500 000,00
56	Działalność wydawnicza (płyty, filmy, książki)	18 000,00	102 000,00	EFS	120 000,00
57	Gmina zasobna w tradycyjne rzemiosła i umiejętności	7 500,00	42 500,00	EFS	50 000,00
58	Posmakuj biłgorajskie	12 000,00	68 000,00	EFS	80 000,00
59	Poradnictwo prawne	15 000,00	85 000,00	EFS	100 000,00
60	Białe soboty w gminie Biłgoraj	30 000,00	170 000,00	EFS	200 000,00
61	Profilaktyka przez muzykę	78 000,00	442 000,00	EFS	520 000,00
62	Wieczór polskich szlagierów	15 000,00	85 000,00	EFS	100 000,00
63	Zdrowo się odżywiamy	45 000,00	255 000,00	EFS	300 000,00
64	Nie jesteś sam	7 500,00	42 500,00	EFS	50 000,00
65	Organizacja pokazów ginących zawodów i warsztatów: rękodzieła, kulinarnych, muzycznych, tanecznych itd.	9 000,00	51 000,00	EFS	60 000,00
66	Aktywni na przekór barierom	120 000,00	680 000,00	EFS	800 000,00
67	Działania na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży	75 000,00	425 000,00	EFS	500 000,00
68	Działania na rzecz zmniejszenia skali występowania uzależnień oraz poprawa dostępności do opieki zdrowotnej	75 000,00	425 000,00	EFS	500 000,00
69	Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu	300 000,00	1 700 000,00	EFS	2 000 000,00
Razem koszty		21 166 500,00	119 943 500,00		141 110 000,00

Tabela 13 Zestawienie szacowanych kosztów realizacji podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w latach 2024-2030

6.2. POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Proces rewitalizacji jest procesem wielokomponentowym także pod względem finansowania i wiąże się z koniecznością oparcia realizacji przedsięwzięć na różnych źródłach finansowania stosownie do ich obszarów tematycznych. Zastosowanie zasady komplementarności tj. łączenia środków europejskich z różnych funduszy i programów ze środkami z krajowych źródeł publicznych przy jednoczesnym zaangażowaniu środków prywatnych znacznie poszerza możliwości wdrażania poszczególnych etapów realizacji, ponieważ może odnosić się nie tylko do całości danego projektu, ale także do poszczególnych jego etapów.

Skuteczne pozyskiwanie środków pomoże w osiągnięciu celów procesu rewitalizacji w zakładanych terminach, dlatego planowane jest podejmowanie prób wykorzystania innych źródeł lub wspieranie procesów środkami własnymi budżetu gminy.

Poniżej przedstawione są potencjalne źródła finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

6.2.1. ŚRODKI EUROPEJSKIE

Dla działań z zakresu rewitalizacji, które realizowane będą w obszarach objętych gminnymi programami rewitalizacji, przewiduje się wdrażanie w ramach programów operacyjnych tak zwanych innych instrumentów terytorialnych⁵¹, które będą jednym z instrumentów rozwoju terytorialnego⁵². Instrumenty te będą realizowane w obszarach tematycznych wskazanych w poszczególnych programach operacyjnych, zaś podstawą ich wdrażania będzie strategia innego instrumentu terytorialnego.

Zapisy Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie dla Województwa Lubelskiego 2021-2027⁵³, zakładają zastosowanie instrumentów terytorialnych wdrażanych w oparciu o programy rewitalizacji dla celu szczegółowego:

2.1.1. Priorytet XI Rozwój zrównoważony terytorialnie

2.1.1.2. Cel szczegółowy 5(ii) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie.

⁵¹ Zgodnie z art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 roku o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027¹²

⁵² Art. 28 i art. 39 rozporządzenia ogólnego Parlamentu Europejskiego i Rady (UE),

⁵³ przyjętego przez Zarząd Województwa Lubelskiego Uchwałą nr CDXVII/7223/2022 z dnia 13 grudnia 2022 roku i zatwierdzonego przez Komisję Europejską decyzją wykonawczą nr C(2022)8382 z dnia 24 listopada 2022 roku [Dz. U. Woj. Lubelskiego z dnia 20 grudnia 2022 poz. 6857]

Poza powyższymi dedykowanymi procesowi rewitalizacji priorytetami poniżej przedstawiono inne priorytety i cele szczegółowe możliwe do wykorzystania jako źródła finansowania poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zależnie od ich zakresu:

2.1.2. Priorytet II Transformacja gospodarcza i cyfrowa regionu

- 2.1.2.1. Cel szczegółowy 1(ii) czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych.
- 2.1.2.2. Cel szczegółowy 1(iii) wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne.

2.1.3. Priorytet III Ochrona zasobów środowiska i klimatu

- 2.1.3.1. Cel szczegółowy 2(iv) wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego.
- 2.1.3.2. Cel szczegółowy 2(v) wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej.
- 2.1.3.3. Cel szczegółowy 2(vi) wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej.
- 2.1.3.4. Cel szczegółowy 2(vii) wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia.

Priorytet IV Efektywne wykorzystanie energii

- 2.1.4.1. Cel szczegółowy 2(i) wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych.
- 2.1.4.2. Cel szczegółowy 2(ii) wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju.

Priorytet VII Lepsza dostępność do usług społecznych i zdrowotnych

- 2.1.7.1. Cel szczegółowy 4(ii) (EFRR) poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online.
- 2.1.7.2. Cel szczegółowy 4(iii) (EFRR) wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne.

- 2.1.7.3. Cel szczegółowy 4(v) (EFRR) zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej.
- 2.1.7.4. Cel szczegółowy 4(vi) (EFRR) wzmocnienie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych.

Priorytet VIII Zwiększanie spójności społecznej

- 2.1.8.1. Cel szczegółowy 4h) (EFS+) wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji.
- 2.1.8.2. Cel szczegółowy 4k) (EFS+) zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej, modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji, poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej
- 2.1.8.3. Cel szczegółowy 4l) (EFS+) wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci.

Priorytet IX Zaspokajanie potrzeb rynku pracy

- 2.1.9.1. Cel szczegółowy 4a) (EFS+) poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej.
- 2.1.9.2. Cel szczegółowy 4b) (EFS+) modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy
- 2.1.9.3. Cel szczegółowy 4c) (EFS+) Wspieranie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym poprzez dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu

- 2.1.9.4. Cel szczegółowy 4d) (EFS+) wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego środowiska pracy, które uwzględni zagrożenia dla zdrowia.

Priorytet X Lepsza edukacja

- 2.1.9.5. Cel szczegółowy 4e) (EFS+) poprawa jakości, poziomu włączenia społecznego i skuteczności systemów kształcenia i szkolenia oraz ich powiązania z rynkiem pracy – w tym przez walidację uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, w celu wspierania nabywania kompetencji kluczowych, w tym umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, oraz przez wspieranie wprowadzania dualnych systemów szkolenia i przygotowania zawodowego
- 2.1.9.6. Cel szczegółowy 4f) (EFS+) wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami
- 2.1.9.7. Cel szczegółowy 4g) (EFS+) wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej.

Wykorzystanie środków finansowych w ramach wymienionych wyżej celów programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 stanowić będzie jedno z najważniejszych źródeł wsparcia zewnętrznego procesu rewitalizacji w gminie Biłgoraj.

Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę Klimat Środowisko

Celem programu, który został zatwierdzony w dniu 6 października 2022 roku przez Komisję Europejską, jest w generalnym ujęciu poprawa warunków rozwoju kraju poprzez budowę infrastruktury technicznej i społecznej zgodnie z założeniami rozwoju zrównoważonego. Z tego względu cele programu są bezpośrednio powiązane z celami programu rewitalizacji, który opiera się na realizacji tej zasady w odniesieniu do wyznaczonego w gminie obszaru rewitalizacji.

Program „Regiony Rewitalizacji 3.0” współfinansowany z programu Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich 2021-2027

Program wsparcia dla gmin Regiony Rewitalizacji ma na celu wzmocnienie zdolności gmin do programowania i wdrażania działań rewitalizacyjnych. Program realizowany jest przez Zespoły ds. rewitalizacji funkcjonujące w Urzędach Marszałkowskich, które dzięki udzielonej dotacji ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna zapewniają wsparcie doradcze i szkoleniowe dla gmin.

6.2.2. ŚRODKI KRAJOWE

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa

Zgodnie z art. 90u ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty⁵⁴ Rada Ministrów realizuje Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa na lata 2021-2025, którego celem jest wzmacnianie roli bibliotek publicznych, szkolnych oraz pedagogicznych jako lokalnych ośrodków życia społecznego, które stanowią centrum dostępu do kultury i wiedzy. Program ten realizowany jest poprzez poprawę oferty bibliotek publicznych oraz inwestycje w ich infrastrukturę. Obejmuje to w szczególności dostosowanie bazy lokalowej do współczesnych standardów w zakresie obiektów użyteczności publicznej w celu rozwijania kompetencji społecznych i kulturowych mieszkańców oraz zwiększenie atrakcyjności świadczonych usług.

Program Wieloletni Senior Plus

Program na lata 2021-2025, który prowadzony jest przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, ma na celu wsparcie warunków do aktywnego starzenia się w środowisku lokalnym oraz jak najdłuższego udziału w życiu społecznym seniorów. Wspiera on działania mające na celu zwiększenie spójności społecznej poprzez wsparcie kierowane do najstarszej części społeczeństwa. Program obejmuje zarówno działania związane utworzeniem lub wyposażeniem infrastruktury społecznej wspierającej seniorów, jak też stanowi wsparcia dla zapewnienia funkcjonowania już istniejących obiektów.

Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej

Zgodnie z art. 86 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych⁵⁵ Minister właściwy do spraw kultury fizycznej jest dysponentem państwowego funduszu celowego pod nazwą Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej. Wydatki w ramach funduszu ponoszone są na przebudowę, remonty i dofinansowanie inwestycji obiektów sportowych, rozwijanie sportu wśród dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych, rozwój turystyki społecznej sprzyjającej aktywności fizycznej społeczeństwa oraz zadania określone w przepisach o zdrowiu publicznym w zakresie aktywności fizycznej. Zasady wdrażania środków funduszu określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Sportu i Turystyki z dnia 12 sierpnia 2019 roku w sprawie przekazywania środków z Funduszu Kultury Fizycznej⁵⁶.

Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych

⁵⁴ Tekst jednolity Dz. U. z 2021 poz. 1915 ze zmianami

⁵⁵ Tekst jednolity Dz. U. z 2022 roku poz. 888 ze zmianami

⁵⁶ Tekst jednolity Dz. U. z 2019 roku poz. 1638

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 23 października 2018 roku o *Funduszu Solidarnościowym*⁵⁷ fundusz, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, jest funduszem celowym obejmującym wsparcie osób niepełnosprawnych oraz emerytów i rencistów. Stosownie do art. 6 oraz art. 7 ust. 1 i ust. 5 ustawy zgromadzone w ramach niniejszego funduszu środki finansowe przeznaczone są na realizację zadań w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych poprzez programy rządowe Rady Ministrów i programy resortowe ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Jednym z takich programów jest program rozwoju centrów opiekuńczo- mieszkalnych realizowany przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej.

Fundusz Dostępności

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o *zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami*⁵⁸ Fundusz Dostępności jest funduszem celowym, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego. Celem tego funduszu jest realizacja zadań polegających na wsparciu działań w zakresie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Realizacja przedsięwzięć polegających na likwidacji barier architektonicznych może być wspierana w ramach funduszu poprzez korzystnie oprocentowane instrumenty zwrotne.

Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych

Niniejszy program, który utworzony został uchwałą nr 84/2021 Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2021 roku z późniejszymi zmianami, ma na celu zwiększenie skali inwestycji publicznych poprzez bezzwrotne dofinansowanie inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Program realizowany jest poprzez promesy inwestycyjne⁵⁹ udzielane przez Bank Gospodarstwa Krajowego ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w art. 65 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o *zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw*. Program obejmuje cztery obszary priorytetowe dotyczące różnego rodzaju zadań własnych gminy. Dotyczą one między innymi infrastruktury drogowej i infrastruktury technicznej, gospodarki odpadami, infrastruktury kulturalnej i sportowej czy też rewitalizacji.

⁵⁷ Tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku poz. 1787

⁵⁸ Tekst jednolity Dz. U. z 2020 poz. 1062 ze zmianami

Fundusz Termomodernizacji i Remontów

Fundusz Termomodernizacji i Remontów, którego wdrażanie ustanowiła ustawa z dnia 21 listopada 2008 roku o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków, przewiduje udzielanie wsparcia na działania w zakresie termomodernizacji lub przedsięwzięć służących przeciwdziałaniu skutkom luki remontowej.

Fundusze norweskie i EOG

Głównym celem funduszy jest przyczynianie się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie EOG oraz wzmacnianie stosunków dwustronnych oraz współpracy merytorycznej pomiędzy państwami-darczyńcami oraz państwem-beneficjentem. Szeroki zakres wsparcia jest wzbogacony poprzez możliwość współpracy z partnerami z krajów finansujących, co pozwala na wdrażanie innowacyjnych rozwiązań.

Krajowy Plan Odbudowy i Wzmacniania Odporności

Krajowy Plan Odbudowy obejmuje środki Funduszu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, które dedykowane są różnym obszarom tematycznym, między innymi zielonej transformacji miast. Wsparcie będzie kierowane m.in. na wprowadzenie zieleni na terenach miejskich, bardziej efektywnym wykorzystaniu zasobów oraz przeciwdziałaniu utracie różnorodności biologicznej.

7. STRUKTURA ZARZĄDZANIA PROGRAMEM

Realizacja procesu rewitalizacji na zasadach, określonych przepisami ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji, wymaga podejmowania działań w sposób kompleksowy i zintegrowany. Z uwagi na bardzo szeroki zakres programu obejmujący przedsięwzięcia rewitalizacyjne z różnych obszarów życia społecznego i gospodarczego gminy, jak również konieczność wzajemnej integracji działań w obszarze rewitalizacji, założenie to wymaga stworzenia stałych zasad współpracy poszczególnych grup interesariuszy na każdym etapie realizacji programu.

Punktem wyjścia dla skutecznej realizacji procesu rewitalizacji jest pełna identyfikacja wszystkich organów gminy z działaniami określonymi w niniejszym programie, co w założeniu będzie przekładać się na konsekwentną realizację przyjętych w nim rozwiązań i postanowień.

7.1. SYSTEM INSTYTUCJONALNY

Podstawą aparatu pomocniczego Wójta Gminy jest Urząd Gminy Biłgoraj. Jego strukturę organizacyjną oraz szczegółowy zakres odpowiedzialności poszczególnych komórek organizacyjnych określa nadany przez Wójta Regulamin Organizacyjny⁶⁰. Komórki te odpowiadają przed Wójtem oraz Zastępcą Wójta, Skarbnikiem i Sekretarzem stosownie do zakresu odpowiedzialności wskazanego w tym Regulaminie.

Ponadto Gmina Biłgoraj realizuje wybrane zadania własne poprzez gminne jednostki organizacyjne oraz samorządowe instytucje kultury, których kierownicy odpowiadają przed Wójtem za realizację zadań statutowych kierowanych przez nich podmiotów.

Realizacja zadań o złożonym charakterze oraz wieloletnim horyzoncie czasowym wiąże się z koniecznością wprowadzania dodatkowych narzędzi współpracy pomiędzy poszczególnymi komórkami organizacyjnymi i jednostkami. Zgodnie z postanowieniami obowiązującego Regulaminu Organizacyjnego Urzędu w celu realizacji zadań, które wykraczają poza zakres działań poszczególnych komórek organizacyjnych Wójt Gminy Biłgoraj na podstawie Regulaminu może powoływać zespoły problemowe oraz powierzać funkcję koordynatorów tych zespołów. Zespoły mają charakter doraźny, a ich rozwiązanie następuje po realizacji zadań dla których zostały one powołane.

W celu skutecznej i terminowej realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030 dla potrzeb koordynacji samego Programu, jak też realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewiduje się oparcie współpracy na zespołach roboczych, o których mowa § 11 pkt. 2 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Biłgoraj.

---

⁶⁰ Dokument przyjęty Zarządzeniem nr 47/09 Biłgoraj z dnia 30 marca 2009 roku

7.1.1 KOORDYNACJA REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI

Stosownie do przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji opracowanie oraz realizacja i nadzór nad realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030, między innymi poprzez prowadzenie oceny aktualności i stopnia realizacji, stanowią odpowiedzialność Wójta Gminy Biłgoraj.

Wieloletni horyzont czasowy Programu, jak również szeroki zakres zadań oraz obowiązków o charakterze formalnym, które wynikają z wdrażania przepisów ustawy o rewitalizacji w związku z wyznaczeniem na terenie gminy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz przyjęciem programu rewitalizacji, wiążą się z koniecznością powierzenia zadań w zakresie bieżącej koordynacji procesu rewitalizacji utworzonemu w tym celu zespołowi roboczemu.

Zespół do spraw rewitalizacji

Zespół do spraw rewitalizacji będzie zespołem roboczym powołanym przez Wójta Gminy Biłgoraj a jego zadaniem będzie realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj i zadań wynikających z przepisów ustawy o rewitalizacji, w tym w szczególności:

1. monitorowanie realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych wskazanych w programie oraz przygotowywanie rocznych informacji dotyczących postępu realizacji programu i przedkładanie ich Wójtowi,
2. ocena sposobu realizacji celów procesu rewitalizacji poprzez przyjęte kierunki działań i wdrażane przedsięwzięcia rewitalizacyjne oraz wzajemna integracja tych przedsięwzięć dla osiągnięcia celów,
3. zapewnienie komplementarności i koncentracji działań gminy w wyznaczonym obszarze rewitalizacji,
4. monitorowanie postępów w zakresie wdrażania programu rewitalizacji oraz przygotowanie i przedłożenie Wójtowi oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

W skład Zespołu wchodzić będą przedstawiciele poszczególnych komórek organizacyjnych urzędu oraz jednostek organizacyjnych gminy realizujący zadania w zakresie:

- pomocy społecznej oraz reintegracji zawodowej i społecznej,
- rozwoju oferty kulturalnej kierowanej do mieszkańców,
- współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- polityki przestrzennej gminy,
- prowadzenia działalności gospodarczej na terenie gminy,
- przygotowania i realizacji zadań inwestycyjnych gminy,
- pozyskiwania środków pozabudżetowych na potrzeby realizacji programu,
- gospodarowania nieruchomościami gminnymi oraz mieszkaniowym zasobem gminy,

- gospodarki gminnej oraz utrzymania terenów zieleni i przestrzeni publicznej,
- gospodarki finansowej gminy w ramach budżetu oraz planów wieloletnich.

Pełny skład Zespołu oraz zasady jego funkcjonowania i komunikacji zostaną określone Zarządzeniem Wójta Gminy Biłgoraj po przyjęciu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030 przez Radę Gminy.

Pracami zespołu kierować będzie wyznaczony przez Wójta Gminy Koordynator Zespołu, który odpowiadać będzie bezpośrednio przed Wójtem za realizację postawionego przed zespołem zadania oraz będzie prowadzić bieżącą obsługę tego zespołu.

Koordynator będzie realizować swoje zadania w szczególności poprzez:

- zapewnienie zgodności i spójności realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami rewitalizacji oraz odpowiadającymi im priorytetami działań poprzez udział w pracach nad zlecaniem i/lub opracowaniem dokumentacji,
- bezpośrednią współpracę z interesariuszami, o których mowa w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji oraz podmiotami, o których mowa w art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 roku *o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021- 2027*, w tym poprzez wsparcie i zapewnienie ciągłości funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (w szczególności organizację spotkań, sporządzanie protokołów, obsługę zapytań członków i zgłaszanych tematów, prowadzenie spraw związanych z utrzymaniem pełnego składu),
- prowadzenie działań w zakresie partycypacji społecznej, w tym w zakresie wspierania inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy realizacji gminnego programu rewitalizacji oraz zapewnienia możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy w czasie prowadzenia i oceny rewitalizacji, stosownie do art. 5 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji,
- sporządzanie projektów raportów podsumowujących stan realizacji gminnego programu rewitalizacji przedkładanych do dyskusji Zespołowi, a następnie Wójtowi, stosownie do przyjętego systemu monitorowania i oceny (poprzez raporty roczne i cząstkowe dotyczące podsumowania poniesionych nakładów i zrealizowanych przedsięwzięć, które stanowić będą między innymi materiał do dyskusji na forum Komitetu Rewitalizacji),
- sporządzanie projektów oceny aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, o której mowa w art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji przedkładanych do dyskusji Zespołowi, a następnie Wójtowi.

Z uwagi na konieczność reprezentowania Wójta w kontaktach z interesariuszami zewnętrznymi, których udział zaplanowany został w Gminnym Programie Rewitalizacji w ramach wybranych przedsięwzięć, Koordynatorowi Zespołu zostanie jednocześnie powierzona funkcja Pełnomocnika Wójta Gminy Biłgoraj do spraw rewitalizacji.

Pełnomocnik do spraw rewitalizacji

Pełnomocnik Wójta, który pełnić będzie jednocześnie rolę Koordynatora Zespołu do spraw rewitalizacji, inicjuje w ramach Zespołu bieżącą współpracę mającą na celu realizację gminnego programu rewitalizacji zgodnie z przepisami ustawy o rewitalizacji. W ramach wykonywanych zadań będzie odpowiadać za zapewnienie przepływu informacji związanych z realizacją tego procesu.

Kluczową rolą w ramach wykonywanych zadań polegających na koordynacji wdrażanego procesu rewitalizacji będzie rekomendowanie Wójtowi Gminy Biłgoraj tworzenie zespołów roboczych dla potrzeb realizacji najbardziej złożonych i wymagających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Pełnomocnik będzie reprezentować Wójta Gminy Biłgoraj w kontaktach roboczych z Komitetem Rewitalizacji oraz z innymi grupami i zespołami o charakterze doradczym, konsultacyjnym i inicjatywnym, jak również innymi interesariuszami i podmiotami, których zaangażowanie jest istotne z punktu widzenia procesu rewitalizacji.

7.1.2. KOORDYNACJA REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które zostały wskazane w Programie, stanowi podstawowe narzędzie osiągnięcia celów procesu rewitalizacji. Konieczność osiągnięcia celów tego procesu, ocenianych w odniesieniu do aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, wymaga podejmowania ścisłej współpracy w zakresie koncepcji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zaplanowanych w ramach programu.

W toku wdrażania GPR Pełnomocnik do spraw rewitalizacji będzie rekomendować Wójtowi Gminy Biłgoraj tworzenie doraźnych zespołów roboczych dla potrzeb realizacji najbardziej złożonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w przypadku których realizacja wymaga ścisłej współpracy kilku podmiotów lub komórek organizacyjnych w celu wypracowania koncepcji realizacji, a następnie wykonania przedsięwzięcia.

Zespoły do spraw przygotowania i realizacji przedsięwzięć

Powołane w związku z realizacją poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zespoły robocze będą miały charakter doraźny a ich zadaniem będzie m.in. wypracowanie koncepcji, a następnie sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w oparciu o bezpośrednią współpracę odnośnych komórek merytorycznych, w tym komórek odpowiedzialnych za koncepcję programową, za przygotowanie i realizację procesu inwestycyjnego, a następnie za fazę utrzymania i funkcjonowania. Z uwagi na zróżnicowany poziom złożoności poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zespoły te będą tworzone przez Wójta Gminy Biłgoraj z jego inicjatywy lub w wyniku rekomendacji przedstawionych przez Pełnomocnika do spraw rewitalizacji.

Celem poszczególnych zespołów będzie zapewnienie jakości i efektywności poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W tym celu przystąpienie do ich realizacji będzie musiało być każdorazowo poprzedzone szczegółową analizą wykonalności, której celem będzie pogłębienie wstępnych założeń w oparciu o ocenę praktyk i rozwiązań wdrażanych w ramach przedsięwzięć o podobnym charakterze. Podejście to dotyczyć będzie zarówno działań o charakterze społecznym, jak i działań inwestycyjnych, a jego celem będzie wybór najkorzystniejszego sposobu realizacji przedsięwzięcia w celu osiągnięcia najlepszych efektów w ramach ponoszonych nakładów.

7.2 WSPÓŁPRACA ZE STRONĄ SPOŁECZNĄ I OTOCZENIEM GOSPODARCZYM

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030 pełni funkcję strategii instrumentu terytorialnego, o której mowa w art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 roku o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027. Jednym z elementów realizacji takiej strategii jest konieczność włączenia partnerów społecznych i gospodarczych oraz podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji na etapie jej realizacji.

Stosownie do przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji kluczową formą zaangażowania wskazanych wyżej partnerów będzie, wdrażany na podstawie art. 7. tej ustawy, Komitet Rewitalizacji stanowiący forum współpracy i dialogu interesariuszy z odpowiedzialnymi za koordynację tego procesu organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji.

Komitet Rewitalizacji jednocześnie będzie pełnił funkcję opiniodawczo-doradczą Wójta Gminy Biłgoraj.

Komitet Rewitalizacji będzie zajmować stanowiska dotyczące kluczowych etapów procesu rewitalizacji. Należą do nich opiniowanie oceny aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji oraz opiniowanie projektu programu lub jego zmiany.

Zgodnie z art. 7 ust. 3 powyższej ustawy zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określa w drodze stosownej uchwały Rada Gminy, zapewniając wyłanianie interesariuszy przez ich przedstawicieli. W tym celu proces poprzedzać będą konsultacje społeczne projektu tej uchwały. W celu osiągnięcia efektywnej współpracy z Komitetem Rewitalizacji przewiduje się jej oparcie na następujących zasadach:

- Komitet będzie reprezentować wszystkie grupy interesariuszy procesu rewitalizacji, zmierzając jednocześnie do samodzielnego wyłaniania interesariuszy spośród ich przedstawicieli.
- W skład Komitetu wejdą przedstawiciele grup i zespołów o charakterze doradczym, konsultacyjnym i inicjatywnym działających na terenie gminy.

- Współpraca z Komitetem będzie opierać się na wzajemnej otwartości w celu stworzenia jak najlepszych warunków do swobodnego podejmowania przez Komitet własnych inicjatyw dotyczących wspierania procesu rewitalizacji.
- Kadencja Komitetu będzie bezpośrednio powiązana z częstotliwością sporządzania oceny aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji.

7.3 HARMONOGRAM REALIZACJI I KOSZTY ZARZĄDZANIA GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI

7.3.1. KOSZTY ZARZĄDZANIA GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI

Rewitalizacja Programu jest zadaniem własnym gminy o charakterze fakultatywnym, które ze względu na poziom jego złożoności wymaga wdrożenia efektywnego systemu zarządzania. Z tego względu, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji, struktura zarządzania procesem rewitalizacji powinna znaleźć odzwierciedlenie w kosztach tego procesu określonych w gminnym programie rewitalizacji.

Realizacja *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030* będzie odbywać się w oparciu o zaproponowany system zarządzania oraz korzystać z zaangażowania i udziału pracowników samorządowych oraz innych gminnych instytucji. Zaangażowani w realizację poszczególnych przedsięwzięć pracownicy będą wykonywać swoje zadania w ramach obowiązków służbowych realizowanych poprzez przyjęcie do realizacji niniejszego programu.

Koszt zarządzania realizacją *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023- 2030* odnosi się w związku z powyższym do tych zadań i elementów procesu rewitalizacji, które w toku wdrażania programu Gmina Biłgoraj będzie realizować w oparciu o jego bezpośrednie postanowienia i wytyczne oraz o przepisy ustawy o rewitalizacji.

W okresie realizacji programu koszty zarządzania jego realizacją będą obejmować:

- wsparcie i zapewnienie efektywnej organizacji prac Komitetu Rewitalizacji pełniącego funkcję opiniodawczo-doradczą Wójta Gminy Biłgoraj. Koszt będzie ponoszony w całym okresie realizacji programu,
- zapewnienie ciągłości realizacji gminnego programu rewitalizacji poprzez wyznaczenie pracownika merytorycznego pełniącego obowiązki koordynatora zespołu do spraw rewitalizacji. Koszt będzie ponoszony w całym okresie realizacji programu,
- monitorowanie postępów realizacji gminnego programu rewitalizacji oraz przygotowanie oceny aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji zgodnie z przyjętym systemem monitorowania i oceny. Koszt będzie ponoszony średnio raz na trzy lata.

Dla potrzeb skutecznej realizacji zadań w toku realizacji programu Gmina Biłgoraj dążyć będzie do

pozyskiwania wsparcia zewnętrznego na pokrycie części lub całości kosztów procesu zarządzania.

Rok realizacji programu	Orientacyjna wielkość ponoszonych nakładów
2024	40 000 PLN
2025	40 000 PLN
2026	60 000 PLN
2027	40 000 PLN
2028	40 000 PLN
2029	60 000 PLN
2030	40 000 PLN
Ogółem:	320 000 PLN

Tabela 14 Przybliżone koszty zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030

7.3.2. HARMONOGRAM REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Zaplanowany okres obowiązywania *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030* obejmuje ośmioletnią perspektywę jego realizacji, przy czym rok 2023 jest dedykowany procesowi powstawania GPR oraz przygotowaniom do szeregu istotnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgłaszanych przez interesariuszy procesu rewitalizacji na wcześniejszych etapach.

Przyjęty harmonogram realizacji opiera się na najważniejszych etapach i działaniach, które powinny zostać podjęte w toku realizacji programu przy uwzględnieniu, że kluczowym etapem realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie etap przygotowawczy obejmujący rzetelne opracowanie założeń przedprojektowych uzgadnianych między poszczególnymi interesariuszami.

Zgodnie z przyjętym systemem monitorowania i oceny w perspektywie do 2030 roku opracowanych zostanie osiem raportów rocznych dotyczących stanu realizacji programu, które obejmą każdy pełen rok realizacji począwszy od roku 2023 oraz dwie oceny aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, o których mowa w art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji. Jednocześnie zaplanowano sporządzenie oceny efektów programu po zakończeniu jego realizacji, która nastąpi w 2031 roku, a której celem będzie ocena zasadności kontynuacji procesu rewitalizacji w wyznaczonym obszarze.

W toku realizacji programu przewiduje się aktywny udział Komitetu Rewitalizacji. W okresie do 2030 roku przewiduje się zachowanie dwóch kadencji, które z jednej strony pozwolą na zapewnienie ciągłości procesu, a z drugiej na utrzymanie na wysokim poziomie zaangażowania interesariuszy, co pozwoli na ich udział merytoryczny w realizacji i ocenie tego procesu.

Rok realizacji	Okres realizacji	Podejmowane działania
	2023	<ul style="list-style-type: none"> prace przygotowawcze dotyczące wybranych przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
2024	I połowa roku	<ul style="list-style-type: none"> przyjęcie GPR Gminy Biłgoraj Uchwałą Rady Gminy powołanie Komitetu Rewitalizacji pierwszej kadencji, wdrożenie systemu zarządzania określonego w programie, pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego, realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych
	II połowa roku	<ul style="list-style-type: none"> wdrożenie procesów pozyskiwania wsparcia zewnętrznego, realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych
2025	I połowa roku	<ul style="list-style-type: none"> przygotowanie Raportu dotyczącego stanu realizacji w 2024 roku, pozyskiwanie wsparcia zewnętrznego, realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych
	II połowa roku	<ul style="list-style-type: none"> realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych
2026	I połowa roku	<ul style="list-style-type: none"> realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przygotowanie Raportu dotyczącego stanu realizacji w 2025 roku,
	II połowa roku	<ul style="list-style-type: none"> realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych
2027	I połowa roku	<ul style="list-style-type: none"> realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przygotowanie Raportu dotyczącego stanu realizacji w 2026 roku przygotowanie pierwszej Oceny aktualności i stopnia realizacji, zakończenie prac Komitetu Rewitalizacji pierwszej kadencji,
	II połowa roku	<ul style="list-style-type: none"> powołanie Komitetu Rewitalizacji drugiej kadencji realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych
2028	I połowa roku	<ul style="list-style-type: none"> realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przygotowanie Raportu dotyczącego stanu realizacji w 2027 roku
	II połowa roku	<ul style="list-style-type: none"> realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych
2029	I połowa roku	<ul style="list-style-type: none"> realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przygotowanie Raportu dotyczącego stanu realizacji w 2028 roku,
	II połowa roku	<ul style="list-style-type: none"> realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych
2030	I połowa roku	<ul style="list-style-type: none"> przygotowanie Raportu dotyczącego stanu realizacji w 2029 roku, przygotowanie drugiej Oceny aktualności i stopnia realizacji, realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych
	II połowa roku	<ul style="list-style-type: none"> realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych
2031	I połowa roku	<ul style="list-style-type: none"> zakończenie prac Komitetu Rewitalizacji drugiej kadencji, przygotowanie Raportu dotyczącego stanu realizacji w 2030 roku, przygotowanie ewaluacji końcowej - ocena osiągniętych efektów programu po zakończeniu jego realizacji

Tabela 15 Ramowy harmonogram realizacji GPR

8. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY PROGRAMU

Gminny Program Rewitalizacji to dokument operacyjny uwzględniający lokalne konteksty i uwarunkowania. Realizacja jego zapisów następuje poprzez działania i współdziałania podmiotów i instytucji funkcjonujących na obszarze rewitalizacji i poza nim, a których poziom zaangażowania i wkład jest istotnie zróżnicowany. Ponadto jest to proces wieloletni, a zatem podlegający zmiennym uwarunkowaniom zewnętrznym, które mogą w sposób znaczący wpłynąć na pierwotne założenia.

Biorąc powyższe pod uwagę należy objąć GPR stałym monitoringiem, począwszy od fazy przygotowawczej, przez proces bieżącej realizacji zadań, po ocenę jej skutków i efektów. Dlatego tak ważną rolę w zawartości Programu⁶¹ powierzono systemowi jego monitorowania i oceny, którego celem jest zapewnienie mechanizmów reakcji na potrzeby oraz wprowadzanie ewentualnych korekt w kilkuletniej perspektywie jego realizacji.

System monitorowania i oceny programu składa się z dwóch podstawowych elementów:

1. monitorowania postępów realizacji programu, poprzez regularne raportowanie rezultatów przedsięwzięć z bezpośrednim odniesieniem do zapisów dotyczących ram finansowych i harmonogramów,
2. oceny stopnia osiągnięcia zakładanych celów procesu rewitalizacji, realizowanych poprzez priorytety działań oraz poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Z uwagi na charakter celów ocena ta prowadzona jest ze zdecydowanie mniejszą częstotliwością niż bieżące monitorowanie postępów realizacji.

---

⁶¹ art. 15 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji

8.1. MONITOROWANIE POSTĘPÓW REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Bieżące monitorowanie postępów realizacji ma na celu śledzenie wdrażania programu, a w efekcie stworzenie sprawnego systemu realizacji jego najważniejszych postanowień. Narzędziem, które pozwoli na osiągnięcie tego celu będą raporty roczne dotyczące stanu realizacji.

Raport dotyczący stanu realizacji

Roczny raport dotyczący stanu realizacji *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030* sporządzany będzie za każdy rok kalendarzowy, począwszy od roku 2024, który stanowić będzie pierwszy pełen rok realizacji Programu. Raport sporządzany będzie za rok poprzedni każdorazowo w terminie do końca marca i będzie przedkładany Wójtowi Gminy Biłgoraj, który będzie przedstawiać go Komitetowi Rewitalizacji.

Raport będzie obejmował najważniejsze informacje dotyczące postępów realizacji w ramach ujętych w Programie przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie ram finansowych oraz czasowych, które zostały przedstawione w odniesieniu do każdego z przedsięwzięć, przy uwzględnieniu kolejnych etapów, składających się na ich realizację. Celem takiego podejścia jest podniesienie jakości rozwiązań stosowanych w związku z realizacją kolejnych przedsięwzięć tak aby zapewnić osiągnięcie optymalnych efektów przy ponoszeniu założonych nakładów na realizację zadań i późniejszą eksploatację powstałych obiektów.

Raport będzie zbierał i systematyzował informacje dotyczące postępu realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które następnie będą mogły być ujęte np. w Raporcie o stanie Gminy Biłgoraj⁶² i wykorzystanie w obowiązkowym badaniu dotyczącym procesu rewitalizacji w gminach prowadzonym przez Główny Urząd Statystyczny w ramach systemu statystyki publicznej.

Opracowanie rocznego raportu dotyczącego stanu realizacji *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030* będzie zadaniem zespołu do spraw rewitalizacji z wiodącą rolą koordynatora tego zespołu, odpowiadającego personalnie za zebranie oraz usystematyzowanie danych i informacji.

Ważnym elementem raportów dotyczących stanu realizacji przedsięwzięć będzie bieżąca analiza i ocena osiągniętych wskaźników produktu oraz rezultatu, pokazujących bezpośrednio i materialnie

---

⁶² Raport sporządzany jest rokrocznie na podstawie art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym oraz przedkładany radzie gminy

efekty poszczególnych przedsięwzięć na etapie ich zakończenia. Wskaźniki te będą odnosić się bezpośrednio do priorytetów działań zaplanowanych w ramach celów procesu rewitalizacji.

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa (2022)	Wartość docelowa (2030)
Cel nr 1. Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji.		
1.1. Długość wybudowanych ścieżek rowerowych (km)	0	12
1.2. Długość wybudowanych/wyremontowanych dróg gminnych (m.)	280	10150
1.3. Liczba zmodernizowanych źródeł światła (szt./lamp)	4	429
1.4. Liczba instalacji PV na budynkach użyteczności publicznej	0	6
1.5. Długość wybudowanej sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej (km)	11	26
1.6. Liczba instalacji solarnych w prywatnych budynkach mieszkalnych	0	100
Cel nr 2. Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej.		
2.1. Liczba mieszkańców będących uczestnikami działań w zakresie podnoszenia kompetencji społecznych	102	300
2.2. Liczba przedsięwzięć mających na celu integrację mieszkańców i rozwijanie wzajemnych relacji	7	56
2.3. Liczba miejsc umożliwiających realizację cyklicznych działań społecznych i kulturalnych	6	15
Cel nr 3. Zmniejszenie liczby osób uzależnionych od systemu pomocy społecznej w obszarze rewitalizacji.		
3.1. Liczba uczestników spotkań i szkoleń w zakresie podnoszenia kompetencji zawodowych i dostosowania do wymogów rynku pracy	0	70
3.2. Liczba ofert usług społecznych i zdrowotnych kierowanych do mieszkańców	4	95
3.3. Liczba uczestników działań zmierzających do zmniejszenia skali występowania uzależnień	22	154
Cel nr 4. Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego.		
4.1. Powierzchnia nowoutworzonych lub przebudowanych przestrzeni publicznych poprawiających wizerunek obszaru (m ²)	2400	5500
4.2. Liczba ofert turystycznych opartych na dziedzictwie kulturowym i przyrodniczym	0	28
4.3. Liczba wymienionych nieefektywnych lub wybudowanych efektywnych źródeł oświetlenia dróg (szt./lamp)	4	469
4.4. Liczba nowopowstałych obiektów kulturalnych lub sportowych	0	4

Tabela 16 Lista wskaźników wykorzystywanych do rocznej oceny stanu realizacji

8.2. OCENA AKTUALNOŚCI I STOPNIA REALIZACJI PROGRAMU

Podstawę realizacji *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030* stanowią działania mające na celu poprawę sytuacji życiowej mieszkańców wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Działania te realizowane są w ramach czterech podstawowych celów procesu rewitalizacji, które zostały szczegółowo określone w tym programie.

Ustawa o rewitalizacji wskazuje, że gminny program rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji dokonywanej co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z system monitorowania i oceny określonym w tym programie⁶³. Z uwagi na specyfikę celów określonych w niniejszym Programie przyjmuje się, że ocena następować będzie co trzy lata, przy czym pierwsza ocena, która sporządzona zostanie w pierwszym kwartale 2027 roku, obejmować będzie trzyletni okres realizacji programu do końca 2026 roku. Ostatnia ocena aktualności, sporządzona w roku 2030 będzie jednocześnie ewaluacją końcową programu.

Ocena aktualności i stopnia realizacji *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030* będzie uwzględniać:

- dane dotyczące wartości i terminów realizacji poszczególnych przedsięwzięć,
- bezpośrednio osiągnane wskaźniki przedstawiane w ramach rocznych raportów,
- wskaźniki służące ocenie wpływu przedsięwzięć na obszar rewitalizacji.

---

⁶³ art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji,

Określenie wskaźnika	Oczekiwany kierunek oddziaływania	Wartość bazowa (rok/lata)	Miernik osiągnięcia celu (strzałka wskazuje pożądany trend) (2030)
Cel nr 1. Poprawa jakości życia i warunków rozwoju mieszkańców obszaru rewitalizacji.			
Powierzchnia wyremontowanych i nowo wyposażonych przestrzeni publicznych na 100 mieszkańców	Oczekiwane osiągnięcie wartości docelowej	(rok 2022) 0 130 (m ²)	↑
Cel nr 2. Zwiększenie poziomu uczestnictwa w życiu społecznym mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poziomu integracji społeczności lokalnej.			
Liczba uczestników działań i wydarzeń społecznych oraz kulturalnych w obszarze rewitalizacji	Oczekiwany wzrost wartości wskaźnika	(lata 2015-2022) 532	↑
Cel nr 3. Zmniejszenie liczby osób uzależnionych od systemu pomocy społecznej w obszarze rewitalizacji.			
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców/rocznie	Oczekiwany spadek wartości wskaźnika	(lata 2015-2022) 2,5	↓
Cel nr 4. Poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji w oparciu o potencjał dziedzictwa naturalnego oraz materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego.			
Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych i odbiorców oferty turystycznej	Oczekiwany wzrost wartości wskaźnika	(lata 2015-2022) 500	↑ nie mniej niż 30%

Tabela 17 Lista wskaźników wykorzystywanych w ramach oceny aktualności GPR

Prócz oceny danych ilościowych dotyczących realizacji oraz efektów przedsięwzięć ważną częścią oceny będą dane jakościowe odnoszące się do sposobu realizacji działań. Dane te pozyskiwane będą w oparciu o wywiady lub badania ankietowe prowadzone w celu oceny skutków zrealizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Działania te będą prowadzone zarówno wśród podmiotów zaangażowanych w realizację, jak również wśród bezpośrednich odbiorców tych działań.

Ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030, sporządzana przez Wójta Gminy Biłgoraj, przedkładana będzie do zaopiniowania Komitetowi Rewitalizacji, którego zadaniem będzie ocena czy w kontekście postępów realizacji programu i osiągniętych efektów istnieje konieczność przystąpienia do jego aktualizacji.

8.3. POSTĘPOWANIE W RAZIE STWIERDZENIA KONIECZNOŚCI MODYFIKACJI GPR

W przypadku stwierdzenia konieczności modyfikacji gminnego programu rewitalizacji wynikającej z danych uzyskanych podczas okresowej oceny aktualności lub raportów okresowych oraz na podstawie oceny konieczności przystąpienia do procesu modyfikacji wydanej przez Komitet Rewitalizacji, Wójt Gminy Biłgoraj wystąpi do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załączona zostanie opinia o aktualności i stopniu realizacji programu.

Ważne jest, aby proces modyfikacji GPR był przeprowadzony w sposób transparentny i partycypacyjny. Włączenie interesariuszy procesu rewitalizacji w proces modyfikacji programu zwiększa szanse na opracowanie zmian, które będą odpowiadać potrzebom mieszkańców i podmiotów działających na obszarze rewitalizacji.

Proces modyfikacji gminnego programu rewitalizacji składa się z następujących etapów:

1. Analiza aktualności programu

W pierwszej kolejności przeprowadza się analizę aktualności gminnego programu rewitalizacji, obejmującą następujące elementy:

- ocenę sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru rewitalizacji,
- ocenę stopnia realizacji celów programu,
- ocenę efektywności podjętych działań,
- ocenę ewentualnych zmian w otoczeniu programu, które mogły wpłynąć na jego aktualność.

2. Wszczęcie procedury modyfikacji

Wójt Gminy, po uzyskaniu zgody Rady Gminy, wszczyna procedurę modyfikacji gminnego programu rewitalizacji poprzez wydanie w tej sprawie zarządzenia, określającego przybliżony termin zakończenia procesu modyfikacji oraz osoby odpowiedzialne za jego przeprowadzenie.

3. Wypracowanie propozycji zmian

Na podstawie analizy aktualności programu wdrażane są wypracowane propozycje zmian, uwzględniające wyniki analizy, a także opinie i uwagi interesariuszy procesu rewitalizacji. Proces powyższy jest koordynowany przez Koordynatora Zespołu ds. Rewitalizacji.

4. Konsultacje społeczne

Propozycje zmian powinny zostać poddane konsultacjom społecznym zgodnie z ustawą o rewitalizacji. Konsultacje powinny być prowadzone z przedstawicielami mieszkańców, organizacji społecznych, podmiotów gospodarczych działających na obszarze rewitalizacji oraz innych podmiotów zainteresowanych procesem rewitalizacji. Dodatkowo zmiany powinny być

także pozytywnie zaopiniowane i uzgodnione przez uprawnione organy. Jeśli jednak aktualizacja nie dotyczyć będzie listy przedsięwzięć podstawowych, przewiduje się uproszczoną procedurę przyjęcia zmienionego GPR – bez konsultacji społecznych i występowania o opinię uprawnionych organów.

5. Opracowanie projektu zmiany programu

Opracowany jest projekt zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji, uwzględniający wyniki konsultacji społecznych i innych procedur opiniowania – jeżeli są one konieczne, zawierający wszystkie niezbędne zmiany. Projekt zmian GPR jest następnie przedstawiany do zaopiniowania Komitetowi Rewitalizacji.

6. Przedłożenie projektu zmiany Radzie Gminy i uchwalenie zmiany GPR

Projekt zmiany GPR zostanie następnie przedłożony Radzie Gminy w celu podjęcia uchwały w sprawie zmiany programu. Rada Gminy może uchwalić zmianę GPR w całości albo w części.

9. ZMIANY ZWIĄZANE Z WDRAŻANIEM GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

9.1 ZMIANY W UCHWAŁACH DOTYCZĄCYCH POLITYKI MIESZKANIOWEJ GMINY

W związku z realizacją postanowień *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030* nie przewiduje się konieczności wprowadzania zmian w uchwale nr XVI/98/19 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 19 listopada 2019 r. w sprawie przyjęcia *Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Biłgoraj na lata 2020-2025*⁶⁴.

Nie przewiduje się również konieczności zmian w uchwale nr XIII/78/2015 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 29 października 2015 roku w sprawie zasad wynajmu lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Biłgoraj⁶⁵.

9.2 ZMIANY DOTYCZĄCE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W związku z realizacją postanowień *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030* nie przewiduje się konieczności wprowadzania zmian dotyczących *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Biłgoraj*⁶⁶, zmienionego ostatnio uchwałą nr XLV/283/22 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 7 marca 2022 r.

Ponadto w związku z realizacją programu nie przewiduje się konieczności uchwalenia lub zmiany obowiązujących na terenie gminy Biłgoraj miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- Uchwały nr XLI/236/17 dla części miejscowości Dereźnia-Zagrody (boisko).
- Uchwały nr LV/337/14 w miejscowości Majdan Gromadzki dla działek nr 140, 142, 1.60 i 1.61,
- Uchwały nr X/63/19 dla powiększenia cmentarza grzebalnego w miejscowości Korytków Duży.
- Uchwały nr X/62/19 zmiana planu części miejscowości Korczów — teren zabudowy mieszkaniowej i usługowej.
- Uchwały nr LII/302/18 dla części miejscowości Korytków Duży.
- Uchwały nr XXXIX/215/17 dla działki nr 1403 w miejscowości Ciosmy (oczyszczalnia).

⁶⁴ Dz. U. Województwa Lubelskiego z dnia 29 listopada 2019 r. Poz. 6558

⁶⁵ Dz. U. Województwa Lubelskiego z dnia 21 grudnia 2015 r. Poz. 5324

⁶⁶ Przyjętego uchwałą nr 1 X/62/99 Rady Gminy Biłgoraj z dnia 7 lipca 1999 r.,

- Uchwały nr XXXVII/21 5/17 dla części miejscowości Nadzeczce (działki 219/2 i 219/3).
- Uchwały nr XXVII/214/17 zmiana planu części miejscowości Nadzeczce dla działki 199/14.
- Uchwały nr VI/33/19 dla części miejscowości Smólsko Małe,
- Uchwały nr VI/32/19 dla części miejscowości Smólsko Duże,
- Uchwały nr XIX/97/12 dla części miejscowości Sól i Kolonia Sól.
- Uchwały nr XLVII/269/13 dla części obrębu Korczów dla działki 1458/3 (składowisko odpadów).
- Uchwały nr LXII/310/10 dla części miejscowości Nowy Bidaczów i Stary Bidaczów.
- Uchwały nr XLI/237/17 dla części obrębu Gromada,
- Uchwały nr XLI/235/17 zmiana planu części miejscowości Hedwiżyn.
- Uchwały nr XLI/234/17 zmiana planu części miejscowości Majdan Gromadzki.
- Uchwały nr VII/42/07 dla części wsi Gromada (tereny usługowo-produkcyjne).
- Uchwały nr XXVIII/184/20 dla części wsi Dąbrowica.
- Uchwały nr XXIX/196/05 plan terenów leśnych i zalesień gminy Biłgoraj,
- Uchwały nr XXIX/197/05 Korczów — teren zabudowy mieszkaniowo-usługowej
- Uchwały nr IV/23/03 dla części miejscowości Nadzeczce.
- Uchwały nr XXIX/141/97 osiedle Bitmet.
- Uchwały nr XI/49/95 zmiana ogólnego planu gminy Biłgoraj w obrębie Wola (zakład Ambra),
- uchwały nr XXXIII/214/06 dla części miejscowości Hedwiżyn.
- Uchwały nr XLIV/225/09 dla części wsi Podlesie.
- Uchwały nr X/73/2003 dla części miejscowości Majdan Gromadzki,
- Uchwały nr XIX/119/20 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miejscowości Sól (rozdroże).
- Uchwały nr XIX/120/20 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek nr 156 i 157 w miejscowości Okrągłe,
- Uchwały nr XLV/284/22 w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miejscowości Sól (rozdroże).
- Uchwały nr LI/3 25/22 w sprawie zmiany mpzp części miejscowości Korczów - tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
- Uchwały nr LI/325/22 w sprawie zmiany mpzp części wsi Gromada (tereny usługowo-produkcyjne).

Nie przewiduje się również konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji.

W trakcie prac nad Programem, 24 września 2023 r. weszły w życie przepisy Ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw. Ustawa ta wprowadza nowe narzędzie planistyczne – plan ogólny, dokument w randze aktu prawa miejscowego, który będzie uchwalany obligatoryjnie dla całej gminy. Plan ogólny zastąpi dotychczasowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Będzie to dokument zawierający wyłącznie podstawowe ustalenia, które pozwolą gminie zaplanować zrównoważony i harmonijny rozwój. Co ważne, jego ustalenia będą podstawą nie tylko do uchwalania planów miejscowych, ale także do wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Dotychczasowe Studium będzie obowiązywało do momentu uchwalenia planu ogólnego, ale nie dłużej niż do 31.12.2025 r. Ustawa zakłada również, że w nowym systemie planowania rozwoju, polityka przestrzenna gminy będzie określana w lokalnej lub ponadlokalnej strategii rozwoju gminy. W związku z powyższym, przy określaniu ustaleń przyszłego planu ogólnego należy uwzględnić uwarunkowania rozwoju wynikające z lokalizacji w granicach miasta obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji określonego w Uchwale Nr uchwały nr XLVIII/303/22 z dnia 26 maja 2022 roku ws. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy. Natomiast w opracowywanej w przyszłości strategii rozwoju gminy w ramach ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej należy określić zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji.

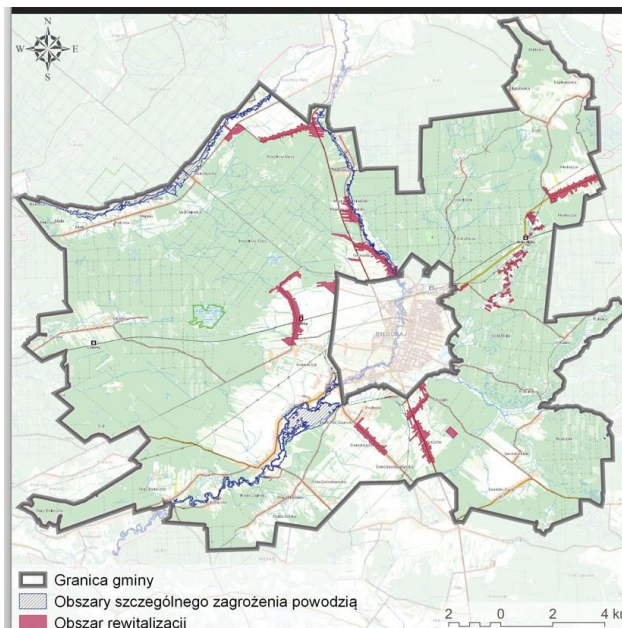
Z komentarzem [A1]: dodano

9.3. ZAPEWNIENIE ZGODNOŚCI Z REGULACJAMI PRAWNYMI W ZAKRESIE PRAWA WODNEGO, OCHRONY PRZECIWOPOŻAROWEJ, TRANSPORTU KOLEJOWEGO I OCHRONY PRZYRODY

9.3.1. PRAWO WODNE

Zgodnie z art. 16 ust. 34 ustawy Prawo wodne, obszary szczególnego zagrożenia powodzią stanowią obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%, obszary na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%, obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w którym wybudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy lub przymuliska (o których mowa w art. 224 ww. ustawy), stanowiące działki ewidencyjne i pas techniczny.

Na terenach gminy Biłgoraj występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Łady, wyznaczone na mapach zagrożenia powodziowego, sporządzonych przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej. Dotyczy to odcinka poniżej miasta Biłgoraj. Natomiast na pozostałym odcinku rzeki Łady (powyżej miasta Biłgoraj) oraz wzdłuż rzeki Bukowa, występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczone w sporządzonym przez Dyrektora RZGW w Rzeszowie opracowaniu pn. „Wyznaczenie obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią w zlewni Sanu, jako integralny element studium ochrony przeciwpowodziowej”, stanowiącym I etap studium ochrony przeciwpowodziowej.

Ryc 6 Mapa zagrożenia powodzią na terenie Gminy Biłgoraj

W świetle ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią występują ograniczenia w zakresie zagospodarowania analizowanych terenów, tj.:

1. zakazuje się gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania,
2. zakazuje się lokalizowania nowych cmentarzy;
3. zakazuje się rolniczego wykorzystywania ścieków w okresie prognozowanego wezbrania wód.

Zgodnie z art. 166 ww. ustawy obszary szczególnego zagrożenia powodzią muszą zostać uwzględnione w strategii rozwoju gminy, strategii rozwoju ponadlokalnego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, gminnym programie rewitalizacji, decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz w decyzji o warunkach zabudowy. Poziom zagrożenia powodziowego wynikający z wyznaczenia obszarów szczególnego zagrożenia powodzią uwzględnia się w decyzjach o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzjach o warunkach zabudowy, dotyczących nieruchomości w całości lub w części położonych na tych obszarach.

Uzgodnienia z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie w zakresie dotyczącym zabudowy i zagospodarowania terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią wymagają projektu następujących dokumentów/decyzji na poziomie lokalnym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, gminny program rewitalizacji, decyzja o warunkach zabudowy, decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Dokonując ww. uzgodnień PGW Wody Polskie uwzględnia prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi, poziom zagrożenia powodziowego, proponowaną zabudowę i zagospodarowanie terenu położonego na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, a także jego aktualne zagospodarowanie i dotychczasowe przeznaczenie. Ww. uzgodnienie lub odmowa uzgodnienia następuje w drodze decyzji.

Zagospodarowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią nie może:

1. naruszać ustalenia planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza;
2. naruszać ustalenia planu zarządzania ryzykiem powodziowym;
3. stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi, środowiska i dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków;
4. naruszać funkcjonowania infrastruktury krytycznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym;
5. utrudniać zarządzania ryzykiem powodziowym.

Ponadto w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz.U. 2022

poz. 2739) zostały zidentyfikowane główne cele zarządzania ryzykiem powodziowym, w tym cel główny obejmujący zapewnienie racjonalnego gospodarowania obszarami zagrożenia powodziowego.

W dniu 15 lutego 2024 r. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Rzeszowie wydał decyzję nr R.RPP.610.22.2024.MC, na mocy której uzgodnił Gminny Program Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030 w zakresie dotyczącym zabudowy i zagospodarowania terenu położonego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

9.3.2. OCHRONA PRZECIWOŻAROWA

Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne (lista podstawowa oraz lista dodatkowa) będą zgodne z przepisami prawa oraz wszelkimi wymogami w zakresie ochrony przeciwpożarowej, m. in. poprzez: zapewnienie drogi pożarowej do obiektów zgodnie z przepisami odrębnymi oraz zapewnienie zaopatrzenia w wodę dla zewnętrznego gaszenia pożarów zgodnie z przepisami odrębnymi.

9.3.3. TRANSPORT KOLEJOWY

Zagospodarowanie terenów sąsiadujących z infrastrukturą kolejową oraz wszelkie zamierzenia inwestycyjne planowane do realizacji w ich sąsiedztwie winny być zgodne z przepisami odrębnymi, w tym: ustawą z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r. wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonania robót zmiennych w sąsiedztwie linii kolejowych, a także sposobu i utrzymywania zaston odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych, rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 20 października 2015 r. w sprawie warunków technicznych, jaki powinny odpowiadać skrzyżowania linii kolejowych oraz bocznic kolejowych z drogami oraz ich usytuowanie, ustawą z dnia 7 lipca 1994 r.- Prawo budowlane, rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, ustawą z dnia 21 kwietnia 2001 r. –Prawo ochrony środowiska, rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

W przypadku wystąpienia kolizji z istniejącymi urządzeniami telekomunikacyjnymi należy wystąpić do odpowiedniego zarządcy linii o wydanie warunków technicznych na ich zabezpieczenie lub przełożenie.

W odpowiedzi na zawiadomienie Wójta Gminy Biłgoraj znak: MG.062.1.2024 z dnia 29.01.2024 r. w sprawie zaopiniowania projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030”, PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. jako zarządca narodowej sieci linii kolejowych pismem nr ITS9.2110.10.2024.MM.2 z dnia 12.02.2024 r. wskazały co następuje:

„W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji wyznaczono obszar rewitalizacji, przez który przebiega linia kolejowa nr 66 Zwierzyniec Towarowy – Stalowa Wola Południe, odcinek Zwierzyniec – Stalowa Wola Południe. Średniodobowe natężenie ruchu na przedmiotowym odcinku linii kolejowej wynosi 7 pociągów, z czego 5 stanowią pociągi towarowe (dane z 2023 r.). Na obszarze objętym rewitalizacją znajduje się również linia kolejowa nr 65 Most na Rzece Bug – Sławków Południowy, będąca w zarządzie PKP Linia Hutnicza Szerokotorowa. W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030 zostało wskazanych 69 projektów rewitalizacyjnych.

W przedstawionym dokumencie, wskazuje się, że przedsięwzięcia rewitalizacyjne mogą stanowić odrębne projekty lub łączyć się w większe, obejmujące kilka miejscowości. Z przedstawionej dokumentacji, nie wynika, aby projekty rewitalizacyjne wskazane do realizacji w ramach przedmiotowego programu rewitalizacji ingerowały w obszar kolejowy.

W przypadku zamierzeń inwestycyjnych realizowanych w sąsiedztwie obszaru kolejowego, należy uzgodnić ich zakres, zgodnie z przepisami ustawy o transporcie kolejowym, z właściwym terytorialnie zakładem linii kolejowych tj. PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Zakładem Linii Kolejowych w Lublinie.

W części obszaru gminy Biłgoraj planowana jest do wybudowania nowa linia kolejowa w ramach projektu pn. „Budowa linii kolejowej Szastarka – Janów Lubelski – Biłgoraj wraz z poprawą dostępności transportu kolejowego w m. Kraśnik”. Planowana inwestycja może ingerować w obszary rewitalizacji objęte przedmiotowym Gminnym Programem Rewitalizacji. Obecnie trwa analiza oraz uzgadnianie planowanego przebiegu inwestycji. Wstępnie na terenie gminy Biłgoraj wskazuje się przystanki osobowe: Korytków, Korytków Duży, Majdan Gromadzki, Gromada, stację Nadzeczce oraz przystanek osobowy i posterunek odgałęźny Biłgoraj – Jana Pawła II. Wykonawca dokumentacji projektowej przeprowadzi w I kwartale 2024 r. spotkania informacyjne ws. trasowania nowej linii kolejowej z udziałem mieszkańców. Projekt ten znajduje się na liście podstawowej Programu Uzupelniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej Kolej + do 2029 roku. Jednostką PKP Polskich Linii Kolejowych S.A. odpowiedzialną za realizację przedmiotowej inwestycji jest Centrum Realizacji Inwestycji Region Centralny, ul. Chodakowska 50, 03-816 Warszawa. Równocześnie informujemy, że w „Rządowym programie budowy lub modernizacji przystanków kolejowych na lata 2021- 2025” na liście rezerwowej zadań związanych z przebudową części peronów znajdują się stacja Biłgoraj oraz przystanki osobowe Wola Duża, Tereszpol Biłgorajski, Szozdy.”

9.3.4. OCHRONA ŚRODOWISKA

Zaplanowane przedsięwzięcia będą realizowane w obrębie obszarowych form ochrony przyrody wymienionych w art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.).

Istotnym elementem rewitalizacji, zwłaszcza w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznej jest realizacja tego zadania w sposób zrównoważony, który przy zastosowaniu rozwiązań ułatwiających dostępność miejsc dla większej liczby grup społecznych zachowa również przyrodnicze walory terenu, co pozytywnie wpływa na funkcjonowanie lokalnych społeczności.

Dlatego też projekty rewitalizacyjne mają na celu zachowanie terenów zielonych, ochronę istniejących pomników przyrody oraz siedlisk gatunków chronionych. Niewskazane jest nadmierne usuwanie drzew i krzewów oraz przekształcanie terenów zielonych w wybetonowane place.

Mając na względzie postępujące zmiany klimatu, w tym okresy o wysokich temperaturach, nie przewiduje się usuwania większości drzew z osłoniętych placów, co utrudniłoby lub uniemożliwiło wielu osobom korzystanie z przestrzeni publicznej.

W ramach prac polegających na modernizacji i adaptacji budynków użyteczności publicznej w celu nadania im nowych funkcji społecznych przewidziano termomodernizację budynku oraz montaż OZE, a także energooszczędne oświetlenie LED-owego. Działania określone w Programie prowadzone będą na terenach zabudowanych, dlatego też w przypadku działań termomodernizacyjnych prace muszą być realizowane z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych, w sposób zapewniający ochronę potencjalnych lęgów awifauny oraz miejsc rozrodu i żerowisk nietoperzy. Poza tym zaplanowano również działania nakierowane na podwyższenie świadomości ekologicznej mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz całej gminy, skierowane w szczególności do dzieci i młodzieży. Jednym z głównych działań będzie rozwijanie i wspieranie pozaszkolnych form edukacji oraz akcji ukierunkowanych na dbanie o wspólną przestrzeń skierowanych do wszystkich mieszkańców. Przeprowadzone w ramach GPR inicjatywy przyczynią się do podniesienia świadomości lokalnej społeczności w takich dziedzinach jak: efektywność energetyczna, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii i powiązania pomiędzy wykorzystaniem energii a zmianami klimatu, kreowania postaw proekologicznych u mieszkańców obszaru rewitalizacji. Ewentualny negatywny wpływ na środowisko zadań i działań przewidzianych do realizacji w ramach dokumentu nie będzie miał istotnego znaczenia i w większości założeń będzie ograniczać się do etapu realizacji poszczególnych przedsięwzięć (etapu przebudowy i modernizacji).

Wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą prowadzone w sposób zapewniający troskę o zachowanie terenów zieleni na terenach rewitalizacji, zwłaszcza w zakresie ochrony bioróżnorodności przyrodniczej, w tym siedlisk gatunków chronionych. Realizowane projekty nie spowodują zniszczenia istniejących i potencjalnych siedlisk gatunków chronionych. W celu ochrony liczebności wielu chronionych gatunków ptaków (m.in. jerzyki, kawki, wróble, mazurki, kopcuszki) oraz nietoperzy, w ramach prac związanych z modernizacją i termomodernizacją budynków, wprowadza się następujące ramy korzystania ze środowiska:

1. ze względu na możliwość zasiedlenia budynków przez gatunki ptaków bytujących w szczelinach i otworach wentylacyjnych, przed rozpoczęciem prac powinno się przeprowadzić audyt ornitologiczny, a w ich trakcie wdrożyć odpowiednie rozwiązania chroniące (m.in. prowadzenie prac poza sezonem lęgowym, wykonanie zastępczych miejsc lęgowych itp.);
2. ze względu na możliwość zasiedlenia budynków przez nietoperze, przed przystąpieniem do realizacji prac należy dokonać szczegółowej oceny walorów przyrodniczych i skali zagrożeń; w przypadku stwierdzenia występowania nietoperzy należy wdrożyć odpowiednie rozwiązania chroniące (m.in. odpowiedni termin realizacji prac - późne lato i wczesna jesień; zaklejenie szczelin i innych kryjówek - jeśli istnieje podejrzenie, że mogą w nich przebywać nietoperze - jest niedopuszczalne; można to zrobić dopiero po

bezpiecznym opuszczeniu przez nietoperze kryjówek letnich lub zimowych; po opuszczeniu przez nietoperze kolonii letniej (przełom lata i jesieni) lub zimowej (początek kwietnia) jest możliwe zabezpieczanie schronień, ale tak, by zwierzęta mogły wychodzić z kryjówek; ostateczne zatkanie wstępnie zabezpieczonych schronień nietoperzy, może nastąpić dopiero po upewnieniu się, że wszystkie ssaki opuściły azyl). Aby remont nie spowodował znaczącej szkody przyrodniczej, należy zwierzętom zapewnić istnienie odpowiedniej ilości właściwych schronień po remoncie:

- Pozostawienie kilku szczelin i otworów wykorzystywanych do tej pory przez nietoperze, gdyż te zwierzęta są bardzo przywiązane do swoich schronień. Jest to też często rozwiązanie najprostsze z technicznego punktu widzenia, przy czym nie może wpływać negatywnie na efekt docieplania i trwałość budynku. Jeśli po wykonaniu oceny technicznej uznano, że możliwe jest dalsze wykorzystywanie przez zwierzęta zajmowanych wcześniej szczelin, trzeba zagwarantować nietoperzom łatwy dostęp poprzez pozostawienie odpowiednio zabezpieczonego otworu w izolacji termicznej;
- Jeśli nie ma możliwości pozostawienia schronień istniejących, należy utworzyć schronienia alternatywne, równoważące ubytek takich miejsc w wyniku remontu;
- Liczba alternatywnych schronień powinna w pełni równoważyć stratę;
- Zrównoważenie strat należy rozpatrywać w skali lokalnej (np. osiedla, dzielnicy), a nie pojedynczego budynku, na którym może wystąpić problem z umieszczeniem odpowiedniej liczby skrzynek.
- Nie wszystkie skrzynki są zajmowane przez nietoperze, dlatego ich liczbę trzeba zwiększyć w zależności od gatunku i warunków lokalnych - o 50-200 % - w stosunku do miejsc wykorzystywanych przez nietoperze, przed jego remontem;
- Dobór skrzynek i ich lokalizacja musi być uzgodniona z chiropterologiem⁶⁷.

3. ze względu na ochronę siedlisk i gatunków hydrogenicznnych oraz wyeliminowanie kolizji dróg twardych ze szlakami migracyjnymi lub miejscami rozrodu i regularnego przebywania fauny, wyklucza się trasowanie nowych odcinków dróg przez siedliska przyrodnicze; dodatkowo przepusty wodne należy dostosowywać do wymogów przepustów ekologicznych dla małych i średnich zwierząt oraz stosować rozwiązania chroniące stosunki wodne oraz jakość wód powierzchniowych i podziemnych.

Realizacja działań zaplanowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji nie jest związana z możliwością wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi ani nie powoduje zagrożenia dla środowiska. Zgodnie z przyjętymi założeniami realizacja działań przedstawionych w dokumencie spowoduje korzyści dla środowiska naturalnego zarówno w obszarze rewitalizacji, jak i całej gminy. W dokumencie wskazano działania mające na celu poprawę stanu środowiska i jakości powietrza. Wszelkie niekorzystne oddziaływania powstałe w trakcie prowadzenia prac inwestycyjnych będą lokalne, krótkotrwałe i ustąpią z chwilą ukończenia prac budowlanych.

---

⁶⁷ Chiropterolog – specjalista zajmujący się między innymi życiem i zwyczajami nietoperzy.

Ponadto jego realizacja ma na celu przeciwdziałanie ocieplaniu klimatu oraz adaptacji do zaistniałych już zmian.

Zaplanowane przedsięwzięcia charakteryzują się przejściowym oddziaływaniem na najbliższe otoczenie tylko w momencie prowadzenia prac inwestycyjnych. Aby zapewnić jak najmniejszą ingerencję projektów inwestycyjnych w środowisko, w trakcie realizacji prac będą przestrzegane obowiązujące normy i przepisy w zakresie ochrony środowiska naturalnego oraz przepisy BHP, a także zapewniona zostanie ochrona dla osób oraz własności publicznej poprzez unikanie uciążliwości, skażenia środowiska i hałasu. Cele szczegółowe przewidziane do realizacji ze względu na rodzaj i usytuowanie, nie będą miały zatem negatywnego wpływu na środowisko oraz zdrowie ludzi zarówno w fazie realizacji, jak i eksploatacji.

W celu ograniczenia występowania negatywnego oddziaływania na środowisko na etapie realizacji inwestycji, zostanie zastosowanych szereg działań zapobiegających, w tym m.in.:

- dobrze przemyślany wybór lokalizacji inwestycji,
- stosowanie odpowiednich materiałów, rozwiązań technologicznych i technicznych, które są bezpieczne dla środowiska,
- selektywne gromadzenie powstających odpadów oraz przekazanie ich do unieszkodliwiania lub odzysku,
- dostosowanie terminów prac do okresu rozrodczego zwierząt (poza sezonem lęgowym ptaków, przygotowanie zastępczych miejsc lęgowych),
- stosowanie się do zapisów określonych w decyzjach administracyjnych, regulaminie utrzymania czystości i porządku w gminie oraz w przepisach prawnych przy realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

Zastosowanie się do powyższych zaleceń w sposób znaczący ograniczy ewentualne negatywne oddziaływanie na środowisko, w tym na obszary chronione na terenie gminy jak również w gminach sąsiednich.

SPIS TABEL

Tabela 1	Cele i kierunki działania wyznaczone w Strategii Rozwoju Gminy Biłgoraj na lata 2022-2030	22
Tabela 2	Cele i kierunki działania wyznaczone w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Biłgoraj na lata 2022-2030	25
Tabela 3	Cele i zadania Programu Ochrony Środowiska Gminy Biłgoraj na lata 2021-2025 z perspektywą do 2030 roku.....	29
Tabela 4	Zestawienie pseudonaturalnych jednostek statystycznych dla celów analizy wskaźnikowej.....	57
Tabela 5	Przypisanie obwodów szkół podstawowych do jednostek statystycznych objętych analizą.....	64
Tabela 6	Wskaźniki szczegółowe i wskaźnik syntetyczny analizowanych jednostek.	74
Tabela 7	Zestawienie wskaźników ze sfery gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej w jednostkach gminy Biłgoraj	80
Tabela 8	Cele i priorytety działań Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030	89
Tabela 9	Zestawienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych na lata 2023-2030	94
Tabela 10	Charakterystyka grup dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	176
Tabela 11	Szacunkowe ramy czasowe i finansowe dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	177
Tabela 12	Korelacja przedsięwzięć infrastrukturalnych z projektami społecznymi.....	199
Tabela 13	Zestawienie szacowanych kosztów realizacji podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w latach 2024-2030	205
Tabela 14	Przybliżone koszty zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Biłgoraj na lata 2023-2030	223
Tabela 15	Ramowy harmonogram realizacji GPR	225
Tabela 16	Lista wskaźników wykorzystywanych do rocznej oceny stanu realizacji	228
Tabela 17	Lista wskaźników wykorzystywanych w ramach oceny aktualności GPR.....	230

SPIS FOTOGRAFII

- Fot. 1 Dokumentacja fotograficzna konsultacji społecznych w zakresie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....17
- Fot. 2 Dokumentacja fotograficzna spotkań i warsztatów przeprowadzonych z mieszkańcami w ramach konsultacji zakresu merytorycznego Gminnego Programu Rewitalizacji na lata 2023-2030 19

SPIS RYCIN

Ryc. 1	Położenie obszaru rewitalizacji w strukturze gminy Biłgoraj	11
Ryc. 2	Mapa gminy Biłgoraj w podziale na przyjęte pola podstawowe -jednostki agregacji danych	55
Ryc. 3	Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizowanego	75
Ryc. 4	Obszar zdegradowany gminy Biłgoraj	82
Ryc. 5	Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji.....	84
Ryc. 6	Mapa zagrożenia powodziowego na terenie Gminy Biłgoraj.....	237

ZAŁĄCZNIKI

1-6 Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji